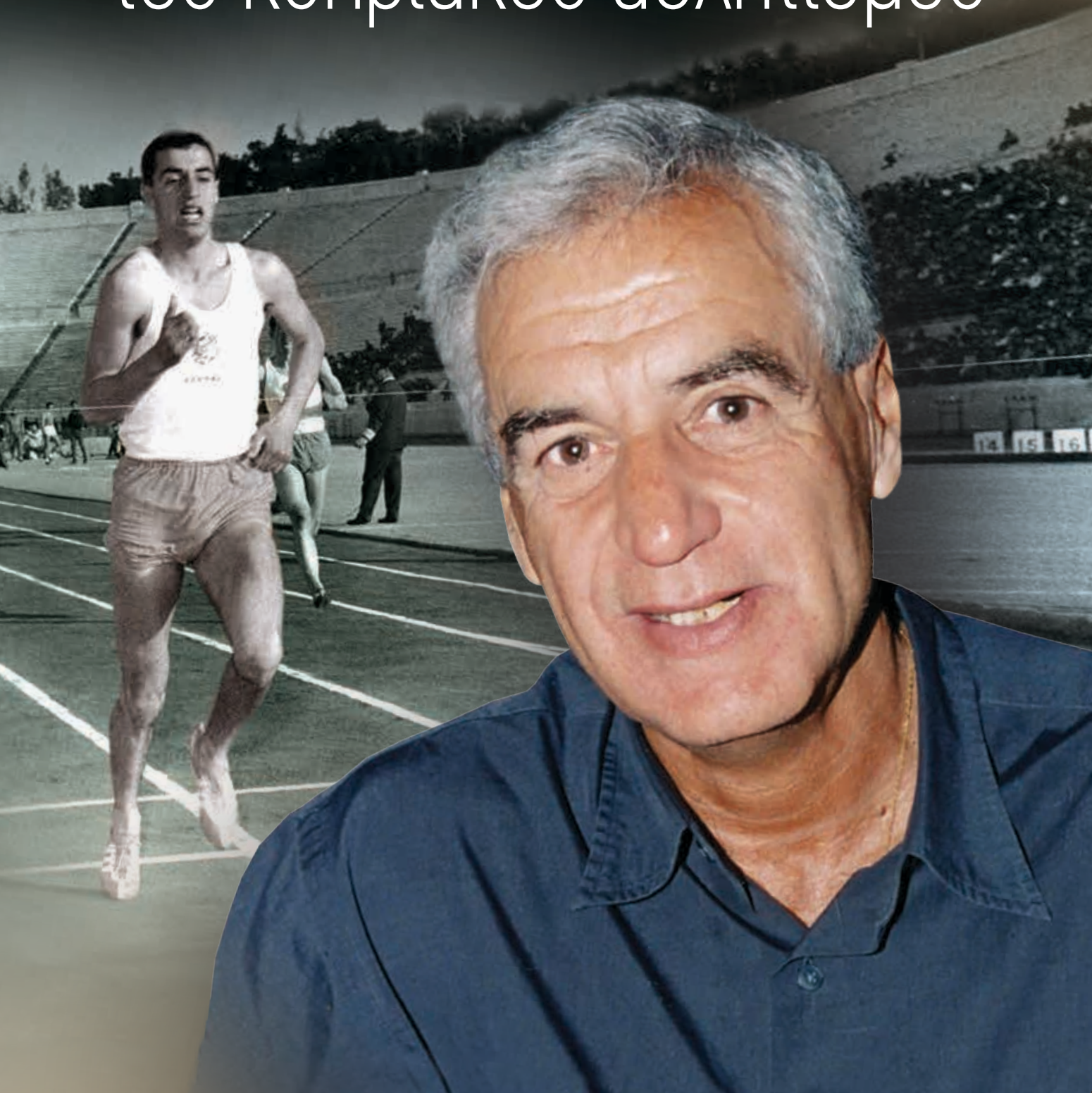

ΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

(1943-2022)

Ο ευπατρίδης του κυπριακού αθλητισμού

ΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

(1943-2022)

Ο ευπατρίδης
του κυπριακού αθλητισμού

Με την ευγενή στήριξη και χορηγία:

ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΜΕΓΑ ΧΟΡΗΓΟΥ

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ»
ΧΟΡΗΓΟΥ

ΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ (1943–2022)

Ο ευπατρίδης του κυπριακού αθλητισμού

Α΄ ΕΚΔΟΣΗ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ 2025

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
ΕΡΕΥΝΑ - ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ - ΔΙΟΡΘΩΣΗ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ - ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΣΗ
ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού
Πάμπος Στυλιανού
Πέτρος Χατζηχριστοδούλου
Πάμπος Στυλιανού, Γιώργος Μιχαηλίδης
Χρήστος Αρβανίτης
Ειρήνη Μοδέστου
Γιώργος Μιχαηλίδης, Αναστασία Σιακαλλή
Δημήτρης Γρηγοριάδης
Τυπογραφεία Κώνος Λτδ, Αμαζόνων 3, Στρόβολος 2057
Τηλ. 22491419 - Fax 22491443 - info@konospress.com

@ COPYRIGHT

Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού
Πάμπος Στυλιανού

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή ή η μετάδοση του περιεχομένου του βιβλίου ή μέρους του, με οποιοδήποτε μέσο και σε οποιαδήποτε μορφή χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη ή/και του συγγραφέα.

ISBN 978-9963-7470-2-3

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

- 6 Προλογικό σημείωμα - χαιρετισμοί
16 Εξηντάχρονο οδοιπορικό

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

- 25 Η παιδική ηλικία
27 Στο Παγκύπριο Γυμνάσιο

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ (1961–1969)

- 37 «Θα γίνω γυμναστής»
42 Απόφοιτος της Γυμναστικής Ακαδημίας
45 Στην κορυφή το 1965
50 Βαλκανιονίκης στο Σεράγεβο
56 Στο Μίσιγκαν για μετεκπαίδευση
59 Η φλόγα για το Μεξικό
65 Η σύγκρουση με τον Ασλανίδη
66 Η σχέση με τον Παπανικολάου
68 Φιλίες ζωής

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

- 75 Νέο ξεκίνημα
77 Προπονητής στον ΓΣΠ
83 Οι αθλητές του μιλούν γι' αυτόν
97 Καθηγητής Φυσικής Αγωγής
100 Η περίοδος μετά το 1974
105 «Με σημάδεψε η προπονητική»

ΣΤΟΝ ΑΠΟΕΛ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ

- 107 Προπονητής στον ΑΠΟΕΛ
113 Τάκης Αντωνίου και Γιάννος Ιωάννου θυμούνται
120 Η αγάπη για την καλαθόσφαιρα
125 Οι επιτυχίες με την Εθνική Κύπρου

ΣΤΗΝ ΚΟΕ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

- 131 Ο Ντίνος Μιχαηλίδης στην ΚΟΕ
133 ΕΟΑΚ και Αρχαία Ολυμπία (1985–1996)

ΟΙ ΑΜΚΕ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΤΟ 1989

- 143 Η πρώτη μεγάλη αθλητική διοργάνωση

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

- 153 Διεθνείς διοργανώσεις
159 Διεθνή συνέδρια
163 Προσωπικότητες που γνώρισε

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

- 167 Δεκατέσσερα χρόνια στο ΕΣΥΑΑ
173 «Ταλέντο υπάρχει, αλλά...»

ΣΤΑ «ΠΑΛΙΑ ΛΗΜΕΡΙΑ»

- 177 Η επιστροφή στην ΚΟΕ και στην ΕΟΑΚ (2010–2020)
187 Η Ολυμπιακή Βιβλιοθήκη

ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

- 189 Εγκώμια από τέσσερις συνεργάτες του

ΟΙ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

- 195 Στην Τεχνική Επιτροπή της ΔΕΜΑ
200 Μηνύματα αγάπης και σεβασμού

ΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ

- 207 «Στον αθλητισμό μόνο παίρνεις»...

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

- 215 Ο γάμος με την Τασούλα
217 Τασούλα Μιχαηλίδου: Μισό αιώνα με τον Ντίνο
224 Γιώργος Μιχαηλίδης: «Ήταν το στήριγμά μου»
227 Νικολέτα Μιχαηλίδου: «Κι όταν έλειπε, ήταν πάντα παρών»
232 Ο Ντίνος και τα εγγονάκια του

ΕΤΣΙ ΤΟΝ ΕΖΗΣΑΝ

- 235 Μαρτυρίες από φίλους και συνεργάτες του
258 Συμπόσιο Ολυμπισμού

ΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ**ΤΟ ΠΟΡΤΡΕΤΟ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΤΟΥ**

- 273 Ο Ντίνος με δικά του λόγια
281 Φωτογραφική περιδιάβαση
286 Βιβλιογραφία
287 Βιογραφικά συγγραφέων

Ένας ευπατρίδης του αθλητισμού της Κύπρου και του κόσμου

Πάμπος Στυλιανού
Υπεύθυνος έκδοσης

Η συγγραφή αυτού του βιβλίου για τη ζωή, το έργο και την προσφορά του Ντίνου Μιχαηλίδη αποτελεί μια μικρή κατάθεση έναντι μιας τεράστιας οφειλής προς αυτόν. Ο Μιχαηλίδης πρέπει να θεωρείται πλέον ο αδιαμφισβήτητος ευπατρίδης του κυπριακού αθλητισμού.

Αποτελεί για μας μέγιστη τιμή και προνόμιο που είχαμε την κύρια ευθύνη συγγραφής και επιμέλειας του βιβλίου.

Τιμή, γιατί δεν γράφονται συχνά πονήματα για ανθρώπους της κοινωνικής και αθλητικής εμβέλειας του Μιχαηλίδη. Νιώθουμε περήφανοι που έλαχε σε μας να επιτελέσουμε το έργο αυτό. Αποτέλεσε μια τεράστια πρόκληση, στην οποία προσπαθήσαμε να ανταποκριθούμε, με τη βοήθεια συνεργατών και φίλων, και πάνω από όλα της οικογένειάς του.

Προνόμιο, διότι μέσα από την επίπονη διαδικασία, την έρευνα και τη συγγραφή, μας δόθηκε η ευκαιρία, και την αδράξαμε, να επιμορφωθούμε και να γνωρίσουμε σχεδόν όλες τις πτυχές της ζωής του ανδρός, αλλά και ολόκληρου του φάσματος του κυπριακού αθλητισμού. Είμαι σίγουρος ότι για πλείστους, ακόμα και στον χώρο του αθλητισμού, δεν είναι γνωστές οι ενέργειές του προς την ελληνική κυβέρνηση, αμέσως μετά την τραγωδία του 1974, όπως έμπρακτα και γενναιόδωρα απλώσει χέρι βοήθειας για την επανεκκίνηση του αθλητισμού μας. Με θάρρος και πίστη στο δίκαιο του αιτήματος, τόλμησε και απαίτησε...

Ολόκληρη η πορεία του Ντίνου Μιχαηλίδη αποτελεί πλέον οδοδείκτη της ιστορίας και της ανάπτυξης του αθλητισμού μας. Το όνομά του είναι ταυτισμένο και συνώνυμο με κάθε πτυχή της εξέλιξής του. Αθλητής και πρωταθλητής ως γυμνασιόπαιδο, παγκυπριονίκης, πανελληνιονίκης, βαλκανιονίκης, ένας εξαιρετος προπονητής στίβου και φυσικής κατάστασης, ένας κήρυκας του ολυμπισμού και της αρχαίας Ολυμπίας, διοικητικός παράγοντας χαμηλών τόπων και ουσίας.

Ο Μιχαηλίδης υπήρξε μια χαρισματική προσωπικότητα. Χάρισε αγάπη στους γύρω του και έγινε ένας πολίτης του κόσμου. Ένας ευπατρίδης του αθλητισμού, παγκόσμιας αναγνώρισης. Τα μηνύματα αγάπης, εκτίμησης και σεβασμού από συνεργάτες στην Κύπρο, την Ελλάδα, την Ευρώπη και τον κόσμο ολόκληρο δικαιώνουν τον τίτλο που έχουμε επιλέξει.

Το βιβλίο κατατίθεται στην αθλητική βιβλιογραφία και εναπόκειται στην πολιτεία και το αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας να το αξιοποιήσουν. Όχι μόνο για να το τοποθετήσουν στις σχολικές και δημόσιες βιβλιοθήκες, αλλά μέσα από διαλέξεις και άλλες δράσεις, να τροφοδοτήσουν με γνώση για τον βίο και την πολιτεία του Μιχαηλίδη τη μαθητική νεολαία μας. Διότι ο μεγάλος αυτός αθλητάνθρωπος άφησε έντονα τα αποτυπώματά του στον αθλητισμό του τόπου και μόνο διδάγματα μπορούν να αντληθούν από αυτά.

Ως κατακλείδα, μερικές οφειλόμενες ευχαριστίες:

Προς όλους τους φίλους και συνεργάτες που έχουν συνδράμει παντοίως στην έκδοση του βιβλίου. Σε όσους πρόσφεραν εθελοντικά και με αγάπη, και σε αυτούς που με μεράκι και επαγγελματισμό εργάστηκαν για τη δημιουργία του βιβλίου.

Η έκδοση αυτή υπήρξε έμπνευση του Γιώργου Μιχαηλίδη, πρωτότοκου γιου του Ντίνου Μιχαηλίδη, και την υιοθέτησε με θέρμη ολόκληρη η οικογένεια. Σε εκείνο το σημείο αποδέχτηκα την τιμητική πρόταση να είμαι μέρος αυτής της προσπάθειας.

Στην πορεία βρήκαμε ανοιχτές πόρτες για οικονομική και άλλη βοήθεια από δύο φορείς με τους οποίους ο Ντίνος Μιχαηλίδης μοιράστηκε πολλά χρόνια της καρποφόρας πορείας του, τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού (ΚΟΑ) και τον Γυμναστικό Σύλλογο «Παγκύπρια» (ΓΣΠ). Ευχαριστούμε από καρδιάς τους προέδρους και τα διοικητικά συμβούλια των δύο οργανισμών για τη γενναιόδωρη βοήθειά τους.

Σημαντικότερη υπήρξε η βοήθεια της κ. Τασούλας Μιχαηλίδου, που μας διέθεσε πολλά οικογενειακά άλμπουμ με εκατοντάδες φωτογραφίες, διπλώματα και τιμητικές βραβεύσεις από τη μεγάλη πορεία του συζύγου της στο αθλητικό στερέωμα, αλλά και από την κοινή τους ζωή. Πολύτιμη υπήρξε και η εμπλοκή της θυγατέρας τους Νικολέτας, σε διάφορα θέματα, αλλά ιδιαίτερα στον εντοπισμό των συνεργατών και των φίλων του Μιχαηλίδη στο εξωτερικό, για να ανατρέξουν στις αναμνήσεις τους.

Ευχαριστούμε τέλος πρώην αθλητές, πολλούς φίλους και εκτιμητές του που μας πρόσφεραν μνήμες και κείμενα, και μας μίλησαν για τη σχέση τους μαζί του στο εξηντάχρονο οδοιπορικό του. Ήταν πρακτικά αδύνατο να τους αναφέρουμε όλους.

Τέλος, να πούμε και το εξής: Όταν πολλοί μιλούν για τον αθλητισμό, λένε ότι αυτός σημαίνει πολιτισμός. Αν υπάρχει μια φυσιογνωμία που ενσάρκωσε αυτό, δεν είναι άλλη από τον Ντίνο Μιχαηλίδη...

Του είμαστε ευγνώμονες.

Με ήθος και όραμα

**Γιώργος
Μιχαηλίδης**
Δημοσιογράφος

Η απόφαση να γραφεί ένα βιβλίο για τη ζωή και το έργο του Ντίνου Μιχαηλίδη στριφογύριζε στο μυαλό μου εδώ και πολλά χρόνια. Η πορεία του αθλητάνθρωπου Ντίνου στον χώρο που αγάπησε και τίμησε για πάνω από 50 έτη είναι αλήθεια ότι αποτελούσε πρόκληση για οποιονδήποτε να προβεί σε ένα σύγγραμμα.

Εκ της θέσεώς μου ήταν δύσκολο να αρχίσω αυτή τη συγγραφή, αν και ως γιος του Ντίνου είμαι σε θέση να γνωρίζω πάρα πολύ καλά την ιστορία του. Η ζωή και η προσωπικότητα του Ντίνου Μιχαηλίδη μαγνητίζει και αποτελεί την επιτομή της αφοσίωσης σε ένα από τα μεγαλύτερα, εάν όχι το μεγαλύτερο κοινωνικό σύνολο, τον αθλητισμό.

Από τα 15 του χρόνια, καθοδηγούμενος από τον θείο του Βάσο Παναγιώτου, ο Ντίνος Μιχαηλίδης μυήθηκε στον αθλητισμό και παρακούντας τις συμβουλές του φαρμακοποιού πατέρα του να ασχοληθεί με την ιατρική, πήρε το βάρος της ευθύνης και «τρύπωσε» στη Γυμναστική Ακαδημία. Από τότε, Ντίνος και αθλητισμός ήταν ένα.

Ως αθλητής ο Ντίνος Μιχαηλίδης έφθασε στο κορυφαίο επίπεδο στην Κύπρο, την Ελλάδα και τα Βαλκάνια. Οι ευκαιρίες που υπήρχαν τη δεκαετία του 1960 για διεθνείς αθλητικές παραστάσεις ήταν μηδαμινές, αλλά το όνομα του Κύπριου 800άρη και 1500άρη γράφτηκε με χρυσά γράμματα στους διεθνείς στίβους.

Ως προπονητής γαλούχησε εκατοντάδες νέους στον αθλητισμό, ενώ δεν δεχόταν κανένα παιδί να εγκαταλείψει τον αθλητισμό, έστω και εάν δεν είχε ταλέντο. Στα χέρια του αναδείχθηκαν μεγάλοι αθλητές που τίμησαν την Κύπρο και την Ελλάδα. Παράλληλα, στο ποδόσφαιρο άφησε το στίγμα του δημιουργώντας «σχολή» στη φυσική κατάσταση ποδοσφαίρου ως ο πλέον καταρτισμένος γυμναστής στον τομέα.

Αυτό που στιγμάτισε όμως τη ζωή του Ντίνου Μιχαηλίδη ήταν ο ολυμπισμός. Η αγάπη του για την αρχαία Ολυμπία ήταν φλογερή, ενώ όσοι τον γνώριζαν πολύ καλά έλεγαν ότι γνώριζε την κάθε πέτρα στον ιερό αυτό χώρο. Η διάδοση του ολυμπιακού ιδεώδους ήταν ο μεγάλος του στόχος και η πεμπτουσία της δουλειάς του.

Η πορεία του Ντίνου Μιχαηλίδη στην εκπαίδευση ήταν πολυσχιδής, θέλοντας να αναδείξει μέσα από τα σχολεία πρώτα από όλα σωστούς ανθρώπους, με ήθος, και στη συνέχεια καλούς μαθητές και αθλητές. Από όποιο σχολείο πέρασε και υπηρέτησε ο Ντίνος άφησε τις καλύτερες εντυπώσεις, αφού το αυστηρό ύφος του έκρυβε πίσω του έναν άριστο καθοδηγητή και δάσκαλο, που ήταν πάντα δίπλα στους εκπαιδευτικούς και τα παιδιά.

Στην προσπάθεια να σκιαγραφήσει κανείς τον Ντίνο Μιχαηλίδη κοντοστέκεται στο γεγονός ότι σε όσες περιπτώσεις αδικήθηκε ή πολεμήθηκε, διατηρούσε το ανάστημά του επιδεικνύοντας ανωτερότητα, χωρίς να αντιδρά ή να προβαίνει σε μικρότητες. Αυτό ήταν που ξεχώριζε τον Ντίνο Μιχαηλίδη.

Η ζωή του διαπνέεται από μεγάλη ευαισθησία, τεράστιο ήθος και όραμα, με στόχο την προσφορά. Το μότο του ήταν ένα και μοναδικό, όσες επιτυχίες και εάν βίωσε σε όλες τις εκφάνσεις του αθλητισμού που υπηρέτησε: «Από τον αθλητισμό παίρνεις. Ποτέ δεν δίνεις». Και με αυτό πορεύτηκε στη ζωή του.

Στο σημείωμα που ακολουθεί για το 60χρονο οδοιπορικό του Ντίνου Μιχαηλίδη, και σε ολόκληρο το βιβλίο, παρατίθενται οι σημαντικοί σταθμοί αυτής της αξεπέραστης πορείας: Του αθλητή, του πρωταθλητή, του προπονητή, του εκπαιδευτικού, του διοικητικού παράγοντα, του φίλου, του συζύγου, του πατέρα, του παππού, του ανθρώπου.

Μια κορυφαία προσωπικότητα του τόπου μας

Γιάννης Ιωάννου
Πρόεδρος ΚΟΑ

Με βαθιά εκτίμηση προς τον αείμνηστο Ντίνο Μιχαηλίδη προλογίζω αυτό το βιβλίο που είναι αφιερωμένο στην τεράστια παρακαταθήκη που μας άφησε. Ένα βιβλίο που αποτελεί τον ελάχιστο φόρο τιμής προς έναν άνθρωπο που αφιέρωσε τη ζωή του στον αθλητισμό, αλλά και την παιδεία. Αρχικά ως αθλητής, αργότερα ως προπονητής και στη συνέχεια ως διοικητικός παράγοντας, άφησε έντονη τη σφραγίδα του στην εξελικτική πορεία του αθλητισμού στην Κύπρο. Ένα βιβλίο για έναν άνθρωπο στον οποίο ο κυπριακός αθλητισμός θα είναι αιώνια ευγνώμων.

Ο χαρακτηρισμός «πατέρας του ολυμπισμού στην Κύπρο» δεν είναι σε καμία περίπτωση υπερβολικός, αντίθετα, αποτυπώνει την τεράστια προσφορά του στον αθλητισμό, πάντα μέσα στα πλαίσια των ολυμπιακών αρχών και αξιών που με σθένος υπηρέτησε σε όλη του τη ζωή, αποτελώντας φωτεινό παράδειγμα για όλους μας.

Τις παρακαταθήκες που άφησε ο Ντίνος Μιχαηλίδης έχει υποχρέωση η πολιτεία να τις αξιοποιήσει, πρώτα από όλα μέσα από το εκπαιδευτικό μας σύστημα, προκειμένου η νέα γενιά να βαδίζει σε πιο ασφαλή μονοπάτια.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν μία φυσιογνωμία που ξεπέρασε τα σύνορα του μικρού νησιού μας. Γι' αυτό και η προσφορά του έχει αναγνωριστεί διεθνώς. Γι' αυτό υπήρχε τεράστια εκτίμηση προς το πρόσωπό του και στο εξωτερικό. Το φανερώνει άλλωστε η συμμετοχή του στην Τεχνική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών Ευρώπης, στη Διεθνή Επιτροπή που συνέταξε το Καταστατικό των Αγώνων Μικρών Κρατών Ευρώπης (ΑΜΚΕ) και στην Τεχνική Επιτροπή της Διεθνούς Ένωσης Μεσογειακών Αγώνων (ΔΕΜΑ).

Μεταξύ πολλών άλλων ιδιοτήτων του, ο Ντίνος Μιχαηλίδης διετέλεσε γενικός διευθυντής και αργότερα πρόεδρος της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής (ΚΟΕ), κοσμήτορας και αργότερα πρόεδρος της Εθνικής Ολυμπιακής Ακαδημίας Κύπρου (ΕΟΑΚ).

Θα σταθώ όμως στο πολύχρονο πέρασμά του από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, γιατί άφησε μία τεράστια κληρονομιά για τους αθλητές και τις αθλήτριές μας: Το Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ), το οποίο εμπνεύστηκε, ανέπτυξε και καθιέρωσε, και το οποίο ο ίδιος υπηρέτησε από το 1998 ως το 2012. Είναι ένας από τους κορυφαίους σχεδιασμούς του ΚΟΑ, από τον οποίο επωφελούνται μέχρι σήμερα οι αθλητές και οι αθλήτριες της Κύπρου. Ένας σχεδιασμός που οραματίστηκε ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Ο αθλητισμός της Κύπρου θα πρέπει να τον ευγνωμονεί (και) γι' αυτό.

Η συμβολή του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού στην έκδοση αυτού του βιβλίου ήταν για εμάς αυτονόητη «υποχρέωση» και ιερό καθήκον. Είναι το ελάχιστο που μπορούμε να προσφέρουμε στο κυπριακό κοινό για να μείνει ανεξίτηλο στον χρόνο και στις επόμενες γενιές το στίγμα μιας κορυφαίας προσωπικότητας του τόπου μας.

Το ΓΣΠ ήταν το δεύτερο σπίτι του

Είναι με ιδιαίτερη χαρά, αλλά και συγκίνηση, που προλογίζω το βιβλίο - αφιέρωμα στον αείμνηστο Ντίνο Μιχαηλίδη. Έναν άνθρωπο που αφιέρωσε τη ζωή του στην παιδεία και τον αθλητισμό, προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες από όπου είχε υπηρετήσει.

Η γνωριμία μας με τον Ντίνο πηγαιίνει πολλές δεκαετίες πίσω. Γνωριζόμαστε οικογενειακά από τα μαθητικά μας χρόνια. Συναντηθήκαμε στους αθλητικούς χώρους αμέσως μετά την εισβολή.

Όταν εκλέχκα στο διοικητικό συμβούλιο του ΓΣΠ, ήταν προπονητής του στίβου. Ήταν ο άνθρωπος που οργάνωσε τον στίβο του ΓΣΠ αμέσως μετά την τουρκική εισβολή, ο άνθρωπος που μαζέψε όλους τους εκτοπισμένους αθλητές και τους ένωσε και πάλι μέσα από την οικογένεια του στίβου. Το ΓΣΠ ήταν το δεύτερο σπίτι του. Ώρες ολόκληρες ήταν μαζί με τους αθλητές και τους συναδέλφους του προπονητές.

Η σχέση του Ντίνου με τον αθλητισμό ήταν σχέση ζωής. Ήταν παθολογική η αγάπη του για τον αθλητισμό, όπως και η αγάπη του για τον τόπο μας. Οι γνώσεις του για τον στίβο ήταν τεράστιες και ετύχχανε καθολικής αναγνώρισης. Βρεθήκαμε σε πολλές αποστολές στο εξωτερικό και έβλεπα ότι ήταν αποδεκτός από όλους.

Η αγάπη του για τον ΓΣΠ τον οδήγησε στο διοικητικό συμβούλιο, όπου οργάνωσε από διοικητικής πλευράς τον στίβο. Ήταν ο άνθρωπος που έφερε στον ΓΣΠ τους Τουρκοκύπριους αθλητές και τους προπονούσε. Η προσπάθεια που κατέβαλε ήταν τεράστια, ώστε να συμμετέχουν στους Παγκύπριους Αγώνες. Δυστυχώς η προσπάθεια δεν συνεχίστηκε, όχι εξαιτίας του ΓΣΠ και του Ντίνου, αλλά κάποιων τρίτων.

Αμέσως μετά την τουρκική εισβολή, οργάνωσαν μαζί με τον Ουράνιο Ιωαννίδη τμήμα καλαθοσφαίρας της Ολυμπιάδας Νεαπόλεως, που βρέθηκε στην προσφυγιά, με μόνο σκοπό να δοθεί το μήνυμα ότι η εισβολή και η κατοχή δεν είχε τερματίσει τη ζωή των εκτοπισμένων σωματείων και του αθλητισμού.

Ο Ντίνος σαν παιδαγωγός τόσο στα σχολεία που υπηρέτησε, όσο και στον ΓΣΠ, έδινε τεράστια σημασία στο ήθος των αθλητών του. Σαν προπονητής έβγαλε μεγάλους αθλητές, αλλά και καλούς ανθρώπους. Τον θυμάμαι που έλεγε στους συναδέλφους του ότι από την ακαδημία του στίβου δεν διώχνουμε κανένα παιδί, άσχετα εάν έχει ταλέντο ή όχι. «Ο πρώτος σκοπός της ακαδημίας είναι να κάνουμε τα παιδιά να αγαπήσουν τον αθλητισμό». Αυτός ήταν ο Ντίνος Μιχαηλίδης.

Ο ΓΣΠ τίμησε και τιμά τη μνήμη του. Και πάντοτε αθλοθετεί στη μνήμη του τα αγωνίσματα στα οποία διακρίθηκε.

Δεν θα αναφερθώ στις διακρίσεις του ως αθλητή και διοικητικού παράγοντα. Ο αναγνώστης του βιβλίου θα βρει λεπτομέρειες για την πολυσχιδή δράση του και εύκολα θα αντιληφθεί ότι ο αείμνηστος Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν ο άνθρωπος του αθλητισμού, ο άνθρωπος για τον οποίο η οικογένειά του αισθάνεται περήφανη. Εμείς στην οικογένειά του περιλαμβάνουμε και τον ΓΣΠ.

**Θεόδωρος
Μ. Ιωαννίδης**
Πρόεδρος ΓΣΠ

Με άγγιγμα ψυχής

Δρ Αλέξης Λύρας
Ακαδημία
Ολυμπισμού
για την Ανθρωπότητα

Είμαι σίγουρος ότι όλες οι αναφορές στο έργο και την προσωπικότητα του Ντίνου Μιχαηλίδη αγγίζουν και μνημονεύουν –έστω και σε μικρό βαθμό– το άπιαστο μεγαλείο και την παρακαταθήκη του Ντίνου μας. Του γυμναστή του σώματος, του πνεύματος και της ψυχής. Του ονειροπόλου και οραματιστή που άφησε κληρονομιά με στίγμα πανανθρώπινης συνείδησης. Μια παρακαταθήκη που είχα την ευλογία να βιώσω –με πράξεις και με έργα– μέσα από την αδελφική φιλία του με τον Τάκη Λύρα, αλλά και μέσα από το πάνθεο των ανθρώπων που έκτισαν το σύγχρονο αθλητικό οικοδόμημα της πατρίδας μας.

Λόγιος, στοχαστής και συγγραφέας της πνευματικής και της «εν δυνάμει» πανανθρώπινης δυναμικής του ολυμπισμού και της παγκόσμιας ολυμπιακής κληρονομιάς. Όραμά του η εδραίωση θεσμών, δράσεων και προγραμμάτων που να εμφορούνται από την πνευματική, ανθρωπιστική και κοινωνική πτυχή αυτής της ολυμπιακής μας κληρονομιάς. Που να στηρίζονται στην επιστημονικότητα και που να μας καθοδηγούν στη μέγιστη δυνατή αυτοπραγμάτωση, προσωπική και συλλογική. Αριστοτελική.

Έφυγε πικραμένος για το ανεκπλήρωτο όνειρο και ανήσυχος για το χάσμα μεταξύ του ιδεατού που οραματίστηκε, και της σκληρής πραγματικότητας. Γιατί το όμορφο, το «ολύμπιο» και το αληθινό δεν περιορίζεται στον χρόνο και τον χώρο, ούτε στα στενά πλαίσια ενός οργανισμού που συχνά υπερβαίνει τις αξίες που θα πρέπει να υπηρετεί. Ο ολυμπισμός, όπως ο ίδιος ο Ντίνος μας δίδαξε, έχει να κάνει με το πανανθρώπινο και το διαχρονικό. Η πεμπτουσία του είναι φως, πηγή έμπνευσης και δημιουργικότητας, πνευματικό πλαίσιο ανάδειξης της ανθρώπινης υπέρβασης. Φως ήταν και ο ίδιος. Για όλους. Πάντα και παντού.

Ο Ντίνος μπορεί να έφυγε, το όραμά του όμως είναι αθάνατο. Η πραγματώσή του και η διαφύλαξη της παρακαταθήκης που μας άφησε αποτελούν για μας πυξίδα και οδηγό για το μέλλον. Στόχος, να μειώνουμε το χάσμα ανάμεσα στο ιδεατό και το πραγματικό, με πράξεις τέτοιες που ο ίδιος μας έδειξε, σε κάθε σταθμό και βήμα της ζωής του. Απλά, άριστο-κρατικά και πανανθρώπινα.

Με κάλλος και αρετή, στοχεύοντας την αριστεία, αντικαθιστώντας «τη δύναμη του ισχυρού με τη γαλήνη του δυνατού, μια γαλήνη που απλώνεται σαν φωτεινή νεφέλη γύρω από αυτόν που την έχει». Αυτά τόνισε ο καθηγητής Χριστόδουλος Φανιόπουλος στο Α΄ Συμπόσιο Ολυμπισμού για την Ανθρωπότητα στην Πράξη, που έγινε στη Λευκωσία, στις 25 Οκτωβρίου 2022, μέρα των γενεθλίων του Ντίνου, και προς τιμή του. Την ίδια μέρα ιδρύθηκε η Ακαδημία Ολυμπισμού για την Ανθρωπότητα, που έγινε ετήσιος θεσμός, αλλά και δέσμευση πραγμάτωσης του ανεκπλήρωτου του ονείρου.

Οι ανησυχίες, το έργο, η ολύμπια νεφέλη του Ντίνου, θα είναι πάντα δίπλα μας. Να μας εμπνέει και να μας καθοδηγεί. Παρακαταθήκη και οδηγός για το κοινό μας όραμα. Με πράξεις, ανθρωπισμό, επιστημονικότητα και επίδραση στην τοπική και παγκόσμια κοινωνία και στο ολυμπιακό κίνημα.

«Πατέρας κι άρχοντας του αθλητισμού»

Μας λείπει. Μας λείπει πολύ ο Ντίνος. Καθώς περνά ο καιρός, η απουσία του γίνεται όλο και πιο αισθητή. Μας λείπει ο λόγος του, η επιβλητική παρουσία του. Το ηθικό ανάστημά του. Ήταν ο άνθρωπος που βρισκόταν πάντοτε δίπλα στους αθλητές, συμβούλευε, έλεγε μια καλή γνώμη και βοηθούσε έμπρακτα.

Αφιέρωσε τη ζωή του στην παιδεία και τον αθλητισμό, προσφέροντας από όλες τις βαθμίδες από τις οποίες κλήθηκε να υπηρετήσει. Ανέβηκε όλα τα σκαλοπάτια του αθλητισμού και έφτασε στο πιο ψηλό και αληθινό, αυτό της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής. Του απέδωσαν πολλούς χαρακτηρισμούς. Τον είπαν πατέρα, άρχοντα, χαρισματικό, φωτεινό άνθρωπο που εμπνέει, γίγαντα, τεράστιο, προσωποποίηση του ολυμπισμού. Όλοι αυτοί οι χαρακτηρισμοί ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και σκιαγραφούν το ποίον του Ντίνου Μιχαηλίδη.

Τον γνώριζα από μαθητή. Εκείνο που τον έκανε να ξεχωρίζει ήταν το ότι ήταν ένας πιστός, απλός στρατιώτης του αθλητισμού. Χωρίς να επιδιώκει την προβολή, δούλευε αθόρυβα για τα ολυμπιακά ιδεώδη, για το μεγάλο, το ωραίο και το αληθινό. Δεν σταματούσε ούτε λεπτό να σκέφτεται τον αθλητισμό, την ολυμπιακή ιδέα. Ο Ντίνος ήταν γεννημένος για όλα αυτά.

Για να γίνει κάποιος «πατέρας», «τεράστιος» ή «άρχοντας» του αθλητισμού, πρέπει να εμπνέεται από παιδί. Ο Ντίνος είχε αυτό το χάρισμα, και γι' αυτό έγινε αυτό που έγινε. Θα μείνει το όνομά του χαραγμένο στις ψυχές και το βλέμμα μας, όσα χρόνια κι αν περάσουν.

Θα επαναλάβω κάτι σημαντικό που ειπώθηκε από στενό του συνεργάτη. Τον Ντίνο Μιχαηλίδη τον χαρακτήριζε η εντιμότητα, η ηθική, η αξιοπρέπεια και η αυτογνωσία. Αφιέρωσε τον εαυτό του στο ολυμπιακό κίνημα, «πιο γρήγορα, πιο δυνατά, πιο ψηλά», στον αγώνα της ζωής του αθλητισμού, όχι για τον εαυτό του, όχι για να πάρει, αλλά για να δώσει.

Με την εκλογή του στην προεδρία της ΚΟΕ, το 2016, παρέλαβε τη σκυτάλη από τον άλλο μακαριστό αθλητή-άνθρωπο, τον Ουράνιο Ιωαννίδη. Εργάστηκε με προγραμματισμό για την περαιτέρω ανάπτυξη της ΚΟΕ και ευρύτερα του κυπριακού αθλητισμού. Έδωσε έμφαση σε ένα τρίπτυχο:

Στόχευσε στη δημιουργία Ολυμπιακής Βιβλιοθήκης. Την έκανε, εγκαταστάθηκε, λειτούργησε και υπάρχει με αρκετά βιβλία. Της έδωσε το όνομα του Ουράνιου Ιωαννίδη, γιατί ο Ντίνος ήξερε να εκτιμά τους ανθρώπους που προσέφεραν στον αθλητισμό.

Ήθελε επίσης να συστήσει επιστημονική ομάδα για να παρέχει εξειδικευμένη στήριξη σε αθλητές και προπονητές.

Και το τρίτο που ήθελε να κάνει ο Ντίνος ήταν η διάδοση της ολυμπιακής παιδείας και η καλλιέργειά της ανάμεσα στη νέα γενιά. Αυτό είναι πρωταρχικής σημασίας για να επιτελέσει ο αθλητισμός τον ρόλο που του αρμόζει στην κοινωνία.

Ο Ντίνος έθεσε επίσης το θέμα της αθλητικής νομοθεσίας, όπως και

Κώστας Σχίζας
Γιατρός, αθλητικός
παράγοντας

• Το κείμενο βασίζεται σε συνέντευξη του Κώστα Σχίζα στον Πέτρο Παπαγιώργη στον Sport FM 95, η οποία δημοσιεύτηκε στον Πολίτη στις 3.7.2022.

αρκετά άλλα θέματα του αθλητισμού, με στόχο την πρόοδο και τον εκσυγχρονισμό.

Είχε όραμα ο Ντίνος. Ήταν 60 χρόνια στην υπηρεσία του αθλητισμού, όχι μόνο στην Κύπρο και την Ελλάδα, αλλά και παγκόσμια. Έχαιρε τεράστιας εκτίμησης, γιατί συμμετείχε σε πολλούς διεθνείς αθλητικούς φορείς διεθνώς. Για να δώσω το στίγμα της διεθνούς αναγνώρισης του Ντίνου, θα σημειώσω το εξής: Η Ευρωπαϊκή Ολυμπιακή Επιτροπή, στην 55η γενική συνέλευση των Ευρωπαϊκών Ολυμπιακών Επιτροπών, που έγινε στα Σκόπια, λίγες μέρες μετά τον θάνατό του, τήρησε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη του Ντίνου. Μάλιστα, προβλήθηκε φιλμάκι για την προσφορά του στον αθλητισμό. Πολλοί εκπρόσωποι χωρών πήραν τον λόγο και εξέφρασαν τα συλλυπητήριά τους στην οικογένειά του, στην ΚΟΕ και στον κυπριακό αθλητισμό.

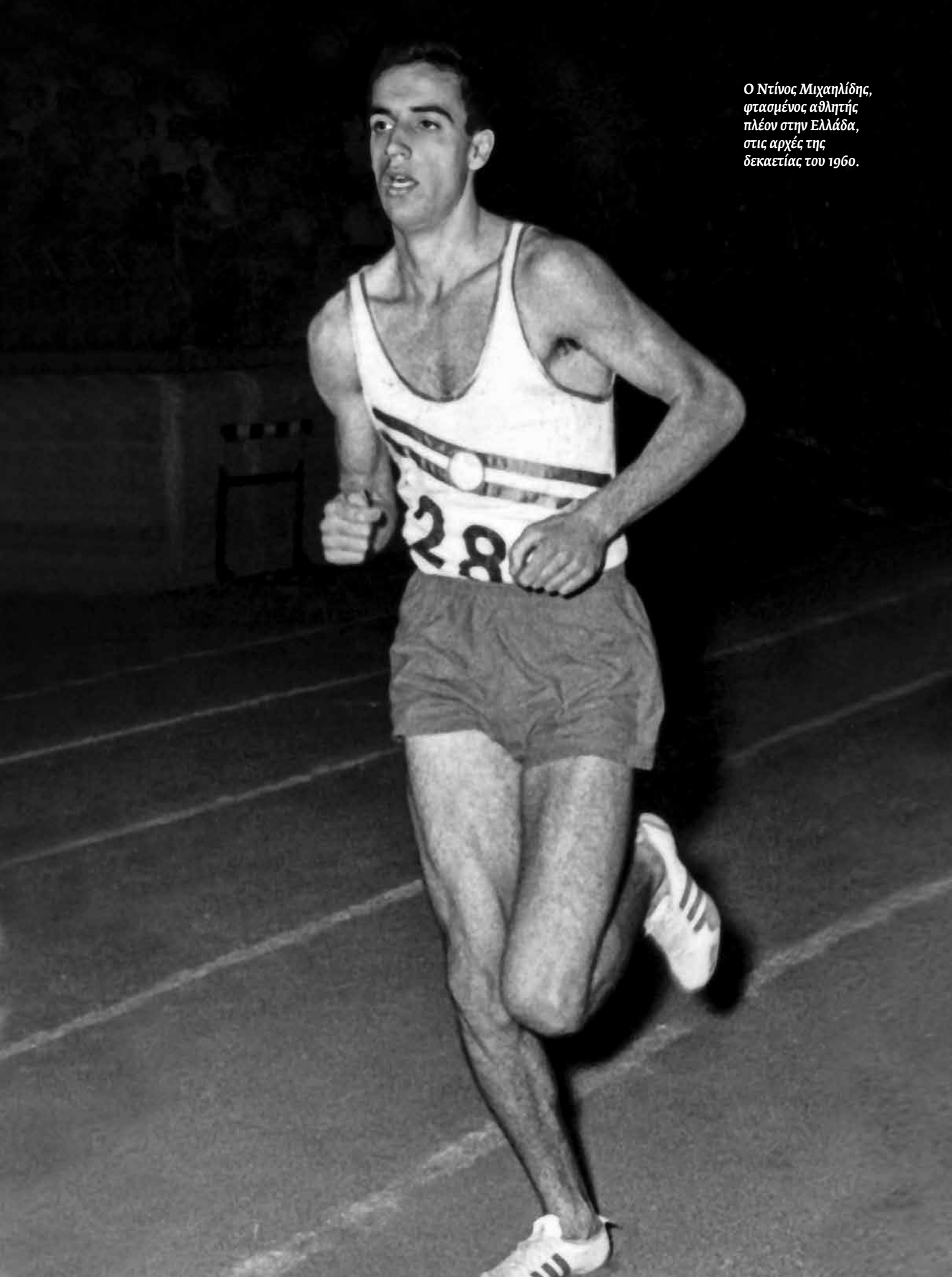
Συμφωνώ απόλυτα με αυτό που έγραψε ο Ιάκωβος Κακουρής στο αθλητικό ένθετο *Goal News* της εφημερίδας *Ο Φιλελεύθερος*: Αν αυτός ο τόπος θέλει πραγματικά να πει ευχαριστώ στους πραγματικούς πατεράδες του αθλητισμού, του μεγάλου, του ωραίου και του αληθινού, μπορεί να γίνει κάτι πολύ απλό: Να διδάξουμε στα παιδιά και στα σχολεία την ιστορία του Ντίνου Μιχαηλίδη. Η όλη του πορεία ήταν αφιερωμένη στο ολυμπιακό ιδεώδες.

Οι επιφανείς άνδρες, σύμφωνα με τα πρότυπα που περιγράφει στον *Επιτάφιο* ο Περικλής, παραμένουν για πάντα, πιο πολύ στη μνήμη και στις καρδιές των ανθρώπων όλης της οικουμένης, παρά στα γραπτά μνημεία και στους τάφους, στις χώρες όπου γεννήθηκαν και μεγαλούργησαν.

Ντίνος Μιχαηλίδης και Κώστας Σχίζας είχαν κοινή πορεία στον αθλητισμό. Βρίσκονταν μαζί σε πολλές αποστολές για διεθνείς αθλητικές συναντήσεις. Η φωτογραφία είναι από τους Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης στο Μονακό, το 1987.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης,
φτασμένος αθλητής
πλέον στην Ελλάδα,
στις αρχές της
δεκαετίας του 1960.

Εξηντάχρονο οδοιπορικό

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης στην τρυφερή ηλικία των 17 χρόνων, γυμνασιόπαιδο.

- 1943** Γεννήθηκε στις 25 Οκτωβρίου, στην Πόλη Χρυσοχούς. Τον επόμενο χρόνο η οικογένεια μετακομίζει στη Λευκωσία.
- 1959** Σε ηλικία 16 χρόνων τρέχει τις πρώτες του κούρσες.
- 1960** Δημιουργεί παγκύπριο ρεκόρ εφήβων στον δρόμο των 1000 μ.
- 1957-1961** Συμμετέχει στις αθλητικές ομάδες του Παγκυπρίου Γυμνασίου στον κλασικό αθλητισμό, την καλαθόσφαιρα και την πετόσφαιρα. Την ίδια περίοδο εγγράφεται στις ομάδες του ΓΣΠ και του ΑΠΟΕΛ στον στίβο, και συμμετέχει με αυτές σε αγώνες.
- 1961** Αποφοιτά από το Παγκύπριο Γυμνάσιο και πηγαίνει στην Αθήνα, όπου παρακάθεται σε εξετάσεις και παίρνει εγγραφή στη Γυμναστική Ακαδημία Αθηνών.
- 1961** Εντάσσεται στις τάξεις του αθλητικού συλλόγου «Πανελλήνιος» στην Αθήνα και ξεκινά προπονήσεις με τον μέντορά του στην Ελλάδα, Βασίλη Σακελλαράκη.
- 1962-1969** Συμμετέχει με μεγάλη επιτυχία στους Πανελλήνιους αγώνες στίβου, ενώ την πενταετία 1965-69 ήταν πανελληνιονίκης στους δρόμους ημιαντοχής. Την ίδια περίοδο εντάσσεται στην Εθνική Ελλάδος στίβου, όπου γίνεται αρχηγός, και παίρνει μέρος σε Βαλκανικούς αγώνες με μεγάλη επιτυχία.
- 1964** Ολοκληρώνει τις σπουδές του και αποφοιτά με το πτυχίο του γυμναστή.
- 1966-1967** Μαζί με τον Χρήστο Παπανικολάου μεταβαίνουν στο Πανεπιστήμιο του Michigan των ΗΠΑ για εξάμηνη μετεκπαίδευση.
- 1966-1969** Συμμετέχει σε Μεσογειακούς αγώνες στίβου το 1967 και σε Πανευρωπαϊκούς αγώνες στίβου το 1966 και το 1969.
- 1967** Επιστρέφει στην Κύπρο για να ενταχθεί στην Εθνική Φρουρά, που είχε ιδρυθεί το 1964, και από την οποία είχε πάρει προσωρινή αναστολή. Μετά από παρέμβαση του τότε υπουργού Άμυνας Πολύκαρπου Γιωρκάτζη, αποσπάται στην Πρεσβεία της Κύπρου στην Αθήνα για το υπόλοιπο της στρατιωτικής του θητείας.
- 1969** Εξαναγκάζεται σε φυγή από την Ελλάδα, ύστερα από φραστική αντιπαράθεση με τον χουντικό Γ.Γ. Αθλητισμού, Κωνσταντίνο Ασλανίδη. Με

Ιστορική στιγμή:
Λαμπαδηδρόμος για
τη μεταφορά της
ολυμπιακής φλόγας
στην Πόλη του
Μεξικού το 1968.

την επιστροφή του στην Κύπρο, διορίζεται καθηγητής Φυσικής Αγωγής στο Γυμνάσιο του Αγίου Αμβροσίου Κερύνειας.

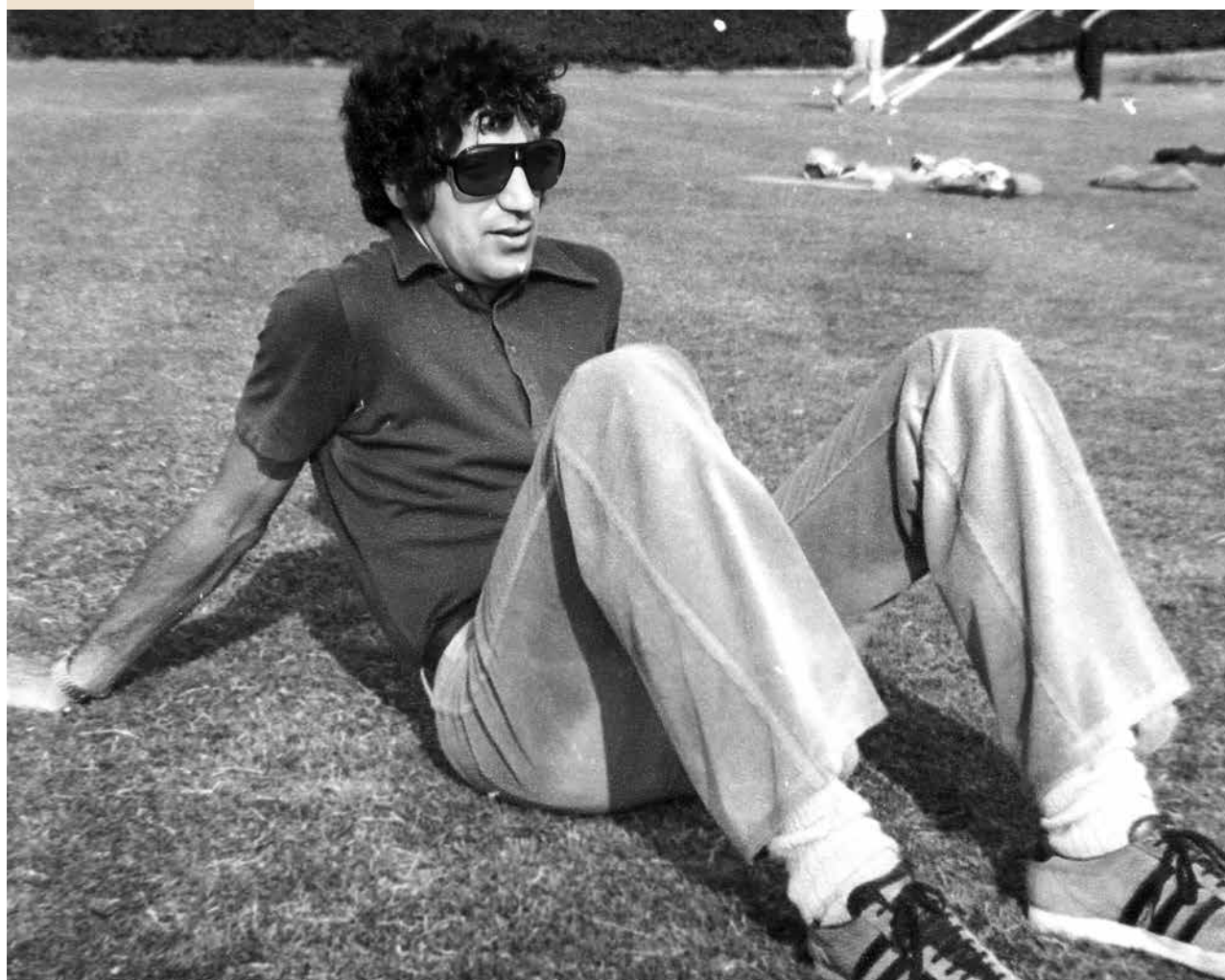
1969 Διορίζεται προπονητής στίβου στον ΓΣΠ, θέση όπου παρέμεινε μέχρι το 1985, ενώ εντάσσεται στην καλαθοσφαιρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ.

1970 Μετά από παρέμβαση του τότε προέδρου της Τοπικής Επιτροπής ΣΕ-ΓΑΣ Κύπρου (ΤΕΣΚ), και επιθεωρητή Φυσικής Αγωγής Μέσης Παιδείας, Αντώνη Παπαδόπουλου, μετατίθεται στο Παγκύπριο Γυμνάσιο στη Λευκωσία. Την ίδια περίοδο αναλαμβάνει προπονητής στίβου στον ΓΣΠ και εντάσσεται στην καλαθοσφαιρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ.

1970-1985 Διαπρέπει ως προπονητής στίβου αναδεικνύοντας σπουδαίους αθλητές και αθλήτριες στον ΓΣΠ. Παράλληλα, κάνει εξειδίκευση στην προπόνηση φυσικής κατάστασης ποδοσφαίρου, στην Ουγγαρία και το Λονδίνο.

1972 Προσλαμβάνεται από τον ΑΠΟΕΛ στη θέση του προπονητή φυσικής κατάστασης της ποδοσφαιρικής ομάδας και συμβάλλει στη δημιουργία της πανίσχυρης ομάδας με προπονητή τον Πάνο Μάρκοβιτς. Έμεινε στη θέση αυτή μέχρι το 1985.

Με την επιστροφή του στην Κύπρο, το 1969, περνούσε ατέλειωτες ώρες στα γήπεδα.

Εκπροσωπώντας την
Κύπρο σε διεθνές
συνέδριο.

Μαζί με τον γενικό
γραμματέα της ΚΟΕ,
Ιωσήφ Χατζηιωσήφ,
σε συνέδριο στο
εξωτερικό.

Συμμετοχή σε συνεδρία του Δ.Σ. του ΚΟΑ το 1988. Διακρίνονται, από αριστερά, Νικήτ Γεωργίου, Χάρης Αϊβαλιώτης, Δημητράκης Στεφανίδης (αντιπρόεδρος), Χαράλαμπος Κουκουλαρίδης (γενικός διευθυντής), Ουράνιος Ιωαννίδης (πρόεδρος), Ντίνος Μιχαηλίδης, Ηρώ Μιτσίδου και Χρύση Πρέντζας.

- 1974** Προσλαμβάνεται ως τεχνικός σύμβουλος της ΤΕΣΚ, και αργότερα της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ερασιτεχνικού Αθλητισμού (ΚΟΕΑΣ), μέχρι το 1983.
- 1975** Νυμφεύεται την Τασούλα Δημητριάδου, με την οποία αποκτούν δύο παιδιά, τον Γιώργο και τη Νικολέτα.
- 1976** Προπονητής – καλαθοσφαιριστής στην Ολυμπιάδα Νεάπολης, όπου δημιουργεί το τμήμα καλαθόσφαιρας.
- 1977** Αποχωρεί από την ενεργό δράση ως καλαθοσφαιριστής ύστερα από 20χρονη σταδιοδρομία.
- 1980** Βραβεύεται με το Αριστείο της Ένωσης Αθλητικογράφων Κύπρου, σε ηλικία 37 χρόνων, για τη συνολική προσφορά του στον κυπριακό αθλητισμό.
- 1983** Προπονητής φυσικής κατάστασης της Εθνικής Κύπρου, όταν, με προπονητή τον Βούλγαρο Βασίλ Σπάσοφ, η ομάδα αποσπά ισοπαλία 1-1 με την τότε παγκόσμια πρωταθλήτρια Εθνική Ιταλίας, σε παιχνίδι που έγινε στο Τσίρειο στάδιο.
- 1985** Προσλαμβάνεται στη θέση του γενικού διευθυντή της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής (ΚΟΕ). Έμεινε εκεί μέχρι το 1996, όταν αποχώρη-

σε. Για την ίδια περίοδο διορίστηκε μέλος της Διεθνούς Επιτροπής των Αγώνων Μικρών Κρατών Ευρώπης (ΑΜΚΕ).

- 1987** Εγκαθιδρύεται από την πολιτεία η Εθνική Ολυμπιακή Ακαδημία Κύπρου (ΕΟΑΚ) και ο Ντίνος Μιχαηλίδης αναγορεύεται σε κοσμήτορά της. Ξεκινά τη διοργάνωση του ετήσιου θεσμού της επίσκεψης στην Αρχαία Ολυμπία.
- 1987** Εκλέγεται στην Τεχνική Επιτροπή της Διεθνούς Επιτροπής Μεσογειακών Αγώνων (ΔΕΜΑ), όπου, με εξαίρεση κάποιο διάστημα, παραμένει μέχρι τον θάνατό του.
- 1988** Αρχηγός της κυπριακής αποστολής στους Ολυμπιακούς της Σεούλ, στη Νότια Κορέα.
- 1988** Διορίζεται μέλος του Δ.Σ. του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (ΚΟΑ) επί προεδρίας του Ουράνιου Ιωαννίδη. Αποχωρεί λόγω διαφωνιών για σημαντικές αποφάσεις σε σχέση με προσλήψεις.
- 1989** Διοργανώνονται στην Κύπρο οι Γ΄ ΑΜΚΕ, με γενικό συντονιστή και αρχηγό της κυπριακής αποστολής τον Ντίνο Μιχαηλίδη.
- 1989** Εκλέγεται μέλος της Τεχνικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών, όπου παραμένει μέχρι το 1996.
- 1992** Αρχηγός της κυπριακής αποστολής στους Ολυμπιακούς της Βαρκελώνης, στην Ισπανία.
- 1995** Αποχωρεί από τη θέση του γενικού διευθυντή της ΚΟΕ.
- 1995** Επιστρέφει στον ΑΠΟΕΛ, για δύο χρόνια, στη θέση του προπονητή φυσικής κατάστασης.
- 1998** Προπονητής φυσικής κατάστασης της Εθνικής Κύπρου, όταν, με προπονητή τον Πανίκο Γεωργίου, η ομάδα πετυχαίνει ιστορική νίκη επί της Ισπανίας με 3-2, στο στάδιο «Αντώνης Παπαδόπουλος». Εργάστηκε στην Εθνική Κύπρου και με προπονητή τον Σταύρο Παπαδόπουλο.
- 1998** Εκλέγεται στη θέση του προέδρου της Κυπριακής Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης, όπου υπηρετεί μόνο μία θητεία για δύο χρόνια.
- 1998** Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού συστήνει το Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ) και ο Ντίνος Μιχαηλίδης προσλαμβάνεται στη θέση του διευθυντή, στην οποία παρέμεινε για 14 χρόνια.
- 2012** Βραβεύεται από τον ΚΟΑ για τη 14χρονη προσφορά του στο ΕΣΥΑΑ και την ίδια χρονιά αναλαμβάνει έφορος στίβου του ΓΣΠ, οδηγώντας τον σύλλογο σε συνεχείς επιτυχίες. Την ίδια περίοδο αναλαμβάνει τη θέση του προέδρου της ΕΟΑΚ, όπου παραμένει μέχρι το 2020.

Με άσπρα μαλλιά πλέον, ο Ντίνος Μιχαηλίδης καταθέτει άλλη μια ομιλία ως πρόεδρος της ΚΟΕ.

2016 Τον Ιούνιο εκλέγεται στην προεδρία της ΚΟΕ, μετά την αποχώρηση του Ουράνιου Ιωαννίδη για λόγους υγείας. Τον Οκτώβριο επανεκλέγεται για τέσσερα χρόνια.

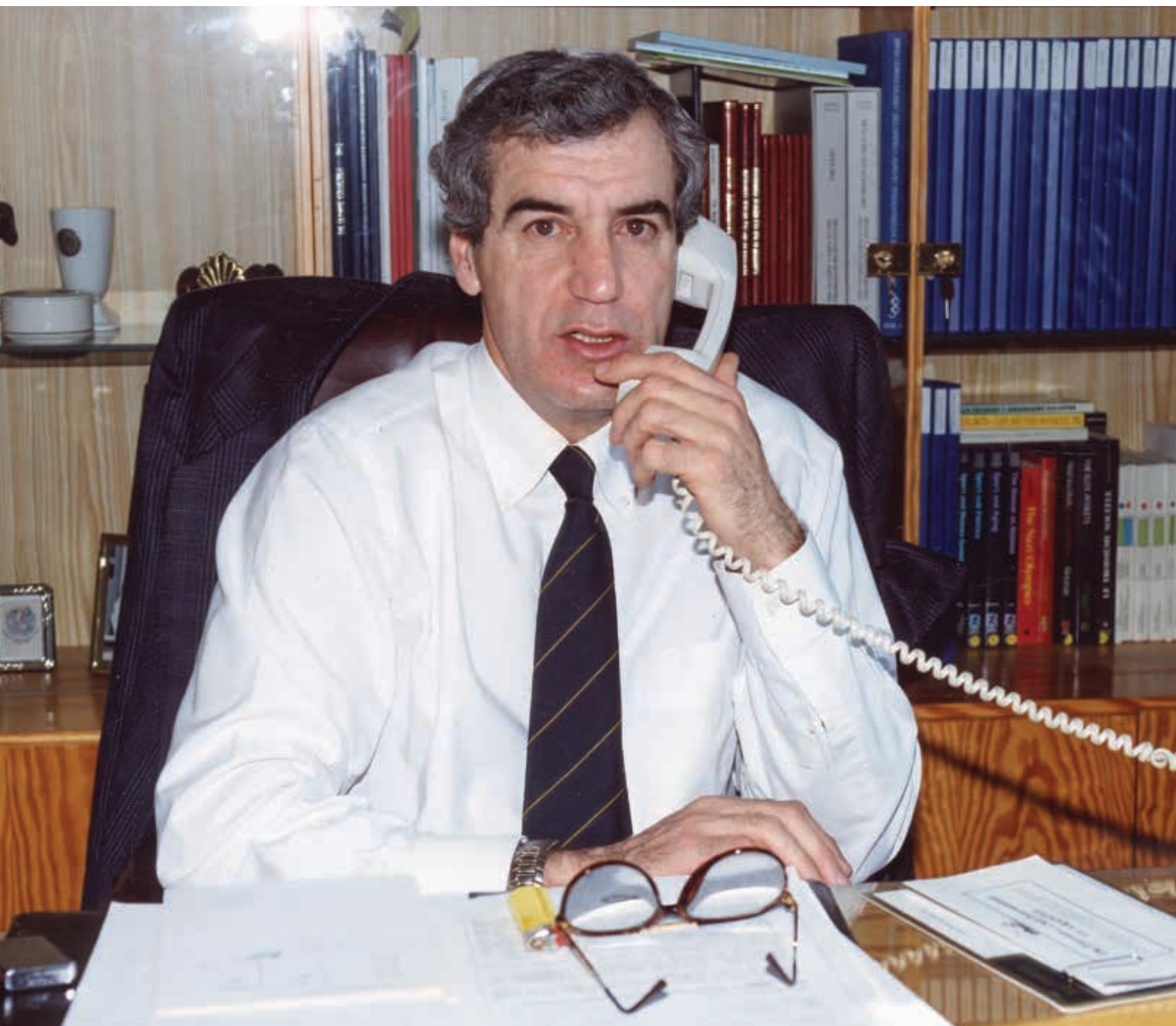
2019 Αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα υγείας.

2020 Λόγω των προβλημάτων υγείας, αποφασίζει να μην επαναδιεκδικήσει την προεδρία της ΚΟΕ και αποχωρεί.

2022 Φεύγει από τη ζωή στις 7 Ιουνίου.

Πέρα από τις θέσεις που αναφέρονται πιο πάνω, ο Ντίνος Μιχαηλίδης υπηρέτησε και ως:

- Διευθυντής του Μακάρειου Αθλητικού Κέντρου (1978–79)
- Μέλος του Δ.Σ. του ΑΠΟΕΛ ως γενικός έφορος (1974–75)
- Πρόεδρος της Τ.Ε. Διαιτησίας Καλαθόσφαιρας (1992)
- Πρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής ΤΕΣΚ
- Αντιπρόεδρος των Ειδικών Ολυμπιακών
- Μέλος του Δ.Σ. της ΚΟΕΑΣ
- Μέλος του Δ.Σ. του ΓΣΠ
- Συντονιστής – υπεύθυνος της εκδήλωσης για τα 30χρονα της Κυπριακής Δημοκρατίας (1990)
- Μέλος της Κεντρικής Οργανωτικής Επιτροπής και συντονιστής της Παγκόσμιας Γυμνασιάδας (1994)
- Αρχηγός της κυπριακής αποστολής στους Κοινοπολιτειακούς αγώνες (1990, 1994)
- Αρχηγός της κυπριακής αποστολής στους Παγκόσμιους Φοιτητικούς αγώνες (1979, 1987, 1991)
- Αρχηγός της κυπριακής αποστολής στους Αγώνες Νέων Ευρώπης (1991, 1993, 1995)
- Οργανωτικό στέλεχος και ομιλητής στις Συνόδους της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας
- Μέλος των Επιτροπών Υψηλού Αθλητισμού και Αντιντόπινγκ του ΚΟΑ
- Αθλητικός συντάκτης – υπεύθυνος του αθλητικού τμήματος της εφημερίδας *Ελεύθερη Κύπρος* (1978)
- Εκπροσώπησε την Κύπρο σε δεκάδες διεθνή συνέδρια σε ολόκληρο τον κόσμο και συμμετείχε σε πληθώρα σεμιναρίων με θέματα που αφορούσαν τον αθλητισμό, και ειδικά την ολυμπιακή φιλοσοφία, την αθλητική διοίκηση και τον αθλητισμό υψηλού επιπέδου.
- Έχει πλούσιο συγγραφικό έργο, με μελέτες, έρευνες και τακτική αρθρογραφία σε εφημερίδες και περιοδικά, πάνω σε θέματα αθλητικής πολιτικής και ολυμπιακής φιλοσοφίας.

Το 1985, όταν ανέλαβε
γενικός διευθυντής της
ΚΟΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΡΟΝΙΑ

Το σχολείο έχει ξεκινήσει και ο Ντίνος (αριστερά) φωτογραφίζεται με τα ξαδέρφια του Λάκη Παναγιώτου και Αυγή Χειμωνίδου.

Ο μικρός Ντίνος (αριστερά) με τον εξάδελφό του Λάκη Παναγιώτου, στην τρυφερή ηλικία των 2-3 χρόνων.

Η παιδική ηλικία

Ήταν 25η Οκτωβρίου 1943. Μια συνηθισμένη μέρα στην Κύπρο, όπου όλα και όλοι κινούνταν στους ρυθμούς της γερμανικής κατοχής στην Ελλάδα, στην καρδιά του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Σε ένα χωριό της Πάφου, την Πόλη Χρυσοχούς, βλέπει το φως ο Ντίνος Μιχαηλίδης.

Μετά από λίγους μήνες ο φαρμακοποιός πατέρας του μετατίθεται στη Λευκωσία, και στη συνοικία της παλιάς πόλης, Ρογιάτικο, ο μικρός Ντίνος ζει τα πρώτα χρόνια της ζωής του, που ήταν συνυφασμένα με την άσκηση και τον αθλητισμό. Το πρωινό ξύπνημα για το Ελένιο κατέληγε στην αυλή του ιστορικού δημοτικού σχολείου, όπου το ενδιαφέρον στρεφόταν στις αθλητικές δραστηριότητες. Παράλληλα, ο Ντίνος διακρινόταν στους χορούς, που μάθαινε στο σχολείο, ενώ παρακολουθούσε και μαθήματα στο βιολί, σε ιδιωτική σχολή.

Ο μικρός μαθητής δεν παραμελούσε ποτέ τα μαθήματά του. Ήταν πρώτος στην τάξη και πολύ πιο μελετηρός από άλλους. Μεγάλωσε άλλωστε σε ένα περιβάλλον με αρχές και με προτεραιότητα στη μόρφωση.

Η Τασούλα Μιχαηλίδου, σύζυγος του Ντίνου, σε συνέντευξη που παραχώρησε για τους σκοπούς του βιβλίου,¹ είπε περισσότερα και πιο διαφωτιστικά για το θέμα αυτό. Απαντώντας στην παρατήρηση ότι ο Ντίνος Μιχαηλίδης διαμορφώθηκε με αυτόν τον τρόπο ως χαρακτήρας και προσωπικότητα επειδή είχε γερές βάσεις από τους γονείς του, είπε τα ακόλουθα:

Σίγουρα ο Ντίνος είχε δυο εξαιρετικούς γονείς, τον Γιώργο και τη Νίκη. Μορφωμένοι άνθρωποι και κοινωνικοί. Ο πατέρας του καταγόταν από το Ακάκι. Τέλειωσε το Παγκύπριο Γυμνάσιο και σπούδασε στην Ελλάδα φαρμακοποιός, από τους λίγους που σπούδαζαν τότε. Αυτό το επάγγελμα το είχε σε όλη του τη ζωή. Ο παππούς του Ντίνου από τον πατέρα του, ο Κωνσταντίνος, ήταν από τους προύχοντες του χωριού.

Η Νίκη ήταν Ελληνίδα της Αιγύπτου, από πατέρα Κύπριο, τον Αναστάση Παναγιώτου από το Παλαιχώρι. Πήγε στην Αίγυπτο στα είκοσι του χρόνια και δημιουργήθηκε εκεί. Η μητέρα της Νίκης, Στέλλα Κοκκινάκη, είχε γεννηθεί στην Αίγυπτο, από Έλληνες γονείς. Η μητέρα του Ντίνου μιλούσε τρεις γλώσσες. Η οικογένεια αυτή κατέληξε στην Κύπρο όταν η πεθερά μου ήταν 11 χρόνων, όταν τους έδωσε ο Νάσερ από την Αίγυπτο. Πιστεύω ότι ο Ντίνος πήρε όλα τα θετικά στοιχεία των γονιών του, που ήταν μορφωμένοι, ευκατάστατοι και κοσμοπολίτες, και γι' αυτό ξεχώριζε ως προσωπικότητα.

Ο Ντίνος ήταν μοναχογιός. Ωστόσο, ο πρώτος του ξάδελφος Λάκης Παναγιώτου, με τον οποίο πέρασαν μαζί τα παιδικά τους χρόνια, ήταν σαν αδελφός του. Ο Λάκης θυμάται² ότι παιδιά έμεναν στην παλιά Λευκωσία, σε κοντινές γειτονιές:

Οι γονείς του Ντίνου, Γιώργος και Νίκη, μεγάλωσαν το μοναχοπαίδι τους με αρχές και αξίες που τον συνόδευαν σε ολόκληρη τη ζωή του.

1. Συνέντευξη στον Πάμπο Στυλιανού.
2. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

Η ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

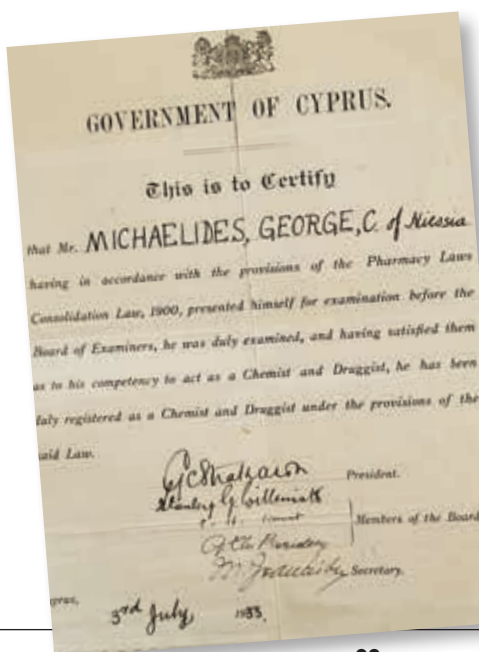
Γύρω στο 1956-57, επί Αγγλοκρατίας, ο πρώτος εξάδελφος του Ντίνου, Λάκης Παναγιώτου, που ζούσε στον Άγιο Κασσιανό, στην παλιά Λευκωσία, πήρε την πρωτοβουλία για τη δημιουργία ποδοσφαιρικής ομάδας. Μαζεύτηκαν λοιπόν τα παιδιά της γειτονιάς και με «έδρα» το γήπεδο του Αγίου Κασσιανού, έστησαν την ομάδα. Όμως υπήρχε έλλειψη ποδοσφαιριστών, και ο Λάκης κάλεσε στην παρέα και τον Ντίνο, που ζούσε σε μια άλλη, κοντινή γειτονιά, στο Ρογιάτικο. Ο Ντίνος είναι τρίτος από αριστερά και ο Λάκης πέμπτος.

Κάναμε πολλή παρέα, ενώ δημιουργήσαμε ομάδα ποδοσφαίρου, την οποία βαφτίσαμε Εθνικό, και η έδρα μας ήταν στο γήπεδο του Αγίου Κασσιανού, που τώρα είναι στην κατεχόμενη Λευκωσία. Με αυτόν τον τρόπο ξεκίνησε η αθλητική καριέρα του Ντίνου, παίζοντας ποδόσφαιρο. Ο Ντίνος με την μπάλα έτρεχε τόσο γρήγορα, που ξεχνούσε να σταματήσει στην τελική γραμμή.

Την αγάπη του Ντίνου για το ποδόσφαιρο ενίσχυσε ο πατέρας του Λάκη, Βάσος Παναγιώτου, αδελφός της Νίκης, που τότε ήταν έφορος στον ΑΠΟ-ΕΛ. Για τον Ντίνο η αγάπη στον αθλητισμό αναδύθηκε μέσα από τη στρογγυλή θεά και τους αγώνες των «γαλαζοκίτρινων» της Λευκωσίας.

Το πιστοποιητικό που εκδόθηκε στον Γιώργο Μιχαηλίδη, πατέρα του Ντίνου, ότι μπορούσε να εξασκήσει το επάγγελμα του φαρμακοποιού. Δίπλα, το βραβείο που πήρε από το Παγκύπριο Γυμνάσιο.

Στο Παγκύπριο Γυμνάσιο

Η φοίτηση στο ιστορικό Παγκύπριο Γυμνάσιο (Π.Γ.) σημάδεψε τη μαθητική ζωή του Ντίνου Μιχαηλίδη, αφού τα γυμνασιακά του χρόνια είχαν συμπέσει με τον απελευθερωτικό αγώνα του 1955–59. Στα 13 του χρόνια ο Ντίνος συμμετείχε, μαζί με τους συμμαθητές του, στη μάχη της Σεβερρείου κατά των Άγγλων στρατιωτών, ενώ ο πετροπόλεμος κατά των αποικιοκρατών ήταν μέρος της καθημερινότητάς τους. Σε μια καταδίωξη από Άγγλο στρατιώτη, ο Ντίνος σκαρφίστηκε να βρει καταφύγιο στο εκκλησάκι του Αγίου Ελευθερίου στην Ονασαγόρου, και ο Άγγλος έχασε τα ίχνη του. Έκτοτε, ο Άγιος Ελευθέριος ήταν σε όλα τα χρόνια της ζωής του ο προστάτης και ο φύλακας άγγελός του.

Ως μαθητής ο Ντίνος ήταν μελετηρός, και μέρος της καθημερινότητας στην τάξη ήταν η βοήθεια που πρόσφερε σε συμμαθητές του. Η Ιστορία ήταν ένα από τα μαθήματα που λάτρευε, όμως είχε πλούσιες γενικές γνώσεις και ήταν καλά πληροφορημένος για τα πάντα. Βεβαίως, ένα παιδί γαλουχημένο στον αγώνα σαφώς ήταν ανήσυχο πνεύμα. Τέτοιος ήταν και ο Ντίνος. Άριστος στα μαθήματα, αλλά η μεγάλη του έννοια ήταν η... αυλή. Ο αθλητισμός ήταν η μεγάλη του αγάπη.

Ο μέντορας Χατζηβασιλείου

Οι μαθητές του Π.Γ. που είχαν κλίση στον αθλητισμό, μετά τα μαθήματα κατέληγαν στον Προμαχώνα κοντά στο σχολείο. Εκεί ο Ντίνος ανέπτυξε τις δεξιότητές του στο ποδόσφαιρο, μέχρι που εμφανίστηκε ο μέντοράς του, ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής Ανδρέας Χατζηβασιλείου, ο οποίος θυμάται:³

Στο Τμήμα της Ε΄ τάξεως, μεταξύ άλλων εξάιρετων αθλητών βρισκόταν και ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ο οποίος ήταν λάτρης του ποδοσφαίρου και

Μάρτης 1957, Λευκωσία. Οι νεαροί μαθητές γιορτάζουν την απελευθέρωση του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, ο οποίος βρισκόταν εξόριστος από τους Άγγλους στις Σεϋχέλλες. Ο Ντίνος, που δεν είχε ακόμα κλείσει τα δεκατέσσερα του χρόνια, διακρίνεται, πρώτος αριστερά, να κάθεται πάνω σε ένα αυτοκίνητο και να κρατά την ελληνική σημαία.

3. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

Δεν ήταν μόνο ένας
εξάίρετος μαθητής
και ένα ανερχόμενο
αθλητικό ταλέντο ο
Ντίνος Μιχαηλίδης.
Ήταν και μέλος
της μπάντας
του Παγκυπρίου
Γυμνασίου ως
τυμπανιστής, όπου
διακρίνεται, στο
κέντρο, επί τω έργω...

ΕΝΑ ΑΣΤΕΡΙ ΑΝΑΤΕΛΛΕΙ

Νιόβρης 1959. Ο
Ντίνος μόλις έχει
συμπληρώσει τα 16 του
χρόνια και εκπροσωπεί
την Ε΄ τάξη του
σχολείου του σε αγώνες
στίβου με την Στ΄
τάξη, όπου κερδίζει
την πρώτη θέση στον
δρόμο των 1000 μ.
Δεύτερος ακολουθεί ο
Τάκης Λύρας.

κατ' επέκταση φανατικός οπαδός του σωματείου ΑΠΟΕΛ. Το πρώτιστό του άθλημα ήταν το ποδόσφαιρο. Ενώ ασχολείτο με αυτό, στο βόρειο μέρος του γηπέδου, κατά κακή του τύχη περνούσε απ' εκεί ο γυμνασιάρχης δρ. Κωνσταντίνος Σπυριδάκης. Αυτό βεβαίως δεν άρεσε στον γυμνασιάρχη μας, ο οποίος την επόμενη μέρα με φώναξε στο γραφείο του και μου τόνισε πως το ποδόσφαιρο απαγορεύεται στα σχολεία και δεν επιτρέπεται στους μαθητές ν' ασχολούνται με αυτό το άθλημα. «Ο νόμος έρχεται από την Ελλάδα και είμαστε υποχρεωμένοι να τον εφαρμόζουμε» μου δήλωσε.

Εκτιμώντας την ευρύτερη αθλητική διάσταση του μαθητή, αλλά και για να μην απογοητευτεί, διευθέτησα αγώνα 400 μέτρων, στον οποίο θα συμμετείχε με τον πρωταθλητή του σχολείου μας. Παράλληλα αυτό ήθελα να αποτελέσει το έναυσμα για στροφή του προς τον κλασικό αθλητισμό. Στον αγώνα πρώτος τερμάτισε ο Μιχαηλίδης, με κάπου 40 μέτρα διαφορά, κερδίζοντας εντυπωσιακά τον... τέως πρωταθλητή μας.

Παρακολουθώντας τον, ο Ανδρέας Χατζηβασιλείου αναφώνησε: «Αυτός θα γίνει μεγάλος 800άρης». Τον προσέγγισε και του είπε: «Θέλω να μην ξαναπαίζεις ποδόσφαιρο, αλλά να ξεκινήσεις προπονήσεις στον στίβο». Η πρώτη αντίδραση ήταν αρνητική, με τον Ντίνο να λέει «εμένα μου αρέσει το ποδόσφαιρο» και τον Ανδρέα Χατζηβασιλείου να επιμένει «θα γίνεις 800άρης, δεν θα ξαναπαίζεις ποδόσφαιρο». Η επιμονή τελικά απέδωσε, και το 1959, σε αγώνα δρόμου 600 μ. στο σχολικό πρωτάθλημα, ο Ντίνος χάνει από τον Τάκη Λύρα της Στ' τάξης. Αυτή ήταν η πρώτη και τελευταία ήττα του Ντίνου Μιχαηλίδη σε αγώνες στίβου, με τον Τάκη Λύρα, μετέπειτα κουμπάρο του, να ομολογεί: «Από τότε δεν έχασε αγώνα. Τον κέρδισα μία φορά, και αυτό ήταν».

Οι πρώτες κούρσες

Οι πρώτες συμμετοχές του Ντίνου Μιχαηλίδη σε αθλητικές συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν το 1960 και καταγράφονται από τον ερευνητή Ανδρέα Χατζηβασιλείου στον τέταρτο τόμο του ογκώδους έργου του *Ιστορία του Κυπριακού Αθλητισμού* (2012:522–551).

Στις 2 Μαρτίου 1960, σε ηλικία 16 χρονών και μερικών μηνών, ο Ντίνος πραγματοποίησε την πρώτη επίσημη εμφάνισή του ως αθλητής του Π.Γ. Πήρε μέρος σε αγώνες στίβου με τους αθλητές του ΓΣΠ, για οικονομική βοήθεια του μαραθωνοδρόμου Ιωάννη Φαραζή, που ήταν άρρωστος. Ο Ντίνος αγωνίστηκε στον δρόμο των 1000 μ. και τερμάτισε στην τρίτη θέση, πίσω από τους μεγάλους τότε πρωταθλητές του ΓΣΠ Ανδρέα Ευθυμίου και Στέλιο Λεωνίδου. Το εκπληκτικό, που προδιέγραφε και το λαμπρό μέλλον του νεαρού αθλητή, ήταν το γεγονός ότι δημιούργησε παγκύπρια εφηβική και μαθητική επίδοση, με 2.47.2.

Στις 25 και 26 Μαρτίου του ίδιου χρόνου, στα πλαίσια των γιορτασμών της εθνικής επετείου, διεξήχθησαν στο ΓΣΠ διασωματειακοί αγώνες στίβου με την εκτός συναγωνισμού συμμετοχή Αμερικανών αθλητών που βρίσκονταν στην Κύπρο.⁴ Ο Ντίνος Μιχαηλίδης έτρεξε στην κούρσα των 400 μ. και τερμάτισε πρώτος με χρόνο 53.6.

Δυο εβδομάδες αργότερα, στις 10 Απριλίου, διοργανώθηκαν στο στάδιο του Λανιτείου Γυμνασίου Λεμεσού οι Α΄ Παγκύπριοι αγώνες παιδών. Σε αυτούς πήραν μέρος όλοι οι γυμναστικοί σύλλογοι της Κύπρου, με τον ΓΣΠ να κερδίζει εύκολα την πρώτη θέση, αφήνοντας τον ΓΣΕ στη δεύτερη και τον ΓΣΟ στην τρίτη. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης συνέβαλε καθοριστικά στην επικράτηση του συλλόγου της Λευκωσίας, κερδίζοντας τον δρόμο των 1000 μ. με 2.45.4 και καταρρίπτοντας το ρεκόρ που είχε δημιουργήσει στο ίδιο αγώνισμα ένα μήνα νωρίτερα. Στη σκυταλοδρομία 400-300-200-100 μ. ο Ντίνος έτρεξε στο τετρακοσάρι και η ομάδα του ΓΣΠ έκοψε πρώτη το νήμα.

Το αυθεντικό αθλητικό ταλέντο του νεαρού Ντίνου Μιχαηλίδη άρχισε να αναδεικνύεται μέσα στους αγωνιστικούς χώρους. Οι επιτυχίες και οι νίκες έγιναν συνώνυμες με το όνομά του.

Σύμφωνα με τον Ανδρέα Χατζηβασιλείου (2012:529), από το 1959 είχε καθιερωθεί εκδρομή της μαθητικής αθλητικής ομάδας του Π.Γ. σε μια γειτο-

4. Ανάμεσα στους Αμερικανούς αθλητές ήταν και ο Ραλφ Μπόστον, που μερικούς μήνες αργότερα, στην Ολυμπιάδα της Ρώμης, κέρδισε το χρυσό μετάλλιο στο μήκος με 8.12.

Θεαματικό στιγμιότυπο από τον τερματισμό του Ντίνου Μιχαηλίδη στην κούρσα των 400 μ. στους Παγκύπριους μαθητικούς αγώνες στίβου, όπου συμμετείχε με τα χρώματα του Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Τον Απρίλιο του 1960, οι αθλητικές ομάδες του Παγκυπρίου Γυμνασίου μετέβησαν στην Αίγυπτο, όπου έδωσαν αγώνες στο Κάιρο και την Αλεξάνδρεια. Στη φωτογραφία, η ομάδα καλαθόσφαιρας, με τον Ντίνο τέταρτο από αριστερά.

νική χώρα κατά τη διάρκεια των διακοπών του Πάσχα. Στις 12 Απριλίου 1960, Μεγάλη Τρίτη, η ομάδα του Π.Γ. αναχώρησε για την Αίγυπτο, όπου παρέμεινε για έντεκα μέρες.⁵ Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν από τα σημαντικά μέλη της αποστολής, συμμετέχοντας στις συναντήσεις καλαθόσφαιρας, πετόσφαιρας και κλασικού αθλητισμού, που πραγματοποιήθηκαν στην Αλεξάνδρεια και στο Κάιρο. Η καλαθόσφαιρα ήταν η δεύτερη μεγάλη αγάπη του Ντίνου. Δεν ήταν καθόλου τυχαίο ότι πολύ αργότερα, και ενώ σταμάτησε πρόωρα την αγωνιστική δράση στον κλασικό αθλητισμό, συνέχισε να ασχολείται παντοιοτρόπως με το μπάσκετ...

Η επόμενη αγωνιστική δράση του Ντίνου ήταν η συμμετοχή του στους Παγκύπριους αγώνες εφήβων που πραγματοποιήθηκαν στη Λάρνακα στις 30 Απριλίου και 1η Μαΐου. Ο Ντίνος πρώτευσε στον δρόμο των 1000 μ., ενώ συμμετείχε και στην ομάδα σκυταλοδρομίας 400-300-200-100 μ. του ΓΣΠ, που κέρδισε την πρώτη θέση. Στη γενική βαθμολογία ο ΓΣΠ κατετάγη δεύτερος, πίσω από την ομάδα του ΓΣΕ.

Λίγες μέρες αργότερα, στις 7 και 8 Μαΐου 1960, πραγματοποιήθηκε στη Λεμεσό αθλητική συνάντηση στίβου ανάμεσα στην Εθνική Ελλάδα και τη Μικτή Κύπρο. Οι αγώνες ήταν αφιερωμένοι στη μνήμη του Νικόλαου Κλ. Λανίτη, του αθλητικού παράγοντα που είχε βάλει τη σφραγίδα του στην ανάπτυξη του κυπριακού αθλητισμού. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης αγωνίστηκε στον δρόμο των 400 μ., όπου τερμάτισε στη δεύτερη θέση, πίσω από τον Ελλαδίτη Β. Σίλλη.

Στις 21 Μαΐου, ο Ντίνος Μιχαηλίδης πραγματοποίησε την πρώτη του εμφάνιση σε Παγκύπριους αγώνες στίβου, που εκείνη τη χρονιά τελέστηκαν στην Αμμόχωστο. Ήταν οι πρώτοι αγώνες στη νεογέννητη Κυπριακή Δημοκρατία, και σε αυτούς δόθηκε πανηγυρικός χαρακτήρας, με την παρουσία του νεοεκλεγέντος προέδρου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και όλων των πολιτειακών και αθλητικών αρχών του νησιού. Ο Ντίνος συμμετείχε με την ομάδα του ΓΣΠ στις δύο σκυταλοδρομίες, αυτή των 4X400 μ. και τη βαλκανική (800-400-200-100 μ.), συμβάλλοντας στην κατάκτηση της πρώτης θέσης στη βαλκανική.

Το εντυπωσιακό ταλέντο του Ντίνου Μιχαηλίδη, υπό τη στενή επιτήρηση του καθηγητή Ανδρέα Χατζηβασιλείου, άρχισε να εκπέμπει ισχυρά και ελπιδοφόρα μηνύματα στον χώρο του κυπριακού αθλητισμού. Στις 28 του Μάη 1960 ήρθε και η επιβεβαίωση. Σε έκτακτους Παγκύπριους Μαθητικούς αγώνες στη Λευκωσία, και ενώπιον του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, του προέδρου του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου Κωνσταντίνου Σπυριδάκη και των υπουργών Πολύκαρπου Γιωρκάτζη και Τάσσου Παπαδόπουλου, ο νεαρός αθλητής θριάμβευσε στα αγωνίσματά του. Κατέκτησε την πρώτη θέση στους δρόμους των 400 μ. και 1000 μ., και εν μέσω αποθέωσης ανέβηκε δύο φορές στο βήμα του νικητή.

Εις μνήμην των ηρώων

Το καλοκαίρι του 1960 ήταν το τελευταίο για τον Ντίνο ως μαθητή. Από τον Σεπτέμβριο θα φοιτούσε στην Στ' τάξη του Παγκυπρίου Γυμνασίου. Ήταν πλέον το ανερχόμενο αστέρι του κυπριακού στίβου και άρχισε να συναγωνίζεται φτασμένους αθλητές, όπως τους Ανδρέα Ευθυμίου και Χάρη Δημητρίου, στα

5. Συνοδοί της ομάδας ήταν οι καθηγητές - γυμναστές Ανδρέας Χατζηβασιλείου, Κώστας Χατζηανδρέου, Μελέτης Παπαχριστοφόρου και Θεόδωρος Μίντλετον.

Δύο φάσεις από αγώνες καλαθοσφαίριδας μεταξύ των εκπαιδευτηρίων της Λευκωσίας. Στην πρώτη φωτογραφία ο Ντίνος, αριστερά, παρακολουθεί τον συμπαίκτη του Τρύφωνος, σε μια ατομική του ενέργεια. Στη δεύτερη φωτογραφία ο Ντίνος, δεξιά, σε αγώνα μεταξύ του Παγκυπρίου Γυμνασίου και της Τεχνικής Σχολής.

αθλήματα όπου αγωνιζόταν ο ίδιος. Η Κύπρος ανέπνεε πλέον αέρα ελευθερίας, παρά τις συμφωνίες Ζυρίχης – Λονδίνου που ουσιαστικά είχαν επιβληθεί στον κυπριακό λαό. Στις 16 Αυγούστου 1960 ανακηρύχθηκε και επίσημα η Κυπριακή Δημοκρατία, με πρώτο πρόεδρο τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, που είχε εκλεγεί τον Δεκέμβρη του 1959.

Για το επόμενο διάστημα, πολλές αθλητικές συναντήσεις διοργανώθηκαν προς τιμήν και εις μνήμην των ηρώων του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα. Στις 10 Οκτωβρίου 1960, η διεύθυνση των Κεντρικών Φυλακών επέτρεψε στο κοινό να επισκεφθεί τα Φυλακισμένα Μνήματα για να αποτίσει φόρο τιμής στα νεαρά παλληκάρια που έδωσαν τη ζωή τους στη διάρκεια του αγώνα κατά των Άγγλων. Αντιπροσωπεία από παράγοντες, προπονητές και αθλητές του ΓΣΠ επισκέφθηκαν τον τάφο του αθλητή Μιχαλάκη Καραολή, που απαγχονίστηκε από τους Άγγλους στις 10 Μαΐου 1956. Στην αντιπροσωπεία συμμετείχε με την αθλητική ομάδα και ο Ντίνος Μιχαηλίδης, μαζί με τους Ανδρέα Ευθυμίου, Ξάνθο Μενελάου, Ιωάννη Φαραζή και άλλους αθλητές.

Στο τέλος Οκτωβρίου 1960, διεξήχθησαν στη Ρόδο τριμερείς αγώνες στίβου μεταξύ των αθλητικών ομάδων της Ρόδου, της Κρήτης και της Κύπρου.

Τον Οκτώβρη του 1960 πραγματοποιήθηκε αθλητική συνάντηση στη Ρόδο μεταξύ των ομάδων της Κύπρου, της Κρήτης και της Ρόδου, στην οποία πρώτευσε η Κύπρος. Στη φωτογραφία η κυπριακή ομάδα, με τους πρωταγωνιστές να κρατούν τα έπαθλά τους. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, που τερμάτισε πρώτος στη σκυταλοδρομία 4x400 μ., διακρίνεται στην πίσω σειρά, πρώτος από δεξιά, και ο Ξάνθος Μενελάου, που πρώτευσε στους δρόμους ταχύτητας, τρίτος από δεξιά. Στην κάτω σειρά, τρίτος από δεξιά, ο Ανδρέας Ευθυμίου, που κέρδισε πρώτες νίκες στα 800 και τα 1500 μ., και τρίτος από αριστερά ο Γιώργος Περικλέους, που αναδείχθηκε νικητής στο άλμα εις ύψος και τον ακοντισμό.

Η Κύπρος πρώτευσε στους αγώνες, με τη συνεισφορά και του Ντίνου Μιχαηλίδη, που ήταν ο τελευταίος αθλητής στην κυπριακή ομάδα σκυταλοδρομίας 4X400 μ., και έκοψε πρώτος το νήμα.

Στις 20 και 27 Νοεμβρίου διεξήχθησαν στη Λύση οι Β΄ Παναγροτικοί αγώνες «Τα Γρηγόρια», στη μνήμη του ήρωα Γρηγόρη Αυξεντίου και των λοιπών ηρώων του χωριού. Στους αγώνες μεταφέρθηκε δάδα από τον τάφο του Αυξεντίου στα Φυλακισμένα Μνήματα, και σε αυτούς πήραν μέρος αγροτικά σωματεία ενισχυμένα με αθλητές των γυμναστικών συλλόγων. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης αγωνίστηκε με την ομάδα του Κεραυνού Στροβόλου στα 800 μ. και πήρε την πρώτη θέση συμβάλλοντας στην κατάκτηση της πρωτιάς από την ομάδα του στη γενική βαθμολογία. Στους αγώνες αυτούς πήρε μέρος και ο Τάκης Λύρας, με την ομάδα του Κεραυνού.

Οι τελευταίοι αγώνες του 1960 στους οποίους συμμετείχε ο Ντίνος ήταν οι Στ΄ Παγκύπριοι Φθινοπωρινοί αγώνες στίβου, που διεξήχθησαν στο Γ.Σ. Πράξανδρος Κεράυνειας, στις 4 Δεκεμβρίου. Σε αυτούς πήραν μέρος όλοι οι γυμναστικοί σύλλογοι, με νικητή τον ΓΣΠ, με τον οποίο αγωνίστηκε και ο Ντίνος στην κούρσα των 800 μ., όπου τερμάτισε στη δεύτερη θέση, πίσω από τον Ανδρέα Ευθυμίου.

Η καλαθοσφαιρική ομάδα του Συνδέσμου Αποφοίτων Παγκυπρίου Γυμνασίου, που την άνοιξη του 1961 συμμετείχε σε τουρνουά με ομάδες της Κύπρου και γειτονικών χωρών. Μέσα σε περίοδο έξι εβδομάδων, οι απόφοιτοι μαθητές του Παγκυπρίου έδωσαν οκτώ αγώνες, κερδίζοντας τους έξι και χάνοντας τους δύο, από τις ομάδες του Λιβάνου και της ΧΑΠΟΕΛ. Διακρίνονται, από αριστερά, όρθιοι, οι Ντίνος Μιχαηλίδης, Ντίνος Κυριακίδης, Ντίνος Φυσεντζίδης, Ανδρέας Τρύφωνος, Γεώργιος Ρωσσίδης, Χάρης Λαπάς, Ανδρέας Χατζηθασσιλείου (προπονητής), και καθήμενοι οι Μιχαλάκης Φιλιππίδης, Ανδρέας Μιχαηλίδης και Λουκής Κάουρας.

Ο Ντίνος συνέχισε στους ίδιους ρυθμούς και στην τελευταία του σχολική χρονιά στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Άριστος μαθητής και πρωταγωνιστής στον αθλητισμό, στον στίβο και την καλαθόσφαιρα. Στους ετήσιους Επαρχιακούς αγώνες στίβου που διεξήχθησαν με αφορμή την επέτειο της 25ης Μαρτίου, ο Ντίνος συμμετείχε στα αθλήματα των 800 μ. και 1500 μ., όπου πρώτευσε αγωνιζόμενος με την ομάδα του Π.Γ.

Τον Απρίλιο – Μάιο του 1961, η καλαθοσφαιρική ομάδα του Συνδέσμου Αποφοίτων του Π.Γ. συμμετείχε σε τουρνουά με ομάδες της Κύπρου και γειτονικών χωρών. Οι μαθητές του Παγκυπρίου, μαζί τους και ο Ντίνος, έδωσαν οκτώ αγώνες, κερδίζοντας τους έξι.

Στις 26 Μαΐου πραγματοποιήθηκαν στη Λευκωσία οι ετήσιοι αγώνες του Π.Γ., όπου και πάλι ο Ντίνος ήταν θριαμβευτής. Κατέκτησε τρεις πρώτες νίκες στα αθλήματα που είχαν γίνει πλέον «δικά του», στους δρόμους των 400 μ. και 1000 μ., και στη βαλκανική σκυταλοδρομία 400-300-200-100 μ.

Με την ολοκλήρωση της σχολικής χρονιάς, διοργανώθηκε η καθιερωμένη τελετή στο Παγκύπριο Γυμνάσιο για τη βράβευση των άριστων μαθητών και αθλητών. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν ο πρώτος των πρώτων.

Το καλοκαίρι ήρθε, και ο Ντίνος πήρε ανάσες ενώ ετοιμαζόταν για το ταξίδι στην Αθήνα, όπου θα πραγματοποιούσε το μεγάλο του όνειρο...

Μαθητικοί αγώνες στίβου στο κατάμεστο από μαθητές ΓΣΠ. Ο Ντίνος, σημαιοφόρος, εισέρχεται στο στάδιο με το άγλημα του Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Η αποφοίτηση του Ντίνου Μιχαηλίδη από το Παγκύπριο Γυμνάσιο το καλοκαίρι του 1961, όπου βραβεύτηκε ως άριστος μαθητής και κορυφαίος αθλητής του σχολείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ (1961-1969)

Ο Τάκης Λύρας,
αριστερά, υπήρξε
επιστήθιος φίλος του
Ντίνου Μιχαηλίδη
από τα μαθητικά τους
χρόνια.

«Θα γίνω γυμναστής»...

Το 1961 ο Ντίνος Μιχαηλίδης φεύγει για την Αθήνα. Μαζί του και συμμαθητές του από το Παγκύπριο Γυμνάσιο, ανάμεσά τους και ο φίλος του Τάκης Λύρας, ο οποίος είχε αποφοιτήσει την προηγούμενη χρονιά. Στο ταξίδι τους στην Αθήνα, τους απόφοιτους του Παγκυπρίου συνόδευσε ο καθηγητής και μέντοράς τους Ανδρέας Χατζηβασιλείου, ο οποίος έπαιξε και ρόλο ξεναγού σε επισκέψεις στην Ακρόπολη και τον Παρθενώνα.

Επιθυμία και όνειρο του φαρμακοποιού πατέρα του Ντίνου, Γιώργου Μιχαηλίδη, ήταν ο γιος του να σπουδάσει Ιατρική. Ωστόσο, η αγάπη για τον αθλητισμό, όντας αθλητής ήδη από τα μαθητικά του χρόνια, φώλιαζε στην ψυχή του 18χρονου νεανία. Το φλογερό του πάθος τον οδήγησε στη Γυμναστική Ακαδημία Αθηνών, όπου με την παρότρυνση του Τάκη Λύρα έδωσε τις εξετάσεις και κατάφερε να τις περάσει.

Ο Τάκης Λύρας θυμάται:¹

Ο Ντίνος, εκ φύσεως άτομο με πολύ άγχος, έτρεμε την ώρα των εξετάσεων. Με κόπο κατάφερα να τον πείσω να δώσει τις εξετάσεις στην Ακαδημία. Τότε δεν ήταν εύκολο να μπει στην Γυμναστική Ακαδημία. Έπρεπε να περάσεις από πάρα πολλές δοκιμασίες και αθλήματα, όπως άλμα σε ύψος, σφαιροβολία, δισκοβολία, κολύμβηση, χορούς, ακόμα και κατάβαση βουνού.

Έπρεπε ακόμα να κολυμπήσει κάποια μέτρα. Ο Ντίνος ήταν φίλος της θάλασσας, αλλά δεν ήταν καλός κολυμβητής. Επίσης, σαφώς δεν ήταν ο άνθρωπος της ορειβασίας. Παραμονές των εξετάσεων ήταν σαν το ψάρι έξω από το νερό και δεν ήθελε να πάει. Τελικά τον έπεισα, και τα κατάφερε. Όλα αυτά κρυφά από τον πατέρα του.

Σημειώνεται ότι τότε, τη δεκαετία του 1960, η επικοινωνία με το εξωτερικό γινόταν κυρίως με τηλεγραφήματα, και ο αξιοσέβαστος πατέρας του Ντίνου Μιχαηλίδη πληροφορήθηκε τα νέα με τον εξής τρόπο: «*Καλημέρα στοπ – Μπαμπά στοπ – Πέρασα στη Γυμναστική Ακαδημία στοπ – Θα γίνω γυμναστής στοπ*».

Μη έχοντας άλλη επιλογή, ο Γιώργος Μιχαηλίδης έκανε πίσω και αποδέχθηκε τα θέλω του γιου του. Πού να ήξερε τι θα ακολουθούσε τα επόμενα 50 χρόνια, ότι δηλαδή αυτό το τηλεγράφημα θα ήταν η απαρχή για μια σπουδαία πορεία.

Το άγχος του Ντίνου Μιχαηλίδη στο οποίο αναφέρθηκε ο Τάκης Λύρας ήταν κάτι που τον συνόδευε σε ολόκληρη τη ζωή του. Και αυτό προερχόταν από το αίσθημα ευθύνης που ένιωθε για οτιδήποτε αναλάμβανε να διεκπεραιώσει, σε όποια θέση και να βρισκόταν. Αθλητές, συμπαίκτες και φίλοι παράγοντες έχουν να λένε για αυτό το στοιχείο στον χαρακτήρα του. Το παρα-

1. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

Δύο στιγμιότυπα από προκριματική κούρσα των 800 μ. στους Πανελλήνιους αγώνες του 1962. Στο πρώτο, και ενώ είναι έτοιμο το καμπανάκι για τον τελευταίο γύρο της κούρσας, ο Ντίνος Μιχαηλίδης ετοιμάζεται να προσπεράσει τον αντίπαλο. Στο δεύτερο, κόβει πρώτος το νήμα, με την υπερπροσπάθεια ζωγραφισμένη στο πρόσωπό του.

μικρό τον άγχωνε, αλλά όταν έβαζε εμπρός, το άγχος πλέον μετατρεπόταν σε πείσμα...

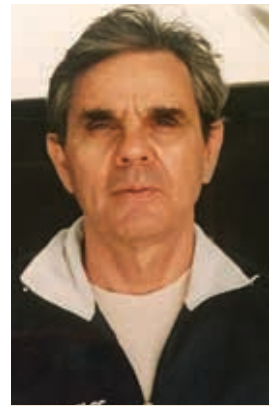
Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στην Ακαδημία, ο Ντίνος Μιχαηλίδης εντάχθηκε στον Πανελλήνιο Αθλητικό Σύλλογο, με έδρα την Κυψέλη. Ωστόσο έμενε στα Ιλίσια, κοντά στη σχολή του, και η διαδρομή Ιλίσια – Κυψέλη μόνο εύκολη δεν ήταν. Το πρωί φοιτούσε στην Ακαδημία και στη συνέχεια επιβιβαζόταν σε λεωφορεία και τρόλεϊ, για να φθάσει στον Πανελλήνιο. Εκεί τον ανέμενε ο προπονητής Βασίλης Σακελλαράκης, με τον οποίο θα περνούσε τα επόμενα χρόνια, μέσα σε αγωνιστικούς χώρους, σε προπονητικά κέντρα και με ό,τι είχε να κάνει με την εξέλιξή του σε έναν μεγάλο πρωταθλητή. Να σημειωθεί ότι ο Πανελλήνιος ήταν από τους αρχαιότερους συλλόγους στην Ελλάδα, αφού ιδρύθηκε το 1891.

Στην αγωνιστική δράση

Ο 18χρονος Ντίνος, πολύ νωρίς, με την πειθαρχία, τη συνέπεια, τον χαρακτήρα του, αλλά και το ατόφιο αθλητικό ταλέντο του, κατάφερνε να κερδίζει τους πάντες, και πρώτα τον προπονητή του και τους παράγοντες του συλλόγου του. Ξεκίνησε να συμμετέχει ανελλιπώς σε όλους τους αγώνες στίβου. Αυτό όμως που ενθουσίαζε τους φιλάθλους και τις αθλητικές στήλες των εφημερίδων ήταν οι επιδόσεις του «*νεαρού Κυπρίου από τη μεγαλόνησο, Κωνσταντίνου Μιχαηλίδη*», όπως τον αποκαλούσαν.

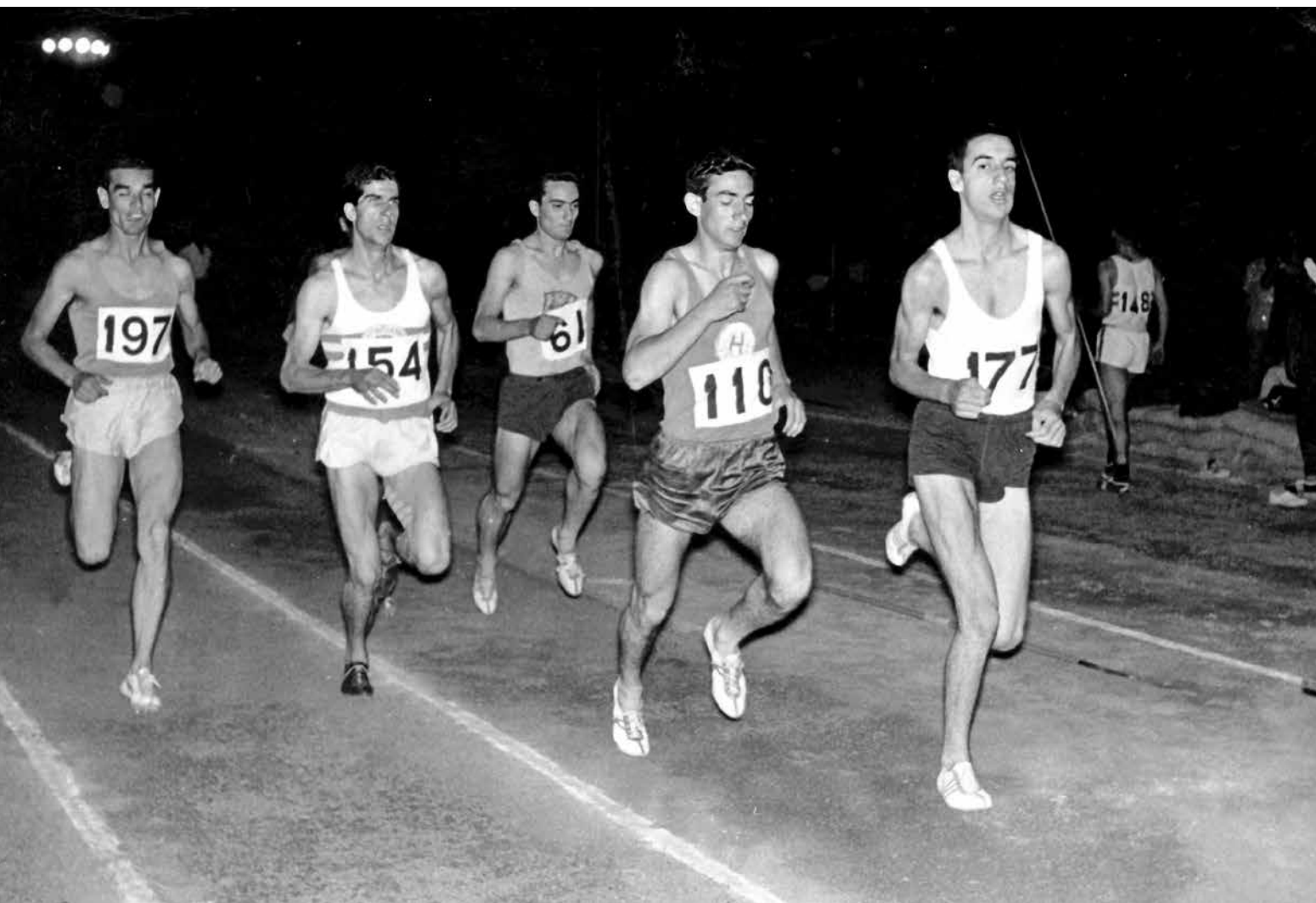
Οι πρώτες επιδόσεις του Ντίνου Μιχαηλίδη δεν θεωρούνταν μόνο ελπιδοφόρες, αλλά πρωτοφανείς για έναν 18χρονο. Στις 13 Μαΐου 1962 συμμετείχε στους Πανελλήνιους αθλητικούς αγώνες Ανωτάτων Σχολών, όπου κέρδισε τη δεύτερη θέση στον δρόμο των 800 μ. και την τρίτη στη σκυταλοδρομία 4Χ400 μ. Δύο εβδομάδες αργότερα ήρθε στην Κύπρο για να ενισχύσει τον σύλλογο του ΓΣΠ στους 36ους Παγκύπριους αγώνες στίβου, όπου αναδείχθηκε παγκυπριονίκης στον δρόμο των 400 μ.

Στις 8 Ιουλίου 1962 διεξήχθησαν στην Αθήνα οι Πανελλήνιοι αγώνες εφήβων, παράλληλα με τους αγώνες των ανδρών. Ο Μιχαηλίδης συμμετείχε με την ομάδα του Πανελληνίου στους αγώνες εφήβων, και ένα περιστατικό που συνέβη στη διάρκειά τους έκανε αίσθηση στον φίλαθλο κόσμο και τον αθλητικό τύπο. Σύμφωνα με την απογευματινή εφημερίδα των Αθηνών *Τα Νέα*, στη διάρκεια της κούρσας των 1500 μ., ένας αθλητής τον πάτησε στο παπούτσι, με αποτέλεσμα να πληγωθεί στο πόδι και να χρειαστεί να του δοθεί αντιτετανικός ορός. Παρά τις συστάσεις των γιατρών να μη συνεχίσει, ακούοντας τους συναθλητές του να λένε ότι ο σύλλογος θα μπορούσε να κερδίσει τους

Ο προπονητής Βασίλης Σακελλαράκης.

Από τις πρώτες συμμετοχές του Ντίνου Μιχαηλίδη σε αγώνες στίβου στην Αθήνα το 1961, λίγες εβδομάδες μετά τη μετάβασή του εκεί. Πρόκειται για προκριματική κούρσα στον δρόμο των 800 μ., στους 47ους Πανελλήνιους αγώνες, που διεξήχθησαν στο Παναθηναϊκό στάδιο. Ο Μιχαηλίδης (177) αποκλείστηκε από τον τελικό.

αγώνες αν έτρεχε και αυτός στη σκυταλοδρομία, έβαλε αμέσως τα παπούτσια και επέστρεψε στον στίβο για να συμμετάσχει στο τελευταίο αγώνισμα.

Και εκεί μίλησε η ψυχή και η αυταπάρνηση. Αφού πήρε τη σκυτάλη αρκετά μέτρα πίσω από τον πρώτο, με μια θαυμάσια κούρσα τερμάτισε πρώτος και χάρισε στον Πανελλήνιο την πρώτη θέση στη βαθμολογία. Στην πραγματικότητα ο Ντίνος Μιχαηλίδης συνέβαλε καθοριστικά στην επιτυχία αυτή, αφού κέρδισε επίσης την κούρσα των 800 μ., ενώ κατετάγη δεύτερος στα 400 μ. Αγωνίστηκε επίσης με την ομάδα ανδρών, και κατέκτησε τη δεύτερη θέση στα 400 μ.

Οι διθύραμβοι και οι ηχηροί τίτλοι των εφημερίδων έδωσαν τα εύσημα στον αθλητή. Τα Νέα των Αθηνών, στην έκδοσή τους την επομένη των αγώνων έγραψαν ότι η ενέργειά του ήταν...

... ανώτερον αθλητικόν πνεύμα, δύναμις θελήσεως και αυταπάρνησις (...) δείγμα αγάπης προς τον σύλλογον του αθλητού, αλλά και σαν ζωηρή αντίθεσις προς τις επικρατούσας αντιλήψεις ωρισμένων "βεντεπών" του αθλητισμού για τις υποχρεώσεις των έναντι των συναθλητών των. Ήρως ο Κύπριος έφηβος δρομέυς Μιχαηλίδης του Πανελληνίου (...) που έδωσε

όχι μόνο τη νίκη στην ομάδα του, αλλά και ένα μάθημα σε όλους εκείνους που νομίζουν πως ο αθλητισμός είναι ένα μέσον βιοπορισμού και όχι μια εκδήλωση άμιλλας και αθλητικού πνεύματος.

Ο Μιχαηλίδης ολοκλήρωσε τη χρονιά συμμετέχοντας σε τρεις άλλες αθλητικές συναντήσεις. Τον Σεπτέμβριο πήρε μέρος σε αγώνες στίβου μεταξύ των ομάδων Θεσσαλονίκης – Κύπρου, όπου κατέλαβε τη δεύτερη θέση στα 400 μ. Αργότερα τον ίδιο μήνα ενίσχυσε την ομάδα της Κύπρου σε αθλητική συνάντηση με την Ηνωμένη Αραβική Δημοκρατία, όπου πήρε την τρίτη θέση στο ίδιο αγώνισμα. Τον Νοέμβριο συμμετείχε στους αγώνες «Εποποιίας 1940-41» που διοργάνωσε ο Πανελλήνιος, και κέρδισε την πρώτη θέση επίσης στα 400 μ.

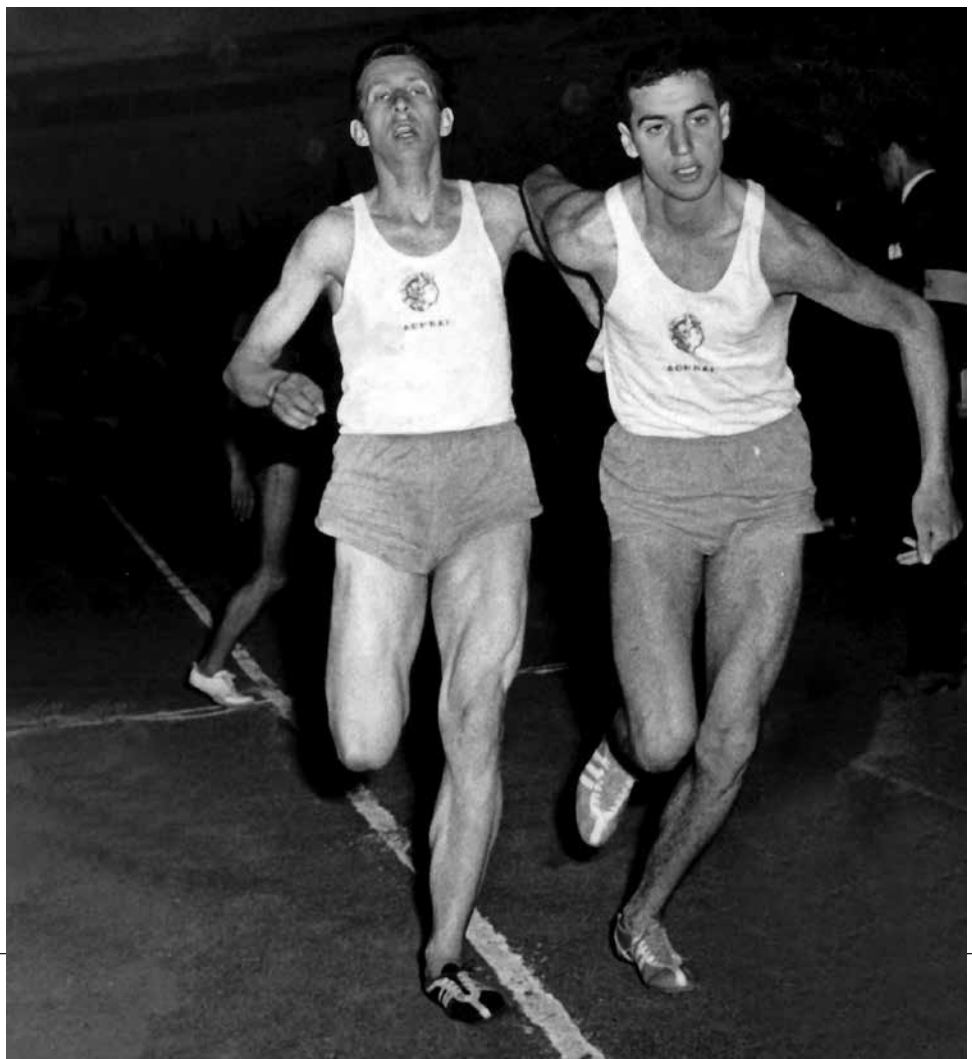
Ο Ντίνος Μιχαηλίδης την περίοδο που φοιτούσε στη Γυμναστική Ακαδημία Αθηνών. Αποφοίτησε τον Σεπτέμβριο του 1964.

Απόφοιτος της Γυμναστικής Ακαδημίας

Στα επόμενα χρόνια, και μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1964, όταν πήρε το δίπλωμά του, ο Ντίνος Μιχαηλίδης αφιερώθηκε στις σπουδές του. Αυτό όμως δεν σήμαινε με κανένα τρόπο απουσία από τις προπονήσεις και την αγωνιστική δράση. Όταν μπορούσε ενίσχυε τους δυο του συλλόγους, Πανελλήνιο στην Ελλάδα και ΓΣΠ στην Κύπρο.

Το 1963, η πρώτη αθλητική συνάντηση στην οποία συμμετείχε ήταν οι καθιερωμένοι διασωματειακοί αγώνες στη Λευκωσία, στα πλαίσια των γιορτασμών της επετείου της 25ης Μαρτίου. Ο Μιχαηλίδης, με χαρακτηριστική άνεση κέρδισε για τον ΓΣΠ τους δρόμους των 400 μ. και 800 μ. Ένα μήνα αργότερα ήρθε και πάλι στο νησί, για να ενισχύσει την ομάδα της Κύπρου σε αγώνες στίβου με το Ισραήλ, όπου κατετάγη δεύτερος στα 400 μ. και τρίτος στα 800 μ.

Στις 12 Μαΐου, πήρε μέρος στους Ελληνο-Ιταλικούς αγώνες Ανωτάτων Σχολών, όπου ανεδείχθη νικητής στον δρόμο των 400 μ. Ο τελευταίος σημαντικός αγώνας στον οποίο συμμετείχε το 1963 ήταν οι Πανελλήνιοι αγώνες στίβου, όπου έτρεξε με την ομάδα σκυταλοδρομίας 4Χ400 μ., τερματίζοντας

Αυτή τη φωτογραφία ο Ντίνος Μιχαηλίδης έστειλε στους γονείς του. Στο πίσω μέρος της έγραψε: «Στον παπά μου και στη μαμά μου για να μην με ξεχνούν ποτέ... 9 Γενάρη 1963». Οι γονείς του φυσικά δεν τον ξεχνούσαν ποτέ, αφού ο Ντίνος ήταν το μοναχοπαίδι τους.

στη δεύτερη θέση. Στους δρόμους των 400 μ. και 800 μ., παρά το ότι δεν κέρδισε, κατάφερε να βελτιώσει τις προσωπικές του επιδόσεις.²

Η χρονιά του 1964 ήταν σημαδιακή για τον Ντίνο Μιχαηλίδη, για δύο κυρίως λόγους. Ο πρώτος ήταν η ολοκλήρωση των σπουδών του στη Γυμναστική Ακαδημία Αθηνών, παίρνοντας το δίπλωμα του γυμναστή. Με πολλή περηφάνια ενημέρωσε τους γονείς του στην Κύπρο, ενώ άνοιγαν πλέον καινούριοι ορίζοντες στη ζωή του. Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Γυμναστικών Αθλητικών Σωματείων (ΣΕΓΑΣ) του είχε υποσχεθεί ότι θα τον τακτοποιούσε επαγγελματικά,

Σε κούρσα σκυταλοδρομίας 4x400 μ., ο Ντίνος Μιχαηλίδης παίρνει τη σκυτάλη από τον συναθλητή του και ετοιμάζεται να ξεχυθεί μπροστά, για τον τελευταίο γύρο και τον τερματισμό.

2. Εφημερίδα Έθνος.
11.10.1965.

κάτι που έγινε όταν τον διόρισαν υπεύθυνο στο Αθλητικό Κέντρο Νεότητας Αγίου Κοσμά στην Αθήνα. Θα εργαζόταν και θα προπονείτο εκεί τα πρωινά, και το απόγευμα θα συνέχιζε την προπόνηση με τον Βασίλη Σακελλαράκη.

Ο δεύτερος λόγος ήταν η κλήση του στην Εθνική ομάδα στίβου της Ελλάδας, κάτι που αποτελούσε για τον Μιχαηλίδη πραγματικό επίτευγμα, αφού ήταν μόλις 21 χρόνων. Η ένταξή του στην Εθνική ομάδα ήταν αποτέλεσμα της συνεχούς βελτίωσης των επιδόσεών του κατά τα δύο χρόνια που είχαν προηγηθεί. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης θα ήταν πλέον συναθλητής με ονόματα όπως ο Χρήστος Παπανικολάου στο επί κοντώ, ο Γιώργος Μεσημέρτζης στους δρόμους αντοχής, ο Γιώργος Μαρσέλλος στα 110 μ. εμπόδια και ο Χρήστος Πιερράκος στον ακοντισμό.

Η καλή κατάσταση στην οποία βρισκόταν ο Μιχαηλίδης στις αρχές του χρόνου φάνηκε σε αγώνες που έγιναν στις 11 Απριλίου μεταξύ του Πανελληνίου και του Ολυμπιακού. Όπως φαίνεται και στα σχετικά διπλώματα που παρατίθενται, ο Ντίνος, με τη φανέλα του Πανελληνίου, τερμάτισε πρώτος στον δρόμο των 400 μ. και τη σκυταλοδρομία 4Χ400 μ. Στους Πανελλήνιους αγώνες που έγιναν στις 30 Αυγούστου είχε προβλήματα στην προετοιμασία του, και έμεινε πίσω από τις πραγματικές του επιδόσεις.

Στην κορυφή το 1965

Το 1965 ήταν η χρονιά που ο Ντίνος Μιχαηλίδης καθιερώθηκε ως ένας από τους κορυφαίους αθλητές στον ελλαδικό χώρο. Χαρακτηρίστηκε αθλητής του «νέου κύματος» του ελληνικού στίβου, η ευχάριστη έκπληξη του 1965.

Σύμφωνα με τον τύπο της εποχής, ο Μιχαηλίδης «εντυπωσίασε με τις έξοχες εμφανίσεις του, αφού αναδείχθηκε πανελληνιονίκης και τέταρτος βαλκανιονίκης στα 800 μ. Από την 13η θέση το 1964 στον πίνακα των Ελλήνων 800σάρηδων, βρέθηκε το 1965 στην κορυφή. Και είναι μόλις 22 χρόνων».

Ο ίδιος απέδιδε την αγωνιστική του... εκτόξευση στο γεγονός ότι το 1964, αφού ολοκλήρωσε τις σπουδές του στη Γυμναστική Ακαδημία, έμεινε ολόκληρο το καλοκαίρι στην Αθήνα και γυμνάστηκε πιο εντατικά από ό,τι τις άλλες χρονιές, που τα καλοκαίρια επέστρεφε στην Κύπρο. Αυτό έγινε ύστερα από επιμονή του προπονητή του.

Στη διάρκεια του χειμώνα 1964–65, ο Ντίνος Μιχαηλίδης προπονήθηκε κάτω από τη συνεχή παρακολούθηση και τις οδηγίες του προπονητή του Βασίλη Σακελλαράκη και συνέχισε πιο εντατικά από τον Οκτώβρη του 1965. Έκανε προπόνηση τέσσερις ώρες την ημέρα, δύο το πρωί και δύο το απόγευμα, διανύοντας συνολικά εικοσιπέντε χιλιόμετρα. Τα μισά στο Αθλητικό Κέντρο Νεότητας Αγίου Κοσμά και τα άλλα μισά στο γυμναστήριο του Πανελληνίου ή σε τοποθεσίες με ανώμαλο έδαφος. Παράλληλα, αγωνιζόταν στην ομάδα μπάσκετ του Πανελληνίου.

Σε συνέντευξη που παραχώρησε στην αθλητική εφημερίδα *Ομάδα* και στον αθλητικογράφο Τ. Δεσάλερμμο, ο Ντίνος Μιχαηλίδης μίλησε για τα σχέδιά του μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του, αλλά και πώς θα προχωρούσε με την αγωνιστική του παρουσία:

Έχω υποβάλει τα χαρτιά μου στο Υπουργείο Παιδείας για να διορισθώ ως καθηγητής Σωματικής Αγωγής σε σχολείο. Αν τακτοποιηθώ κοντά στο Κέντρο, τότε θα φέρω τους γονείς μου από τη Λευκωσία και θα μείνουμε στην Αθήνα. Έτσι θα συνεχίσω ταυτόχρονα να γυμνάζομαι και να μετέχω σε αγώνες. (...) Επιδίωξή μου είναι το 1966 να πάω καλύτερα από φέτος, να βελτιώσω τη δύναμή μου και την ταχύτητά μου, με προοπτική τους προσεχείς Βαλκανικούς και Πανευρωπαϊκούς αγώνες...

Ο προπονητής του

Ο Βασίλης Σακελλαράκης θεωρείται ο μέντορας του Ντίνου Μιχαηλίδη. Παρέλαβε τον 18χρονο αμούστακο Ντίνο, τον ενέγραψε αθλητή του Πανελληνίου συλλόγου και τον ενέταξε στο καθημερινό του πρόγραμμα προπονήσεων. Ο ίδιος υπήρξε μεγάλος αθλητής στα άλματα και πήρε μέρος στην Ολυμπιάδα του Ελσίνκι το 1952. Αποφοίτησε από τη Γυμναστική Ακαδημία

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης παρακολουθεί με συναθλιτές του αγώνες στίβου από την κερκίδα. Μαζί του αριστερά η Βασιλική Σεργίου και δεύτερος από δεξιά ο Γιώργος Μεσημέρτζης.

και ήταν για δεκαετίες προπονητής στον Πανελλήνιο σύλλογο και στην Εθνική ομάδα στίβου, μέχρι το 1988. Η μεγάλη ικανότητα του Σακελλαράκη ήταν η ανάδειξη αθλητικών ταλέντων, κάτι με το οποίο... εμβολίασε και τον Ντίνο Μιχαηλίδη, που αργότερα είχε παρόμοια επιτεύγματα ως προπονητής στίβου στην Κύπρο.

Μεταξύ αθλητή και προπονητή αναπτύχθηκε μια σχέση αγάπης, αλληλοεκτίμησης και αλληλοσεβασμού. Ο Σακελλαράκης θεωρούσε τον Ντίνο δικό του δημιούργημα, και ο Ντίνος φαίνεται ότι το ίδιο ένιωθε. Χαρακτηριστικά, σε συνέντευξή του στην αθλητική εφημερίδα *Ομάδα*, λίγες μέρες πριν αναχωρήσει για μετεκπαίδευση στο Μίσιγκαν της Αμερικής, είπε:

Ό,τι πέτυχα μέχρι σήμερα το οφείλω στον προπονητή μου Βασίλη Σακελλαράκη. Με βοήθησε σε αφάνταστο σημείο, σε κάθε στιγμή της αθλητικής σταδιοδρομίας μου. Με παρακολουθεί και με συμβουλεύει πάντοτε με τον καλύτερο τρόπο, σε κάθε περίπτωση. Εξ άλλου αυτός με έγραψε στον Πανελλήνιο, το 1962, ενώ πέρυσι, χάρη στην επιμονή του, δεν έφυγα για την Κύπρο. Στην παραμονή μου εδώ, καθώς και στον διορισμό μου στον Άγιο Κοσμά, με βοήθησε και ο κ. Παπαναστασίου.³

3. Ο Κώστας Παπαναστασίου ήταν ο πρόεδρος του Πανελληνίου.

Σε άλλη συνέντευξή του, στο περιοδικό *Τα νέα του στίβου*, ο Ντίνος Μιχαηλίδης είπε: «Στον Βασίλη Σακελλαράκη οφείλω τα περισσότερα που πέτυχα σαν αθλητής. Από το 1964 μέχρι το 1969 δεν έχασα από κανένα αθλητή».

Φυσικά και ο ίδιος ο προπονητής του Μιχαηλίδη είχε να λείπει τα καλύτερα για τον αθλητή του. Στο ρεπορτάζ της εφημερίδας *Ομάδα*, που αναφέρθηκε πιο πάνω, είπε:

Ο Μιχαηλίδης είναι ο αθλητής στον οποίο πάντοτε πίστευα, παρά το γεγονός ότι πολλοί αμφέβαλλαν για την αξία του. Γι' αυτό έδειξα μεγάλη επιμονή στην προπόνησή του και τον παρακολούθησα από κοντά. Είναι μεγάλο ταλέντο και αφοσιωμένος στην προπόνηση. Αισθάνεσαι μεγάλη ικανοποίηση όταν έχεις τέτοιους αθλητές. Ποτέ δεν αρνείται να εκτελέσει και την πιο σκληρή προπόνηση. Έτσι και η πρόοδος που επιτέλεσε μέχρι τώρα ήταν πολύ μεγάλη και θα προοδεύσει ακόμα περισσότερο στο μέλλον. (...) Τα τελευταία δύο χρόνια ο αθλητής είχε μια σημαντική βελτίωση της ταχύτητας, της αντοχής και της δύναμής του, όπου υστερούσε πολύ. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 1962 έτρεχε τα 100 μ. σε 12.5 δευτερόλεπτα, ενώ τον περασμένο Οκτώβρη (1965) πέτυχε 10.9!

Αγωνιστική δράση

Από αγωνιστικής πλευράς, το 1965 ο Ντίνος Μιχαηλίδης έφτασε σε πολύ ψηλά επίπεδα. Καθιερώθηκε ως ο αδιαμφισβήτητος 800άρης στην ελληνική επικράτεια για την επόμενη πενταετία, αλλά και σημαντικός 400άρης για τον σύλλογό του, αφού την ίδια περίοδο (εκτός από το 1965) ήταν μέλος της ακτύπητης ομάδας του Πανελληνίου στη σκυταλοδρομία 4Χ400 μ. Στους 41ους Πανελληνίους αγώνες στίβου ανδρών, που έγιναν στο στάδιο Καραϊσκάκη το τριήμερο 23–25 Ιουλίου, ο Μιχαηλίδης πήρε την πρώτη θέση στα 800 μ. Λίγες μέρες αργότερα, στις 8 Αυγούστου, συμμετείχε στην αθλητική συνάντηση Ισπανία – Ελλάδα, που έγινε στη Μαδρίτη, και κατέλαβε τη δεύτερη θέση στο ίδιο άθλημα.

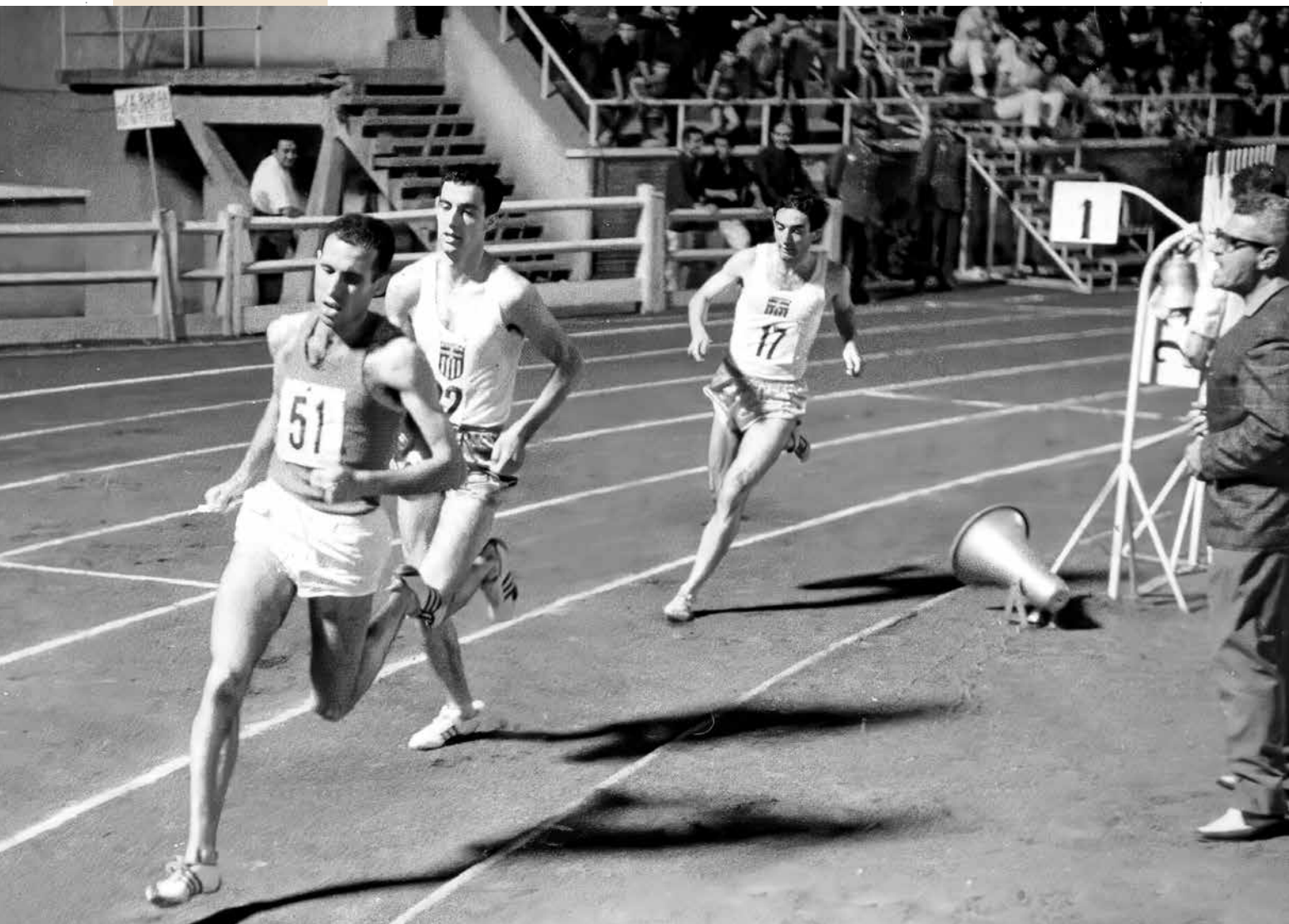
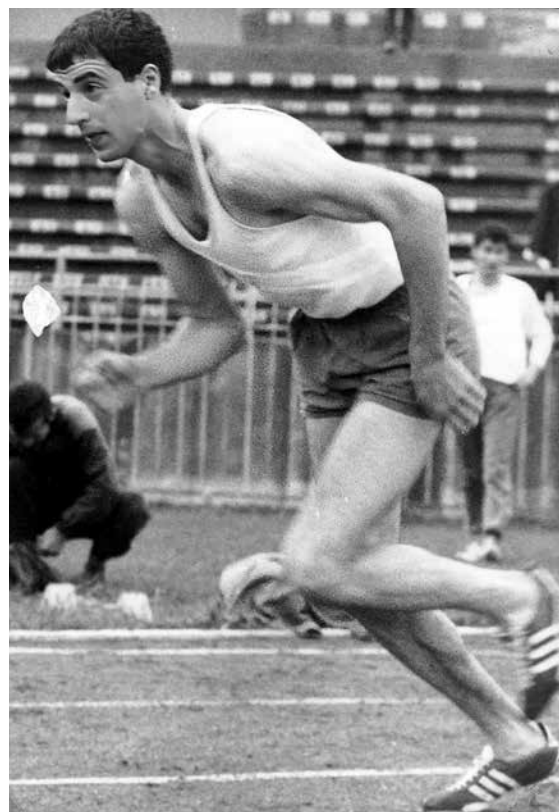
Είχε προηγηθεί τον Μάρτιο η συμμετοχή του στους διεθνείς αγώνες «Τσιγκλητρία»,⁴ όπου τερμάτισε δεύτερος, με εξαιρετικό χρόνο. Η εφημερίδα *Αθλητική Ηχώ*, αναφερόμενη στην επίδοσή του, έγραψε στις 29.3.1965:

Η χώρα μας, εις τον δρόμο των 800 μ. αποκτά έναν περίφημον αθλητήν. Πρόκειται διά τον Κύπριον την καταγωγή αθλητή του Πανελληνίου, Μιχαηλίδη. Με μεγάλο όσο και άνετο διασκελισμό, με καλό τέμπο και καλή τακτική, σαν άπειρος δρομέας που είναι, κατέλαβε τη 2η θέση εις τα 800 μ. με χρόνο 1'53"2 έναντι 1'52"2 του βαλκανιονίκη Ρουμάνου πρωταθλητή Μπρόντζιο.

Αλλά το πλέον σημαντικό για τον Κύπριο αθλητή ήταν η πρώτη του εμφάνιση στους 24ους Βαλκανικούς αγώνες στίβου, που διεξήχθησαν στο νεόδμητο στάδιο Καραϊσκάκη το τριήμερο 9–12 Σεπτεμβρίου 1965. Όπως γράφτηκε στην εφημερίδα *Έθνος* στις 11 Οκτωβρίου, το τρίτο βράδυ των αγώνων έγινε «η επίσημη γνωριμία του Ντίνου Μιχαηλίδη με το πλατύ φίλαθλο κοινό του στίβου».

4. Ο Κωνσταντίνος Τσιγκλητριάς ήταν ένας από τους μεγαλύτερους αθλητές στην ιστορία του ελληνικού αθλητισμού. Υπήρξε 20 φορές πανελληνιονίκης σε πέντε διαφορετικά αγωνίσματα, σε διάστημα έξι χρόνων. Πήρε μέρος σε δύο Ολυμπιάδες και κέρδισε χρυσό μετάλλιο στην Ολυμπιάδα της Στοκχόλμης το 1912. Πέθανε από μηνιγγίτιδα σε ηλικία 24 χρόνων.

Το ρεπορτάζ της εφημερίδας, από τον αθλητικογράφο Ν. Μπαβέλλα, στεγάστηκε κάτω από τον τίτλο «Κ. Μιχαηλίδης – Ένας Κύπριος αθλητής, μεγάλη ελπίδα του ελληνικού αθλητισμού», και έγραφε τα πιο κάτω:

Ήταν η πρώτη μέρα των Βαλκανικών αγώνων και κανείς δεν πίστευε ότι υπήρχαν ελπίδες να πλασαρισθεί ένας Έλληνας στην βαθμολογούμενη εξάδα... εκτός από τον Μαρσέλλο, που όρθιος παρακολουθούσε κάθε κίνηση του συναθλητού του, πριν και κατά τη διάρκεια της κούρσας. Το αποτέλεσμα ήταν να επαληθευτεί κατά τον καλύτερο τρόπο η προφητεία του βετεράνου εμποδιστή μας.⁵ Το μικρό «πουλέν» του, ένα χλωμό, ψιλόλιγνο παιδί από την Κύπρο, μπήκε στην τελική ευθεία και αφού έδωσε σκληρή μάχη με δύο αντίπαλους αθλητές, τερμάτισε τέταρτο με τον θαυμάσιο χρόνο 1'51"4. (...) Η τρίτη και τελευταία ημέρα των αγώνων ήταν μια πραγματική αποθέωσις για τον νεαρό Κύπριο αθλητή, όχι τόσο για την κατάληψη της 5ης θέσης στα 400 μ., όσο για τον χρόνο του 48"7, που αποτελεί ατομικό ρεκόρ, όπως και στα 800 μ.

Με αυτόν τον τρόπο ο Ντίνος Μιχαηλίδης συνέχιζε την καθιέρωσή του ως ένας εξαιρετικός αθλητής και στα Βαλκάνια. Επρόκειτο να διατηρηθεί στο προσκήνιο για τα επόμενα τέσσερα χρόνια.

Μετά τις επιτυχίες του Μιχαηλίδη στους Πανελλήνιους και Βαλκανικούς αγώνες της χρονιάς, και τα κολακευτικά σχόλια του ελληνικού αθλητικού τύπου, η κυπριακή εφημερίδα *Φίλαθλος* φιλοξένησε στις 2 Οκτωβρίου 1965 επιστολή του Γ.Γ. του ΓΣΠ, Νικόλαου Τσιγκίνη, για την παρουσία του Κύπριου αθλητή στην Ελλάδα και την επιθυμία του ΓΣΠ να τον αξιοποιήσει.

Ημείς δε, διαδηλούμεν ενθουσιωδώς ότι η Μήτηρ ημών Ελλάς, εις ήν ανήκουν από της ιδρύσεώς των οι εν Κύπρω Γυμναστικοί Σύλλογοι, θα φροντίση διά των αρμοδίων γυμναστικών αρχών, όπως εξελιχθή εις παγκοσμίου επιπέδου πρωταθλητήν, ο αθλητής μας ούτος του ΓΣΠ, ο γνωστός σε όλους Ντίνος Μιχαηλίδης. (...) Αλλά δι' οιονδήποτε λόγον, μη προβλεπόμενον, εάν ο άριστος αθλητής Ντίνος Μιχαηλίδης, όστις πτυχιούχος Γυμναστής Αθηνών, δεν θα παραμείνη εις Αθήνας προπονούμενος διά παγκοσμίους αγώνες, ο ΓΣΠ τον θέλη εν Λευκωσία, ως αθλητήν του και καθηγητήν της Γυμναστικής, ίνα και διά του παραδείγματός του παρορμά την νεότητα επί τα καλά και μεγάλα εν αναμονή της περιποθήτου Ενώσεως της Κύπρου μετά της Μητρός Ελλάδος...

Αριστερά πάνω: Τρεις φωτογραφίες όπου αποτυπώνεται η προσπάθεια του νεαρού αθλητή Ντίνου Μιχαηλίδη. Στην κίνηση του σώματος φαίνεται η τεχνική που ανέπτυξε σε κάθε του κούρσα. Αυτό που τον έκανε τόσο ξεχωριστό στην πορεία του προς την καταξίωση ήταν το πείσμα, η αποφασιστικότητα, και το πάθος, χαρακτηριστικά που τον συνόδευαν σε ολόκληρη τη ζωή του.

Κάτω: Στιγμιότυπο από το αγώνισμα των 800 μ. στους Βαλκανικούς αγώνες του 1965.

5. Ο Γιώργος Μαρσέλλος ήταν βαλκανιονίκης στα 110 μ. με εμπόδια το 1962 και το 1964.

Βαλκανιονίκης στο Σεράγεβο

Η Εθνική Ελλάδα αναχωρεί για τη συμμετοχή της στους Βαλκανικούς αγώνες του Σεράγεβο. Στην πρώτη φωτογραφία οι αθλητές στη σκάλα του αεροπλάνου για επιβίβαση, με τον Ντίνο Μιχαηλίδη να διακρίνεται στο κέντρο. Στη δεύτερη, οι αθλητές ετοιμάζονται για το γεύμα τους στο αεροπλάνο. Στη μέση ο Μιχαηλίδης και δεξιά ο Γιώργος Μεσημέρτζης. Κάτω, η ομάδα εισέρχεται στο στάδιο με την επίσημη στολή της Εθνικής Ελλάδος. Ο Μιχαηλίδης είναι στην τρίτη σειρά.

Το 1966 ήταν μια πολύ γεμάτη χρονιά για τον Ντίνο Μιχαηλίδη, που έζησε τη μεγαλύτερη ίσως στιγμή της αγωνιστικής του σταδιοδρομίας. Συμμετείχε με την Εθνική ομάδα στίβου στους Βαλκανικούς αγώνες που διεξήχθησαν στο Σεράγεβο το τετράημερο 15–18 Σεπτεμβρίου, και αναδείχθηκε βαλκανιονίκης κατακτώντας τη δεύτερη θέση στον δρόμο των 800 μ. Μαζί με τον φίλο και συναθλητή του Χρήστο Παπανικολάου, που κέρδισε το χρυσό στο επί κοντώ, ήταν οι δύο αθλητές που ανέβηκαν στο βάθρο και έφεραν τη διάκριση.

Είχαν προηγηθεί, στις αρχές Ιουνίου, οι 42οι Πανελλήνιοι αγώνες στίβου, όπου ο Μιχαηλίδης συνέχισε το σερί των επιτυχιών του με τη φανέλα του Πανελλήνιου συλλόγου. Κέρδισε την κούρσα των 800 μ. με χρόνο 1.53.5, που ήταν ο ίδιος με αυτόν της προηγούμενης χρονιάς. Επίσης ήταν μέλος της ομάδας σκυταλοδρομίας 4Χ400 μ., που κέρδισε άλλη μια φορά την πρώτη θέση.

Μέσα στον Ιούλιο ο Μιχαηλίδης εντατικοποίησε την προετοιμασία του

για τους Βαλκανικούς αγώνες συμμετέχοντας σε τρεις διαφορετικές αθλητικές συναντήσεις, κερδίζοντας σε όλες τον δρόμο των 800 μ. Στις 3 Ιουλίου συμμετείχε στα Ε΄ «Ευρίπεια», που διοργάνωσε ο Εύριπος Αθλητικός Όμιλος Χαλκίδας, στις 13 Ιουλίου έτρεξε με την Εθνική ομάδα στίβου σε αγώνες που διοργάνωσε ο ΣΕΓΑΣ με το Ισραήλ, και στις 24 Ιουλίου, και πάλι με την Εθνική ομάδα, συμμετείχε σε αγώνες με την Ηνωμένη Αραβική Δημοκρατία.

Το εξαήμερο 30 Αυγούστου μέχρι 4 Σεπτεμβρίου 1966, πραγματοποιήθηκε στη Βουδαπέστη το 8ο Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα στίβου, όπου συμμετείχε και η Ελλάδα, με 15 αθλητές. Το αξιοσημείωτο των αγώνων για την Εθνική ομάδα ήταν η κατάκτηση του αργυρού μεταλλίου από τον Χρήστο Παπανικολάου στο άλμα επί κοντώ, περνώντας τον πήχη στα 5.05 μ. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης πήρε μέρος σε δύο αγωνίσματα, 800 μ. και σκυταλοδρομία 4Χ400 μ., χωρίς να καταφέρει να περάσει από τον προκριματικό. Το ίδιο ίσχυε και για τον Χάρη Αϊβαλιώτη, που έτρεξε στα 200 μ.

Στους Βαλκανικούς στο Σεράγεβο η κούρσα των 800 μ. κρίθηκε με φώτο φίνις, όχι όμως της σύγχρονης τεχνολογίας, γεγονός που επέτρεπε την τελική απόφαση στους υπεύθυνους του τερματισμού. Ο Μιχαηλίδης και ο Γιουγκοσλάβος αντίπαλός του έπεσαν μαζί στο νήμα, αλλά η πρώτη θέση δόθηκε στον Γιουγκοσλάβο αθλητή. Πολλά χρόνια αργότερα ο Ντίνος Μιχαηλίδης αποκάλυψε στον αθλητικογράφο Πέτρο Χατζηχριστοδούλου⁶ ότι σε εκείνους τους αγώνες τού κλάπηκε η νίκη, αφού δικαιούτο τουλάχιστο να μοιραστεί το βάθρο της πρώτης θέσης. Αλλά δυστυχώς εκείνους τους καιρούς οι διοργανωτές κρατούσαν «και το κρέας και το μαχαίρι». Σε εκείνη τη διοργάνωση δεν ήταν μόνο οι Έλληνες αθλητές που αδικήθηκαν, αλλά και αθλητές όλων των χωρών εκτός της διοργανώτριας.

Ο Μιχαηλίδης ολοκλήρωσε το 1966 με ακόμα έναν αγώνα, στην Ιταλο-Ελληνική αθλητική συνάντηση μεταξύ των πόλεων της Ρώμης και της Αθήνας. Εδώ έλαβε μέρος στην κούρσα των 400 μ., όπου και πάλι έκοψε πρώτος το νήμα.

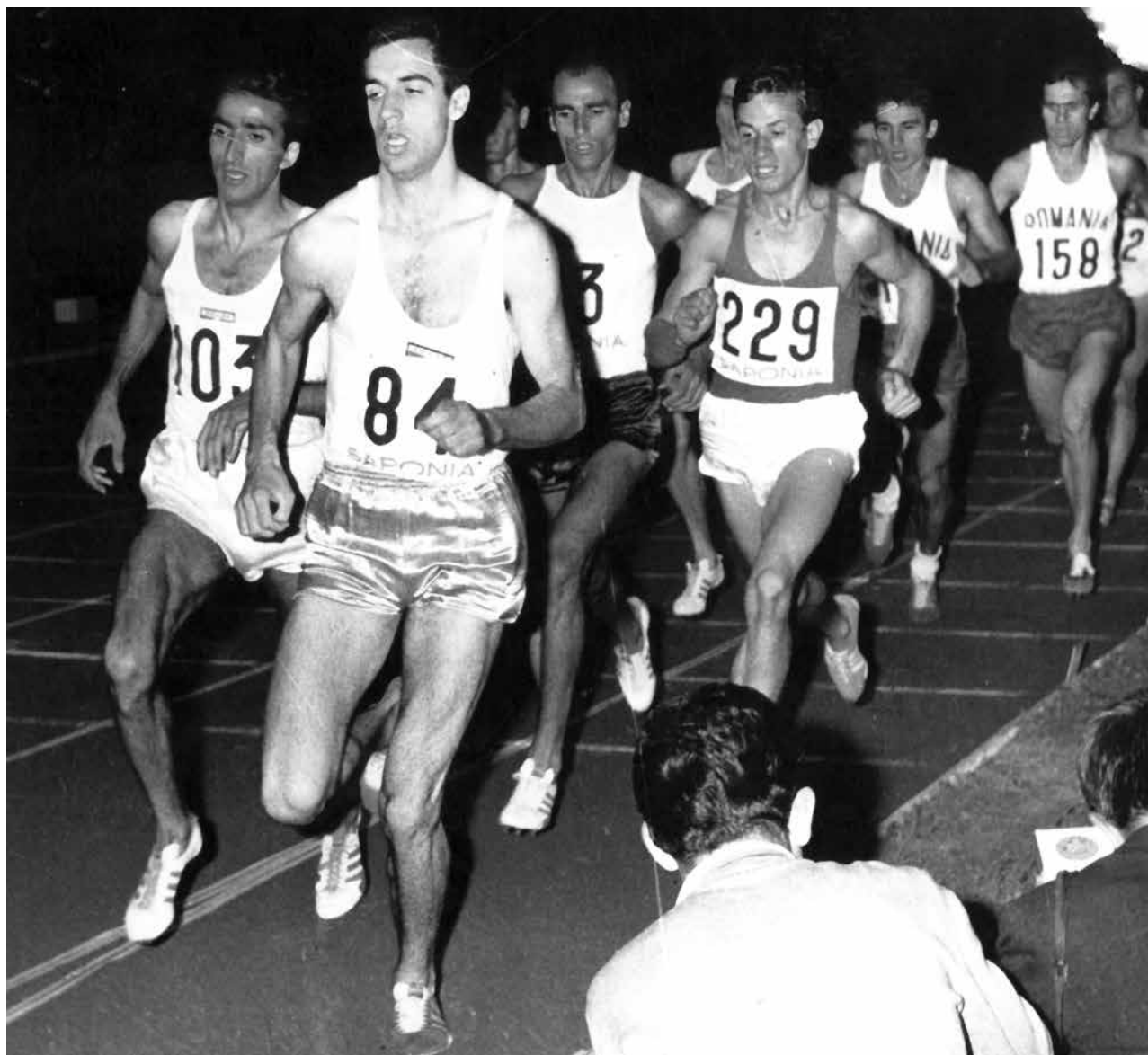
Το 1967 ήταν για τον Ντίνο Μιχαηλίδη ακόμη μια γεμάτη χρονιά, με συμμετοχές στους αγώνες στα πλαίσια της Ολυμπιακής Μέρας, στους Πανελλήνιους αγώνες, στον προκριματικό για το Μπρούνο Ζάουλι και στους Βαλκανικούς στην Κωνσταντινούπολη. Στο καλεντάρι του 1967 προστέθηκαν και οι Μεσογειακοί αγώνες, που έγιναν στην Τύνιδα της Τυνησίας.

Χρονολογικά πρώτοι, στις 6 Απριλίου 1967, ήταν οι αγώνες στα πλαίσια της Ολυμπιακής Μέρας, που γιορτάστηκε με λαμπρότητα σε ένα κατάμεστο Παναθηναϊκό στάδιο. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν από τους πρωταγωνιστές, αφού πρόσθεσε στο παλμαρές του ακόμα μια επιτυχία, κερδίζοντας την κούρσα των 800 μ.

Ακολούθησαν το τριήμερο 6-8 Ιουνίου οι Πανελλήνιοι αγώνες στίβου, οι οποίοι έγιναν στο στάδιο Καραϊσκάκη. Πλέον οι κούρσες των 800 μ. και της σκυταλοδρομίας 4Χ400 μ. έγιναν... βούτυρο στο ψωμί του Μιχαηλίδη. Κέρδισε την πρώτη θέση στο αγώνισμά του με χρόνο 1.54, ενώ μαζί

6. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

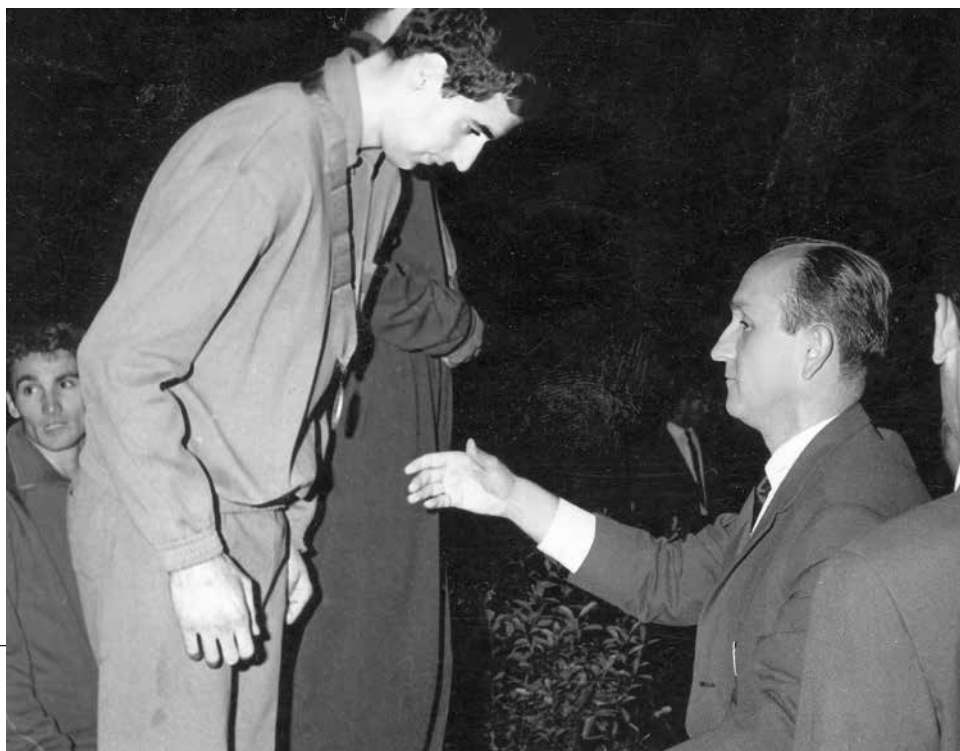
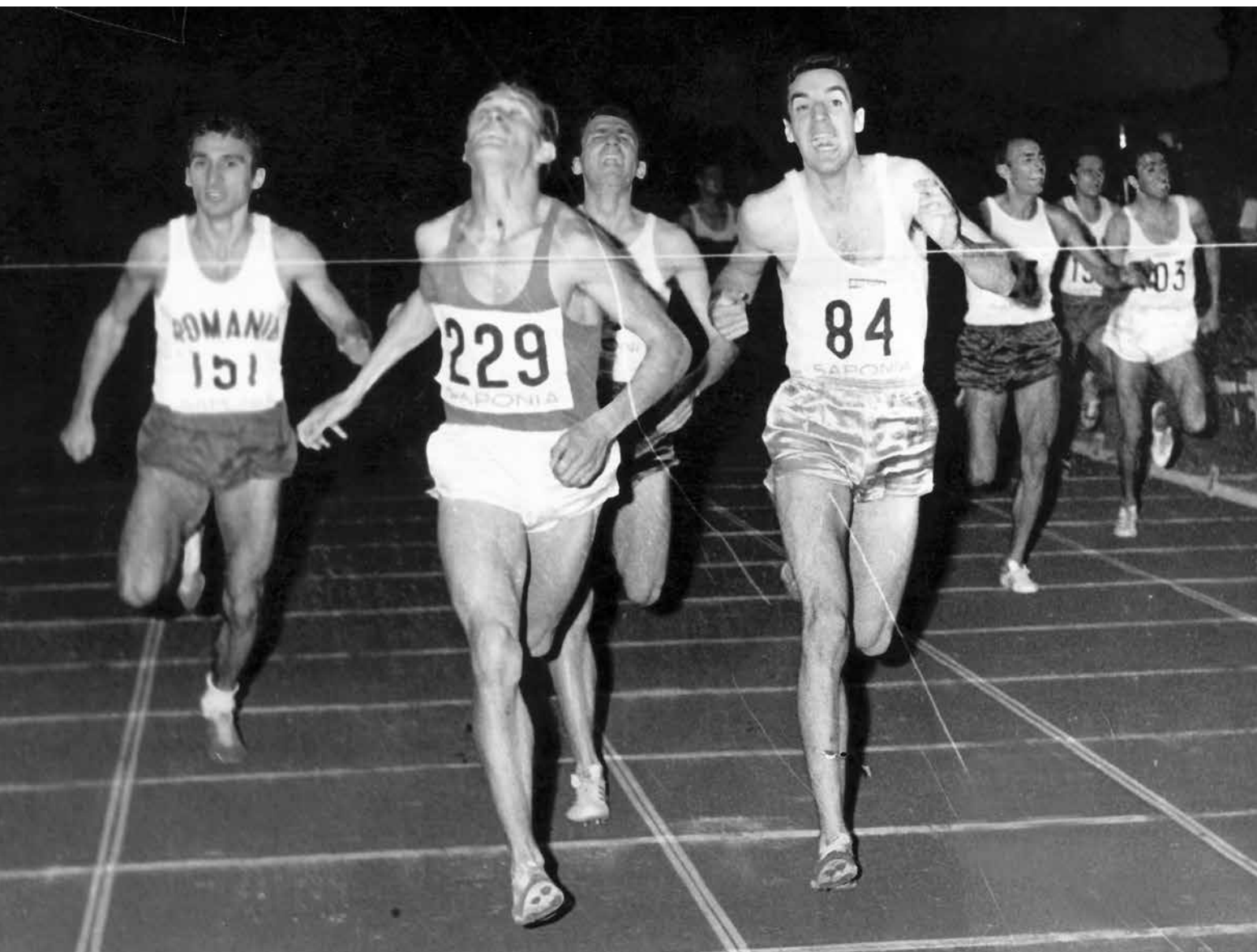

Ο αγώνας των 800 μ. στους Βαλκανικούς του Σεράγεβο. Ο Μιχαηλίδης οδηγεί την κούρσα μπροστά από πολλούς αθλητές.

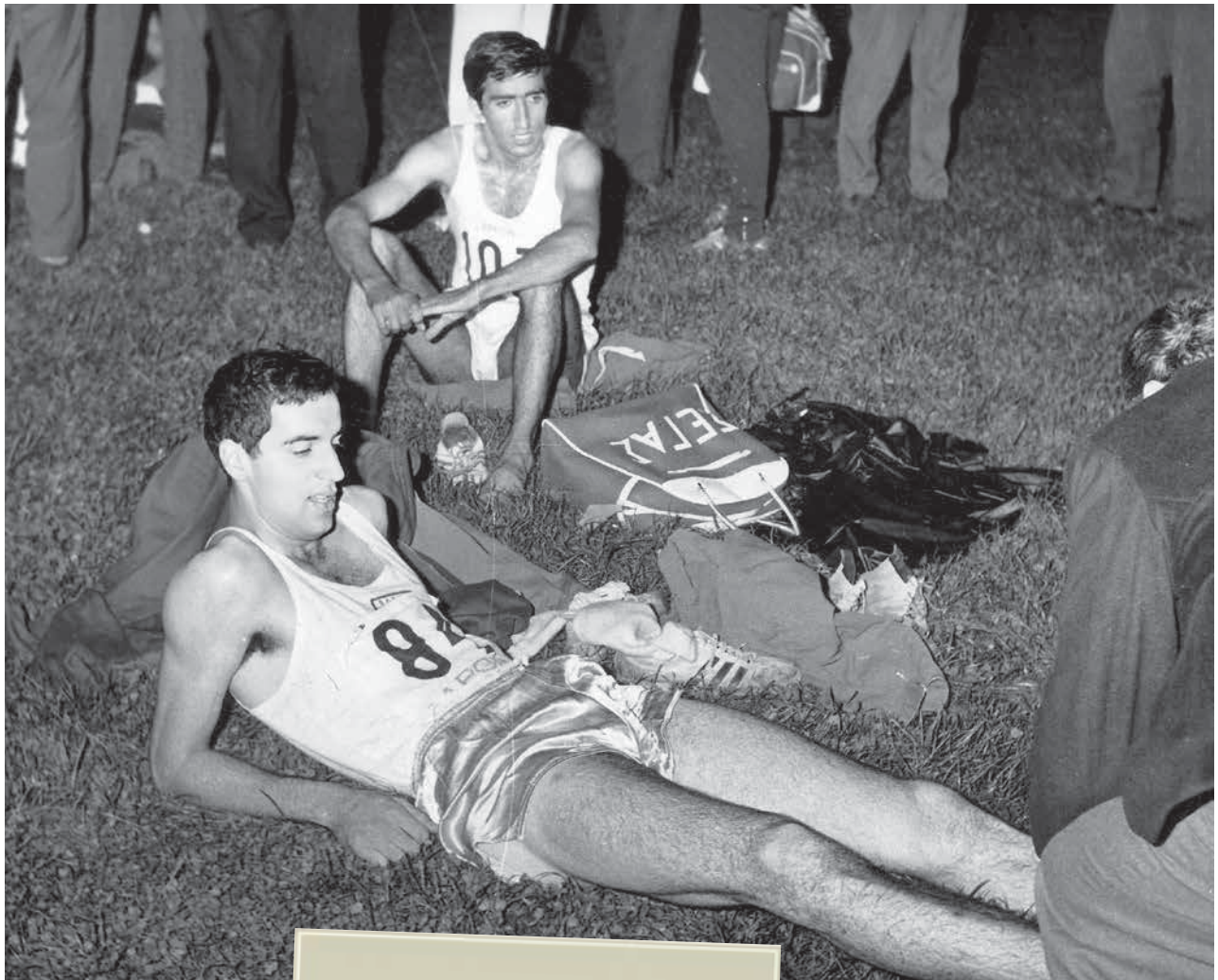
Στην επόμενη σελίδα ο τερματισμός, με τον Ντίνο να πέφτει στο νήμα ταυτόχρονα με τον Γιουγκοσλάβο αθλητή αθλητή Μετζιμούρετς (229), στον οποίο οι διοργανωτές συμπατριώτες του έδωσαν την πρώτη θέση.

με τους συναθλητές του πήραν τη σκυταλοδρομία, χαρίζοντας την πρώτη θέση στον Πανελλήνιο. Λίγες μέρες αργότερα, συμμετείχε σε αγώνα για τα προκριματικά του Μπρούνο Ζάουλι, όπου τερμάτισε στη δεύτερη θέση στον δρόμο των 800 μ.

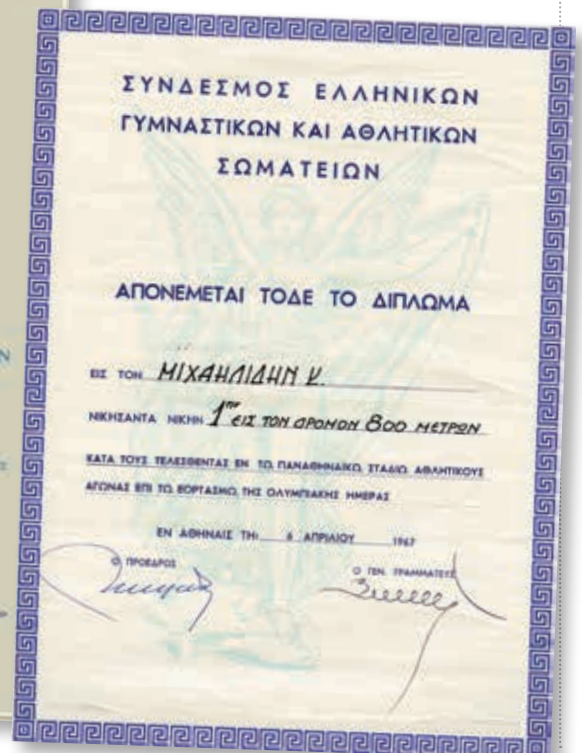
Το καλοκαίρι του 1967 ο Ντίνος Μιχαηλίδης αποφάσισε να επιστρέψει στην Κύπρο για να υπηρετήσει τη θητεία του. Αυτό φυσικά σήμαινε ότι δεν θα μπορούσε να συνεχίσει τις προπονήσεις και την αγωνιστική του δράση. Ήταν φανερό ότι ο Μιχαηλίδης είχε υποτιμήσει τις επιπτώσεις που θα είχε στην αγωνιστική του κατάσταση η κατάταξή του στην Εθνική Φρουρά, καθώς και το γεγονός ότι η συμμετοχή του στην Εθνική Ελλάδος θα γινόταν αδύνατη. Ως εκ τούτου απευθύνθηκε στις αρχές ζητώντας βοήθεια. Το αίτημά του να αποσπαστεί στην Πρεσβεία της Κύπρου στην Αθήνα διαβιβάστηκε μέσω του ΣΕΓΑΣ στην κυπριακή κυβέρνηση και σε αυτό ανταποκρίθηκε ο τότε υπουργός Εσωτερικών και Άμυνας Πολύκαρπος Γιωρκάτζης, διευθετώντας την απόσπασή του στην Πρεσβεία, όπου υπηρέτησε το υπόλοιπο της θητείας του.

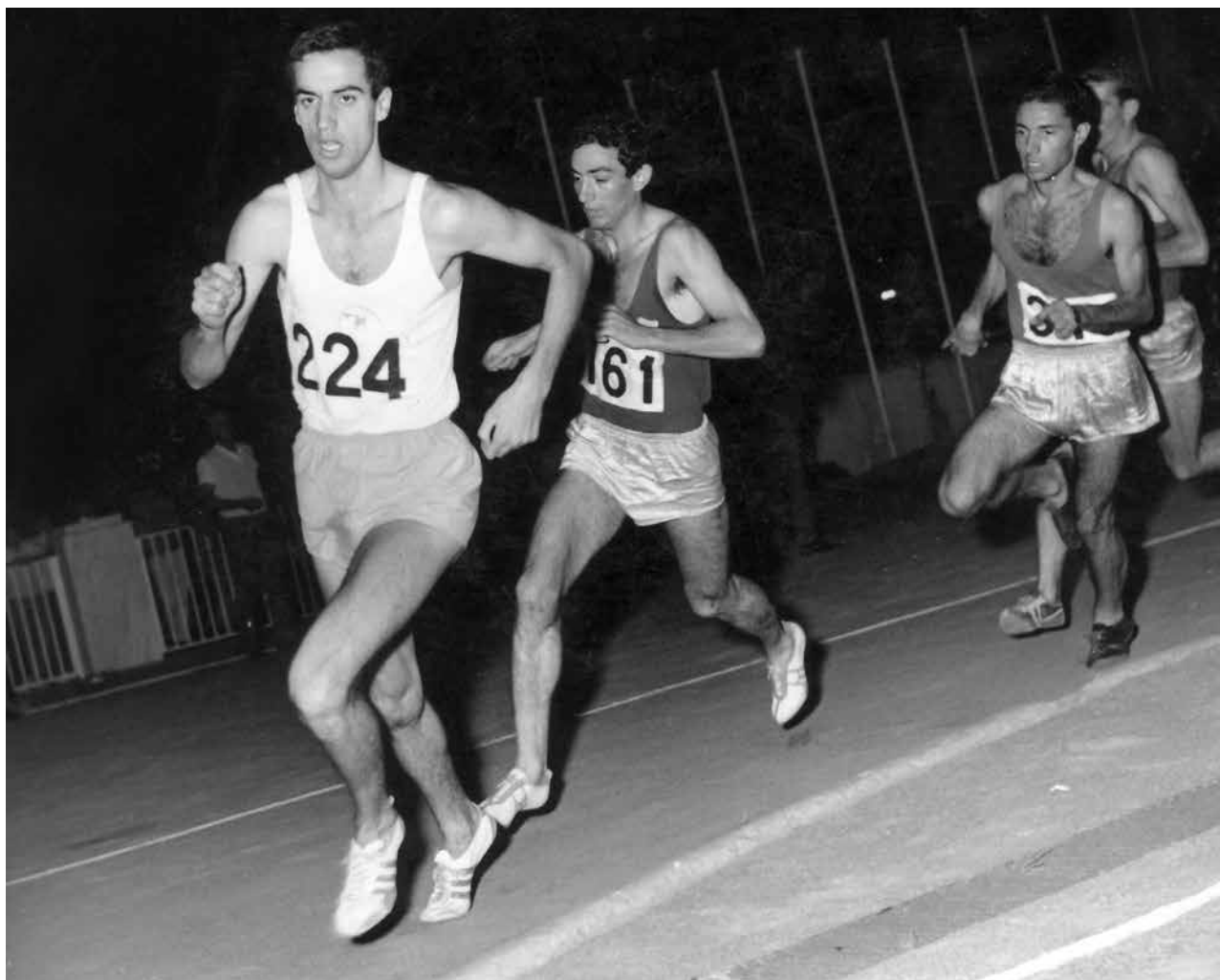

Αριστερά, ο Μιχαηλίδης παραλαμβάνει το μετάλλιο της δεύτερης θέσης.

Ύστερα από την
εξαντλητική κούρσα
των 800 μ, ο
Μιχαηλίδης παίρνει
τις ανάσες του μαζί με
συναθλητή του.

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, ο Ντίνος Μιχαηλίδης επανεντάχθηκε στο προπονητικό του πρόγραμμα για να προετοιμαστεί για την επόμενη αθλητική συνάντηση, που ήταν στα πλαίσια των Μεσογειακών αγώνων. Αυτοί πραγματοποιήθηκαν από τις 8 μέχρι τις 17 Σεπτεμβρίου 1967, και ο Μιχαηλίδης συμμετείχε στην αποστολή. Το χαμένο έδαφος από την κατάταξή του στην Εθνική Φρουρά δεν του επέτρεψε να βρεθεί σε πλήρη αγωνιστική ετοιμότητα και δεν κατάφερε να βοηθήσει την ελληνική ομάδα.

Δύο εβδομάδες αργότερα έγιναν στην Κωνσταντινούπολη οι 26οι Βαλκανικοί αγώνες στίβου. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης δεν κατάφερε να πλασαριστεί στα μετάλλια, αλλά ένας άλλος συμπατριώτης μας κέρδισε το χρυσό μετάλλιο στον δρόμο των 100 μ. Επρόκειτο για τον αθλητή του ΓΣΟ Χάρη Αϊβαλιώτη, που άφησε τη δική του εποχή στους δρόμους ταχύτητας.

Πανελλήνιοι αγώνες 1967. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης τερματίζει πρώτος στην κούρσα των 800 μ. και χαρίζει ακόμα μια επιτυχία στον σύλλογό του.

Στο Μίσιγκαν για μετεκπαίδευση

Στο τέλος του 1966 ο Ντίνος Μιχαηλίδης και ο Χρήστος Παπανικολάου ανακηρύχθηκαν κορυφαίοι αθλητές της χρονιάς από τους αθλητικούς συντάκτες στην Ελλάδα, κυρίως λόγω των επιτυχιών τους στους Βαλκανικούς του Σεράγεβο. Παράλληλα με το έπαθλο βράβευσης, οι δύο αθλητές πήραν από μια υποτροφία για μετεκπαίδευση στο προπονητικό κέντρο του Πανεπιστημίου της πόλης Καλαμαζού της πολιτείας του Μίσιγκαν. Οι υποτροφίες δίνονταν από το Υπουργείο Εξωτερικών των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Εκείνη την εποχή το συγκεκριμένο πανεπιστήμιο αριθμούσε περίπου 6.000 φοιτητές. Ήταν ένα από τα καλύτερα στην Αμερική, με υπερσύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις, και ιδανικός τόπος για τον 23χρονο Κύπριο πρωταθλητή.

Ο ελλαδικός τύπος θεώρησε το γεγονός πολύ σημαντικό και έδωσε μεγάλη δημοσιότητα, με συνεντεύξεις των αθλητών, ιδιαίτερα του νεαρού Ντίνου Μιχαηλίδη, αφού ο Παπανικολάου ήταν ήδη ένας φτασμένος πρωταθλητής. Η αθλητική εφημερίδα *Ομάδα* δημοσίευσε εκτενές ρεπορτάζ του

Τρία στιγμιότυπα από την αναχώρηση των Ντίνου Μιχαηλίδη και Χρήστου Παπανικολάου για την Αμερική και την εκεί μετεκπαίδευσή τους. Στην πρώτη φωτογραφία οι δυο αθλητές προχωρούν για να μπαρκάρουν στο υπερωκεάνειο «Άννα Μαρία». Στη δεύτερη ο καπετάνιος τους υποδέχεται στο πλοίο και στην τρίτη οι δυο αθλητές χαλαρώνουν στο κατάστρωμα και μάλιστα «first class».

Τάκη Δεσάλερμου. Στο ρεπορτάζ αυτό, ο προπονητής Βασίλης Σακελλαράκης εξέφρασε πολλές επιφυλάξεις για τη μετάβαση του Ντίνου Μιχαηλίδη στην Αμερική.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι ο Μιχαηλίδης θα ωφεληθεί ως γυμναστής στην Αμερική, γιατί εκεί θα αποκτήσει πολλές τεχνικές γνώσεις και πείρα. Σαν αθλητής όμως φοβούμαι ότι δεν θα ωφεληθεί. Θα παίξει ίσως κορώνα - γράμματα τη μελλοντική του απόδοση. Και αυτό επειδή μεταβαίνει σε ακατάλληλη εποχή εκεί, δεν έχει συμπληρώσει τη χειμερινή προπόνηση, θα αλλάξει τον τρόπο ζωής, τις συνθήκες προπόνησης, το κλίμα και την τροφή του. Ακόμα, θα παραμείνει απροπόνητος για 15 μέρες, που είναι η διάρκεια του ταξιδιού, και άλλες τόσες το ταξίδι της επιστροφής.

Παρά τις επιφυλάξεις του Σακελλαράκη, η εφημερίδα ολοκλήρωσε το ρεπορτάζ της αναφέροντας:

Ο Κώστας Μιχαηλίδης είναι το πρόσωπο που δημιούργησε μια νέα κατάσταση, γεμάτη αισιοδοξία, στους δρόμους ημιαντοχής. Συνεχιστής της παραδόσεως που δημιούργησε ο Βαγγέλης Δεπάστας. Το μεγάλο ταλέντο του και η αφοσίωσή του στην προπόνηση εγγυώνται ότι θα συνεχιστεί η ραγδαία εξέλιξή του και θα αναλάβει ρόλο πρωταγωνιστή στους δρόμους ημιαντοχής στα Βαλκάνια.

Οι φόβοι του Βασίλη Σακελλαράκη αποδείχθηκαν ανεδαφικοί. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ολοκλήρωσε την παρουσία του στο Μίσιγκαν και επέστρεψε στην Ελλάδα γεμάτος ενθουσιασμό για ό,τι είδε και έζησε τόσο ως αθλητής αλλά και ως απλός άνθρωπος. Μιλώντας στην *Ομάδα*, ανέφερε και τα ακόλουθα:

Έμαθα πολλά πράγματα και απέκτησα μεγάλη πείρα. Κάθε ημέρα γυμναζόμουν με σπουδαίους αθλητές, όπως ο Στήβενσον, αθλητής δρόμων ημιαντοχής, και έλαβα μέρος σε αρκετούς αγώνες. Φυσικά δεν άλλαξα το σύστημα προπονήσεως που ακολουθούσα στην Ελλάδα, αλλά το προσαρμόζα με ορισμένες τροποποιήσεις σε εκείνο των Αμερικανών. Επίσης παρακολούθησα τρόπους διδασκαλίας της σωματικής αγωγής στα σχολεία και το μεγάλο σεμινάριο των προπονητών των Αμερικανών που έγινε στο Ντιτρόιτ.(...) Στα σχολεία δίνουν μεγάλη σημασία στα διάφορα αθλήματα και όχι τόσο στη σουηδική γυμναστική, όπως στα δικά μας. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα να μετέχουν πολλοί αθλητές από κάθε σχολείο και να αναπτύσσεται μεγάλος ανταγωνισμός...

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης μίλησε επίσης για τη διάρκεια της αγωνιστικής περιόδου και την απασχόληση των αθλητών αυτή την περίοδο. Στο δίμηνο Νοεμβρίου–Δεκεμβρίου οι αθλητές στίβου όλων των κατηγοριών ασχολούνταν με αγώνες ανώμαλου δρόμου. Το τρίμηνο Ιανουαρίου–Μαρτίου γίνονταν αγώνες κλειστού στίβου, ενώ το διάστημα Απριλίου–Σεπτεμβρίου διεξάγονταν αγώνες σε ανοικτά γυμναστήρια. Ο Οκτώβριος ήταν ο μήνας ανάπαυσης των αθλητών.

Πολλά χρόνια αργότερα, ο Ντίνος Μιχαηλίδης σε συνέντευξή του⁷ ανέφερε ότι είχε εξασφαλίσει δίπλωμα παρακολούθησης προπονητικής για τους έξι μήνες που παρέμεινε στο Μίσιγκαν, «αλλά αυτό το δίπλωμα δεν αναγνωρίστηκε μετέπειτα στην Κύπρο σαν κανονική φοίτηση και δεν μέτρησε στην επαγγελματική μου ανέλιξη».

Στην ίδια συνέντευξη αναφέρθηκε και στην ατυχία των δύο αθλητών σε σχέση με το προπονητικό πρόγραμμα:

Από αγωνιστικής πλευράς σταθήκαμε άτυχοι, γιατί η όλη προετοιμασία γινόταν για αγώνες κλειστού στίβου, ενώ εμείς κάναμε προετοιμασία για την καλοκαιρινή περίοδο και τους Βαλκανικούς αγώνες. Παρά το διαφορετικό πρόγραμμα, στο τέλος κατάφερα να πετύχω νέο πανελλήνιο ρεκόρ κλειστού στίβου. (...) Οι ΗΠΑ την τότε εποχή ήταν πολύ μπροστά στην προπονητική σε σύγκριση με την Ευρώπη, γι' αυτό και η εκεί φοίτησή μου ήταν για μένα μοναδική ευκαιρία ανέλιξης.

7. Τα νέα του στίβου, τριμηνιαίο περιοδικό της ΚΟΕΑΣ, τεύχος 4, 2006.

Η φλόγα για το Μεξικό

Μια ιστορική στιγμή, διαφορετικού είδους, έζησε ο Ντίνος Μιχαηλίδης το καλοκαίρι του 1968. Τον Οκτώβριο θα διεξάγονταν οι 19οι Ολυμπιακοί αγώνες στο Μεξικό, και η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή είχε την ευθύνη για τη διοργάνωση της αφής της ολυμπιακής φλόγας και τη μεταφορά της στην Ιταλία. Από εκεί θα συνέχιζε το ταξίδι της για την Πόλη του Μεξικού, όπου στις 12 Οκτωβρίου θα ξεκινούσαν οι αγώνες με το άναμμα της φλόγας στο ολυμπιακό στάδιο.

Η αφή της φλόγας έγινε στις 23 Αυγούστου στην αρχαία Ολυμπία, με πρώτο λαμπαδηδρόμο τον Χάρη Αϊβαλιώτη, ο οποίος τότε ήταν ο πρωταθλητής στους δρόμους ταχύτητας. Στη συνέχεια διάφοροι αθλητές της Εθνικής ομάδας στίβου της Ελλάδας μετέφεραν τη φλόγα μέχρι την Ιταλία. Ανάμεσα σε αυτούς ήταν και ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Ήταν πράγματι τιμή τεράστια, που αντανakλούσε στην Κύπρο και τον κυπριακό αθλητισμό, η μεταφορά της φλόγας από δύο Κύπριους αθλητές.

Δύο φωτογραφίες, μια ιστορία. Στην πρώτη, ο Ντίνος Μιχαηλίδης, μόλις 25 χρόνων και αρχηγός της Εθνικής ομάδας στίβου της Ελλάδας, έχει την τιμή να μεταφέρει τη φλόγα από την αρχαία Ολυμπία, με την ευκαιρία της Ολυμπιάδας στην Πόλη του Μεξικού, ως ένας από τους λαμπαδηδρόμους.

Στη δεύτερη φωτογραφία, του 2021, ο Μιχαηλίδης παραδίδει στον Κώστα Σχίζα, υπεύθυνο για το Μουσείο του ΑΠΟΕΛ, τη φανέλα που φορούσε το 1968.

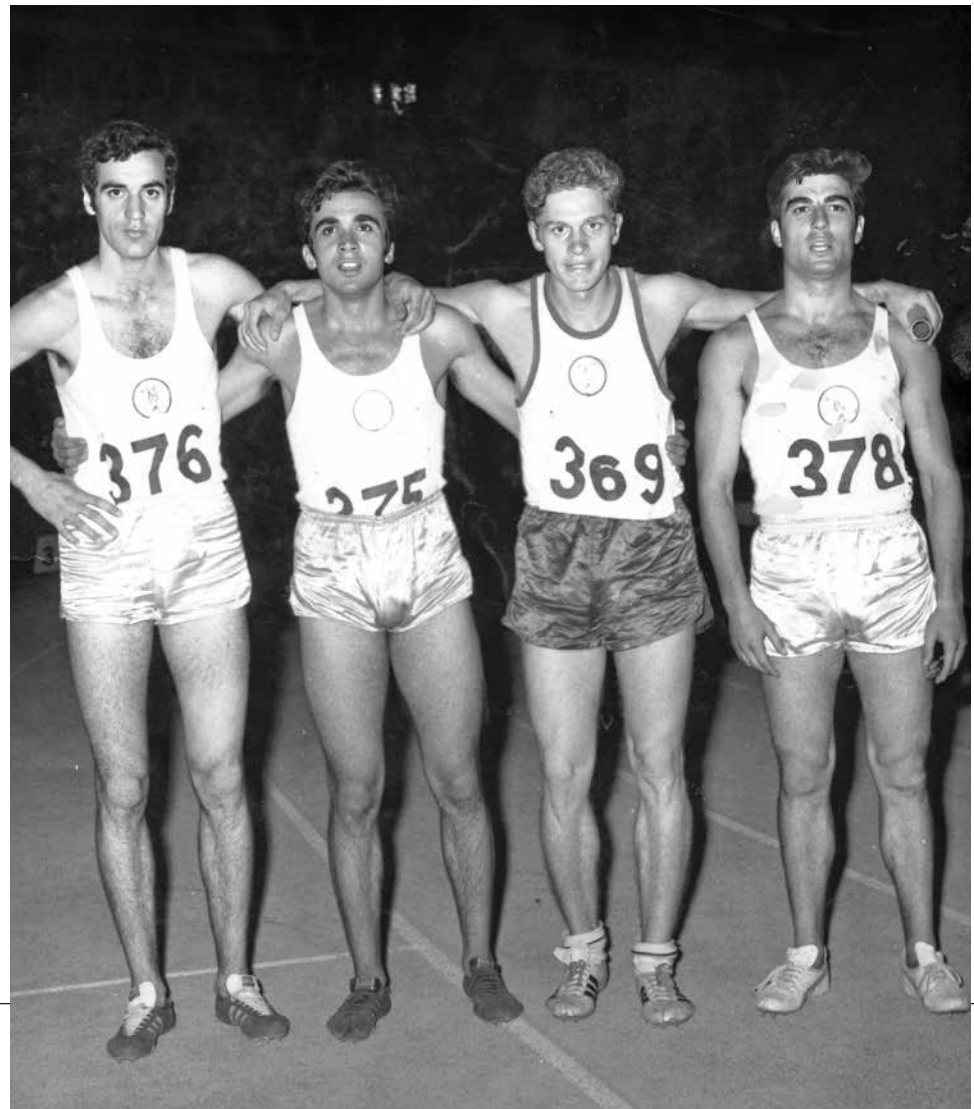
Ιούλης 1968.

Η αποστολή της Εθνικής Ελλάδος, με τους προπονητές, τους αθλητές και τους παράγοντες, θέλησε να πάρει μια αναμνηστική φωτογραφία στην κεντρική πλατεία των Βρυξελλών. Διακρίνονται, από αριστερά, όρθιοι, Ματάκης, οι Αμερικανοί προπονητές Λασονίλ και Ταντερίλ, Αμπατζής, Βογιατζής, Ντίνος Μιχαηλίδης, δύο προπονητές και ο ξεναγός. Ημικαθήμενος ο Βαγιανός και καθήμενοι οι Κουτσούλης, Νικολαΐδης, Μπαμπαρούτσης και Μηλάς.

Πανελλήνιοι αγώνες, Καυτανζόγλειο στάδιο, 10 Αυγούστου 1968.

Η ομάδα του Πανελληνίου κερδίζει τη σκυταλοδρομία 4x400 μ. και οι τέσσερις αθλητές ποζάρουν πανευτυχείς. Από αριστερά, Μιχαηλίδης, Μελισσαρόπουλος, Κουτσούλης και Μπαμπαρούτσης.

Τον Ιούλιο είχε πραγματοποιηθεί στις Βρυξέλλες αθλητική συνάντηση στίβου με τη συμμετοχή των ομάδων της Ολλανδίας, του Βελγίου και της Ελλάδας. Στην αποστολή συμμετείχε και ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Δεν εντοπίστηκαν τα αποτελέσματα της συνάντησης.

Το 1968 δεν ήταν ιδιαίτερα ξεχωριστή χρονιά για τον Μιχαηλίδη, αφού έμεινε πίσω από τις πραγματικές του δυνατότητες. Αυτό φάνηκε τόσο στους Πανελλήνιους όσο και τους Βαλκανικούς αγώνες, και γι' αυτό δεν συμμετείχε στην Ολυμπιακή ομάδα.

Οι Πανελλήνιοι αγώνες της χρονιάς πραγματοποιήθηκαν το τριήμερο 16–18 Αυγούστου στο Καυτανζόγλειο στάδιο στη Θεσσαλονίκη. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης συμμετείχε στις κούρσες των 800 μ. και 400 μ., καθώς και στη σκυταλοδρομία. Στην κούρσα των 400 μ. τερμάτισε στην πέμπτη θέση, ενώ στην κούρσα των 800 μ. τον πάτησε συναθλητής του, με αποτέλεσμα να πέσει στον αγωνιστικό χώρο και να τερματίσει στην έκτη θέση. Την πρώτη θέση κέρδισε ο συναθλητής του στον Πανελλήνιο Δημοσθένης Κουτσούλης, με τον οποίο, και με άλλους δυο συναθλητές τους, χάρισαν στον σύλλογό τους τη νίκη στη σκυταλοδρομία 4Χ400 μ.

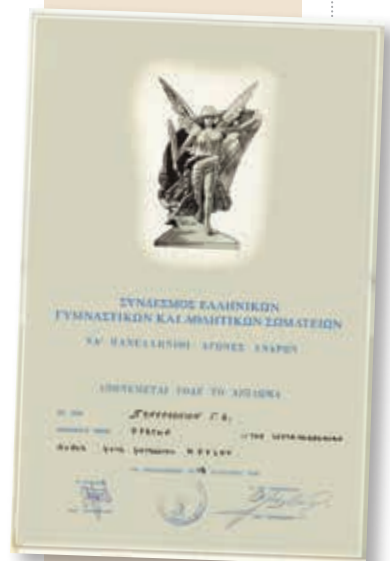
Στους αγώνες αυτούς έλαμψε το άστρο του σπρίντερ συμπατριώτη μας Χάρη Αϊβαλιώτη, ο οποίος τρέχοντας με τα χρώματα του ΓΣΟ Λεμεσού κέρδισε και τους δύο δρόμους ταχύτητας, με εξαιρετικές επιδόσεις για την εποχή. Στα 100 μ. πέτυχε 10.8 και στα 200 μ. 21.2.

Οι 27οι Βαλκανικοί αγώνες, το 1968, αρχικά είχε προγραμματιστεί να διεξαχθούν στη Σόφια της Βουλγαρίας. Η χούντα των συνταγματαρχών στην Ελλάδα όμως, που είχε αναλάβει τη διακυβέρνηση της χώρας μετά το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου 1967, ζήτησε και εξασφάλισε τη διεξαγωγή των αγώνων στον Πειραιά. Το επιχείρημα που προβλήθηκε ήταν για να προετοιμαστεί η Ελλάδα για τη διεξαγωγή των Πανευρωπαϊκών αγώνων στίβου στην Αθήνα την επόμενη χρονιά, αλλά ο πραγματικός λόγος ήταν για προβολή της εικόνας της χώρας στο εξωτερικό. Πέρα από τη δυσαρέσκεια του ελληνικού λαού, η χούντα των Αθηνών δεν είχε πολλούς θαυμαστές ούτε διεθνώς.

Οι αγώνες πραγματοποιήθηκαν το τετράημερο 5–8 Σεπτεμβρίου και σε αυτούς η μόνη επιτυχία της Ελλάδας ήταν η πρώτη θέση του πρωταθλητή του επί κοντώ Χρήστου Παπανικολάου. Με αυτούς τους αγώνες έκλεισε η χρονιά και για τον Ντίνο Μιχαηλίδη.

Το 1969 έμελλε να είναι η τελευταία αγωνιστική χρονιά του Ντίνου Μιχαηλίδη στην Ελλάδα και γενικότερα στον χώρο του κλασικού αθλητισμού. Ο λόγος που οδήγησε σε αυτό το άδοξο τέλος, και ενώ ο αθλητής βρισκόταν σε ηλικία μόλις 26 ετών και στο απόγειο της πορείας του στον στίβο, επεξηγείται στο επόμενο κεφάλαιο. Η χρονιά ήταν και πάλι γεμάτη με αγωνιστική δράση για τον Μιχαηλίδη, που κατάφερε να επανέλθει στα προηγούμενα του επίπεδα.

Το διήμερο 14–15 Απριλίου η ΤΕΣΚ (Τοπική Επιτροπή ΣΕΓΑΣ Κύπρου) διοργάνωσε στη Λευκωσία αγώνες μεταξύ της ομάδας της Εθνικής Ενό-

Στιγμιότυπο από την αθλητική συνάντηση Ελλάδα - Βουλγαρία το διήμερο 28-29 Ιουνίου 1969. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης σημαιοφόρος και αρχηγός της Εθνικής ομάδας στίβου.

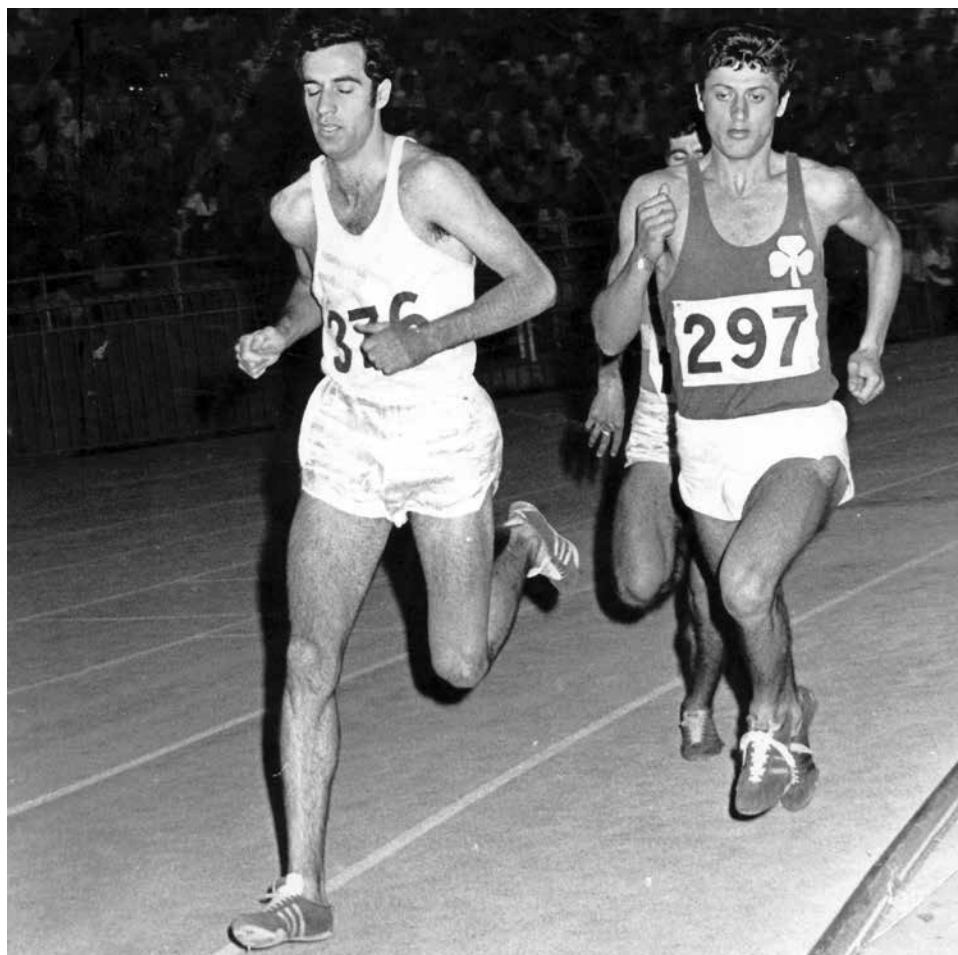
πλων Ελλάδας και της Μικτής Κύπρου, με την οποία αγωνίστηκε και ο Μιχαηλίδης, ο οποίος χάρισε στην ομάδα της πατρίδας του δύο πρώτες νίκες, στον δρόμο των 400 μ. και των 800 μ.

Στις 29 Ιουνίου, ο ΣΕΓΑΣ διοργάνωσε αθλητική συνάντηση μεταξύ των ομάδων της Ελλάδας και της Βουλγαρίας, όπου ο Ντίνος Μιχαηλίδης κατέλαβε τη δεύτερη θέση στον δρόμο των 800 μ.

Στους 45ους Πανελλήνιους αγώνες, που διεξήχθησαν το τριήμερο 8-10 Αυγούστου στο στάδιο Καραϊσκάκη, ο Μιχαηλίδης επιβεβαίωσε την καλή του αγωνιστική κατάσταση, αφού επανήλθε στις πρωτιές: στον δρόμο των 800 μ. με 1.53.1 και στη σκυταλοδρομία 4Χ400 μ. με την ομάδα του Πανελληνίου συλλόγου. Σε αυτούς τους αγώνες συμμετείχαν τρεις Κύπριοι αθλητές, αφού πέρα από τον Μιχαηλίδη αγωνίστηκαν και κέρδισαν πρώτες θέσεις ο Γιώργος Μικελλίδης με τον ΓΣΟ στον δρόμο των 200 μ. και ο Χάρης Δημητρίου με τον ΓΣΕ στον δρόμο των 400 μ.

Η χρονιά συνεχίστηκε με τη διεξαγωγή των 28ων Βαλκανικών αγώνων, που διεξήχθησαν στη Σόφια το τετραήμερο 28-31 Αυγούστου. Η Εθνική ομάδα κατάφερε να κερδίσει τρία χρυσά μετάλλια, αλλά ο Ντίνος Μιχαηλίδης έμεινε εκτός μεταλλίων.

Η αγωνιστική χρονιά ολοκληρώθηκε με τη διοργάνωση στην Ελλάδα

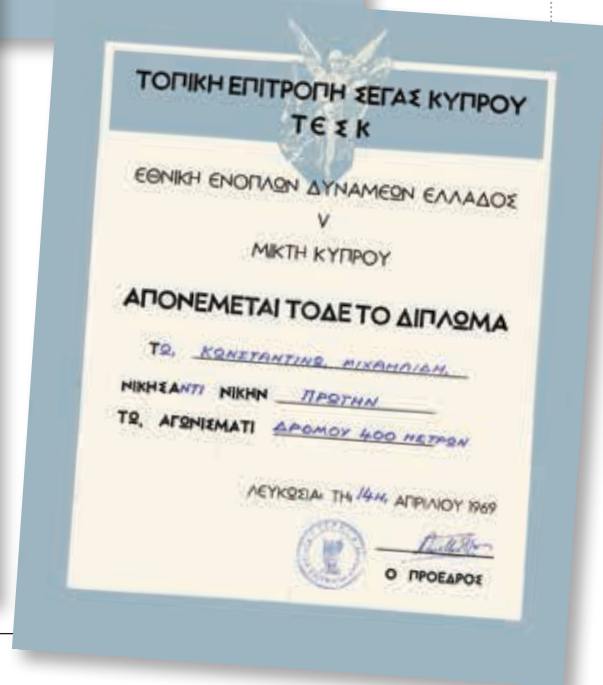
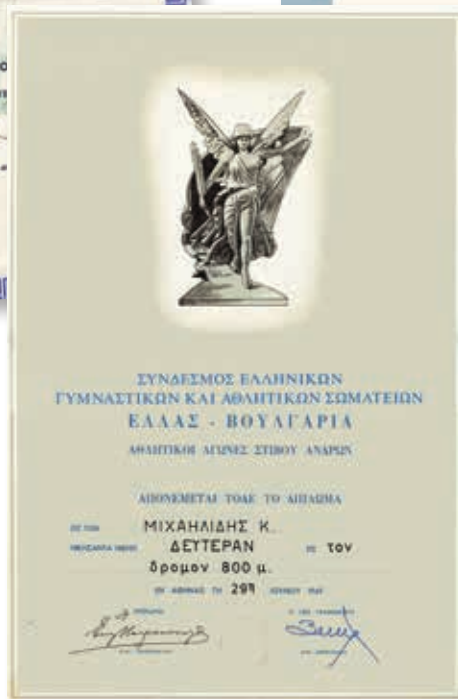

Πανελλήνιοι αγώνες,
Αύγουστος 1969.
Δύο στιγμιότυπα από
την κούρσα των 800 μ.
με πρωταγωνιστή τον
Ντίνο Μιχαηλίδη.

του 9ου Ευρωπαϊκού πρωταθλήματος στίβου. Οι αγώνες διεξήχθησαν στο στάδιο Καραϊσκάκη στις 16–21 Σεπτεμβρίου. Ήταν ένα μεγάλο αθλητικό γεγονός, στο οποίο συμμετείχαν όλες οι ευρωπαϊκές χώρες, ανάμεσά τους η Σοβιετική Ένωση και η Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας, που ήταν παντοδύναμες και πάλεψαν για την πρώτη θέση στα μετάλλια. Η Εθνική ομάδα της Ελλάδας πήρε μέρος στους αγώνες με 24 αθλητές και αθλήτριες, με σημαντικό τον Ντίνο Μιχαηλίδη ως αρχηγό της ομάδας. Στους αγώνες συμμετείχαν τέσσερις Κύπριοι πρωταθλητές: Ο Γιώργος Μικελλίδης στα 200 μ., ο Χάρης Δημητρίου στα 400 μ., ο Σταύρος Τζωρτζής στα 400 μ. με εμπόδια και ο Ντίνος Μιχαηλίδης στη σκυταλοδρομία 4Χ400 μ. Δεν υπάρχει οποιαδήποτε επιτυχία καταγεγραμμένη στον πίνακα των μεταλλίων.

Το αξιοσημείωτο είναι ότι αυτό ήταν το πρώτο αθλητικό γεγονός που μεταδόθηκε ζωντανά από τη Eurovision, και το φίλαθλο κοινό είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει τους αγώνες από τις οθόνες.

Η σύγκρουση με τον Ασλανίδη

Το 1969, σε ηλικία 26 ετών, ο Ντίνος Μιχαηλίδης αποχαιρετά την Ελλάδα και την αθλητική του καριέρα στον στίβο. Η μοναδική αιτία ήταν μια φραστική αντιπαράθεση με τον τότε γενικό γραμματέα Αθλητισμού της χούντας των Αθηνών Κωνσταντίνο Ασλανίδη. Χρόνια αργότερα, όταν πλέον η χούντα είχε γίνει παρελθόν, ο Ντίνος αφηγήθηκε το συμβάν σε φίλους και συναθλητές του στην Ελλάδα, αλλά και στον γιο του Γιώργο Μιχαηλίδη:

*Μας κάλεσαν σε συγκέντρωση, όλους τους αθλητές όλων των αθλημάτων, στο κτήριο όπου σήμερα στεγάζεται ο ΟΠΑΠ στην Αθήνα. Εκεί ο Κωνσταντίνος Ασλανίδης, που είχε διοριστεί γενικός γραμματέας Αθλητισμού, μας ανακοίνωσε ότι ανέμενε να υπακούμε στις υποδείξεις της εθνικής κυβερνήσεως, δηλαδή της χούντας. Αυτή η ενέργεια με ξένισε. Ζήτησα να πάρω τον λόγο και είπα ότι «μα, εμάς δουλειά μας είναι να τρέχουμε και όχι οπιδήποτε άλλο». «Εμείς πληρώνουμε και θα κάνετε ό,τι σας λέμε. Αν δεν σ' αρέσει, κ*κύπριε, να η πόρτα!», μου είπε ο Ασλανίδης. Σηκώθηκα, και φτάνοντας στην πόρτα, κοίταξα πίσω μου. Νόμιζα ότι θα με ακολουθούσαν κι άλλοι, τουλάχιστον οι Κύπριοι αθλητές. Κανένας. Το βράδυ χτύπησε το τηλέφωνο του διαμερίσματός μας. Ήταν ο Κώστας Παπαναστασίου, ο πρόεδρος του Πανελληνίου. «Μα, τι πήγες κι έκανες; Μάζεψέ τα γρήγορα και θα περάσω να σε πάρω». «Μα πού θα πάμε;» τον ρώτησα. «Φεύγεις για Κύπρο με το πρώτο πλοίο απόψε, γιατί αν μείνεις εδώ, ποιος ξέρει τι θα σου κάνουν...», μου είπε ο Παπαναστασίου. Κι έτσι με γλίτωσε. Τα επόμενα χρόνια δεν μπορούσα να πάω στην Ελλάδα, αφού ήμουν persona non grata.*

Ο Κωνσταντίνος Ασλανίδης χαρακτηρίστηκε αργότερα ως ο σκληρός χουντικός που εξουσίαζε την αθλητική Ελλάδα. Ως γενικός γραμματέας Αθλητισμού έγινε πανίσχυρος στο νευραλγικό αυτό πόστο, από το οποίο διαχειρίστηκε τεράστια ποσά, για να προπαγανδίζει το καθεστώς στο εσωτερικό και το εξωτερικό, αλλά και για να ελέγχει τα σωματεία και τους φιλάθλους. Ξοδεύοντας πολλά χρήματα εξασφάλισε τη διοργάνωση δύο Βαλκανικών αγώνων στίβου και δύο τελικούς Κυπελλούχων Ευρώπης στο ποδόσφαιρο, ενώ με συνεχείς παρεμβάσεις και χρηματοδοτήσεις πήρε τον έλεγχο των μεγάλων συλλόγων σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Ο Ασλανίδης έκανε παρεμβάσεις και στον κυπριακό αθλητισμό, αφού η αφρόκρεμα των αθλητών, όπως ο Ντίνος Μιχαηλίδης, εντάσσονταν στην Εθνική ομάδα στίβου, φτάνει να ήταν... υπάκουοι. Αυτό φυσικά γινόταν και προηγούμενως, αφού ο κυπριακός στίβος ήταν ενταγμένος στον ΣΕΓΑΣ, αλλά κατά την περίοδο των Συνταγματάρχων, το φαινόμενο αυτό εντάθηκε. Επίσης, επέβαλε στην Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου την ένταξη της εκάστοτε πρωταθλήτριας Κύπρου στο Πανελλήνιο πρωτάθλημα. Η πιο σοβαρή κίνηση της χούντας των Αθηνών εκείνη την περίοδο ήταν η επέκταση του ΠΡΟ-ΠΟ στην Κύπρο, κάτι που σήμαινε ότι μέσω «χρηματοδότησης», είχε τον έλεγχο φορέων και σωματείων.

Τα δύο δημοσιεύματα αντικατοπτρίζουν την Ελλάδα της χούντας και της περιόδου που ακολούθησε μετά την πτώση της. Πάνω, ο Κωνσταντίνος Ασλανίδης, ως ισχυρός άνδρας του χουντικού καθεστώτος, και κάτω, η σύλληψή του στην Ιταλία το 1975.

Η σχέση με τον Παπανικολάου

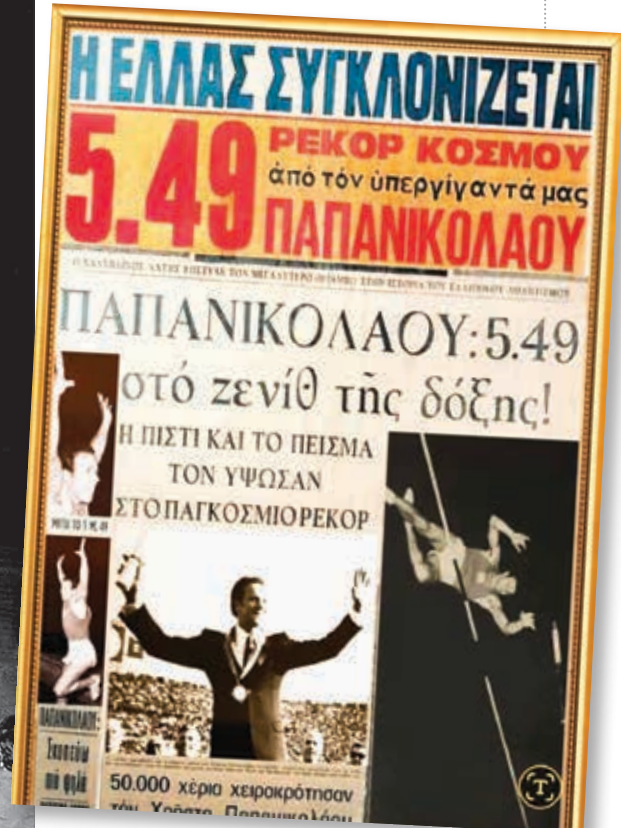
24 Οκτωβρίου 1970, στάδιο Καραϊσκάκη, στον Πειραιά. Ο Χρήστος Παπανικολάου πετά στους αιθέρες και περνά πάνω από τον πήχη, που βρίσκεται στο 5.49. Μόλις έχει δημιουργήσει ένα νέο παγκόσμιο ρεκόρ. Την επομένη οι πηχουαίοι τίτλοι των αθλητικών εφημερίδων διαλαλούν το τεράστιο επίτευγμά του.

Στη δεξιά σελίδα, πανηγυρίζει την τεράστια επιτυχία του.

Ο Χρήστος Παπανικολάου υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους αθλητές που έβγαλε η Ελλάδα, αν όχι ο μεγαλύτερος. Συγκαταλέγεται ανάμεσα στους εκλεκτούς λίγους στον κόσμο που πέταξαν στους αιθέρες στο άλμα επί κοντώ και υπήρξε κάτοχος του παγκόσμιου ρεκόρ για σχεδόν δύο χρόνια. Στη διάρκεια της αγωνιστικής του πορείας, ο Παπανικολάου κέρδισε μετάλλια σε Πανελλήνιους, Βαλκανικούς και Μεσογειακούς αγώνες, καθώς και σε ευρωπαϊκά πρωταθλήματα στίβου, καταρρίπτοντας πολλά ρεκόρ.

Υπήρξε συναθλητής του Ντίνου Μιχαηλίδη στη διάρκεια της δεκαετίας 1960-70 και αγωνίστηκαν μαζί στην Εθνική ομάδα στίβου της Ελλάδας, ενώ ήταν κατά δύο χρόνια μεγαλύτερός του. Τον χειμώνα του 1966 οι δύο αθλητές επιλέχθηκαν από τον ΣΕΓΑΣ για να μεταβούν στο Μίσιγκαν των Ηνωμένων Πολιτειών για μετεκπαίδευση, αφού ήταν και οι δύο απόφοιτοι της Γυμναστικής Ακαδημίας Αθηνών.

Το 1968 ο Παπανικολάου συμμετείχε στην ελληνική αποστολή για τους Ολυμπιακούς της Πόλης του Μεξικού, αλλά από καθαρή ατυχία έχασε το

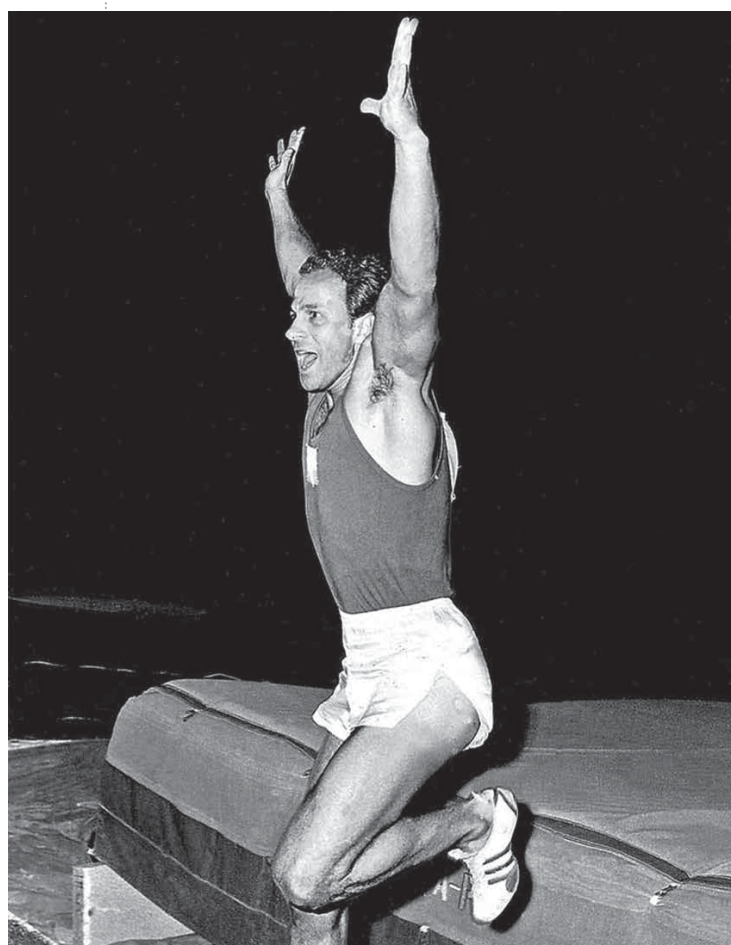
χάλκινο μετάλλιο από τον Ανατολικογερμανό Βόλφανγκ Νόρντβικ, και αναδείχθηκε τέταρτος ολυμπιονίκης. Η απογοήτευση του αθλητή και των Ελλήνων φιλάθλων ήταν μεγάλη, αφού προσδοκούσαν στην κατάκτηση μεταλλίου. Όμως ο Παπανικολάου τους αποζημίωσε δύο χρόνια αργότερα. Μέσα σε ένα κατάμεστο στάδιο Καραϊσκάκη, και με την εμπύχωση δεκάδων χιλιάδων θεατών, πέρασε τον πήχη στο 5.49 και δημιούργησε, εν μέσω αποθέωσης και τρελών πανηγυρισμών, νέο παγκόσμιο ρεκόρ.

Γιατί όμως γράφουμε αυτή την ιστορία σε ένα βιβλίο αφιερωμένο στον Ντίνο Μιχαηλίδη; Για να καταδείξουμε τι στέρησε από αυτόν η χούντα των Αθηνών και ο τότε γενικός γραμματέας Αθλητισμού Κωνσταντίνος Ασλανίδης ο οποίος, ένα χρόνο πριν, τον είχε εξωθήσει να φύγει από την Ελλάδα, επειδή αρνήθηκε υπακοή «στις υποδείξεις της εθνικής κυβερνήσεως». Έτσι στερήθηκε τη χαρά να μοιραστεί με τον φίλο και συναθλητή του την τεράστια επιτυχία του.

Με την ευκαιρία της έκδοσης αυτού του βιβλίου, ο Χρήστος Παπανικολάου απέστειλε το ακόλουθο μήνυμα στην οικογένεια του Ντίνου Μιχαηλίδη:

Με τον Ντίνο ζήσαμε ωραίες αθλητικές στιγμές. Όσον αφορά την αθλητική του πορεία, είναι γνωστή. Υπήρξε μεγάλος αθλητής. Αυτό όμως που εγώ θα αναφέρω είναι το εξής: Άνθρωπος ευγενής, αξιαγάπητος, με χιούμορ. Παράδειγμα προς μίμηση. Πάντα ήταν κοντά μου, με αγαπούσε. Δεν τον ξεχνώ.

Ο Χρήστος Παπανικολάου επιδεικνύει τις ικανότητές του στον αέρα χρησιμοποιώντας όργανο προπόνησης. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης και οι άλλοι δυο αθλητές επιδοκιμάζουν την προσπάθεια.

Φιλίες ζωής

ΣΑΒΒΑΣ ΜΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Σε προηγούμενο κεφάλαιο αναφέρεται ότι το 1964 ο Ντίνος Μιχαηλίδης ολοκληρώνει τις σπουδές του στην Αθήνα, εντάσσεται στην Εθνική Ελλάδος στίβου και η ζωή του αλλάζει. Παίρνει τον πρώτο του διορισμό σε εκπαιδευτήριο, ενώ μετακομίζει μαζί με τον ξάδελφό του, φοιτητή της Νομικής Νάσο Παναγιώτου, στην οδό Κω 8 στην Αθήνα. Εκεί συνδέεται με τον επίσης φοιτητή της Νομικής και μετέπειτα φτασμένο δικηγόρο Σάββα Μαμαντόπουλο, με τον οποίο υπήρξαν συγγάτοικοι για πέντε χρόνια και στη συνέχεια ανέπτυξαν στενή φιλία που κράτησε μια ολόκληρη ζωή. Τους χώρισε η φυγή του Ντίνου.

Ο Σάββας Μαμαντόπουλος αφηγείται:⁸

Τον Ντίνο τον γνώριζα από την Κύπρο, αλλά δεθήκαμε πολύ στην Αθήνα. Ο Ντίνος ήταν φοιτητής από το 1961, έτσι όταν πήγαμε εμείς στην Αθήνα, το 1964, ήταν ήδη διορισμένος στην εκπαίδευση και συγκεκριμένα στο Γυμνάσιο Θηλέων Κορυδαλλού. Λόγω και της αθλητικής του ιδιότητας, το πρόγραμμά του ήταν βαρυφορτωμένο. Ξυπνούσε πολύ νωρίς το πρωί, όπως πάντα στη ζωή του, και πήγαινε στο σχολείο. Επέστρεφε μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων στο σπίτι, ξεκουραζόταν όπως κάθε μεσημέρι (η μεσημβρινή ραστώνη για τον Ντίνο ήταν το παν) και το απόγευμα πήγαινε στον Πανελλήνιο για προπόνηση. Με τη λήξη των αγωνιστικών υποχρεώσεων της ημέρας, επέστρεφε στο σπίτι.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης μαζί με τον επιστήθιο φίλο του Σάββα Μαμαντόπουλο.

8. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

Τις βραδινές ώρες μετά την προπόνηση, ξεκινούσε και για τον καθηγητή-πρωταθλητή Ντίνο Μιχαηλίδη η... φοιτητική ζωή, αφού πήγαινε με τους φίλους του για φαγητό στο εστιατόριο του κυρ Θανάση. «Μπορώ να πω ότι παράγγελνε ίσως... όλο το μενού», σημειώνει ο Σάββας Μαρμαντόπουλος. Κάποιες φορές πήγαιναν θέατρο ή σινεμά, και ακολούθως σπίτι, αφού η επόμενη μέρα είχε σχολείο και προπόνηση.

Θυμάται ο Σάββας Μαρμαντόπουλος:

Όποτε είχε αγώνες, και ειδικά τις παραμονές, για να γλιτώσει τη βαβούρα του φοιτητικού σπιτιού στην οδό Κω, όπου κάθε νύχτα γινόταν ένα φοιτητικό πανηγύρι με τα γνωστά δρώμενα, ο Ντίνος έφευγε και περνούσε το βράδυ σε δωμάτιο που διατηρούσε στον Πανελλήνιο (συγκατοικούσε με τον τεράστιο καλαθοσφαιριστή του Πανελληνίου, της ΑΕΚ και της Εθνικής Ελλάδος Βασίλη Γκούμα, με τον οποίο έκανε πολλή παρέα), αλλά και στους ξενώνες του σταδίου Καραϊσκάκη.

Μέσα από τις αναμνήσεις του, ο Σάββας Μαρμαντόπουλος θυμάται τη φασαρία που έκανε ο συγκατοικός τους στο ξύπνημά του:

Εγώ και ο Νάσος ξενυχτούσαμε κάθε βράδυ και το πρωί θέλαμε λίγο ύπνο παραπάνω. Αυτό όμως ήταν πολύ δύσκολο, αφού όταν ξυπνούσε ο Ντίνος, έκανε δυο χαρακτηριστικές ενέργειες, που διατήρησε σε όλη του τη ζωή: Να βουρτσίζει, ή καλύτερα να γυαλίζει τα παπούτσιά του, και να χτυπήσει τον καφέ του με το κουταλάκι. Με τον θόρυβο που έκανε δεν μπορούσες να μην ξυπνήσεις.

Ο πιστός του φίλος αφηγείται ότι ο Ντίνος είχε τρομερό άγχος, στα όρια αρρώστιας, πριν τους αγώνες, έστω και εάν «όλοι γνωρίζαμε ότι θα άφηνε τους αντιπάλους του 20–30 μέτρα μακριά στην κούρσα. Μόλις ο αφέτης έριχνε την πιστολιά για την έναρξη της κούρσας, ο Ντίνος δεν κοιτούσε πίσω του».

Η φιλία, ή καλύτερα η σχέση ζωής, του Σάββα Μαρμαντόπουλου με τον Ντίνο Μιχαηλίδη κράτησε 56 χρόνια. Σε αυτή τη διαδρομή φιλίας οι δυο άντρες έγιναν κουμπάροι και πέρασαν πολλές ευχάριστες στιγμές. Ο Σάββας Μαρμαντόπουλος υπήρξε ο άνθρωπος που είδε τον Ντίνο λίγο πριν φύγει για το μακρινό ταξίδι στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Ο ίδιος θυμάται:

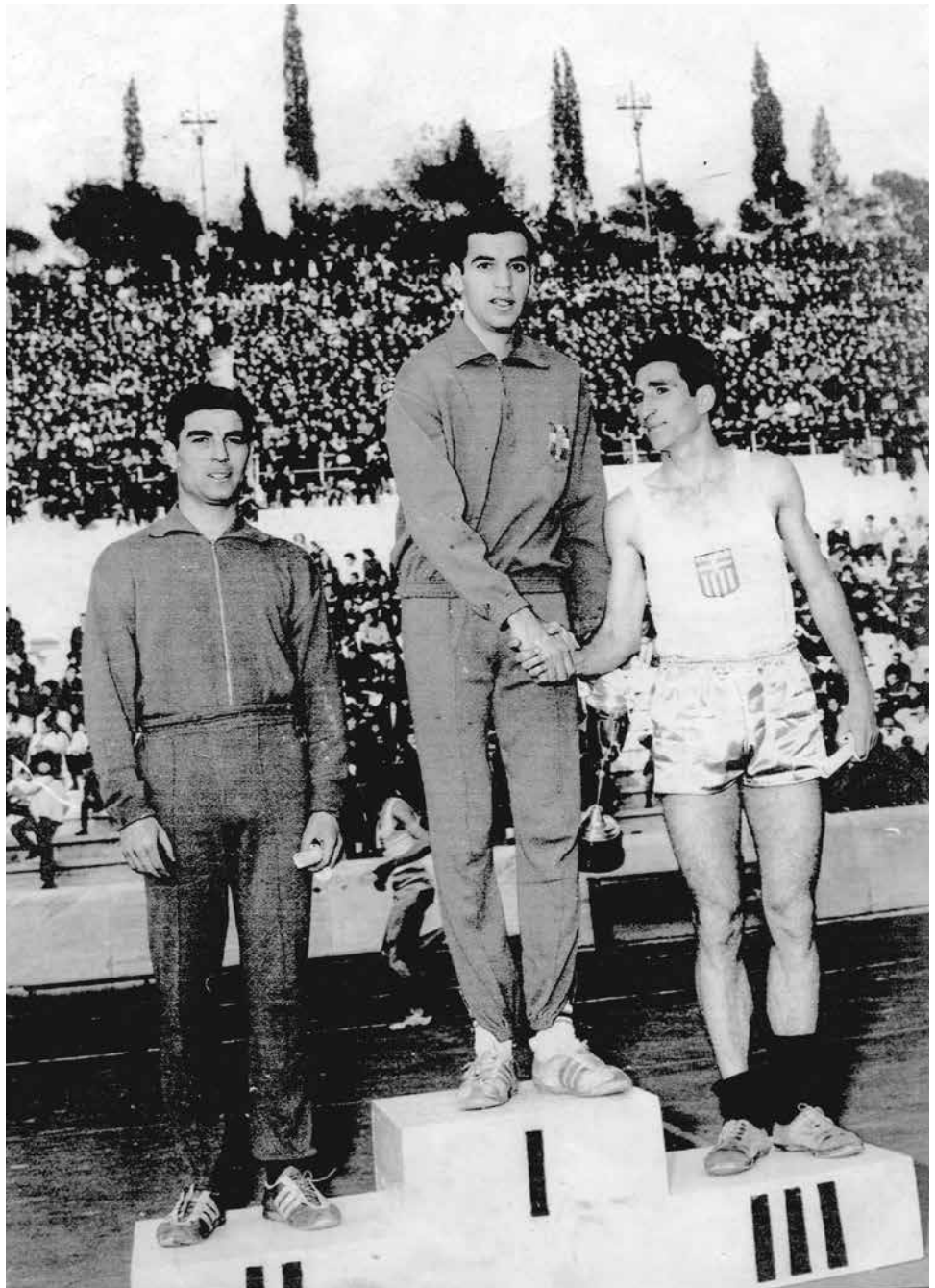
«Ενώ βρισκόταν σε κώμα, μόλις άκουσε τη φωνή μου άνοιξε τα μάτια του και με είδε με ένα βλέμμα απλανές, σαν να με αποχαιρετούσε μετά από 56 χρόνια».

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΜΠΑΜΠΑΡΟΥΤΣΗΣ

Η φιλία τους αρχίζει το 1962. Μια μέρα ο Ντίνος προπονείτο στο ιστορικό γήπεδο του Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου στην Κυψέλη. Κατά την προπόνηση ρίχνει το βλέμμα του σε ένα 16χρονο αγόρι που... προσπαθούσε να γίνει αθλητής. Ο έφηβος προκαλεί το ενδιαφέρον του 19χρονου Ντίνου Μιχαηλίδη, που με την ολοκλήρωση της προσπάθειας απευθύνεται στο αγόρι: «Μπράβο μικρέ, αύριο έλα ξανά και θα με βρεις εδώ».

Ο έφηβος συστήνεται: «Είμαι ο Διονύσης Μπαμπαρούτσης, θα έλθω σίγουρα». Την επομένη, μετά την προπόνηση, ο Ντίνος Μιχαηλίδης επιδοκιμάζει ξανά τον επίδοξο αθλητή, που δέχεται την υπόδειξη: «Θα έρχεσαι κάθε μέρα να με συναντάς και θα κάνουμε προπόνηση μαζί». Τα λόγια του Ντίνου Μιχαηλίδη ήχησαν σαν γλυκό καμπανάκι στ' αυτιά του Διονύση, ο οποίος με μεγάλη χαρά εντάχθηκε στο προπονητικό πρόγραμμα του Μιχαηλίδη, υπό τις οδηγίες του έμπειρου προπονητή Βαγγέλη Σακελλαράκη.

Ο Διονύσης Μπαμπαρούτσης από τότε συνδέθηκε με τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Θυμάται: «Από εκείνη τη συνάντησή μας γίναμε κολλητοί με τον Ντίνο. Κάθε μέρα ήμασταν μαζί στην προπόνηση, στην έξοδο, στο σινεμά, στο θέατρο, ακόμα και στο σπίτι του στην οδό Κω 8 στην Κυψέλη».

Γιορτασμός της Ολυμπιακής Μέρας τον Απρίλη του 1967, στο Παναθηναϊκό στάδιο. Ο Διονύσης Μπαμπαρούτσης στο βάθρο της δεύτερης θέσης, μαζί με τον φίλο του Ντίνο Μιχαηλίδη, νικητή της κούρσας των 800 μ.

Ο Νιόνιος, όπως τον φώναζε ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ήταν σαν το alter ego του μεγάλου πρωταθλητή και ένιωθε τον μικρό Αθηναίο σαν τον μικρότερο αδελφό του. Ο Διονύσης αναπολεί:

Τι να πρωτοθυμηθώ! Με τον Ντίνο περάσαμε τα πάντα από το 1962 έως το 1969. Ήμασταν πάντα μαζί. Θυμάμαι τόσο τις απίστευτες ώρες της προπόνησης με τον κ. Βαγγέλη Σακελλαράκη, τις προσπάθειές μας και τους αγώνες. Εγώ ήμουν μικρότερος, αλλά συμμετείχα στους αγώνες με τον Ντίνο, αφού και οι δυο αγωνιζόμασταν στα 800 μ. Συμμετείχαμε και οι δυο στην Εθνική Ελλάδα, ο Ντίνος ήταν και αρχηγός της Εθνικής, ενώ εγώ ήμουν στην Εφήβων. Μην το ψάχνετε, ο Ντίνος ήταν συνεχώς στο προσκήνιο και πάντοτε τερμάτιζε πρώτος. Από το 1965 μέχρι το 1968 δεν έχασε αγώνα στην Ελλάδα. Πολλές φορές ο Μιχαηλίδης ήταν στην πρώτη θέση και εγώ στη δεύτερη. Ίσως να τον κέρδισα μία φορά, και αυτό λόγω στρατηγικής, αλλά η χαρά μας ήταν η ίδια.

Είναι φανερό ότι οι αναμνήσεις συνοδεύουν έντονα ακόμα τον Έλληνα αθλητή, αφού εξιστορεί με λεπτομέρεια γεγονότα που διαδραματίστηκαν πριν από μισό αιώνα:

Σε Βαλκανικούς ή Πανευρωπαϊκούς αγώνες εγώ συμμετείχα στην κούρσα του Ντίνου –κάθε χώρα είχε δικαίωμα συμμετοχής με δύο αθλητές– αλλά πέρα από τη δική μου απόδοση και επίδοση, η έγνοια μου ήταν και στις πρώτες θέσεις, εκεί που πάλευε ο Ντίνος για να κερδίσει. Η νίκη του για μένα ήταν λύτρωση.

Ο Διονύσης Μπαμπαρούτσης ήταν ο άνθρωπος που βίωνε τον Ντίνο Μιχαηλίδη λίγο πριν από τους αγώνες, μαζί με τον Σάββα Μαμαντόπουλο:

Ο Ντίνος από τη φύση του ήταν υπερβολικά αγχώδης. Πολλές φορές δεν ήθελε να κατεβεί στους αγώνες. Προσπαθούσα να τον πείσω. Ο κ. Σακελλαράκης έβαζε τα μεγάλα μέσα, δηλαδή τον Σάββα Μαμαντόπουλο, για να τον φέρει στο στάδιο. Θυμάμαι μια φορά πριν από αγώνες στο στάδιο Καραϊσκάκη, οι αθλητές ήταν στην αφετηρία και ο Ντίνος δεν παρουσιάστηκε, αποφασισμένος να αποχωρήσει. Ωστόσο, το άγχος αυτό ήταν δημιουργικό, αφού με την πιστολιά του αφέτη ξεχνούσε τα πάντα και κέρδιζε.

Εκτός γηπέδου η σχέση τους ήταν αδελφική. Οι δυο αθλητές του Πανελληνίου περνούσαν μαζί ανέμελα τα νεανικά τους χρόνια. Συνεχίζει την εξιστόρησή του ο φίλος του Ντίνου Μιχαηλίδη:

Εγώ μαθητής και ο Ντίνος φοιτητής στη Γυμναστική Ακαδημία, και αργότερα καθηγητής, πηγαίναμε θέατρο, σινεμά, στο γήπεδο της Λεωφόρου Αλεξάνδρας για να δούμε τον Παναθηναϊκό, και για φαγητό. Κάποιες φορές, όταν αρνιόμουν να βγω, με πίεζε να μου δώσει χρήματα, αλλά εγώ δεν δεχόμουν. Στη συνέχεια μου έλεγε θα τα πληρώσει.

Ο Διονύσης Μπαμπαρούτσης θυμάται ότι το 1966, όταν ο Ντίνος Μιχαηλίδης πήγε με υποτροφία στην Αμερική μαζί με τον κάτοχο του παγκόσμιου ρεκόρ στο επί κοντώ Χρήστο Παπανικολάου, του έστειλε γράμματα και τον

Ο Διονύσης Μπαμπαρούτσης τίμησε τον φίλο του δίνοντας το παρών του στο Συμπόσιο Ολυμπισμού που διοργανώθηκε προς τιμήν του Ντίνου Μιχαηλίδη τον Οκτώβριο 2022, μετά τον θάνατό του.

ενημέρωνε πώς περνούσε και πώς ήταν η συγκατοίκηση με τον Παπανικολάου.

Οι δυο φίλοι συναντιόταν και στο σπίτι του Ντίνου Μιχαηλίδη, με τον Νιόνιο να γνωρίζεται με τον ξάδελφο του επιστήθιου φίλου του, φοιτητή Νάσο Παναγιώτου και τον επίσης φοιτητή και φίλο του Σάββα Μαμαντόπουλο, περνώντας πολλές ώρες μαζί.

Με την επιστροφή του Μιχαηλίδη στην Κύπρο, το 1969, η φιλία τους δυνάμωνε και είχαν συνεχείς επαφές και συναντήσεις σε αγώνες, σαν προπονητές στίβου τότε, με τον Διονύση Μπαμπαρούτση να δημιουργεί τη ζωή του στο Αγρίνιο. Η ανάδειξη του Ντίνου Μιχαηλίδη στην προεδρία της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής συγκίνησε τον Νιόνιο: *«Παντού έλεγα ότι ο φίλος μου ήταν πρόεδρος της ΚΟΕ. Όποιον Κύπριο συναντούσα, ρωτούσα εάν ήξερε τον Ντίνο Μιχαηλίδη»*, λέει με μάτια βουρκωμένα.

Με την πάροδο των χρόνων, η φιλία μεταφέρθηκε στις οικογένειές τους, και ο δεσμός τους διατηρήθηκε για 60 τόσα χρόνια. Το Πάσχα του 2022, με την υγεία του Ντίνου Μιχαηλίδη να επιδεινώνεται, οι δυο φίλοι μίλησαν στο τηλέφωνο και αντάλλαξαν ευχές. Ήταν η τελευταία φορά που μίλησαν.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ

Ένα από τα ιστορικότερα στελέχη του Πανελληνίου Γυμναστικού Συλλόγου ήταν ο Βασίλης Ζερβουδάκης. Προερχόμενος από τον Παναθηναϊκό Αθλητικό Όμιλο, εντάχθηκε σαν ταμίας, και αργότερα έγινε έφορος στίβου, στον Πανελλήνιο, όπου το 1966 συνάντησε τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Θυμάται:

Ο Ντίνος ήταν πάντοτε αγαπητός, και το «όπλο» μας στους αγώνες. Από τότε που ανέλαβα ως έφορος μέχρι την εποχή που έφυγε από την Ελλάδα, δεν έχασε από κανέναν αθλητή στην Ελλάδα, ενώ ήταν βαλκανιονίκης και αγωνίστηκε σε Πανευρωπαϊκούς αγώνες ως αρχηγός της Εθνικής

κής Ελλάδας. Στην προπόνηση ακολουθούσε πιστά το πρόγραμμα και ήθελε να κάνει επιπλέον ώρες προπόνησης πηδώντας από τη μάντρα του Πανελληνίου –τότε υπήρχε απαγόρευση για πρόσθετες προπονήσεις.

Αυτό λειτουργούσε ευεργετικά για όλους:

Ο Ντίνος συμπαρέσυρε και τους άλλους αθλητές στην προπόνηση. Όταν οι άλλοι βλέπουν τον κορυφαίο αθλητή να προπονείται και να τα δίνει όλα, τότε ακολουθούν. Ο Ντίνος έγραψε με χρυσά γράμματα το όνομά του στην ιστορία του συλλόγου μας.

Ο Βασίλης Ζερβουδάκης με συγκίνηση θυμάται ακόμα:

Στις αρχές του 1970, για δύο χρόνια ο γιος μου Μάνος ήταν στην Κύπρο και ο Ντίνος ήταν προπονητής του στο ΓΣΠ. Παρακολουθούσα τους αγώνες και ήμουν περήφανος που ο γιος μου είχε προπονητή τον δικό μου αθλητή, τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Θυμάμαι χαρακτηριστικά έναν αγώνα στα 800 μ., όταν ο γιος μου στο βιράζ έπεσε στο έδαφος και έχασε την κούρσα. Διερωτήθηκα κατά πόσο είχε δυνάμεις να κερδίσει ή τον έσπρωξαν. Τελικά, στην επόμενη κούρσα ο γιος μου κέρδισε και ο Ντίνος μού είπε: «Είδες κυρ Βασίλη που τα 'λεγα; Ο Μάνος έχασε γιατί τον έσπρωξαν.

Ο Βασίλης Ζερβουδάκης ήταν για πολλά χρόνια πρόεδρος του Ερασιτέχνη Πανελληνίου και πολλές φορές προστάτευσε, μαζί με άλλα στελέχη, τον σύλλογο από τις οικονομικές επιπτώσεις του επαγγελματισμού. Ασχολήθηκε επίσης ενεργά με την καλαθοσφαίρα και με τα διοικητικά της Ελληνικής Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης, και το 1987, στον θρίαμβο της Εθνικής Ελλάδας στο Eurobasket της Αθήνας, ήταν υπεύθυνος διάθεσης εισιτηρίων.

Ο Βασίλης Ζερβουδάκης συμμετείχε και αυτός στο Συμπόσιο Ολυμπισμού τον Οκτώβρη του 2022, προς τιμήν του Ντίνου Μιχαηλίδη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δημοσιεύματα στον κυπριακό αθλητικό τύπο το 1970, για την άρνηση του ΣΕΓΑΣ να παραχωρήσει ελευθέρως μεταγραφή στον Ντίνο Μιχαηλίδη και τη Βασιλική Σεργίου, ώστε να επανευγραφούν στον ΓΣΠ, όπου ανήκαν προτού μεταβούν στην Αθήνα για σπουδές. Δεξιά, ανακοίνωση διαμαρτυρίας από τον ΓΣΠ και κάτω αναφορά στην αθλήτρια.

ΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΣΤΙΒΟ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΕΡΓΙΔΟΥ

Σκοπεύει την πανελλήνιον επόδοσίν της εις τὸ ὕψος.

Σκέπτομαι τὴν καριέρα της μὲ τὸ 1 μ. 25. Ὅταν ἦτο μαθήτρια τῆς τρίτης τάξεως τοῦ Γυμνασίου Παλαιοκωστίου. Ἀσχίες νὰ ἐπιβιβαστῇ στὸν Κλασσικὸ Ἀθλητισμὸ, καὶ καταπιάσκει εἰδικῶς μὲ τὸ ὕψος. Ποιὸς δὲμος φανταζόταν ὅτι τὸ κορίτσι αὐτὸ μὲ τὰ γαλῶνα μάτια, καὶ τὴν λιδέντικη κορμοστασιά, θὰ ἐβγαίνει μετὰ λίγα χρόνια στὸ δρόμο τῆς πρώτης ἀθλήτριας αἰ. Ἐν τῇ Ἑλλάδι στὸ διεθνὲς ἀγώνισμα τοῦ ὕψους. Καὶ δὲμος ἡ Σεργίου μὲ τὴν ἀτσάλινη θέληση καὶ τὴν ἀνκληρὴ προσπάθεια κατέφερε νὰ χαρίσῃ στὴν ἀθλητικὴν Κύπρο, ἀκόμη μιά νίκη στὸν ἑλληνικὸ χῶρο τοῦ ἀθλητισμοῦ. Τώρα κατέχει ἐξῆς καὶ μερικῶς μῆνες τὸ παγκόσμιον ρεκόρ στὸ ὕψος μὲ 1,59. Καὶ τὸ σπουδαιότερον εἶναι, ὅτι, ἡ Σεργίου δὲν εἶναι κοδόμος ἀγαπημένης μὲ τὸ 1,59, Μαρσὶν καὶ 1,59.

Ἄλλες ἐρωτήσεις μας.

Ἐρ.: Ἄν δὲν κάνω λάθος πέ- ραι στὸ ζήτημα τῆς μεταγραφῆς σου στὸν ΓΣΠ ἀπὸ τὸν Παναθη- ναϊκὸ συνάντησες ἀρκετὲς δυσκο- λίες. Σὲ ποιὸ σημεῖο βρίσκεται τὸ θέμα αὐτό;

Ἀπ.: Ὅταν λήξουν οἱ Πανελ- λήνιοι ἀγῶνες, ποὺ ἀρχίζουν ὀ- κτώβριος θὰ ξέρω στὶς 25, 26 καὶ 27 Σεπτεμβρίου, ὁ πρόεδρος τοῦ ΣΕΓΑΣ κ. Μαρσάπουλος μὲ ὑπε- σχέθηκε ὅτι θὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ πάω τὴν μεταγραφή μου γιὰ τὸν ΓΣΠ, στὸν ὁποῖον πιστεύω νὰ προσφέρω τίς ὑπηρεσίες μου.

Ἐρ.: Στὸς Πανελλήνιους θὰ ἔχεις τὴν ἐκκαιρία νὰ δοκιμά- σῃς νὰ καταρρίψῃς τὸ ρεκόρ σου. Ἄν δὲν τὸ καταφέρῃς θὰ σὲ πει- ράζῃ τὸ γεγονός αὐτό;

Ἀπ.: Ἐνὰς καλὸς ἀθλητὴς ἢ ἀθλήτρια, δὲν πρέπει νὰ ἀπογοη- τεύεται ἀπὸ μιὰ ἀπέτυχη ἀγωνί- α.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΕΓΑΣ

Πρὸς τὸν Πρόεδρον τοῦ ΣΕΓΑΣ ἀπεισιόλη χθὲς τὸ ἀκόλουθον τηλε- γράμμα λόγῳ ἀποκλεισμοῦ 1κ τῶν Παγκυπρίων Ἀγῶνων τῶν ἀθλητῶν τοῦ ΓΣΠ καθηγητῶν τῆς Σωματι- κῆς Ἀγωγῆς κ. Κωνσταντίνου Μιχαη- λίδη καὶ δ. Βασιλικῆς Σεργίου.

«Εὐάγγελον Μοιρόπουλον, Πρόε- δρον τοῦ ΣΕΓΑΣ Ἀθῆνας.

Ἵμεῖς δὲμοι, Κύριε Πρόεδρε τοῦ ΣΕΓΑΣ, ἔχοντες βαρυντὴν ἐν ὀφείλῃ δι' ἀπαισιώτατον ἔγκλημα διαπραττόμενον κατὰ ἰθυϊκῆς Κύ- πρου ἐν ἀνύστατι δυστυχῶς τοῦ Ἑλ- ληνικοῦ Ἀθλητισμοῦ λόγῳ ὀργῆς- εως ὑμῶν πρὸς παραχώρησιν μετα- γραφῆς εἰς Παγκύπρια εἰς ἀθλητὰς ἀθλητῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς Αἰωνοκλήδην Κωνσταντίνου καὶ Σερ- γίου Βασιλικῆς διότι ἐνεξαρτή- ρως τοῦ γεγονότος, ὅτι ἐδόθη ὑπὸ ὑμῶν Παγκυπρίων ὑπὸ ὀρους μετα- γραφῆς τούτων εἰς Σιλλόγους τῶν Ἀθηνῶν καὶ αὐτοδικαίως οὗτοι ἀ- νήκουν εἰς «Παγκύπρια», οἱ Παγ- κυπριοὶ ἀγῶνες ἔχουν πρωτίστως σπουδαίαν σημασίαν καὶ δὲν σὰς ἐπι- ζέται νὰ ἐπιμένετε εἰς τὴν ἀρ- σίνην σας νὰ ἀστερήτε Ἑλλήνας ἀθλητὰς τῆς συμμετοχῆς εἰς Ἀγῶ- νας, ὅπως δὲ πρῶτοντες ἀναγνώ- ριτε τὸ «Παγκύπριον» μὴ μὴ στίλ- λουσι πλείον ἀθλητὰς εἰς ἰθυϊκῆς ἀγῶνας καὶ καθιστῶντε ἑαυτοὺς αὐ- τωμάτως τῆς ὀργῆς Ἀσείτε σας.

Τάσος Χο-Χηροστασίου Πρόεδρος, Νικόλαος Τσιγκλῆς Γενικὸς Γραμ- ματεὺς «Παγκυπρίων».

Νέο ξεκίνημα

Με την επιστροφή του στην Κύπρο, ο Ντίνος Μιχαηλίδης ένιωθε έντονα απογοητευμένος για τη μεταχείριση της οποίας έτυχε μετά το συμβάν με τον Ασλανίδη. Ο ίδιος ποτέ δεν είπε κάτι δημόσια για το ζήτημα.

Με το που πάτησε το πόδι του στο νησί, ανέλαβε προπονητής στίβου στον ΓΣΠ, ενώ συνέχιζε την προπόνησή του με τους αθλητές του συλλόγου. Παράλληλα εντάχθηκε ξανά στην καλαθοσφαιρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ, της οποίας ήταν μέλος όντας μαθητής του Παγκυπρίου Γυμνασίου, αφού το μπάσκετ ήταν το δεύτερο άθλημα που αγαπούσε.

Στις αρχές Ιουνίου 1970 θα διεξάγονταν στο στάδιο ΓΣΠ οι ετήσιοι Παγκύπριοι αγώνες στίβου, για τους οποίους ο Μιχαηλίδης είχε ετοιμαστεί να συμμετάσχει. Δυστυχώς ο ΣΕΓΑΣ, καταπατώντας την αρχική συμφωνία που είχε γίνει το 1961, δεν παραχώρησε μεταγραφή του αθλητή στον πρώτο του σύλλογο, που ήταν ο ΓΣΠ. Η συμφωνία είχε γίνει όταν ο Μιχαηλίδης μετέβη στην Αθήνα για σπουδές και ενεγράφη στον Πανελλήνιο σύλλογο, που ανήκε στον ΣΕΓΑΣ. Την ίδια στάση ο ΣΕΓΑΣ επεφύλαξε και στην Κύπρια απόφοιτο της Γυμναστικής Ακαδημίας Βασιλική Σεργίδου, επίσης αθλήτρια του ΓΣΠ.

Η ενέργεια αυτή του ΣΕΓΑΣ, που στρεφόταν έναντι μέλους του, όπως ήταν ο ΓΣΠ, προκάλεσε τη μήνιν των αξιωματούχων του συλλόγου, που χρησιμοποιώντας πολύ σκληρή γλώσσα, απέστειλαν τηλεγράφημα διαμαρτυρίας.¹ Λίγες μέρες αργότερα επιβεβαιώθηκε, μέσα από δημοσίευμα άλλης εφημερίδας, ότι ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε αποκλειστεί από τους αγώνες, λόγω άρνησης του ΣΕΓΑΣ να του παραχωρήσει μεταγραφή στον ΓΣΠ.² Παρά την αβεβαιότητα για τη συμμετοχή του ίδιου, ο Μιχαηλίδης προετοίμασε κατάλληλα τους αθλητές του συλλόγου, που κατάφεραν να πάρουν την πρωτιά στους αγώνες.³

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης και πάλι κράτησε το στόμα του κλειστό. Όμως είχε πάρει τις αποφάσεις του. Διπλά απογοητευμένος, αφού κουβαλούσε και την πικρία της μεταχείρισης της οποίας έτυχε από τον Ασλανίδη, τερμάτισε την αγωνιστική του σχέση με τον στίβο και αφιερώθηκε πλέον στην προπονητική. Λίγες εβδομάδες μετά τους Παγκύπριους αγώνες του Ιούνη, μιλώντας σε αθλητική εφημερίδα,⁴ δήλωσε ότι τερμάτιζε την αγωνιστική του δράση, διότι δεν τον ικανοποιούσαν οι προπονητικές συνθήκες. Δεν έκανε καμιά αναφορά στον ΣΕΓΑΣ και στην άρνηση να του παραχωρηθεί μεταγραφή στον ΓΣΠ.

Με αυτόν τον τρόπο δόθηκε τέλος στην εκπληκτική αγωνιστική σταδιοδρομία του Ντίνου Μιχαηλίδη. Ο κυπριακός αθλητισμός αποζημιώθηκε όμως με το παραπάνω για αυτή την απώλεια. Αναλαμβάνοντας το τμήμα

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΕΤΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΙΝΑ
ΤΟΥ ΓΣΟ (1.58.6) Ο ΠΡΩΤΑΘΛΗ-
ΤΗΣ ΤΟΥ ΓΣΠ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΑΠΕ-
ΚΛΕΙΣΤΗ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΛΟΓΩ ΑΡΝΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΣΕΓΑΣ ΝΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙ Ε-
ΛΕΥΘΕΡΑΝ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗΝ.
ΣΤΗ ΣΦΑΙΡΟΒΟΛΙΑ ΑΝΔΡΩΝ Ο
ΛΟΥΚΑΣ ΛΟΥΚΑ ΔΙΕΤΗΡΗΣΕ ΤΟΝ ΤΙ-
ΤΛΟ ΤΟΥ ΠΑΝΚΥΠΙΩΝΙΚΟΥ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ

1. Ο Φιλελεύθερος, 6.6.1970.

2. Αθλητική, 9.6.1970.

3. Όπ. π.

4. Αθλητική, 21.9.1970.

Ο διεθνής αθλητής μας

Ο ΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΜΙΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΝ

«Με την νεολαία μακριά από τούς στίβους
δέν γίνεται τίποτε».

Σάν αθλητής υπήρξε όμολογουμένως κορυφαίος. Συμμετέχοντας με την Έθνική στίβου της Ελλάδος μάς χάρισε πολλές νίκες διεθνείς και Βαλκανικές. Ο ψηλός αυτός αθλητής με τόν άπιθανο διασκελισμό και την τρομερή αγωνιστικότητα τίμησε πραγματικά την Κύπρο όσο λίγοι.

ΑΠ.: Η Ελλάδα πραγμαποίησε μεγάλα άλματα προόδου. Η πρώτη θέση στα Βαλκάνια είναι ζήτημα τριών χρόνων. Φυσικά περιττόν να πώ ότι η πρό-

Δημοσίευμα της εφημερίδας Αθλητική στην έκδοση της 7ης Σεπτεμβρίου 1970, με συνέντευξη του Ντίνου Μιχαηλίδη.

στίβου του ΓΣΠ, ο Μιχαηλίδης έβαλε σε εφαρμογή τις πλούσιες γνώσεις που απέκτησε στην Ελλάδα και στη μετεκπαίδευσή του στο Μίσιγκαν. Αφιέρωσε σχεδόν όλο τον ελεύθερο χρόνο του στην προπονητική, για την οποία, πολλά χρόνια αργότερα, θα ομολογούσε ότι ήταν η μεγάλη του αγάπη, αυτό που τον γέμιζε περισσότερο. Ως προπονητής του ΓΣΠ δούλεψε με εκατοντάδες ταλέντα και διέπλεσε πολλούς αθλητές που άφησαν εποχή στον κυπριακό αθλητισμό.

Το 1970 διορίστηκε στη δημόσια εκπαίδευση. Πρώτος σταθμός του ως γυμναστής ήταν το Γυμνάσιο Αγίου Αμβροσίου στην Κερύνεια. Στη συνέχεια εργάστηκε σε άλλα εκπαιδευτήρια της Κύπρου, όπου άφησε το στίγμα του στις καρδιές εκατοντάδων παιδιών.

Δύο χρόνια αργότερα, το 1972, άνοιξε άλλο ένα μεγάλο κεφάλαιο της σταδιοδρομίας του. Ανέλαβε προπονητής φυσικής κατάστασης στην ποδοσφαιρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ, αφήνοντας και εδώ έντονα τη σφραγίδα του, αφού υπήρξε πρωτοπόρος και στον τομέα αυτό.

Άλλος σημαντικός σταθμός για τον Ντίνο Μιχαηλίδη αυτή την περίοδο ήταν η τοποθέτησή του στη θέση του τεχνικού συμβούλου της ΤΕΣΚ, κάτι που επισημοποιήθηκε το 1974 και τερματίστηκε το 1985, όταν διορίστηκε γενικός διευθυντής της ΚΟΕ, με απόσπαση από το Υπουργείο Παιδείας. Η παρουσία του στο τεχνικό τιμόνι του κυπριακού στίβου έδωσε νέα ώθηση, ιδιαίτερα στις συνθήκες που είχε δημιουργήσει η τραγωδία του 1974.

Η 15ετία από το 1970 μέχρι το 1985 ήταν για τον Ντίνο Μιχαηλίδη μία περίοδος γεμάτη δράση και πρόοδο, σε όλες τις εκφάνσεις του αθλητισμού, αλλά και στη ζωή του. Το 1975 νυμφεύθηκε την αγαπημένη του Τασούλα Δημητριάδου, τότε αθλήτρια του ΓΣΠ, με την οποία δημιούργησαν τη δική τους οικογένεια.

Προπονητής στον ΓΣΠ

Από τους πρώτους μήνες του 1970, ο Ντίνος Μιχαηλίδης ανέλαβε προπονητής στίβου στον σύλλογό του, τον ΓΣΠ. Ήταν μια επιστροφή στο παρελθόν που θα σηματοδοτούσε το μέλλον. Το δεκαπεντάχρονο πέρασμά του από τη θέση αυτή γράφτηκε με χρυσά γράμματα. Μαρτυρία και απόδειξη γι' αυτό αποτελούν τα ονόματα αθλητών και αθλητριών των οποίων σμίλευσε το ταλέντο. Κάποια από αυτά τα ονόματα είναι πολύ βαριά και κατέχουν παγκύπρια ρεκόρ μέχρι σήμερα, για σαράντα και πλέον χρόνια. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης κατείχε τα μυστικά της προπονητικής όσο κανένας άλλος. Πάντα μελετημένος και οργανωμένος, μετουσίωνε τη θεωρία σε πράξη.

Τα αποτελέσματα της δουλειάς του στον ΓΣΠ άρχισαν να φαίνονται νωρίς. Στις αρχές Ιουνίου 1970, οι νεαροί αθλητές του συλλόγου πρώτευσαν στους Ε΄ Παγκύπριους εφηβικούς αγώνες, που έγιναν στην Κερύνεια, ενώ λίγες μέρες αργότερα, η ομάδα ανδρών αναδείχθηκε πολυνίκης στους 52ους Παγκύπριους αγώνες στίβου.

Τα στατιστικά που υπάρχουν για την παρουσία των ομάδων του ΓΣΠ, ιδιαίτερα των ανδρών, στους Παγκύπριους αγώνες στίβου, αποδεικνύουν την παντοδυναμία του την περίοδο από το 1970 μέχρι το 1987. Σε 18 διοργανώσεις στους αγώνες ανδρών, την πρώτη θέση στις 13 κέρδισε ο ΓΣΠ, ενώ στα δύο χρόνια που προηγήθηκαν του 1970 νικητές ήταν άλλοι σύλλογοι. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η συμβολή του Μιχαηλίδη υπήρξε καταλυτική. Η ομάδα γυναικών είχε τις δικές της επιτυχίες, όχι όμως στον βαθμό εκείνης των ανδρών.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης έβαλε σε εφαρμογή τις πλούσιες γνώσεις και τα βιώματα που απέκτησε κατά τη φοίτησή του στη Γυμναστική Ακαδημία Αθηνών, κατά την παρουσία του στο Μίσιγκαν της Αμερικής για μετεκπαίδευση σε θέματα προπονητικής και φυσικής κατάστασης, και από τη συνεχή τριβή του με τον

Έληξαν οι Παγκύπριοι Άγώνες Στίβου

Ο ΓΣΠ 1ος ΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ Ο ΓΣΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Δυο νέα παγκύπρια ρεκόρ και 4 νέες επιδόσεις αγώνων

Συνεχίστηκαν προχθές Κυριακή και έληξαν στο ΓΣΠ οι 52οι Παγκύπριοι Άγώνες Στίβου Ανδρών και οι 13οι Παγκύπριοι Άγώνες Στίβου Γυναικών. Κατά την προχθεσινή ημέρα στην σκαταλοδρομία του ΓΣΟ με 50.5, Έση-δόσεις παγκυπρίων αγώνων

μάς ΓΣΠρ. 3'40''2. 5) Όμάς ΓΣΖ 3'43''0. 6) Όμάς ΓΣΚ 3'45''0.

ΑΚΟΝΤΙΣΜΟΣ ΑΝΔΡΩΝ: 1) Έλευθερίου Άνδρέας ΓΣΠ 68,16 (νέα επίδοσις παγκ. αγώνων).

Ο ΓΣΠ ΠΟΛΥΝΙΚΗΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΓΚ. ΕΦΗΒΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Συνεχίστηκαν την Κυριακή και έληξαν στην Κερύνεια οι Ε΄ Παγκύπριοι εφηβικοί αγώνες και οι Α΄ παγκύπριοι αγώνες νεανίδων. Πολυνίκης σύλλογος των εφηβικών αγώνων αρρένων αναδείχθη ο ΓΣΠ με 78 6. και ακολουθούν ο ΓΣΚ 66½, ο ΓΣΠ 39½, ο ΓΣΕ 21, ο ΓΣΠρ. 6 και ο ΓΣΖ με 3 6.

Κατά την προχθεσινή ημέρα η Στέλλα Καλοπαίδη του ΓΣΟ κατέστησε την...

Από την εφημερίδα
Χαραυγή στις 2 και 9
Ιουνίου 1970.

Πολλοί αθλητές που προπονούνταν με τον Ντίνο Μιχαηλίδη ήταν ενθουσιασμένοι με τη σχέση που δημιουργούσαν μαζί του, και με κάθε ευκαιρία εκφράζονταν κολακευτικά γι' αυτόν. Και όχι μόνο αυτοί, αλλά και αθλητές που δεν ήταν δικοί του, αλλά είχαν την ευκαιρία να προπονηθούν μαζί του. Αυτό φαίνεται στα δημοσιεύματα από την εφημερίδα Αθλητική το 1971 και το 1972, όπου μιλούν οι αθλητές Βλάχος, Γιαννάκης Σοφοκλέους (ΓΣΕ) και η αθλήτρια Μαρία Μιλτιάδους.

αγωνιστικό αθλητισμό σε αμέτρητες διοργανώσεις στις οποίες συμμετείχε. Σε συνέντευξη που παραχώρησε ανέφερε τα ονόματα μόνο ορισμένων από τους πολλούς αθλητές και αθλήτριες με τους οποίους δούλεψε: Αντώνης Γιωργαλλίδης, Βασίλης Χειμωνής, Σπύρος Σπύρου, Δώρα Κυριάκου, Μάριος Κασσιανίδης, Νίκος Μεγάλεμος, Έφη Μούζουρου, Μελίνα και Χριστιάνα Μενελάου, Νέδη Σμυρνιού, Ελένη Νικοδήμου, Ιόλη Σελίπα, Λουκία Μακρή, Μαρία Μιλτιάδους, Πέτρος Νικοδήμου, Γιώργος Κυριάκου, Ευθύμιος Λοϊζής, Ανδρέας Ευθυμίου και άλλοι. Κάποιους από αυτούς είχε εντοπίσει στα εκπαιδευτήρια που εργαζόταν ως καθηγητής Σωματικής Αγωγής και τους είχε προωθήσει ο ίδιος.

«Υπήρξε εποχή που η μισή εθνική Ελλάδα ήταν αθλητές μου και που τα μέλη των εθνικών ομάδων σκυταλοδρομίας της Ελλάδας ήταν όλοι Κύπριοι», σημειώνει στην ίδια συνέντευξη. Ήταν ομάδες που δαφνοστεφανώνονταν, αφού διακρίνονταν σε διεθνείς αγώνες. Υπήρξε προπονητής και της ομάδας στίβου της Κύπρου, αλλά και της Εθνικής Ελλάδας ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Μάλιστα, αναδείχθηκε κορυφαίος προπονητής στην Ελλάδα το 1971-72.

Καμιά πρόοδος...

Σύντομα ο Ντίνος Μιχαηλίδης αντιλήφθηκε ποια κατάσταση επικρατούσε στον κυπριακό αθλητισμό και ποια προβλήματα υπήρχαν. Όταν του ζητήθηκε να πει τις απόψεις του στον αθλητικό τύπο, επεσήμανε πολλά από αυτά. Παρουσιάζοντάς τον στο αναγνωστικό κοινό, η εφημερίδα Αθλητική έγραψε:⁵

Σαν αθλητής υπήρξε ομολογουμένως κορυφαίος. Συμμετέχοντας με την Εθνική στίβου της Ελλάδος, μας χάρισε πολλές νίκες, διεθνείς και βαλκανικές. Ο ψηλός αυτός αθλητής με τον απίθανο διασκελισμό και την τρομερή αγωνιστικότητα τίμησε πραγματικά την Κύπρο όσο λίγοι.

Είπε λοιπόν στη συνέντευξή του:

Για το επίπεδο του κλασικού αθλητισμού:

Δυστυχώς μείναμε και φέτος ίδια τάξη... Μην παρατηράς τις διάφορες επιτυχίες που σημειώνουν οι Κύπριοι αθληταί μας στην Ελλάδα, όπως ο

τερα τη δουλειά τους. Παράδειγμα έχουμε τον προπονητή μας κ. Ντίνο Μιχαηλίδη. Από τότε που ανέλαβε προπονητής στο ΓΣΠ μ'ας έχει έντυπωσιάσει όλους με τις μοναχικές ιδέες του και τις άοκνες προσπάθειες που καταβάλλει ώστε να βελτιωθούμε. Προσωπικά, με προπονητή τον κ. Μιχαηλίδη έχει σημειώσει σημαντική εξέλιξη στεύω ότι θα συνεχίσω να θα βελτιώσω τις επιδόσεις μου. Θα ήτο έργο εάν διαθέταμε πολλοί προπονητές της αξίας του κ.

— Πού οφείλεις την ανάδειξή σου σαν αθλητής;
Οί κ. κ. Νικής και Πατσαλής είναι οί άνθρωποι που με ανέδειξαν σαν αθλητή.

— 'Επ' ευκαιρία εγώ θα ήθελα να αναφέρω ότι τώρα που προπονούμαι στο ΓΣΠ έχω την ευκαιρία να μαθαίνω πολύ χρήσιμα πράγματα από τον εξάίρετο προπονητή του ΓΣΠ κ. Ντίνο Μιχαηλίδη. Με τον προπονητή αυτό πιστεύω ότι θα βελτιώσω πολύ τους χρόνους μου τόσο στα 1.500 μ. όσο και στις 5.000 μ.

με τσάι, τότε ασφαλώς θα είχε καλύτερες επιδόσεις.
• Πιστεύει ότι ο κλασικός αθλητισμός στην Κύπρο θα προοδεύσει σημαντικά τότε μόνο αν αποκτήσουμε σύγχρονα γήπεδα.

• Με κολακευτικά λόγια μ'ας μίλησε και για τον προπονητή της κ. Ντίνο Μιχαηλίδη ο οποίος όπως λέει η ίδια, την βοήθησε σημαντικά να πετύχει ότι πέτυχε μέχρι τώρα.

5. Αθλητική, 7.9.1970.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ποτέ δεν αδράνησε στα πόστα που κατείχε. Ήταν πάντα ο άνθρωπος επί τω έργω, χωρίς να περιμένει τα πράγματα να γίνουν από άλλους ή μόνα τους. Η φωτογραφία είναι ενδεικτική της αγάπης και του πάθους που είχε για τον κλασικό αθλητισμό. Σε λίγο θα ξεκινήσει η προπόνηση και ετοιμάζει τα εμπόδια.

Τζωρτζής. Κατά βάθος ο αθλητισμός μας δεν έκανε καμιά σημαντική πρόοδο, κι αυτό δυστυχώς μετά λύπης μου βλέπω ότι θα συνεχιστή ακόμη, μέχρι που οι αρμόδιοι εδώ αντιληφθούν ότι πρέπει να αρχίσουμε μια ριζική αναδιοργάνωση του κλασσικού αθλητισμού.

Για το επάγγελμα του προπονητή:

Είναι πραγματικά πολύ δύσκολο. Προπονείς καθημερινώς τόσους αθλητές και πρέπει να ξέρης του καθενός τον ψυχολογικό του κόσμο. Νοιώθεις τις αγωνίες τους για το κάθε τι, και γενικά πρέπει πάντα να είσαι κοντά στον αθλητή, τόσο στην επιτυχία του όσο και στην αποτυχία του. Εδώ στον ΓΣΠ υπάρχουν πράγματι πολύ καλά παιδιά και νομίζω ότι θα κάνουμε καλή δουλειά.

Για την επαγγελματική αποκατάσταση των αθλητών:

Υπάρχουν διάφορα θέματα, αλλά το ζήτημα της επαγγελματικής αποκατάστασής των πρέπει να προσεχθή ιδιαίτερα. Διαφορετικά θα έχουμε τα ίδια αποτελέσματα όπως και τώρα.

Ο Μιχαηλίδης ήταν πολύ πιο μπροστά από την εποχή του. Ο ΚΟΑ εφάρμοσε σχετικό σχέδιο για το θέμα, το 1992. Είκοσι δύο χρόνια αργότερα.

Για το μέλλον του αθλητισμού στην Κύπρο:

Η Κύπρος έχει πολύ πιο μεγάλες δυνατότητες από ό,τι δείχνει. Ο ΓΣΠ, αν δεν χάση τους σημερινούς αθλητές του – για τους λόγους που όλοι ξέρουν – σε τρία χρόνια δύναται να χτυπήσει την πρώτη θέση στους Παγκυπικούς.

Μέσα στο λιοπύρι...

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης περνούσε ατέλειωτες ώρες στο ΓΣΠ. Προετοίμαζε το γήπεδο για τις προπονήσεις, χωρίς να ενοχλείται καθόλου από τις δουλειές

Αναμνηστική φωτογραφία από τη δεκαετία του 1990, με το διοικητικό συμβούλιο του ΓΣΠ. Διακρίνονται στην πίσω σειρά, από αριστερά, οι Τίτος Σαββίδης, Κώστας Ματσουκάρης, Φρίξος Κλεάνθους, Ντίνος Μιχαηλίδης, Κώστας Σχίζας, Ανδρέας Φωτιάδης, Ανδρέας Κωνσταντινίδης και Φοίβος Κωνσταντινίδης (γενικός διευθυντής). Στην μπροστινή σειρά, Άρης Χατζηπαναγιώτου, Μιχαλάκης Ζιβανάρης, Γιώργος Μιτσίδης, Δώρος Ιωαννίδης (πρόεδρος), Ιάκωβος Φιλίππου, Κωστάκης Τσιάππας και Κώστας Κωνσταντινίδης. Χατζηπαναγιώτου, Κλεάνθους και Κ. Κωνσταντινίδης ήταν οι τρεις εκπρόσωποι του Αρχιεπισκόπου που διορίζονταν βάσει του καταπιστεύματος του 1934.

που διεκπεραίωνε. Ο Λουκής Τερεζόπουλος, αθλητικός συντάκτης και συνεργάτης του, θυμάται ένα περιστατικό που έμεινε ανεξίτηλα χαραγμένο στη μνήμη του.

Ήταν Ιούλιος του 1976, κι η θερμοκρασία σίγουρα άγγιζε τους 40 βαθμούς. Τότε ήμουν υπεύθυνος του αθλητικού τμήματος της «Σημερινής». Τα γραφεία της νεοϊδρυθείσας τότε εφημερίδας ήταν στην οδό Ζήνας Ντε Τύρας, πλησίον του παλαιού ΓΣΠ. Ήταν μεσημέρι και κατέβηκα να αγοράσω ένα σάντουιτς από τον ιστορικό Γιαπανά. Από την πύλη του ΓΣΠ είδα έναν άντρα με μαύρο γυαλί να βάζει ασβέστη στο γήπεδο με μικρό αμαξάκι. Πλησίασα και είδα τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Μου είπε ότι ετοίμαζε το γήπεδο, γιατί είχε το βράδυ ημερίδα στίβου. Για να κάνεις κάτι τέτοιο στις 2 το μεσημέρι, κάτω από 40 βαθμούς Κελσίου, πρέπει να αγαπάς πολύ αυτό που κάνεις. Ο Ντίνος ήταν ένας εραστής του κλασικού αθλητισμού.⁶

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης άφησε έντονο αποτύπωμα στο πέρασμά του από τον ΓΣΠ. Ποτέ δεν διέκοψε τους δεσμούς του με τον σύλλογο, άσχετα από το γεγονός ότι στη συνέχεια, το 1985, είχε αναλάβει την πολύ απαιτητική θέση του γενικού διευθυντή της ΚΟΕ. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 εκλέχθηκε μέλος του Δ.Σ. του συλλόγου, ενώ το 2012, αμέσως μετά την αποχώρησή του από το ΕΣΥΑΑ, το Δ.Σ. του ΓΣΠ τον διόρισε έφορο στίβου.

Επανασύνδεση

Στη θέση του εφόρου στίβου ο Ντίνος Μιχαηλίδης συνάντησε μερικούς από τους παλιούς του αθλητές, όπως ο Σπύρος Σπύρου και ο Βασίλης Χειμωνής. Ήταν τώρα οι ίδιοι προπονητές και ο Μιχαηλίδης συνεργάστηκε μαζί τους, όπως και με τους υπόλοιπους προπονητές του συλλόγου, και τους καθοδήγησε στην ανάδειξη νέων αθλητών.

Η προσπάθεια του Ντίνου Μιχαηλίδη και των προπονητών του ΓΣΠ επικεντρώθηκε στην επαναφορά του ΓΣΠ στην πρωτοκαθεδρία του κυπριακού

6. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

στίβου. Από το 1990 μέχρι το 2012, που επέστρεψε, ο Γ.Σ. Ολύμπια, ο σύλλογος της Λεμεσού, είχε αναδειχθεί πολυνίκης σε 18 διοργανώσεις των Παγκύπριων αγώνων στίβου, από τις 23 που είχαν γίνει συνολικά. Ο ΓΣΠ είχε πάρει την πρωτιά στους υπόλοιπους πέντε. Από το 2012 μέχρι το 2016, που ο Μιχαηλίδης αποχώρησε από τη θέση του εφόρου του ΓΣΠ, όταν εκλέχθηκε πρόεδρος της ΚΟΕ, ο ΓΣΠ κατάφερε να επανέλθει στις επιτυχίες κερδίζοντας στις τέσσερις από τις πέντε διοργανώσεις των αγώνων.

Παρά τη μακρά εμπειρία του, συνέχισε να είναι αγχώδης, και αυτό το έδειχνε στη διάρκεια των αγώνων, πηγαινοερχόμενος συνεχώς μέσα στο γήπεδο. Όμως γινόταν ένα μικρό παιδί, πολύ χαρούμενος, όταν παραλάμβανε τα έπαθλα για τις πρωτιές του συλλόγου.

Υπολόγιζε τους βαθμούς

Ο πρώην δεκαθλητής και προπονητής στίβου Λούκας Καλογήρου έζησε από κοντά τον Ντίνο Μιχαηλίδη, κάτω από πολλές ιδιότητες. Υπηρέτησε υπό τις οδηγίες του όταν ήταν έφορος στίβου του ΓΣΠ:

Ως προπονητής του ΓΣΠ, και στη συνέχεια ως έφορος του συλλόγου, διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο. Με μελέτη και προγραμματισμό, κυνηγούσε και τον τελευταίο βαθμό. Πάντα μου έλεγε ότι οι αγώνες κερδίζονται από τις πέμπτες και έκτες θέσεις, όχι από τις πρώτες. Κερδίζαμε τις πρώτες θέσεις σε όλες τις κατηγορίες των Παγκύπριων αγώνων. Έπαιρνε όλα τα αγωνίσματα ένα ένα και υπολόγιζε τους βαθμούς που έπρεπε να πάρουμε.

Θυμούνται, σε Παγκύπριους αγώνες στο Μακάρειο, ήρθε και μου είπε ότι κινδυνεύαμε να χάσουμε την πρώτη θέση για μία μονάδα και μου ζήτησε να πάρω μέρος στο αγώνισμα της δισκοβολίας. Εγώ τότε είχα σταματήσει από την ενεργό δράση και ήμουν προπονητής, αλλά με έπεισε να συμμετάσχω στο αγώνισμα. Κατάφερα να έρθω τρίτος, και με τους βαθμούς από τη θέση αυτή αναδειχθήκαμε νικητές των αγώνων ως ΓΣΠ.⁷

Με την ομάδα γυμναστών στίβου του συλλόγου ΓΣΠ. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης είναι στην πρώτη σειρά, τέταρτος από δεξιά. Διακρίνονται στην πίσω σειρά, από αριστερά, Μαριάννα Χαραλάμπους, Σπύρος Σπύρου, Βασίλης Χειμωνής, Παύλος Παύλου, Κυριάκος Βασιλειάδης, Κώστας Χατζηνικολάου και Παναγιώτης Κυπριανού. Στην μπροστινή σειρά, Πέτρος Μάντης, Μάριος Πατσαλίδης, Λουκάς Καλογήρου, Κούλα Κυριάκου, Παλλάδιος Νικολάου, Ανδρέας Καλογήρου και Γιάννος Αποστολίδης.

⁷ Συνέντευξη στον Πάμπο Στυλιανού.

Πολυνίκης ο ΓΣΠ στους Παγκύπριους αγώνες στίβου, και ο Ντίνος Μιχαηλίδης πανευτυχής, με τα δύο βαρύτιμα κύπελλα, για άνδρες και γυναίκες. Στην άλλη φωτογραφία παραλαμβάνει από τον Αντώνη Δράκο, πρόεδρο της ΚΟΕΑΣ, το κύπελλο του νικητή συλλόγου στους Παγκύπριους αγώνες.

Αθλητική κυψέλη

Στον ιστότοπο του ΓΣΠ γίνεται εκτενής αναφορά στο ιστορικό του συλλόγου όσον αφορά τον κλασικό αθλητισμό. Με τις αθλητικές εγκαταστάσεις που διαθέτει σήμερα και με όλες τις διευκολύνσεις προς τους αθλητές του, έχει μετατραπεί σε μια πραγματική αθλητική κυψέλη. Γύρω στους 300 αθλητές περνάνε καθημερινά τις πύλες του σταδίου στίβου για να προπονηθούν, 16 περίπου προπονητές εργάζονται στον σύλλογο, ενώ φροντιστές και φυσιοθεραπευτές φροντίζουν καθημερινά να είναι όλα στην εντέλεια για τις προπονήσεις.

Η συμβολή του Ντίνου Μιχαηλίδη στη δημιουργία αυτού του μοναδικού στον τόπο μας σταδίου, που έχει ανεγερθεί αποκλειστικά για στίβο, υπήρξε καθοριστική. Ο ίδιος είχε να λέει για τις εγκαταστάσεις: *«Είναι οι καλύτερες στην Κύπρο. Είναι οι πιο άρτιες στον ελλαδικό χώρο, αφού διαθέτουν τα πάντα: Αποδυτήρια, αίθουσα βαρών ολυμπιακών διαστάσεων, αίθουσα μασάζ, ιατρεία, φυσιοθεραπευτήρια».*

Οι αθλητές του μιλούν γι' αυτόν

Πολλοί οι αθλητές που πέρασαν από τα χέρια του προπονητή Ντίνου Μιχαηλίδη, και είναι αδύνατο να παρουσιαστούν όλοι. Εδώ, κάποιοι από αυτούς μιλούν για τη σχέση τους μαζί του.

ΜΑΡΙΟΣ ΚΑΣΣΙΑΝΙΔΗΣ: «Ένα μέρος της καρδιάς μου του ανήκει»

Ο Μάριος Κασσιανίδης υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους αθλητές δρόμων αντοχής στην ιστορία του κυπριακού αθλητισμού. Είναι ο αθλητής με τις περισσότερες πρώτες νίκες σε Παγκύπριους αγώνες, ενώ κατέρριψε το παγκύπριο ρεκόρ και στα τέσσερα αγωνίσματα στα οποία αγωνιζόταν, 1500 μ., 5000 μ., 10000 μ. και μααραθώνιο. Ήταν κάτι το πρωτοφανές.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ανέλαβε προπονητής του 14χρονου Μάριου ύστερα από την πρώτη του μεγάλη διάκριση στους Παγκύπριους μαθητικούς αγώνες που πραγματοποιήθηκαν στη Μόρφου το 1972. Ως καθηγητής Σωματικής Αγωγής, είχε τοποθετηθεί στις αρχές του 1971 στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, όπου φοιτούσε και ο Μάριος.

Οι δύο προπονητές του, ο Ντίνος Μιχαηλίδης και ο ουγγρικής καταγωγής Μίκαϊ Ίγκλοϊ, είχαν διαβλέψει ότι ο Μάριος Κασσιανίδης είχε όλα τα φόντα

Κάτω αριστερά: Ο Μάριος Κασσιανίδης οδηγεί την κούρσα, και τον ακολουθούν άλλοι αθλητές, ανάμεσά τους και ο Βασίλης Χειμωνής, με σκούρα φανέλα. Αριστερά, στο βάθος, ο Ανδρέας Χατζηβασιλείου παρακολουθεί. Κάτω, ο Κασσιανίδης κόβει το νήμα και πανηγυρίζει.

Ο προπονητής με το πουλέν του... Έτσι θεωρείτο ο Μάριος Κασσιανίδης τη δεκαετία του 1970-1980, αθλητής του Ντίνου Μιχαηλίδη.

να διακριθεί σε αυτού του είδους τα αγωνίσματα, τους δρόμους μεγάλων αποστάσεων. Σε συνέντευξη που παραχώρησε στο *Ενημερωτικό Δελτίο του ΓΣΠ* χρόνια αργότερα, ο Μάριος είχε πει ότι «Ένα μεγάλο μέρος της καρδιάς μου ανήκει σε αυτούς». Η φράση αυτή αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα αν λάβει κανείς υπόψη ότι ο Μάριος Κασσιανίδης είναι καρδιολόγος. Σπούδασε Ιατρική στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, επιλέγοντας την καρδιολογία ως ειδικότητα.

Αγωνίστηκε ως αθλητής της Εθνικής ομάδας στίβου της Ελλάδας, με πρώτες και δεύτερες νίκες σε Βαλκανικούς αγώνες, ενώ το 1984 πήρε μέρος στους Ολυμπιακούς αγώνες που έγιναν στο Λος Άντζελες. Απογοητευμένος από τις επιδόσεις του εκεί, αποφάσισε να τερματίσει την καριέρα του, σε ηλικία 30 χρόνων. Όμως το γεγονός ότι τα δικά του παγκύπρια ρεκόρ στα 10000 μ. και τον μαραθώνιο κρατούν για πάνω από τέσσερις δεκαετίες μαρτυρεί πόσο μεγάλος αθλητής ήταν...⁸

ΝΙΚΟΣ ΜΕΓΑΛΕΜΟΣ: «Του οφείλουμε πολλά»

Ο γυμναστής Νίκος Μεγάλεμος, νυν πρόεδρος της Σχολικής Εφορίας Λευκωσίας, ήταν ένας από τους ανθρώπους που βρέθηκαν κοντά στον Ντίνο Μιχαηλίδη για πάνω από 40 χρόνια. Ο Νίκος Μεγάλεμος αφηγείται τον τρόπο με τον οποίο γνώρισε τον Μιχαηλίδη, ο οποίος υπήρξε προπονητής του, μέντοράς του, ο «μάστρος», όπως τον αποκαλούσε.⁹

Νομίζω ήταν το 1971 ή το 1972 όταν γνώρισα τον Ντίνο Μιχαηλίδη, στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, όπου ήμουν μαθητής, αλλά δεν ήταν καθηγητής μου. Ο γυμναστής στην τάξη μου ήταν ο Μελέτης Παπαχριστοφόρου, και εγώ άρχισα τον αθλητισμό από ένα πείσμα. Ο γυμναστής μας δεν μου πα-

8. Οι πληροφορίες σε ό,τι αφορά τον Μάριο Κασσιανίδη αντλήθηκαν από το βιβλίο του Χρύσανθου Χρυσάνθου *ΓΣΠ 1894 - 2019, 125 χρόνια αθλητισμού, πολιτισμού, αγώνων*.

9. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

Θεοφυλάκτου, Ονησιφόρου, Μεγάλεμος και Σπύρου. Η ακτύπητη τετράδα του ΓΣΠ μόλις έχει κερδίσει τη σκυταλοδρομία 4x400 μ. στους Πανελλήνιους αγώνες του 1978, που έγιναν στο στάδιο Καραϊσκάκη.

ραχωρούσε spikes (τα παπούτσια του στίβου) και δεν πήγαινα προπόνηση και ημερίδες με την ομάδα του Παγκυπρίου. Τότε οι μαθητές του Πρακτικού του Γυμνασίου Νεαπόλεως φοιτούσαν στο Παγκύπριο και ένας από αυτούς έτρεχε 400 μ. Ο Μελέτης Παπαχριστοφόρου με προκάλεσε: «Τον Ιωάννου τον κερδίζεις στα 400 μ.», και του είπα είμαι έτοιμος. Με αυτόν τον τρόπο μπήκα στην ομάδα της 4X400 μ. του Παγκυπρίου, όπου προπονητής στίβου ήταν ο Ντίνος Μιχαηλίδης.

Στη συνέχεια, στους Παγκύπριους αγώνες στη Μόρφου, στα 4X400 μ. θα έτρεχε είτε ο Μάριος Κασσιανίδης είτε ο Τεύκρος Ολύμπιος. Ο ίδιος θα έτρεχε στην κούρσα των 400 μ., με οδηγίες του Ντίνου Μιχαηλίδη. Ήταν η τρίτη φορά που το έπραττε. Η πρώτη φορά ήταν στον Προμαχώνα, το γήπεδο όπου οι μαθητές του Παγκυπρίου έκαναν το μάθημα της Φυσικής Αγωγής, η δεύτερη σε προκριματικούς στη Μόρφου και η τρίτη στον τελικό στους αγώνες της Μόρφου, όπου τερμάτισε στην τρίτη θέση. Αυτοί οι αγώνες αποτέλεσαν και το διαβατήριό για την ενασχόλησή του με τον αθλητισμό:

Με έβαλε στο αυτοκίνητό του ο Ντίνος Μιχαηλίδης και με μετέφερε σπίτι από τη Μόρφου, και αυτομάτως έγινα επίσημα αθλητής του. Είχα ένα διάστημα διακοπής, όταν πήγα στη Θεσσαλονίκη, όπου φοίτησα σε γυμνάσιο, και έκανα προπόνηση στον Ηρακλή. Το 1974 κέρδισα τους Πανελλήνιους μαθητικούς, αλλά λόγω πνευμονίας δεν έτρεξα στους Πανελλήνιους αγώνες.

Γιωργαλλίδης, Σπύρου, Μεγάλεμος, Ευτυχίου. Η πανίσχυρη ομάδα σκυταλοδρομίας 4Χ400 μ. του ΓΣΠ μόλις έχει κερδίσει την κούρσα και πανηγυρίζει. Το στιγμιότυπο είναι από τους Πανελλήνιους αγώνες στίβου το 1980, στο Μακάρειο στάδιο.

Η επανασύνδεση με τον Ντίνο Μιχαηλίδη γίνεται το 1974, όταν ξεκινά στην ουσία η αθλητική καριέρα του Νίκου Μεγάλεμου, που τέθηκε υπό τις οδηγίες του μέχρι το 1977. Σκιαγραφώντας τον Μιχαηλίδη ως προπονητή, ο Νίκος Μεγάλεμος επισημαίνει:

Ο Ντίνος ήταν αυστηρός, αλλά πατρικός. Στην προπόνηση δεν ήταν φωνακλάς, αλλά επίμονος με τον δικό του τρόπο. Στους αγώνες είχε περισσότερο άγχος από εμάς. Όταν κέρδιζα, ποτέ δεν θεωρούσα ότι ήταν νίκη δική μου. Κάθε μετάλλιο που έπαιρνα το έδινα στον Ντίνο. Πάντα η φράση του μετά τους αγώνες ήταν «την επόμενη φορά καλύτερα». Ποτέ όμως δεν σου έδειχνε ότι δεν ήταν ικανοποιημένος από την απόδοσή σου.

Από το 1977 μέχρι το 1982 ο Νίκος Μεγάλεμος σπούδασε Επιστήμη Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, και αγωνιζόταν με τον ΓΣΠ. Επέστρεψε στην Κύπρο τον Νοέμβριο του 1985, και το καλοκαίρι του 1986, με οδηγίες του Ντίνου Μιχαηλίδη, τότε γενικού διευθυντή της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, προσλαμβάνεται στην ΚΟΕ και αναλαμβάνει καθήκοντα ως βοηθός του «μάστρου».

Ο Ντίνος πήγαινε στο γραφείο στις 6:00 το πρωί και εγώ στις 7:30. Ήταν εργατικότατος. Όταν ζητούσε κάτι το ήθελε χθες, και όταν τέλειωνε μια δουλειά, άρχιζε άλλη. Η πρώτη δουλειά που μου ανατέθηκε ήταν η προετοιμασία για τους Κοινοπολιτειακούς αγώνες στο Εδιμβούργο –που τελικά τους μποϊκοτάραμε, μαζί με άλλες 31 χώρες, εξαιτίας των αθλητικών σχέσεων της Βρετανίας με την κυβέρνηση του απαρτχάιντ της Νότιας Αφρικής.

Σε αγώνες στο εξωτερικό, ο Ντίνος ήταν αρχηγός αποστολής και εγώ βοηθός αποστολής. Έμαθα πάρα πολλά από τον Ντίνο στην οργάνωση, σε σημείο που μπορούσα να ηγηθώ μόνος μου κάποιας αποστολής.

Αξίζει να σας πω ότι ο Ντίνος μού έκανε παρατήρηση όταν τα έβαζα με τους διοργανωτές κάποιας αποστολής.

Ο Νίκος Μεγάλεμος ήταν στην Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή μέχρι το 1995, οπότε και διορίστηκε στο δημόσιο. Μεταξύ άλλων θυμάται την ίδρυση της Ολυμπιακής Ακαδημίας:

Όλα πέρασαν από το χέρι του, και εμείς ακολουθούσαμε. Και στο συνέδριο των Ολυμπιακών Επιτροπών της Ευρώπης, που διοργανώσαμε σαν Κύπρος. Σημαντικό σταθμό στη συνεργασία μου διοικητικά με τον Ντίνο θεωρώ την υπογραφή μνημονίου συνεργασίας με την Ιταλική Ολυμπιακή Επιτροπή, όπου ο Ντίνος ανέπτυξε ωραίες σχέσεις. Σημαντικός ήταν ο ρόλος του Ντίνου και εμένα στην οργάνωση αποστολών στο εξωτερικό, με αποκορύφωμα τους ΑΜΚΕ του 1989, όπου το άγχος ήταν τεράστιο. Στα διεθνή φόρουμ ο Ντίνος Μιχαηλίδης τύγχανε τεράστιας αναγνώρισης, κάτι που βλέπαμε στους αγώνες στο εξωτερικό. Το κυριότερο που πρέπει να πούμε όμως για τον Ντίνο Μιχαηλίδη είναι ότι μας πρόσφερε πάρα πολλά, και εάν προοδεύσαμε επαγγελματικά, το οφείλουμε σ' αυτόν.

ΣΠΥΡΟΣ ΣΠΥΡΟΥ: «Δεν συμβιβαζόταν με τη μετριοτήτα»

Δύο από τους μεγαλύτερους αθλητές που διάπλεσε ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν ο πρωταθλητής και ρέκορντμαν των 800 μ. Σπύρος Σπύρου και η σπουδαία αθλήτρια των 400 μ. Δώρα Κυριάκου, μετέπειτα σύζυγος του Σπύρου.

Ο Σπύρος Σπύρου αναφέρει ότι αρχικά γνώριζε τον Ντίνο Μιχαηλίδη ως μεγάλο αθλητή. Όπως είπε,¹⁰ μετά το 1974 και την εισβολή, βρέθηκε σε ένα σινεμά, όπου πριν αρχίσει το έργο προβλήθηκε τρέιλερ με αθλητές, και ανάμεσά τους ήταν ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Τον ήξερε ωστόσο και σαν καθηγητή στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, αλλά και σαν προπονητή φυσικής κατάστασης στο ποδόσφαιρο, αφού ήταν στον ΑΠΟΕΛ.

Από το ποδόσφαιρο, ο Ντίνος Μιχαηλίδης τον έστειλε στον στίβο. Ο Σπύρος θυμάται:

Αρχικά, επειδή ο θείος μου Σάββας Παρτάκκης ήταν στη β' ομάδα του ΑΠΟΕΛ, πήγα στην ομάδα για να παίζω ποδόσφαιρο. Την άνοιξη του 1975, κατά τη διάρκεια μιας προπόνησης, με είδε ο κ. Ντίνος και μου είπε με αφοπλιστικό τρόπο: «Εσύ να σταματήσεις να έρχεσαι στο ποδόσφαιρο, πρέπει να έλθεις να κάνεις στίβο». Του είπα ότι μου άρεσε το ποδόσφαιρο, αλλά επέμεινε. Σε συνεννόηση με τον καθηγητή μου στο Παγκύπριο Οικονομικό Λύκειο (Νεοκλέους) Τάκη Λύρα, βρέθηκα να κάνω προπόνηση στίβου. Στις 25 Μαρτίου 1975 έτρεξα στα «Διαγόρεια» με τα χρώματα του Αχιλλέα Καϊμακλίου και έκανα χρόνο 53.4. Στους αγώνες ήταν παρών και ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Όταν είδε την επίδοσή μου, μου είπε: «Αύριο θα σε περιμένω για προπόνηση».

Όταν μπήκα στην ομάδα που προπονούσε ο Ντίνος Μιχαηλίδης, υπήρχαν πολύ μεγάλοι αθλητές, όπως ο Αντώνης Γιωργαλλίδης, ο Νίκος Μεγάλε-

Ο Σπύρος Σπύρου κατέχει μέχρι σήμερα το παγκύπριο ρεκόρ των 800 μ. που δημιούργησε το 1983 στους Μεσογειακούς αγώνες στην Καζαμπλάνκα.

10. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

μος, ο Ευάγγελος Διαμαντίδης, ο Κόκος Κυριάκου, ο Ευθύμιος Λοϊζής, ο Δημήτρης Θεοφυλάκτου και άλλοι. Εγώ ήμουν αγύμναστος και η προπόνηση ήταν εξαντλητική για μένα. Ο κ. Ντίνος με πίεζε και ήθελε να τρέξω 400 μ. Το 1976 κέρδισα τους Παγκύπριους αγώνες.

Ο Σπύρος Σπύρου λέει ότι οι προπονητικές οδηγίες του Ντίνου Μιχαηλίδη ήταν πολύ πειστικές.

Ήθελε η προπόνηση να βγαίνει στην εντέλεια. Δεν φώναζε, αλλά ήταν πειστικός και είχε απαιτήσεις. Με επηρέασε προπονητικά και με τη συνέπειά του στο πρόγραμμα. Δεν είναι πολλοί οι προπονητές που έρχονται από τις 7:00 το πρωί στο γήπεδο ειδικά για έναν αθλητή. Ήταν συνεπής στις ώρες του, και εάν έχεις αυτή τη συνέπεια, επηρεάζεσαι.

Αυτό που διέκρινε τον Ντίνο Μιχαηλίδη ήταν ότι δεν συμβιβαζόταν με τη μετριότητα. Γι' αυτό εξάλλου και ήλθε σε ρήξη με αρκετό κόσμο. Το ότι παραιτήθηκε από θέσεις ευθύνης δείχνει αυτό το πράγμα. Θυμάμαι ότι συγκρούστηκε για τις αρχές και τις αξίες του, και είχε τα κότσια να το πράξει. Ήταν επίμονος, και η προσέγγισή του ήταν ότι δεν αφήνουμε κανένα πόντο να μας ξεφύγει. Δεν διώχνουμε κανέναν αθλητή, ο καθένας είναι χρήσιμος στη βαθμολογία.

Όταν ο Σπύρος Σπύρου πήγε στον στρατό, δεν είχε καθόλου εξόδους και θα σταματούσε τον στίβο, αφού η τότε ΤΕΣΚ δεν είχε δώσει το όνομά του για να βγαίνει υπηρεσιακά. Τότε ανέλαβε ο Ντίνος Μιχαηλίδης:

«Ποια ομάδα υποστηρίζει ο λοχαγός σου;» Τον ΑΠΟΕΛ, του είπα. «Ωραία. Πάρε δυο εισιτήρια (τα σημερινά διαρκείας) και δώσε τα στον λοχαγό σου σαν δώρο από εμένα». Από τότε, είχα καθημερινές εξόδους από τη 1:00 το μεσημέρι μέχρι τις 10:00 το βράδυ, και έκανα την προπόνησή μου.

Ο Σπύρος Σπύρου με τον Ντίνο Μιχαηλίδη, σε προπόνηση στους Ολυμπιακούς της Σεούλ το 1988. Δεξιά, προπονητής πλέον, μαζί με τις αθλήτριές του, αδελφές Σοφοκλέους.

Η ομάδα σκυταλοδρομίας γυναικών του ΓΣΠ πανηγυρίζει τη νίκη στους Παγκύπριους αγώνες στίβου τον Ιούλιο του 1985. Από αριστερά, Ζωή Νικολαΐδου, Δώρα Κυριάκου, Έφη Μούζουρου και Μελίνα Μενελάου.

Ο Σπύρος Σπύρου, ο οποίος εκτός από προπονητής στίβου υπήρξε προπονητής φυσικής κατάστασης στην Ομόνοια, ομολογεί ότι πήρε πολλά στοιχεία από τον Ντίνο Μιχαηλίδη και ότι με όσους προπονητές και ποδοσφαιριστές μίλησε που είχαν συνεργαστεί μαζί του, λένε το ίδιο.

ΔΩΡΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ: «Μια εμβληματική προσωπικότητα»

Η Δώρα Κυριάκου θυμάται πότε γνώρισε τον Ντίνο Μιχαηλίδη:

Όταν άρχισα τον στίβο, κάπου κοντά στο 1980, προπονήτριά μου ήταν η Κάλλη Χατζηιωσήφ, που μέντοράς της ήταν ο κ. Ντίνος. Θυμάμαι την εμβληματική του προσωπικότητα. Μιλούσε ελάχιστα, αλλά αυτά που έλεγε ήταν σταράτα. Στις πρώτες προπονήσεις που έκανα, αν και προπονήτριά μου ήταν η Κάλλη Χατζηιωσήφ, ο κ. Ντίνος με διόρθωνε, και χαρακτηριστικά εντόπισε ότι είχα πλατυποδία. Μια μέρα με πλησίασε και μου είπε «εσύ θα γίνεις μεγάλη αθλήτρια και εάν κάτσεις να δουλέψεις, θα κάνεις μεγάλες επιδόσεις». Εκείνα τα λόγια του με σημάδεψαν.

Ο κ. Ντίνος πίστευε πάρα πολύ στη δουλειά και στην προπόνηση. Το πρόγραμμα της προπόνησης ήταν ποσοτικό, αλλά κυρίως ποιοτικό.

Κάτι που θυμάμαι είναι ότι ήθελε όλοι οι αθλητές να δένουν πολύ σφικτά τα κορδόνια τους. Εγώ, επειδή δεν άντεχα την ένταση της προπόνησης, άφηνα άλυτα τα κορδόνια μου, για να σταματώ και να τα δένω.

Η Δώρα Κυριάκου προσθέτει ότι από τέτοιους ανθρώπους δεν επηρεάζεσαι μόνο στην προπονητική, αλλά και από το ήθος τους. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν ευγενικός και στοργικός.

Η σχέση του με τους αθλητές του δεν έμενε στον ρόλο προπονητή, αλλά συνδεόταν μαζί τους. Θυμάμαι ότι όταν πήγα στην Αμερική για σπουδές, έλαβα ένα γράμμα από τον κ. Ντίνο, που με παρότρυνε να συνεχίσω και να γίνω καλύτερη.

Η «φτερωτή» Δώρα Κυριάκου κατείχε για πλέον από δύο δεκαετίες το ρεκόρ των 400 μ. που κατέρριψε στους Μεσογειακούς αγώνες στο Μπάρι της Ιταλίας το 1997.

Ο Σταύρος Σπύρου, γιος του Σπύρου Σπύρου και της Δώρας Κυριάκου, ακολουθεί τα χνάρια του πατέρα και της μητέρας του, και είναι αθλητής των 800 μ. Και οι δυο αναφέρουν ότι δίνουν στον γιο τους την αθλητική ανατροφή που είχε δώσει σε εκείνους ο Ντίνος Μιχαηλίδης.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ: «Ένας άνθρωπος αξιών»

Ο Δημήτρης Θεοφυλάκτου άρχισε να ασχολείται με τον αθλητισμό σε ηλικία 13 χρόνων. Νωρίς γνώρισε μεγάλες επιτυχίες, αφού το 1976, σε ηλικία 18 χρόνων, αναδείχθηκε βαλκανιονίκης εφήβων στον δρόμο των 800 μ. Συναντήθηκε με τον Ντίνο Μιχαηλίδη στο Γυμνάσιο Αρρένων Κύκκου όπου φοιτούσε, και εκείνος ήταν καθηγητής. Ο Δημήτρης Θεοφυλάκτου οφείλει πολλές από τις επιτυχίες του στον προπονητή του, για τον οποίο σημειώνει σε ένα κείμενό του που ετοίμασε ειδικά για την έκδοση:

Όταν ο Ντίνος Μιχαηλίδης με προσέγγισε για πρώτη φορά, το φθινόπωρο του 1971, στη διάρκεια των σχολικών αγώνων δρόμου σε ανώμαλο έδαφος που έλαβαν χώρα στην περιοχή της Αγγλικής Σχολής Λευκωσίας, και μου πρότεινε να είμαι στο ΓΣΠ τη Δευτέρα το απόγευμα για προπόνηση, είχα αντιληφθεί ενστικτωδώς ότι επρόκειτο για τον άνθρωπο που θα άλλαζε ριζικά τη ζωή μου. Πράγματι, από την πρώτη κιόλας εκείνη προπόνηση δαισθάνθηκα ότι ήμουν στα χέρια του κατάλληλου προπονητή και μέντορα. Ως εκ τούτου, θα μπορούσα να επιτύχω ψηλές επιδόσεις στα 800 μ., όπου διέγνωση αμέσως το ταλέντο μου.

Στο τέλος της πρώτης μόλις εβδομάδας προπόνησης, μου ζήτησε να τρέξω στους Παγκύπριους Αγώνες Εφήβων και Νεανίδων, που θα διεξάγονταν στο στάδιο ΓΣΠ. Συμμετείχαν αθλητές και αθλήτριες μέχρι 19

ετών. Ήταν η πρώτη μου αναμέτρηση στον στίβο, σε πολύ μικρή ηλικία, μόλις 13 χρόνων, χωρίς πρότερη εμπειρία σε αγώνες του είδους, εξ ου η αναμενόμενη νευρική κατάσταση. Παρά ταύτα, μπήκα στην κούρσα με σχετική αυτοπεποίθηση και ήμουν στην έκτη θέση μέχρι τα 600 μ. Ξαφνικά ακούω στη στροφή τον προπονητή να μου φωνάζει: «Φύγε τώρα!». Ήταν σαν να με έσπρωξε ένα μαγικό χέρι. Έκανα το σπριντ και τερμάτισα τρίτος. Αυτή ήταν η απαρχή μιας αθλητικής σταδιοδρομίας. Εφεξής, ο κ. Ντίνος ήταν καθημερινά μαζί μου, σε μια υπέροχη διαδρομή πολλών χρόνων, στον στίβο και στη ζωή.

Σε μια συνέντευξη σε αθλητική εφημερίδα της εποχής, η πρόβλεψή του για το άτομό μου και για ένα ακόμη ανερχόμενο ταλέντο στις αρχές της δεκαετίας του 1970 έγινε τίτλος του άρθρου, σε περίοπτη μάλιστα θέση του εν λόγω εντύπου: «Κονναρής και Θεοφυλάκτου θα αφήσουν εποχή στα 800 μ.». Πολύ ορθή πρόβλεψη του προπονητή Κωνσταντίνου Μιχαηλίδη, που έκτοτε ανέδειξε δεκάδες πρωταθλητές στίβου. Ο Γιαννάκης Κονναρής, αθλητής του ΓΣΟ και ένα χρόνο μεγαλύτερος από εμένα, πέτυχε πραγματικά μεγάλες επιδόσεις, προβάλλοντας επάξια την Κύπρο διεθνώς. Οι δυο μας κατεβάσαμε το ρεκόρ των 800 μ. κάτω από το 1.50, σαφώς βελτιωμένο από τις επιδόσεις της εποχής. Ο Κονναρής αρχικά με 1.49.4 και στη συνέχεια εγώ με 1.49.2 και αργότερα με 1.47.8 στις ΗΠΑ, όπου φοιτούσα με αθλητική υποτροφία.

Οι αναμνήσεις μου με τον προπονητή Ντίνο Μιχαηλίδη είναι αμέτρητες, όπως αξέχαστες είναι ορισμένες από τις ιδιαίτερα φιλοσοφημένες κουβέντες του, εν είδει συμβουλών, προς εμένα –εντός και εκτός σταδίου. Παραθέτω ενδεικτικά τις ακόλουθες: Όταν ένα απόγευμα, στη διάρκεια προπόνησης στο ΓΣΠ, στους πρώτους μήνες της συστηματικής εξάσκησης υπό την επίβλεψή του, παρατήρησα ότι κάποιοι αθλητές ερχόντουσαν μεν στον στίβο, πλην όμως ορισμένοι κωλυσιεργούσαν –σε αντιπαραβολή

Κάτω αριστερά:
Ο Θεοφυλάκτου οδηγεί την κούρσα σε Παγκύπριους αγώνες στίβου και τον ακολουθούν συναθλητές του.

Κάτω:
Ψιλοκουρεμένος στρατιώτης, ο Θεοφυλάκτου παραλαμβάνει το κύπελλο της πρώτης θέσης από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, το καλοκαίρι του 1977.

Ο Θεοφυλάκτου, με θαυμάσιο στίλ, προσπαθεί να προσπεράσει τον Ελλαδίτη αντίπαλό του σε αγώνες των Εθνικών Ενόπλων Δυνάμεων Κύπρου - Ελλάδας.

λή με τους αφοσιωμένους πρωταθλητές– ο Ντίνος απάντησε λακωνικά: «Δημήτρη μου, να έχεις πάντα υπόψη ένα πράγμα. Ο περισσότερος κόσμος κοιμάται όλη μέρα, και τη νύχτα πάει για ύπνο». Η ρήση αποδείχθηκε, δυστυχώς, ορθή σε πολλές εκφάνσεις της μετέπειτα επαγγελματικής αλλά και προσωπικής ζωής μου.

Όταν το 1974, αμέσως μετά την τουρκική εισβολή και συνακόλουθη εσωτερική αναταραχή που προκλήθηκε στη νήσο, επηρεάζοντας προφανώς και τον αθλητισμό, ταξιδέψαμε με πλοίο στην Ελλάδα για τους Πανελλήνιους Αγώνες Εφήβων και Νεανίδων, αποφάσισα, μετά τη νίκη μου στα 800 μ., να μείνω για ένα διάστημα στην Αθήνα, συγκεκριμένα στο στάδιο Καραϊσκάκη, με την Εθνική Ελλάδος. Με τον Ντίνο είχα τακτή επικοινωνία και αλληλογραφία. Τις δε επιστολές μου προς αυτόν, πρότασσα ως ακολούθως: «Αγαπητέ, δεύτερε μου Πατέρα...». Αυτό αντανakλούσε τον σεβασμό, την αγάπη και την εμπιστοσύνη που έτρεφα προς το άτομό του.

Ο Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης ήταν, πέραν από καθηγητής Φυσικής Αγωγής, ένας διανοούμενος –σίγουρα σε σχέση με τον ολυμπισμό και τα γνήσια ιδεώδη του αθλητισμού, που προώθησε εξάλλου συστηματικά ως επικεφαλής της Ολυμπιακής Ακαδημίας και μετέπειτα ως πρόεδρος της Ολυμπιακής Επιτροπής. Ήταν εν πολλοίς διανοούμενος με κριτική σκέψη, εργατικός και συνεπής στις υποχρεώσεις του, προσηλωμένος στο καθήκον, ανθρώπινος στις σχέσεις του, ευαίσθητος με τα κακώς κείμενα του τόπου –κυρίως δε με τις νοοτροπίες που αντιστρατεύονται τα ολυμπιακά ιδεώδη, τα οποία τόσο αφουγκράστηκε και προώθησε με ζήλο. Φρόντιζε εξάλλου να γράφει σε διάφορα έντυπα, προκειμένου να μοιράζεται

με το ευρύ κοινό μια σωρεία ζητημάτων που άπτονται του αθλητισμού. Ήταν ένας οραματιστής, ο οποίος από τη μια δεν έκανε συμβιβασμούς σε θέματα αρχών, από την άλλη όμως επεδίωκε να αποφεύγει τις συγκρούσεις, προκειμένου να διατηρείται –στο μέτρο του δυνατού– το πνεύμα σύμπνοιας και αλληλοσεβασμού. Σίγουρα ήταν πάνω από όλα ένας άνθρωπος αξιών και ιδεωδών, που με ενέπνευσε, καθοδήγησε και στήριξε μέχρι το τέλος της ζωής του. Εξ ου η απέραντη ευγνωμοσύνη που τρέφω σε αυτόν, για πάντα.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΙΔΗΣ: «Δεύτερος πατέρας μου»

Ο Αντώνης Γιωργαλλίδης, νυν διευθυντής της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ερασιτεχνικού Αθλητισμού Στίβου (ΚΟΕΑΣ), δίνει το δικό του στίγμα για τον Ντίνο Μιχαηλίδη:¹¹

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης με επέλεξε μετά από έναν αγώνα ανωμάλου δρόμου το 1974, όταν φοιτούσα στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, στην τρίτη τάξη, στο οποίο ήταν καθηγητής. Μετά από συνεχή τηλεφωνήματα με έπεισε να αρχίσω προπονήσεις στο ΓΣΠ. Είχε διακρίνει το ταλέντο μου, και πιστεύω δικαιώθηκε. Ήταν ο δεύτερος πατέρας μου, αφού μου συμπαραστάθηκε στον μέγιστο βαθμό. Ήταν απαιτητικός στις προπονήσεις, και όχι μόνο. Ήταν ακέραιος, τελειομανής, γνώστης του αντικειμένου του, επίμονος και μεθοδικός.

Σύμφωνα με τον Αντώνη Γιωργαλλίδη, ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε και ένα αδύνατο σημείο, επηρεαζόταν συναισθηματικά από τα αποτελέσματα των

Αριστερά, ο Θεοφυλάκτου σε πανεπιστημιακούς αγώνες στίβου στις ΗΠΑ.

Πάνω: Ο Ντίνος Μιχαηλίδης έχει στην αγκαλιά του δυο από τους μεγαλύτερους αθλητές που ανέδειξε. Αριστερά ο Αντώνης Γιωργαλλίδης και δεξιά ο Δημήτρης Θεοφυλάκτου.

11. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

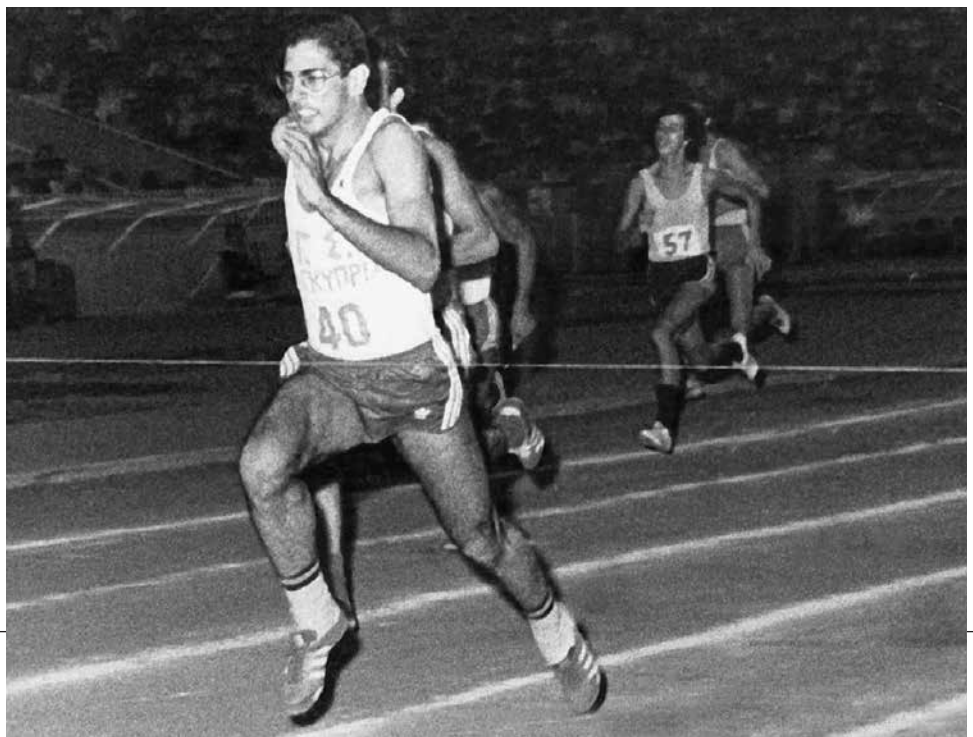
Ο 15χρονος Αντώνης Γιωργαλλίδης στο βάθρο του νικητή των 200 μ. στους Πανελλήνιους μαθητικούς αγώνες το 1976. Μόλις έχει παραλάβει το κύπελλο από τον πρωθυπουργό της Ελλάδας Κωνσταντίνο Καραμανλή, ο οποίος και τον συγχαίρει. «Μπράβο παιδί μου, Κύπριε»...

αθλητών του. Οι θύμψεις στρέφονται στο 1976, στους Πανελλήνιους παίδων, όταν ενώ ο ΓΣΠ ήταν φαβορί, την πρώτη μέρα εξασφάλισε μόνο 7 βαθμούς. Την επομένη, ο Ντίνος απομονώθηκε στις κερκίδες και ήταν σε απόγνωση, γιατί η ομάδα δεν πήγαινε καλά. Στο τέλος των αγώνων ο ΓΣΠ αναδείχθηκε πανελληνιονίκης, και έβλεπε έναν άλλο Ντίνο Μιχαηλίδη. Η αφοσίωση και η εργατικότητα που έδειχνε, σημειώνει ο Αντώνης Γιωργαλλίδης, τον έφεραν στην κορυφή, ενώ έτυχε αναγνώρισης από τους πάντες. Ταυτόχρονα όμως...

... με λύπη το λέω, υπήρχε σε βάρος του ζηλοφθονία. Δεν θα ξεχάσω ότι αναγκάστηκε να υποβάλει παραίτηση από το ΓΣΠ, αφού όταν διορίστηκε εθνικός προπονητής του ΣΕΓΑΣ στην Κύπρο, του πρόσφεραν 30 λίρες περισσότερες και υπήρξε αντίδραση από άλλους προπονητές.

Ο Γιωργαλλίδης κόβει το νήμα στον δρόμο των 100 μ., στους Α΄ Μακάρειους αγώνες στίβου το 1978.

Αθλητές και αθλήτριες του ΓΣΠ πανηγυρίζουν μια επιτυχία τους μαζί με τον προπονητή τους, Ντίνο Μιχαηλίδη. Με υψωμένο το κύπελλο, αριστερά, ο Αντώνης Γιωργαλλίδης.

Ο Αντώνης Γιωργαλλίδης υπογραμμίζει ότι λόγω των ισχυρών απόψεων που είχε ο Ντίνος Μιχαηλίδης σε διάφορα θέματα του αθλητισμού, ήλθε πολλές φορές σε σύγκρουση με άλλους παράγοντες, με αποτέλεσμα να εγκαταλείπει θέσεις που κατείχε.

Το 1984 ο Γιωργαλλίδης αντικατέστησε τον Μιχαηλίδη στην ΤΕΣΚ.

Ο Ντίνος με βοήθησε να μπω στο πνεύμα της εργασίας. Μετέπειτα, ως γενικός διευθυντής και πρόεδρος της ΚΟΕ, η συνεργασία μας ήταν άσπρη και αρμονική, όλα τα χρόνια.

Πολύ σημαντική ήταν και η συνεργασία τους στο Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού, αφού μέσα από το πρόγραμμα αυτό βγήκαν τα μεγάλα ταλέντα στον αθλητισμό, μεταξύ αυτών και στον στίβο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΕΙΜΩΝΗΣ: «Αγαπούσε πραγματικά τους αθλητές του»

Ο Βασίλης Χειμωνής ήταν αθλητής του Ντίνου Μιχαηλίδη την περίοδο 1970–1973. Σημειώνει για τον προπονητή του:

Τι να πρωτοθυμηθώ από τον κ. Ντίνο. Ένας άνθρωπος γεμάτος καλοσύνη, ένας προπονητής που τον ένοιαζε πολύ ο αθλητής. Εμένα με πρόσεχε πάρα πολύ, έδινε πολλή σημασία σε όλα, μέχρι και στο φαγητό μας. Το 1970 πέρασα μια πολύ δύσκολη περίοδο. Είχα αρρωστήσει, έπεσε πολύ η απόδοσή μου, και ήμουν πολύ στενοχωρημένος. Στενοχωρημένος όμως ήταν και ο κ. Ντίνος, γι' αυτό και με πήγαινε με δικά του έξοδα στους γιατρούς και μου έδινε βιταμίνες από το φαρμακείο του πατέρα του. Επίσης, επειδή εγώ ήμουν από το Δάλι, είχε κανονίσει να πηγαίνω για φαγητό όταν σχόλανα από το Παγκύπριο το μεσημέρι στο εστιατόριο «Προπύλαια», απέναντι από το φαρμακείο του πατέρα του, και έτρωγα εκεί, πάλι με δικά του έξοδα. Το 1971 πήγα πολύ καλά στους αγώνες στην Ελλάδα, κέρδισα και έκανα παγκύπριο ρεκόρ στα 5000 μ. Ήταν τότε η χαρά του κ. Ντίνου, που ήρθε να με πάρει από το αεροδρόμιο και να με συγχαρεί προσωπικά! Τέτοιος άνθρωπος ήταν ο κ. Ντίνος, αγαπούσε πραγματικά τους αθλητές του.

Ο Βασίλης Χειμωνής, με τη φανέλα του ΓΣΠ, τερματίζει πρώτος πανηγυρίζοντας.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΛΟΪΖΗ: «Ήταν μοναδικός»

Ο Ευθύμιος Λοϊζή προπονείτο με τον Ντίνο Μιχαηλίδη από το 1972 έως το 1983, και θυμάται:

Εγώ λόγω του Ντίνου έγινα αθλητής. Με είδε για πρώτη φορά στους στρατιωτικούς αγώνες το 1972, που τους κέρδισα, και του άρεσα. Αμέσως ήρθε και με ρώτησε αν ήμουν σε κάποιο σύλλογο και του είπα όχι, εγώ είμαι από το Πραστιό Αμμοχώστου. Ήταν και ο Κόνιαλης εκεί, και αμέσως πήγε και έφερε δύο αιτήσεις, και γράφτηκα στον ΓΣΠ. Από το 1972 έως το 1974 μού έστελνε προπονήσεις στην Αμμόχωστο, και κάθε Παρασκευή μου έστελνε δύο εισιτήρια με το ταξί «Βάσος», να με φέρνει στη Λευκωσία για να με βλέπει, και να με πηγαίνει πίσω.

Μάλιστα θυμάμαι πήγαινα τόσο καλά στις προπονήσεις, που με ρωτούσε «ρε, μα κάμνεις ό,τι σου στέλνω;» Ακόμα και spikes για την προπόνησή μας κανόνιζε και μας έστελνε. Το 1974, όταν έγινα πρόσφυγας, με ανέλαβε πλήρως. Μας έφερε στη Λευκωσία και κανόνισε να τρώμε κάθε μέρα στον «Ζεβεδαίο», και όταν ο ΓΣΠ είπε ότι δεν μπορούσε να πληρώνει, μου είπε «να μην έχεις έννοια και θα τα πληρώνω εγώ». Ήταν ένας μοναδικός άνθρωπος, ήταν ο καθοδηγητής μου, και με την προπόνησή του, που ήταν αρκετή και δύσκολη, έκανα πολύ καλούς χρόνους. Θυμάμαι ακόμα πως για να δει αν κάναμε καλά την προπόνηση, ερχόταν στο τέλος και μας έπιανε από το σβέρκο, για να δει πόσο ιδρώσαμε.

Ο Ευθύμιος Λοϊζή (41) εφάρμοσε τη διά θίου άθληση, συμμετέχοντας σε αγώνες για πολλά χρόνια.

Καθηγητής Φυσικής Αγωγής

Με την επιστροφή του στην Κύπρο το 1969, ο Ντίνος Μιχαηλίδης διορίστηκε γυμναστής στο Γυμνάσιο Αγίου Αμβροσίου, στην επαρχία Κερύνειας. Ήταν ένας διορισμός μακριά από το κέντρο, και με τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στο νησί, αυτό τον δυσκόλευε σε σχέση με τις υποχρεώσεις που είχε ως προπονητής του ΓΣΠ.

Τότε ήταν ήδη πλατιά γνωστός στον αθλητικό κόσμο, λόγω της αγωνιστικής του παρουσίας στην Ελλάδα, και θεωρείτο πολύ σημαντικός για τον κυπριακό αθλητισμό. Ο νεαρός τότε αθλητικογράφος Λουκής Τερεζόπουλος, που εργαζόταν στην εφημερίδα *Τα Νέα*, αρθρογράφησε για τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε ο νεαρός γυμναστής.

Επικεφαλής της ΤΕΣΚ εκείνη την περίοδο ήταν ο μεγάλος αθλητάνθρωπος της Κύπρου Αντώνης Παπαδόπουλος, που αμέσως ανέλαβε δράση. Άλλωστε κατείχε και τη θέση του επιθεωρητή Φυσικής Αγωγής στο Υπουργείο Παιδείας. Φρόντισε λοιπόν για την άμεση μετάθεση του Ντίνου Μιχαηλίδη στο Παγκύπριο Γυμνάσιο.

Στη συνέχεια υπηρέτησε σε άλλα δύο εκπαιδευτήρια, στο Γυμνάσιο Κύκκου (Αρρένων) και στο Λύκειο Εθνομάρτυρα Κυπριανού στον Στρόβολο. Οι μετακινήσεις του ήταν λίγες σε σύγκριση με άλλους εκπαιδευτικούς, αφού για πολλά χρόνια βρισκόταν με απόσπαση, πρώτα στη θέση του γενικού διευθυντή της ΚΟΕ και αργότερα στο ΕΣΥΑΑ (ΚΟΑ).

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν άνθρωπος γεμάτος αγάπη για τους μαθητές του. Ήταν αυστηρός και απαιτούσε πειθαρχία, ταυτόχρονα όμως ήταν μειλίχιος και στοργικός. Όλοι οι μαθητές του τον θυμούνται με αγάπη, γιατί ήταν δοτικός και ευπροσήγορος, είχε την προσέγγιση παιδαγωγού και τους εμφυσούσε την αγάπη για τον αθλητισμό. Ο Μιχαηλίδης βρήκε εύφορο έδαφος ανάμεσα στους μαθητές, αφού, όπως είπε αργότερα ο ίδιος, την περίοδο εκείνη, «*τα σχολεία ήταν πραγματικά φυτώρια για εκκολαπτόμενους αθλητές*».

Ο Αντώνης Παπαδόπουλος αποτελούσε το ίνδαλμα και το πρότυπο του Ντίνου Μιχαηλίδη. Τον βοήθησε σε κάποιες δύσκολες στιγμές του, όπως το 1970, όταν πρωτοδιορίστηκε καθηγητής Φυσικής Αγωγής.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης υπήρξε ένας άψογος εκπαιδευτικός, δημιουργώντας άριστη χημεία με τους μαθητές του. Εδώ τον παρακολουθούν με προσοχή μέσα σε μια κατάμεστη αίθουσα.

Λύκειο Α΄ Κύκκου.
Οι μαθητές ακούνε με
προσοχή τον καθηγητή
τους Ντίνο Μιχαηλίδη
στη διάρκεια του
μαθήματος της
Φυσικής Αγωγής.

Όταν πήρε τη μετάθεση στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, βρέθηκε σε ένα οικείο περιβάλλον, αφού εκεί είχε φοιτήσει για έξι χρόνια κατά τη διάρκεια των γυμνασιακών του σπουδών. Εκεί είχε αρχίσει τον αθλητισμό, εκεί είχε νιώσει τα πρώτα σκιρτήματα αγωνιζόμενος με τις ομάδες στίβου, καλαθόσφαιρας και πετόσφαιρας του σχολείου του. Εκεί γνώρισε και τον μέντορά του, τον Ανδρέα Χατζηβασιλείου.

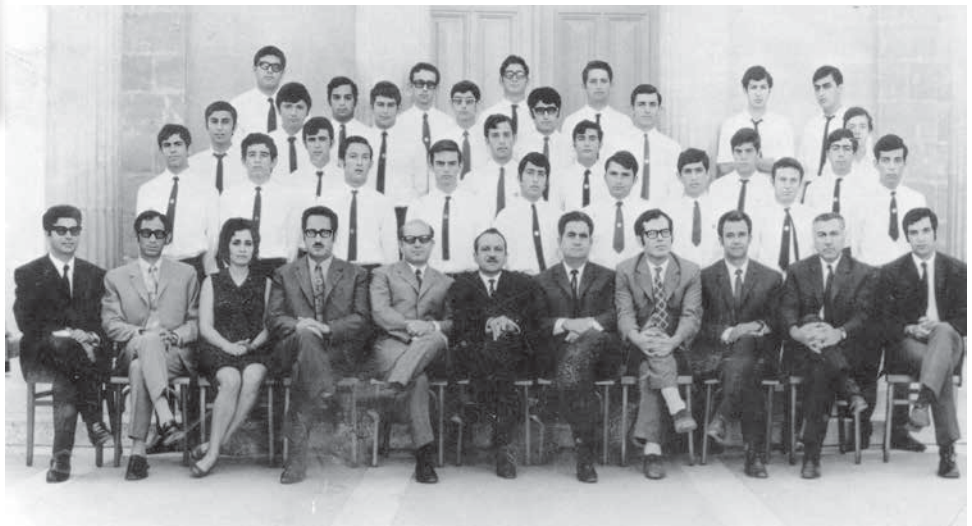
Η δουλειά του ανάμεσα στους μαθητές ως εκπαιδευτικός-γυμναστής-προπονητής, έφερε αποτελέσματα πολύ γρήγορα. Οι 9οι Παγκύπριοι μαθητικοί αγώνες στίβου, που διεξήχθησαν στο στάδιο ΓΣΕ στις 10 και 11 Απριλίου 1971, εξελίχθηκαν σε σκληρή βαθμολογική αναμέτρηση μεταξύ των ομάδων του Παγκυπρίου Γυμνασίου και του Γυμνασίου Κύκκου. Οι αθλητές του Ντίνου Μιχαηλίδη κέρδισαν την πρώτη θέση, με 49 βαθμούς έναντι 48 του Γυμνασίου Κύκκου. Κρίθηκε στον ένα βαθμό!

Ως γυμναστής του Παγκυπρίου Γυμνασίου ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε το γενικό πρόσταγμα σε όλες τις σχολικές και εξωσχολικές δραστηριότητες του

Από την εφημερίδα
Αθλητική στις 12
Απριλίου 1971

Από τα πρώτα χρόνια
της εκπαιδευτικής του
πορείας, ως καθηγητής
Φυσικής Αγωγής στο
Παγκύπριο Γυμνάσιο.
Εδώ διακρίνεται
καθήμενος,
πρώτος από δεξιά,
σε αναμνηστική
φωτογραφία με
συναδέλφους και την
τάξη του.

Στιγμιότυπο από τη μαθητική παρέλαση της 25ης Μαρτίου 1985 στους δρόμους της Λευκωσίας, με τον Ντίνο Μιχαηλίδη να προπορεύεται του αγήματος του σχολείου του.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης με μαθητές του σχολείου πριν από μια εκδήλωση.

εκπαιδευτηρίου: Οργάνωση αθλητικών ομάδων, οργάνωση και προετοιμασία του αγήματος για τις παρελάσεις στις εθνικές επετείους, συμμετοχή στις παρελάσεις με τον ίδιο επικεφαλής... Παράλληλα, αξιοποιούσε τον χρόνο του στο σχολείο προσπαθώντας να μυήσει περισσότερους μαθητές στην υγιή ενασχόληση με τον αθλητισμό.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ολοκλήρωσε τον κύκλο του ως εκπαιδευτικός και αφυπηρέτησε από τη θέση του λυκειάρχη το 2004. Για το πέρασμά του από τη δημόσια εκπαίδευση, μίλησε ο Λούκας Καλογήρου:

Σαν καθηγητής ήμουν συνάδελφός του, και ήταν εξαιρετικός στη δουλειά του. Όταν έγινε υποδιευθυντής, είχα την τύχη να τον έχω στο σχολείο μου, και μαζί κερδίζαμε τους Επαρχιακούς και Παγκύπριους αγώνες. Θυμάμαι τότε είχαμε τρεις αθλητές σε κάθε αγώνισμα. Δεν περνούσε μαθητής που να μην τον αξιοποιήσουμε σε κάποιο αγώνισμα. Ήταν καλός δάσκαλος και διαβασμένος εκπαιδευτικός.

Η περίοδος μετά το 1974

Η τραγωδία του 1974 άφησε και τον κυπριακό αθλητισμό ακρωτηριασμένο. Χάθηκαν στάδια και άλλοι αγωνιστικοί χώροι, σωματεία όλων των αθλημάτων έχασαν τις έδρες τους, οι αθλητές τους βρέθηκαν πρόσφυγες μαζί με τις οικογένειές τους στην ελεύθερη Κύπρο. Καμένη γη για πολλές χιλιάδες ανθρώπους, μαζί και αθλητές και παράγοντες των σωματείων. Ήταν η ώρα της ευθύνης για όλους.

Εκείνη την περίοδο ο Ντίνος Μιχαηλίδης εκτελούσε χρέη τεχνικού συμβούλου της Τοπικής Επιτροπής ΣΕΓΑΣ Κύπρου (ΤΕΣΚ) και με αυτή την ιδιότητα είχε δηλώσει συμμετοχή σε καλοκαιρινό σχολείο για μετεκπαίδευση. Άλλωστε δεν έχανε ευκαιρία να πλαταίνει τους ορίζοντές του, να εμπλουτίζει τις γνώσεις του και να προσθέτει στην κινητή βιβλιοθήκη που θεωρείτο ο ίδιος. Έτσι, στις 14 του Ιούλη 1974 είχε πάει στη Βουδαπέστη για να πάρει μέρος σε σεμινάριο για θέματα φυσικής κατάστασης, που διοργάνωσε το Ουγγρικό Κολλέγιο Φυσικής Αγωγής. Το σχολείο διάρκεσε μέχρι τις 27 του Ιούλη. Οι ημερομηνίες δείχνουν ότι ο Μιχαηλίδης βρισκόταν στο εξωτερικό τις μαύρες μέρες εκείνου του Ιούλη.

Αμέσως μετά τα τραγικά γεγονότα, η συντριπτική πλειοψηφία του κυπριακού λαού ξεκινούσε τον αγώνα της επιβίωσης. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ευτυχώς για τον ίδιο και τους γονείς του, δεν είχε να αντιμετωπίσει τέτοια προβλήματα, πέραν της μετακόμισης σε ασφαλέστερη περιοχή της Λευκωσίας, λόγω της γειτνίασης με τη νεκρή ζώνη στον Άγιο Δομέτιο. Πολύ γρήγορα, ως εκ της θέσης του, άρχισε να σκέφτεται τι έπρεπε να γίνει για να ξαναμπει ο αθλητισμός σε τροχιά αναδιοργάνωσης.

Επιστολή προς τον ΣΕΓΑΣ

Τον Οκτώβρη του 1974, ο Μιχαηλίδης απέστειλε επιστολή στον ΣΕΓΑΣ, με την οποία ζητούσε να βοηθηθεί ο κυπριακός αθλητισμός να ξαναβρεί τα πόδια του. Την επιστολή φιλοξένησε η αθλητική εφημερίδα *Ομάδα των Αθηνών* και αναδημοσίευσε ο *Αθλητικός Φιλελεύθερος* στις 23 Οκτωβρίου 1974. Το περιεχόμενό της αποτελούσε κραυγή αγωνίας για το μέλλον του κυπριακού αθλητισμού, και η δημοσιοποίησή της άνοιξε τον δρόμο για καλύτερες μέρες.

Το κείμενο του Ντίνου Μιχαηλίδη ήταν «*αδρό στην αποκαλυπτικότητα, τον ρεαλισμό αλλά και την αισιοδοξία του*», όπως τόνιζε η *Ομάδα*. Στην εισαγωγή περιέγραφε με μελανά χρώματα το δράμα της Κύπρου και την αβεβαιότητα, την αγωνία και τη στασιμότητα που επικρατούσε. Συνέχιζε όμως, αναπετώνοντας τις ελπίδες για ανατροπή της εικόνας:

Παράλληλα όμως πλανάται και η ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο. (...) Τα πάντα θα ανοικοδομηθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα και σε λίγο καιρό η Κύπρος θα είναι όπως πρώτα. Η Κύπρος δε, θα μπορέσει και πάλι

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ

ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

“Όχι δάκρυα για τούς Κυπρίους γράφει η «Όμάδα»

ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΤΟΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΚΛΑΣΣΙΚΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΝ

**Τονίζει ο Γυμναστής
Ντίνος Μιχαηλίδης
είς ἐπιστολήν του**

ΖΩΤΙΚΗ ανάγκη είναι ο κυπριακός στίβος νὰ σταθῇ ὅσο τὸ δυνατό πιὸ σύντομα στὰ πόδια του. Νὰ ἀνασυγκροτηθῇ, νὰ ξαναβρῇ τὸν παλμὸ τῆς ἀσίγαστης δημιουργικότητός του. Μέσα ἀπὸ τὰ ἐρείπια καὶ τὴν ὀδύνη, ἃς βοηθήσουμε ὅλοι μας — καὶ πιὸ πολὺ τὸ κράτος, ἡ Γενικὴ Γραμματεία Ἀθλητισμοῦ καὶ ὁ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενος, ὁ ΣΕΓΑΣ — γιὰ νὰ ξανανθίσῃ τὸ χαμόγελο στὰ γυμναστήρια τῆς Κύπρου.

να προσφέρῃ τὴν βοήθειά της στὸν ἐλληνικὸ στίβο. Τὸ πρόβλημα ὅμως εἶναι νὰ γίνῃ τὸ μεγάλο βῆμα τῆς ἀναδημιουργίας καὶ ἐπαναδραστηριοποιήσεως.

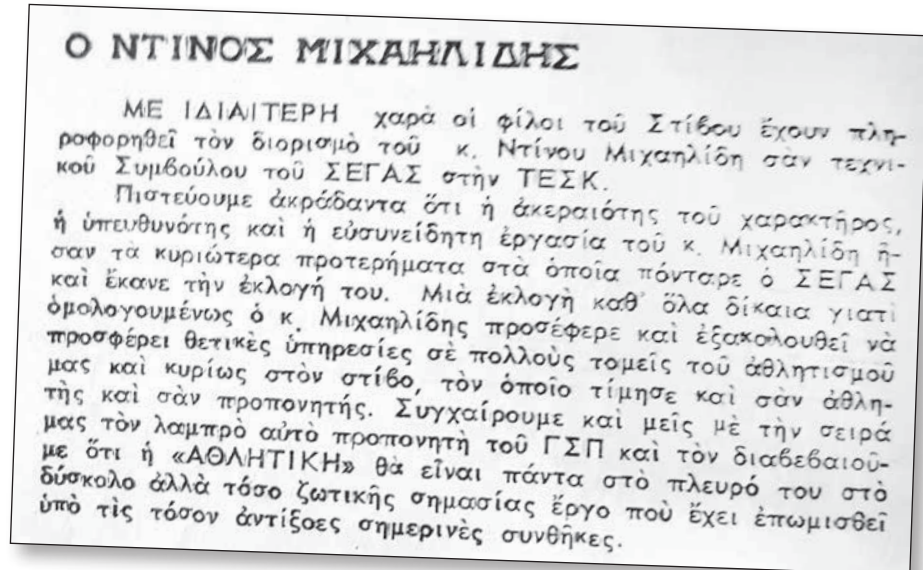
Στὴ συνέχεια ἀναφέρθηκε στὸ γεγονὸς ὅτι δύο ἀπὸ τοὺς ἑξὶ γυμναστικούς συλλόγους, ὁ Εὐαγόρας στὴν Ἀμμόχωστο καὶ ὁ Πράξανδρος στὴν Κερύνεια, εἶχαν προσφυγοποιηθεῖ, ἐνῶ οἱ υπόλοιποι τέσσερις εἶχαν ἀδρανοποιηθεῖ.

Ἀθλητὲς τοὺς πολέμησαν καὶ φονεύθηκαν, τραυματίσθηκαν, πιάστηκαν αἰχμάλωτοι ἢ ἀγνοοῦνται, ἄλλοι ἐγκατέλειψαν τὴν Κύπρον ὀριστικά καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν πραγμάτων ἀναγκάσθηκαν νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὸ πρόβλημα τῆς ἐπιβιώσεως... Τώρα ὅμως θὰ γίνῃ ἡ μεγάλη προσπάθεια νὰ ξανανοῖξουμε τὰ στάδια, θὰ γίνῃ ἡ μεγάλη προσπάθεια νὰ ξαναφέρουμε τὰ παιδιὰ στὰ στάδια, θὰ γίνῃ ἡ προσπάθεια νὰ προσφέρουμε στὸν ἐλληνικὸ ἀθλητισμὸ νέα ταλέντα, νέους πρωταθλητὲς. Ἡ ὄρεξη, τὸ πείσμα καὶ ἡ ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὸν στίβο δὲν σταμάτησε, ἀντίθετα, εἶναι πιὸ δυνατὴ καὶ πιὸ ωραία, διότι ξέρουμε ὅτι ἀρχίζουμε ἀπὸ τὴν ἀρχή...

Τώρα ὅμως στὴν ἀρχὴ θέλουμε τὴν μικρὴ βοήθεια τῆς Ἑλλάδος. Οἱ ἑξὶ γυμναστικοὶ σύλλογοι τῆς Κύπρου, Παγκύπρια, Εὐαγόρας, Ολύμπια, Κόροιβος, Πράξανδρος καὶ Ζήνων, υπάγονται ἀπ’ εὐθείας στὸν ΣΕΓΑΣ, χωρὶς νὰ μεσολαβῇ καμμιά κυπριακὴ Ὀμοσπονδία, εἶναι δηλαδὴ γυμν. σύλλογοι τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ πλέον ἰδρυτικὰ μέλη τοῦ ΣΕΓΑΣ, καλλιεργοῦνται μόνον τὸν στίβο καὶ δὲν ἔχουν καμιὰ διαφορὰ ἀπὸ τὸν ΠΑΟ ἢ τὸν Πανελλήνιο...

Εἶναι λοιπὸν οἱ ἑξὶ σύλλογοι τῆς Κύπρου ὁ ἴδιος ὁ ΣΕΓΑΣ, ἡ ἴδια ἡ Ἑλλάς. Αὐτοὶ τώρα οἱ σύλλογοι ζητοῦν τὴν βοήθεια τῶν ἐκεῖ ἀρμοδίων γιὰ νὰ μὴ ἀναγκαστοῦν νὰ διαλύσουν. (...) Πρὸς Θεοῦ ὅμως, μὴ νομισθῇ ὅτι ζητού-

Η εφημερίδα Αθλητική, στην έκδοσή της στις 25 Νοεμβρίου 1974, σχολιάζει τον διορισμό του Ντίνου Μιχαηλίδη ως τεχνικού συμβούλου στην ΤΕΣΚ.

με ελεημοσύνη, όχι. Μόνο μία μικρή απόδειξη ότι συμπεριλαμβανόμεθα μεταξύ των Ελλήνων θέλουμε, και αυτό η Κύπρος θα το ξεπληρώσει, ίσως όχι με χρήματα, αλλά με νέους Τζωρτζήδες, νέους Ονησιφόρους, νέους Αϊβαλιώτιδες και νέους Λουκάδες. Γι' αυτό να είσθε βέβαιοι...

Η επιστολή του Μιχαηλίδη ταρακούνησε τους ιθύνοντες στην Ελλάδα, που φυσικά ήταν διαφορετικοί άνθρωποι από αυτούς που έκαναν κουμάντο προηγουμένως, επί χούντας. Αμέσως άρχισαν επαφές και συζητήσεις για τον καλύτερο τρόπο εξεύρεσης οικονομικής βοήθειας για τον κυπριακό αθλητισμό. Αναβαθμίστηκε η συνεργασία του ΚΟΑ με τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, καθώς και η παρουσία του ΠΡΟ-ΠΟ, μέσω της ΟΠΑΠ στην Κύπρο. Με αυτόν τον τρόπο αυξήθηκαν τα κονδύλια προς το κυπριακό κράτος και τον ΚΟΑ. Από κάποιο χρονικό σημείο άρχισαν να υπογράφονται μνημόνια αθλητικής συνεργασίας μεταξύ του ΚΟΑ και της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού της Ελλάδας, που περιλάμβαναν και πρόνοιες για φιλοξενία αθλητών στίβου στην Αθήνα.

Μέσα στις συνθήκες που δημιουργήθηκαν, οι αξιωματούχοι του κυπριακού αθλητισμού αποφάσισαν να αξιοποιήσουν τον Ντίνο Μιχαηλίδη ακόμα περισσότερο. Έτσι αποσπάστηκε, επίσημα πλέον, από το Υπουργείο Παιδείας στην ΤΕΣΚ, ως τεχνικός σύμβουλος, ενώ συνέχιζε και ως προπονητής του ΓΣΠ, τα απογεύματα. Την είδηση για τον διορισμό του δημοσίευσε ο αθλητικός τύπος, με ευμενή και υποστηρικτικά σχόλια, θεωρώντας τον διορισμό άκρως πετυχημένο.

Με τον ΓΣΠ πρώτο στο Πανελλήνιο

Στα χρόνια που ακολούθησαν, σιγά σιγά η αθλητική ζωή στην Κύπρο επανήλθε στον κανονικό ρυθμό της. Οι γυμναστικοί σύλλογοι κατάφεραν να συνεχίσουν τη διοργάνωση των Παγκύπριων αγώνων, όπου στους άνδρες κυριαρχούσε η ομάδα του Γ.Σ. Παγκύπρια και στις γυναίκες η ομάδα του Γ.Σ. Ολύμπια. Κάποιες χρονιές ο ένας σύλλογος κατάφερνε να σπάσει το σερί του άλλου, αλλά αυτοί οι δύο παρέμειναν κυρίαρχοι τις επόμενες δεκαετίες. Αυτό που έγερνε την πλάστιγγα προς τον ΓΣΠ και τον αναδείκνυε πρώτο

Από τη συνέντευξη του Ντίνου Μιχαηλίδη στην εφημερίδα Φίλαθλος στις 24.10.1977.

σύλλογο στο πανελλήνιο ήταν η απόλυτη κυριαρχία του στους παίδες και τις κορασίδες, καθώς και στους εφήβους.

Σύμφωνα με την αθλητική εφημερίδα *Φίλαθλος*,¹² οι επιτυχίες του ΓΣΠ στους Παγκύπριους παίδων και κορασίδων, που έγιναν στη Λεμεσό τον Οκτώβρη του 1977, «προκάλεσαν αίσθηση στα αθλητικά στέκια του τόπου μας. Οι φίλοι του κλασσικού αθλητισμού άρχισαν ήδη να μιλούν για οριστική κυριαρχία του ΓΣΠ, όχι μόνο στον παγκύπριο χώρο, αλλά και στον πανελλήνιο».

Η εφημερίδα έδωσε στον Ντίνο Μιχαηλίδη την ευκαιρία να μιλήσει με λεπτομέρεια για τη σημαντική δουλειά που γινόταν στον ΓΣΠ από τους γυμναστές – προπονητές, οι οποίοι αποτελούσαν βασικούς συντελεστές των επιτυχιών του συλλόγου σε όλες τις ηλικίες.

Ο Μιχαηλίδης μίλησε για τον σωστό προγραμματισμό που είχε τεθεί σε εφαρμογή τα δύο-τρία προηγούμενα χρόνια. Ο στόχος, τόνιζε, ήταν η άνοδος με κάθε μέσο του επιπέδου των επιδόσεων των παίδων και κορασίδων.

Ακολούθησε η πιστή εφαρμογή του προγράμματος, που συνίστατο στην εξεύρεση ταλέντων και αξιοποίησή των στον ψηλότερο δυνατό βαθμό, με την σκληρή προπόνηση και την καλύτερευση των συνθηκών προπονήσεως. Πιστεύω ότι πετύχαμε απόλυτα στον στόχο μας. Η επιτυχία βασίζεται, κατά την γνώμη μου, στην καλή συνεργασία μεταξύ αθλητών – προπονητών και Διοικητικού Συμβουλίου, και του συντονιστικού σώματος της Αθλητικής Επιτροπής.

Απαντώντας σε ερώτηση κατά πόσο μπορεί να ειπωθεί ότι ο ΓΣΠ είχε φθάσει στο επίπεδο που, κατά κάποιο τρόπο, θεωρείτο ιδανικό, ο Ντίνος Μιχαηλίδης απάντησε καταφατικά, τονίζοντας ταυτόχρονα ότι υπάρχει πάντα ο κίνδυνος, όταν επιτυγχάνεται ο στόχος, να παραμονεύει η στασιμότητα.

Στον ΓΣΠ κανένας δεν θα ήθελε κάτι τέτοιο. Γνωρίζουμε ότι δύσκολα κανείς φθάνει στην κορυφή και ακόμα πιο δύσκολα κρατιέται εκεί. Προ-

12. *Φίλαθλος*, 24.10.1977.

νηθήθηκε δουλειά υποδομής για να φτάσουμε εδώ που είμαστε τώρα. Οι ευθύνες όλων μας είναι ακόμη πιο μεγάλες.

Στη συνέχεια ο Ντίνος Μιχαηλίδης μίλησε εκτενώς για το ενδιαφέρον που παρατηρείτο για τον αθλητισμό εκείνη την περίοδο από το πλατύ κοινό. Τόνισε ότι ο κόσμος έχει πλέον αντιληφθεί τη σημασία και αναγκαιότητα του αθλητισμού και ότι αποτελεί μια κοινωνική εκδήλωση με μεγάλη σημασία.

Φθάσαμε στο σημείο να μας σταματούν οι γονείς στον δρόμο και να μας ρωτούν αν μπορούν να φέρουν τα παιδιά τους, αγόρια ή κορίτσια, στην προπόνηση. Κι ακόμη θα πω ότι προχωρήσαμε πιο πέρα. Ξεφύγαμε απ' τα καθιερωμένα σχολικά πλαίσια και γίνεται πια βίωμα και του εργαζομένου η σημασία του αθλητισμού. Έτσι έχουμε τώρα και εργαζόμενους που ασχολούνται με τον στίβο.

Αυτό δημιουργούσε συμφόρηση στο ΓΣΠ, όπως επεσήμανε ο Μιχαηλίδης, γεγονός που σήμαινε ότι χρειάζονταν νέοι χώροι, για να δίνεται η ευκαιρία σε νέα παιδιά να ασχοληθούν με τον αθλητισμό.

Ολοκληρώνοντας τη συνέντευξή του, ο Ντίνος Μιχαηλίδης αναφέρθηκε και στην οικονομική βοήθεια που έπαιρναν εκείνη την περίοδο οι γυμναστικοί σύλλογοι από τον ΣΕΓΑΣ, χαρακτηρίζοντάς την ως «κάθε άλλο από ικανοποιητική...».

Μέχρι την αποχώρησή του, για να αναλάβει γενικός διευθυντής της ΚΟΕ, ο Ντίνος Μιχαηλίδης συνέχιζε με τον ίδιο ενθουσιασμό και την ίδια σοβαρότητα την προπονητική στον ΓΣΠ, και, όπως θα δούμε αργότερα, στον ποδοσφαιρικό ΑΠΟΕΛ. Είχε όμως χρόνο να ασχοληθεί και με την αθλητικογραφία, και στις αρχές Ιανουαρίου 1978 ανακοινώθηκε η συνεργασία του με την εφημερίδα *Ελεύθερη Κύπρος*. Στην οικογένεια των αθλητικογράφων τον καλωσόρισε με σχετικό σχόλιο ο Λουκής Τερεζόπουλος¹³.

Σε άλλο δημοσίευμα της ίδιας εφημερίδας,¹⁴ αναδημοσιεύονταν εγκωμιαστικά σχόλια από την αθλητική εφημερίδα *Φως των Σπορ* για το Μακάρειο Αθλητικό Κέντρο στη Λευκωσία, το οποίο θα λειτουργούσε εκείνη τη περίοδο (1978-79) κάτω από τη διεύθυνση του Ντίνου Μιχαηλίδη.

ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΟΓΡΑΦΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ στις αθλητικές στήλες της νέας εφημερίδας «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΠΡΟΣ» είναι ό πως είδαμε μετά μεγάλη μας χαρά ο καθηγητής Σωματικής Αγωγής κ. Ντίνος Μιχαηλίδης. Μαζί με τον Ντίνο Μιχαηλίδη, προσωπικά είχα την ευκαιρία στο παρελθόν να συνεργαστώ, και μπορώ να πω ότι ο βαθμός συνεργασίας και η προθυμία του να εξυπηρετήσει όλους ήταν σε βαθμό εκπληκτικά μεγάλο. Τού πήρα στο παρελθόν μερικές συνεντεύξεις και είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω τις πολύ σαφείς και κρυστάλλινες απόψεις του για τα διάφορα προβλήματα του αθλητισμού μας. Αυτό που ήθελε να πει ο Ντίνος σε μία συνέντευξη, το έλεγε πάντοτε με καθαρό και ίσιο τρόπο, και δεν κατέφευγε ποτέ του σε πλάγια... τρόπο. Φάτσα με την ωμή πραγματικότητα, έδωσε πολλές μάχες στην υπόθεση Κυπριακού Αθλητισμού, και θγήκε κατά έντυπα...

ΕΓΚΩΜΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΚΑΡΙΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Η αθλητική εφημερίδα «ΦΩΣ ΤΩΝ ΣΠΟΡ» εγκωμιάζοντας σε χθεσινή έκδοση της το «Μακάριο» Αθλητικό Κέντρο γράφει σχετικώς: «Το «ΜΑΚΑΡΙΟ» στάδιο είναι ένα μοντέρνο και σύγχρονο στάδιο που ξεφονιάζει τον επισκέπτη. Οι εγκαταστάσεις του όλες είναι τέλειες και διευθύνεται κατ' εκπληκτικό τρόπο από τον Ντίνο Μιχαηλίδη τον παλαιό πρωταθλητή μας στα 800 μ. Τέλειος...»

13. *Φίλαθλος*, 8.1.1978.

14. *Φίλαθλος*, 11.9.1978.

«Με σημάδεψε η προπονητική»

Σε συνέντευξη που παραχώρησε το 2006,¹⁵ ο Ντίνος Μιχαηλίδης κλήθηκε να απαντήσει στο εξής ερώτημα: «Συγκρίνοντας τους δύο σταθμούς της ζωής σας σαν αθλητής και σαν προπονητής, ποιον θα ξεχωρίζατε;» Ο Ντίνος Μιχαηλίδης δεν δυσκολεύτηκε να απαντήσει:

Αναμφίβολα όλα τα χρόνια που πέρασα είτε σαν αθλητής είτε σαν προπονητής ήταν για μένα ξεχωριστός σταθμός στη ζωή μου. Ξεχωρίζω όμως την προπονητική, και θεωρώ ότι αυτή σημάδεψε έντονα τη ζωή μου. Είναι ένας τομέας που δημιουργείς, που ταυτίζεσαι με την ψυχολογία του αθλητή, που γίνεσαι φίλος με τους αθλητές και συνάμα συμμερίζεσαι τα πάντα που τους συμβαίνουν, συμμετέχοντας στις χαρές και τις λύπες τους.

Είναι ένα συναίσθημα που θα ομορφαίνει πάντα τη ζωή μου, γιατί τότε ζούσα την κάθε στιγμή, κάτι που έχει μείνει βαθιά χαραγμένο μέσα μου. Την εποχή που ασχολήθηκα με την προπονητική, η απασχόληση γινόταν περισσότερο για το μεράκι που είχα, για την αγάπη που κουβαλούσα μέσα μου, για τον ζήλο γι' αυτό που έκανα, παρά για τη δόξα και το χρήμα. Εξάλλου, η αμοιβή μας τότε σαν προπονητές για πολλά χρόνια ήταν μόνο £10 τον μήνα.

Ευτύχησα να έχω κάτω από την προπονητική μου ευθύνη σημαντικούς αθλητές στίβου που στελέχωναν τις εθνικές ομάδες της Ελλάδας. Πέτυχαν σημαντικές διακρίσεις και κατέρριψαν πανελλήνια ρεκόρ σε όλες τις κατηγορίες. Πιστεύω ότι η δουλειά μου αναγνωρίστηκε και εκτιμήθηκε από τον ΣΕΓΑΣ, και γι' αυτό με επέλεξε σαν προπονητή των εθνικών ομάδων.

Την τότε χρονική περίοδο είχα την τύχη να είμαι τεχνικός σύμβουλος της ΤΕΣΚ, και στο πηδάλιό της να βρίσκεται ο αείμνηστος Αντώνης Παπαδόπουλος, που κατείχε και τη θέση του προϊστάμενου Φυσικής Αγωγής στο Υπουργείο Παιδείας. Ήταν για μένα αυτή η παρουσία στους δυο χώρους ο πιο πετυχημένος συνδυασμός θέσεων για τον κλάδο των γυμναστών και κατ' επέκταση του κυπριακού αθλητισμού.

Μετάنيωσα που εγκατέλειψα την προπονητική. Για μένα ήταν χώρος ιερός, χώρος δημιουργίας και ανάδειξης των ικανοτήτων διδασκαλίας, κατεύθυνσης και καθημερινής τριβής. Ήμουν κοντά στον αθλητή, συμμετέχοντας στο σύνολο της αγωνιστικής του πορείας, ζώντας από κοντά τις χαρές και τις λύπες του.

15. Τα νέα του στίβου, τριμηνιαίο περιοδικό της ΚΟΕΑΣ, τεύχος 4, 2006. Η συνέντευξη δόθηκε στους υπεύθυνους του περιοδικού τότε, Αντώνη Γιωργαλλίδη και Λίτσα Ιακωβίδου, πολύ προτού ο Ντίνος Μιχαηλίδης επιστρέψει στην προπονητική ως έφορος στίβου του ΓΣΠ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΣΤΟΝ ΑΠΟΕΛ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ

Οι πρώτες μέρες του Ντίνου ως προπονητή φυσικής κατάστασης στον ΑΠΟΕΛ.
Η φωτογραφία είναι στο παλιό ΓΣΠ, με φόντο τις κερκίδες στη βόρεια πλευρά του γηπέδου.

Προπονητής στον ΑΠΟΕΛ

Η αγάπη του Ντίνου Μιχαηλίδη για τον ΑΠΟΕΛ δημιουργήθηκε στη διάρκεια της παιδικής του ηλικίας. Άλλωστε όλο το συγγενικό και φιλικό του περιβάλλον ήταν οπαδοί του σωματείου. Μεγάλωσε μυημένος στην ιδέα των γαλαζοκίτρινων της Λευκωσίας, αλλά ποτέ δεν το φώναξε. Κρατούσε κλειστά στην ψυχή του αυτά τα αισθήματα. Παρόλα αυτά, όλοι γνώριζαν ότι ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν φίλος του ΑΠΟΕΛ. Ένας αγνός φίλαθλος.

Σε ηλικία 15 χρόνων, το 1959, εντάχθηκε στην καλαθοσφαιρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ και ταυτόχρονα στην ομάδα στίβου του σωματείου. Στα δύο αυτά αθλήματα στελέχωνε και τις αντίστοιχες ομάδες του Παγκυπρίου Γυμνασίου, συμμετέχοντας σε καλαθοσφαιρικούς αγώνες και αθλητικές συναντήσεις. Στους διασωματειακούς αγώνες στίβου, που διεξάγονταν στα πλαίσια των γιορτασμών της εθνικής επετείου της 25ης Μαρτίου, έτρεχε με την ομάδα του ΑΠΟΕΛ.

Δούλεψε σκληρά και μεθοδευμένα για το μεγαλείο του σωματείου από οποιοδήποτε πόστο του εμπιστεύτηκαν. Εκεί που αποδείχτηκε μπροστάρνης ήταν ως προπονητής φυσικής κατάστασης. Οι πρώτοι που κέρδισαν από τις γνώσεις και τον επιστημονικό τρόπο με τον οποίο δούλευε ήταν οι ποδοσφαιριστές του ΑΠΟΕΛ το 1972. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν τότε 29 χρόνων, και είχε μόλις τερματίσει την αγωνιστική πορεία του στον κλασικό αθλητισμό. Η παρουσία του ως προπονητή φυσικής κατάστασης αποτέλεσε τότε επανάσταση στον χώρο του κυπριακού ποδοσφαίρου.

Μαζί με τον Πάνο Μάρκοβιτς, το 1972, δημιούργησαν μια θρυλική ομάδα, η οποία, σύμφωνα με πολλούς, υπήρξε η κορυφαία όλων των εποχών στην ιστορία του ΑΠΟΕΛ. Τη σεζόν 1972–73 ο ΑΠΟΕΛ κατέκτησε το νταμπλ,

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης έτρεξε τις πρώτες του κούρσες με τη φανέλα του ΑΠΟΕΛ το 1959–60, ως μαθητής του Παγκυπρίου Γυμνασίου.

Μια από τις πρώτες ομάδες καλαθόσφαιρας του ΑΠΟΕΛ το 1959-60, την περίοδο που ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν μαθητής στο Παγκύπριο Γυμνάσιο. Προπονητής της ομάδας ήταν ο γυμναστής Κώστας Χατζηανδρέου, που διακρίνεται δεξιά, με τον Μιχαηλίδη τέταρτο από δεξιά.

Απονομή τιμών από τον ΑΠΟΕΛ σε αθλητές, ποδοσφαιριστές και προπονητές, τον Ιούνιο του 1978. Εκείνη την περίοδο ο ΑΠΟΕΛ είχε μεγάλες ποδοσφαιρικές και καλαθοσφαιρικές επιτυχίες. Στη φωτογραφία, ο Ντίνος Μιχαηλίδης παραλαμβάνει τιμητική πλακέτα από τον πρόεδρο του σωματείου Ιάκωβο Φιλίππου. Μαζί με τον Μιχαηλίδη τιμήθηκαν επίσης οι Ντίνος Φυσεντζίδης, Στεφανής Μιχαήλ και Ανδρέας Στυλιανού.

ενώ την επόμενη χρονιά έγινε η πρώτη κυπριακή ομάδα που κατάφερε να κρατηθεί στην Α΄ Εθνική. Ήταν η περίοδος που οι πρωταθλήτριες στην Κύπρο συμμετείχαν στο πανελλήνιο πρωτάθλημα.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης έμεινε στον ΑΠΟΕΛ μέχρι το 1985, όταν αποσπάστηκε στην ΚΟΕ, ενώ επέστρεψε στη θέση του προπονητή φυσικής κατάστασης της ομάδας το 1995, όταν η απόσπασή του έληξε. Εκείνη την περίοδο, 1995-96, στην τεχνική ηγεσία της ομάδας ήταν ο Χρίστο Μπόνεφ, που οδήγησε τον ποδοσφαιρικό ΑΠΟΕΛ, με τη μεγάλη συμβολή του Μιχαηλίδη, σε ένα ανεπανάληπτο νταμπλ. Είχε κατακτήσει τον τίτλο της πρωταθλήτριας χωρίς να χάσει παιχνίδι!

ΤΟ ΑΠΟΕΛ ΤΙΜΑ ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΥ ΔΙΕΠΡΕΨΑΝ

Το Δ.Σ. του ΑΠΟΕΛ αποφάσισε να απονείμει τιμές στους αθλητές που διακρίθηκαν στην Εθνική κατηγορία, στην Α΄ Εθνική και στην Α΄ Εθνική Β΄ κατηγορία, καθώς και στους προπονητές που διακρίθηκαν στην Εθνική κατηγορία, στην Α΄ Εθνική και στην Α΄ Εθνική Β΄ κατηγορία.

Το Σωματείο για την λαμπρή καριέρα του σπουδαίου ποδοσφαιριστή Ντίνου Μιχαηλίδη, ο οποίος είναι ο τέταρτος από δεξιά στην φωτογραφία, αποφάσισε να του απονείμει τιμή.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ο οποίος είναι ο τέταρτος από δεξιά στην φωτογραφία, είναι ο πρώτος που απονέμει τιμή στον Ντίνου Μιχαηλίδη, ο οποίος είναι ο τέταρτος από δεξιά στην φωτογραφία.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ο οποίος είναι ο τέταρτος από δεξιά στην φωτογραφία, είναι ο πρώτος που απονέμει τιμή στον Ντίνου Μιχαηλίδη, ο οποίος είναι ο τέταρτος από δεξιά στην φωτογραφία.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ο οποίος είναι ο τέταρτος από δεξιά στην φωτογραφία, είναι ο πρώτος που απονέμει τιμή στον Ντίνου Μιχαηλίδη, ο οποίος είναι ο τέταρτος από δεξιά στην φωτογραφία.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ο οποίος είναι ο τέταρτος από δεξιά στην φωτογραφία, είναι ο πρώτος που απονέμει τιμή στον Ντίνου Μιχαηλίδη, ο οποίος είναι ο τέταρτος από δεξιά στην φωτογραφία.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης σε φωτογραφία του 1986, με τον Μιχαλάκη Ζιβανάρη, που διετέλεσε πρόεδρος του ΑΠΟΕΛ για πολλά χρόνια.

Στο επίκεντρο της παρουσίας του Ντίνου στον χώρο του κυπριακού ποδοσφαίρου θα βρίσκονται πάντα οι τεράστιες αυτές επιτυχίες στον ΑΠΟΕΛ, μαζί με δυο άλλες, τις οποίες πέτυχε με την Εθνική Κύπρου και τους προπονητές της ομάδας. Σε δύο ξεχωριστές περιόδους η Κύπρος κατάφερε να αναμετρηθεί με διεθνούς φήμης εθνικές, με την παγκόσμια πρωταθλήτρια Ιταλία το 1983, όπου πήρε ισοπαλία 1-1, και με την εθνική Ισπανίας, την οποία κατέβαλε με 3-2, το 1998.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης δούλεψε στην ποδοσφαιρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ για 15 χρόνια. Από τη σεζόν 1972–73 μέχρι το 1984–85 και τις σεζόν 1995–96 και 1996–97. Στη διάρκεια αυτών των χρόνων κέρδισε τρία πρωταθλήματα, έναν ανεπίσημο τίτλο το 1974–75,¹ και οκτώ κύπελλα. Την ίδια περίοδο η ομάδα τερμάτισε στη δεύτερη θέση σε έξι πρωταθλήματα. Στους τίτλους περιλαμβάνονται δύο νταμπλ, αλλά όχι οι ασπίδες της ΚΟΠ.

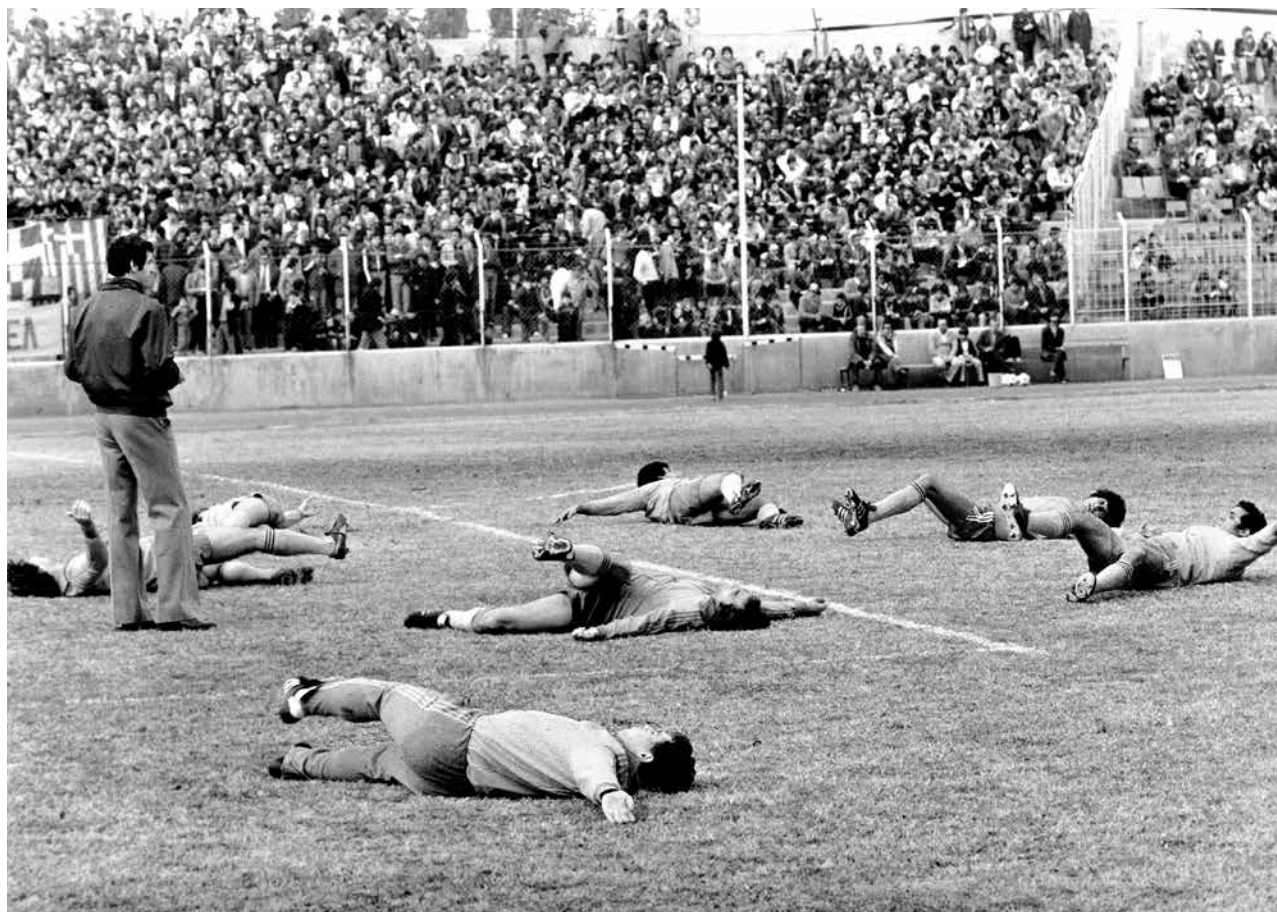
Στην ομάδα καλαθοσφαίρας αγωνίστηκε ως playmaker για έξι χρόνια και ως προπονητής για τρία χρόνια. Ως αθλητής κέρδισε μία φορά το κύπελλο και μία ως προπονητής.

Για την προσφορά του στον σύλλογο, η διοίκηση του ΑΠΟΕΛ τίμησε τον Ντίνο Μιχαηλίδη σε ειδική εκδήλωση που έγινε το καλοκαίρι του 1978. Ένα χρόνο προηγουμένως είχε τερματίσει τη σταδιοδρομία του ως καλαθοσφαιριστής. Μαζί του τιμήθηκαν και οι Ανδρέας Στυλιανού, Στεφανής Μιχαήλ (ποδόσφαιρο) και Ντίνος Φυσεντζίδης (καλαθοσφαίρα).

Τα δυο νταμπλ

Όσο καλός και να είναι ένας προπονητής, καθοριστικό ρόλο έχει το ταλέντο των ποδοσφαιριστών και η όρεξη με την οποία δουλεύουν. Οι προπονητές, από δικής τους πλευράς, πρέπει να βρίσκουν τους τρόπους για να παίρνουν ό,τι καλύτερο από τις ποδοσφαιρικές αρετές των αθλητών τους. Βεβαίως, και πολλοί άλλοι παράγοντες επηρεάζουν τη δουλειά των προπονητών. Εξαι-

1. Εκείνη τη σεζόν ο ΑΠΟΕΛ θα συνέχιζε στην Α΄ Εθνική, αφού την προηγούμενη χρονιά κατάφερε να παραμείνει εκεί, αγωνιζόμενος ως πρωταθλητής Κύπρου. Μεσολάβησαν τα γεγονότα του 1974, ο θεσμός αυτός δεν συνεχίστηκε και ο ΑΠΟΕΛ συμμετείχε ανεπίσημα στο Παγκύπριο πρωτάθλημα.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης επί τω έργω ως προπονητής φυσικής κατάστασης, σε προθέρμανση της ομάδας πριν από έναν αγώνα στο κατάμεστο παλιό ΓΣΠ.

Στον πάγκο του ΑΠΟΕΛ, στη διάρκεια ποδοσφαιρικού αγώνα. Από αριστερά ο φροντιστής Αντωνάκης, ο έφορος Ιακωβίδης, ο βοηθός προπονητής Χιώτης, ο Μιχαηλίδης, προπονητής φυσικής κατάστασης, και ο Κουής, αναπληρωματικός τερματοφύλακας.

ρετικά σημαντικός είναι και ο ρόλος της διοίκησης. Την περίοδο 1971-74, πρόεδρος του ΑΠΟΕΛ ήταν ο Μιχαλάκης Ζιβανάρης, και στην αρχή της θητείας του καθιερώθηκε ο ημιαπαγγελματισμός στην ομάδα. Αυτό συνέβαλε στην εμπέδωση επαγγελματικής νοοτροπίας στους παίκτες.

Ο Πάνος Μάρκοβιτς με τον Ντίνο Μιχαηλίδη έγιναν ένα δυνατό δίδυμο. Συμπλήρωνε ο ένας τον άλλο. Υπήρχαν μάλιστα περιπτώσεις που ο Μιχαηλίδης αντικαθιστούσε τον Μάρκοβιτς, επάξια, όπως έγραφε ο τύπος.² Η προ-

2. Φίλαθλος, 20.11.1972.

σωπικότητα του Μάρκοβιτς, μαζί με την πειθαρχία που καλλιέργησε στο ποδοσφαιρικό τμήμα, δημιούργησε τις ιδανικότερες συνθήκες για να δουλέψει ο Μιχαηλίδης, ο οποίος από την αρχή κέρδισε τους ποδοσφαιριστές με τη σοβαρότητα, την αυστηρότητα, τον προγραμματισμό και τις γνώσεις του. Οι προπονήσεις έγιναν ευχάριστες και οι ποδοσφαιριστές ακολουθούσαν κατά γράμμα τις οδηγίες του. Αυτή ήταν η απαρχή της επιτυχίας.

Εκείνη τη σεζόν ο ΑΠΟΕΛ ήταν ακτύπητος. Δέχτηκε μόνο μία ήττα στην έδρα του από την Ε. Ν. Παραλιμνίου. Δεν είχε ουσιαστικό αντίπαλο, αφού ξεχώρισε από νωρίς, και κέρδισε τον τίτλο με οκτώ βαθμούς διαφορά από τον δεύτερο Ολυμπιακό. Εκείνη τη σεζόν η Ομόνοια αγωνιζόταν στην Α΄ Εθνική ως πρωταθλήτρια της χρονιάς που προηγήθηκε.

Ο ΑΠΟΕΛ είχε στις τάξεις του μεγάλους παίκτες, που αποτελούσαν ένα σφριγηλό και πειθαρχημένο σύνολο: Στυλιανού, Στεφανής, Ηρόδοτος, Πούλιας, Μενελάου, Λίλλος και Τιμοθέου αποτελούσαν τη ραχοκοκαλιά της ομάδας.

Την επόμενη χρονιά ο ΑΠΟΕΛ αγωνίστηκε στο Πανελλήνιο πρωτάθλημα, όπου πραγματοποίησε αξιοπρεπείς εμφανίσεις. Κατάφερε μάλιστα να κρατηθεί στην Α΄ Εθνική, σε αντίθεση με όλες τις προηγούμενες κυπριακές ομάδες. Στη συνέχεια μεσολάβησαν τα γεγονότα του 1974, και στον ΑΠΟΕΛ ξεκίνησαν αλλαγές προπονητών, με τον Ντίνο Μιχαηλίδη να συνεχίζει αθόρυβα στον ρόλο του.

Ο Μάρκοβιτς αποχώρησε από την ομάδα το 1975, αλλά ο ΑΠΟΕΛ δεν χάνθηκε. Συνέχισε να έχει πρωταγωνιστικό ρόλο στο πρωτάθλημα, χωρίς όμως

Η ομάδα του Πάνου Μάρκοβιτς, η οποία άφησε εποχή τη διετία 1972-1974, όταν κέρδισε το νταμπλ το 1972-73. Στην πάνω σειρά, από αριστερά, Σταύρος Παρασκευά, Άντρος Μιαμηλιώτης, Οδυσσέας Αθάνατος, Λευτέρης Πούλιας, Μιχάλης Κολοκάσης και Χρίστος Λίλλος. Στη μεσαία σειρά, Ντίνο Μιχαηλίδης, Ηρόδοτος Κόπανος, Τάκης Τιμοθέου, Ανδρέας Στυλιανού, Πετράκης Χατζηθωμάς, Σάββας Τσιριπίλλης, Νίκος Παντζιάρας, Γιώργος Παντζιάρας και Σολής Χατζηανδρονίκου, βοηθός προπονητής. Στην κάτω σειρά, Μενέλαος Μενελάου, Λεωνίδας Λεωνίδου, Στεφανής Μιχαήλ, Πάνος Μάρκοβιτς, Νίκος Κρητικός, Τάκης Αντωνίου και Λοΐζος Μιχαήλ.

Την περίοδο 1995–96, ο Ντίνος Μιχαηλίδης επανήλθε στον ΑΠΟΕΛ, στον γνώριμο ρόλο του, και η ομάδα, υπό την τεχνική καθοδήγηση του Βούλγαρου Χρίστο Μπόνεφ, πανηγύρισε την κατάκτηση του νταμπλ. Στη φωτογραφία πάνω δεξιά, σ' ένα χαρακτηριστικό στιγμιότυπο, ο Μιχαηλίδης δίνει οδηγίες στους παίκτες του ως... μάεστρος μιας μεγάλης ορχήστρας. Πάνω αριστερά, δίνει και πάλι οδηγίες, ενώ δίπλα του ο Γ. Χριστοδούλου τον ακούει προσεκτικά.

3. Όλα τα στοιχεία για την αγωνιστική παρουσία του ΑΠΟΕΛ με τον Ντίνο Μιχαηλίδη ως προπονητή φυσικής κατάστασης είναι από το επίσημο λεύκωμα του σωματείου, ΑΠΟΕΛ 1926–2001: Χρόνια ένδοξης ιστορίας.

να καταφέρει να κερδίσει τον τίτλο, αφού η ομάδα της Ομόνοιας είχε το κάτι παραπάνω. Ο ΑΠΟΕΛ τελικά κέρδισε –στην τελευταία αγωνιστική– τον επόμενο τίτλο πρωταθλήματος, την περίοδο 1979–80. Είχε αναδειχθεί όμως τέσσερις φορές κυπελλούχος, το 1976, το 1978, το 1979 και το 1984.³

Μετά την αποχώρηση του Ντίνου Μιχαηλίδη από τη θέση του, η ομάδα του ΑΠΟΕΛ συνέχισε να πρωταγωνιστεί, χωρίς να απουσιάζουν τα προβλήματα. Κατά τη χρονική περίοδο από το 1985 μέχρι το 1995, κέρδισε τρία πρωταθλήματα και αναδείχθηκε κυπελλούχος δύο φορές.

Κατά τη διάρκεια της σεζόν 1994–95 η ομάδα έκανε ένα μέτριο πρωτάθλημα, κάτι που προκάλεσε τριγμούς στο σωματείο. Αποδεσμεύτηκε ο προπονητής Γιάννης Μαντζουράκης, τον οποίο αντικατέστησε ο Βούλγαρος Χρίστο Μπόνεφ, ενώ υπήρξαν και διοικητικές αλλαγές. Η ομάδα βρήκε τον εαυτό της και ολοκλήρωσε με αξιοπρέπεια το πρωτάθλημα, ενώ κατάφερε να κερδίσει και το κύπελλο.

Η θετική αύρα που δημιούργησε ο Μπόνεφ ενισχύθηκε με την επιστροφή του Ντίνου Μιχαηλίδη στον ΑΠΟΕΛ, στη γνωστή του θέση. Επίσης, στην ομάδα προστέθηκαν τρεις πολύ καλοί ξένοι, επέστρεψε ο Τόζα Σάμπουριτς, και με ώριμους πλέον τους Κύπριους πρώτης διαλογής, ο ΑΠΟΕΛ ήταν έτοιμος να επιστρέψει στην κορυφή. Μπόνεφ, Ντίνος και Νώνης Παπαγεωργίου, ως βοηθός του Μπόνεφ, ήταν επικεφαλής της ομάδας που έδωσε 26 αγώνες και πήρε το πρωτάθλημα αήττητη, με εννιά βαθμούς διαφορά από τη δεύτερη Ανόρθωση. Να προστεθεί ότι σχεδόν ολόκληρο τον πρώτο γύρο ο ΑΠΟΕΛ έχασε την έδρα του λόγω επεισοδίων που προκάλεσαν οπαδοί του.

Τάκης Αντωνίου και Γιάννος Ιωάννου θυμούνται...

Ο Τάκης Αντωνίου και ο Γιάννος Ιωάννου ανήκουν στις δύο γενιές ποδοσφαιριστών του ΑΠΟΕΛ που δούλεψαν με τον Ντίνο Μιχαηλίδη στο πέρασμά του ως προπονητή φυσικής κατάστασης από το σωματείο των γαλαζοκίτρινων. Η πρώτη περίοδος ήταν από το 1972 μέχρι το 1985 και η δεύτερη την τριετία 1995 μέχρι 1997. Και στις δύο περιόδους ο ΑΠΟΕΛ πανηγύρισε νταμπλ, ενώ είχε και άλλες επιτυχίες στη διάρκεια της πρώτης περιόδου. Οι δυο ποδοσφαιριστές μιλούν για τη συνεργασία τους με τον Ντίνο Μιχαηλίδη, ανοίγοντας το χρονοντούλαπο των αναμνήσεων.

ΤΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ: «Είχε ήθος και ενέπνεε σεβασμό»⁴

- Πότε ήταν η πρώτη φορά που συναντήσατε τον Ντίνο Μιχαηλίδη;

Ήταν το 1972, την πρώτη μου χρονιά ως ποδοσφαιριστής στην πρώτη ομάδα του ΑΠΟΕΛ. Για μένα ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν μια γνωστή προσωπικότητα, γιατί μου άρεσε πολύ ο κλασικός αθλητισμός. Ήξερα όλους τους πρωταθλητές και τους καλούς αθλητές της Κύπρου, όπως και τις επιδόσεις τους, με πάσα ακρίβεια. Μου άρεσε πάρα πολύ λοιπόν που τον είχαμε γυμναστή στην ομάδα μας, επειδή ήξερα πόσο καλός αθλητής ήταν. Ήταν και νέος, εμείς που ήμασταν 18 είχαμε καμιά δεκαριά χρόνια διαφορά, και οι συμποδοσφαιριστές μου των 25 και 30 χρόνων ήταν περίπου συνομήλικοί του. Από σεβασμό, όμως, τον αποκαλούσαμε όλοι «κύριο Ντίνο».

- Πώς ήταν ως προσωπικότητα;

Θα έλεγα πως ήταν μια γλυκιά προσωπικότητα. Η παρουσία του στην ομάδα μας –το λέω και νιώθω κάτι εδώ, ανατριχιάζω– αναβάθμιζε το σύνολο ποιοτικά, τόσο σε αθλητικό επίπεδο, με τις γνώσεις που είχε, αλλά και από πλευράς ήθους, γιατί η συμπεριφορά του απέναντι σε όλους, προπονητές και παίκτες, μικρούς και μεγάλους, ήταν υποδειγματική. Είχε μια στάση που εξέπεμπε επαγγελματισμό και ενέπνεε σεβασμό.

- Πώς διαμορφώθηκε η σχέση σας;

Το 1974 πιάστηκα αιχμάλωτος από τους Τούρκους κι έκανα 97 μέρες στην αιχμαλωσία, τις 90 στην Τουρκία. Τέλειωσε ο πόλεμος, αφέθηκα ελεύθερος, κι ενώ ήμουν έφεδρος ξαναπήγα στον στρατό και απολύθηκα τον Μάρτιο του 1975.

Τα επόμενα πέντε χρόνια, ανέπτυξα μια ιδιαίτερη αθλητική σχέση με τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Από το 1975 μέχρι το 1980 σπούδαζα στην Αθήνα, στη

Ο Τάκης Αντωνίου, στο κέντρο, μαζί με τους συμπαίκτες του Πετράκη Χατζηθωμά, δεξιά, και Μενέλαο Μενελάου. Νέοι και... ωραίοι.

4. Συνέντευξη στην Αναστασία Σιακαλλή.

Ο Τάκης Αντωνίου, στο κέντρο, σε προπόνηση με συμπαίκτες του κάτω από τις οδηγίες του Ντίνου Μιχαηλίδη, δεξιά.

Νομική. Κάθε Σαββατοκύριακο ερχόμουν στην Κύπρο, έπαιζα ποδόσφαιρο και πήγαινα πίσω. Κάποιος έπρεπε να με διατηρεί ετοιμοπόλεμο, ας πούμε, και ήμουν πολύ τυχερός που αυτός ο κάποιος ήταν ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Με παρακολουθούσε από κοντά. Με ρωτούσε πότε ξενύχτησα διαβάζοντας και πότε όχι, και μου προσαρμόζε αναλόγως το πρόγραμμα προπόνησης, και στην Κύπρο που ερχόμουν, αλλά και στην Αθήνα. Μου έδινε πρόγραμμα κι έκανα προπόνηση στην πανεπιστημιούπολη, ούτως ώστε να είμαι στο ψηλότερο δυνατό επίπεδο.

Θυμάμαι τις φορές που ερχόμουν στην Κύπρο κι έπρεπε να καλύψω κάποια κενά που είχα λόγω της απουσίας μου, να μου κάνει ατομική προπόνηση. Αισθανόμουν πολύ περήφανος που ένας «Ντίνος Μιχαηλίδης» ήταν στη διάθεσή μου. Τον θεωρούσα έναν θεόρατο άνθρωπο του αθλητισμού και ένιωθα ότι ήταν πολύ μεγάλη τιμή για μένα το να ασχολείται ιδιαίτερα μαζί μου. Και δεν έγινε μια φορά αυτό, έγινε δεκάδες φορές.

- Πρέπει να χρειαζόταν μεγάλη πειθαρχία εκ μέρους σας αυτή την περίοδο.

Δεν πέρασε ποτέ από το μυαλό μου να μην ακολουθήσω το πρόγραμμα που μου έδινε ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Ήταν τέτοιος ο σεβασμός που είχαμε απέναντί του, που ένιωθες πως αν τον ξεγελούσες, έκανες μεγάλη αμαρτία. Στην πανεπιστημιούπολη υπήρχαν δύο γήπεδα, με διαφορά ύψους 20 μέτρα το ένα από το άλλο. Στο πάνω γήπεδο προπονούνταν οι αθλητές στίβου, μεταξύ των οποίων ήταν τότε και ο παγκόσμιος πρωταθλητής στο επί κοντώ Χρήστος Παπανικολάου, συναθλητής παλιά του Ντίνου Μιχαηλίδη. Στο κάτω γήπεδο έπαιζαν οι φοιτητές ποδόσφαιρο. Εγώ έκανα ολόκληρο το πρόγραμμα στο πάνω γήπεδο, τις αποστάσεις και τους χρόνους που μου έδινε, με τα διαλείμματα που μου καθόριζε, και μετά κατέβαινα στο άλλο για να παίξω ποδόσφαιρο.

- Ποια ήταν η σχέση που αναπτύξατε με τον Ντίνο Μιχαηλίδη;

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης στα μάτια μας, ιδιαίτερα εμάς των νεότερων, ήταν

Φίλοι του Ντίνου Μιχαηλίδη, μέλη του ΑΠΟΕΛ, στο διάλειμμα γενικής συνέλευσης. Από αριστερά, Τάκης Αντωνίου, Γιάννος Ιωάννου, Κυριάκος Ζιβανάρης και Πετράκης Χατζηθωμάς.

σαν ένας υπεραθλητής, διότι ξέραμε τις επιτυχίες του στον στίβο, και βλέπαμε και την κορμοστασιά του, η οποία συνοδευόταν από μια ευγενέστατη φυσιογνωμία. Συχνά μετά την προπόνηση τον παρακολουθούσαμε να παίζει μπάσκετ στο γήπεδο του παλιού ΓΣΠ, διότι υπήρχε τότε η ευχάριστη συνήθεια να παρακολουθούμε όλους τους αγώνες μπάσκετ και βόλεϊ του ΑΠΟΕΛ. Συνήθως οι αγώνες ήταν στις 7:00 το βράδυ, κι εμείς τελειώναμε την προπόνηση στις 5:30 με 6:00. Το να βλέπεις τον γυμναστή σου, ο οποίος ήταν και ένας σπουδαίος αθλητής του κλασικού αθλητισμού, να παίζει μπάσκετ και να διακρίνεται, ισχυροποιούσε τη θετική άποψη που είχες γι' αυτόν τον άνθρωπο.

- Τι θα ξεχωρίζατε πάνω του;

Αν πρέπει να αναδείξω ένα πράγμα, αυτό ήταν το ήθος του. Η παρουσία του βοήθησε πάρα πολύ εμάς τους νεαρούς παίκτες, διότι την εποχή εκείνη τα πρότυπα ήταν μόνο οι άνθρωποι που συναντούσαμε. Δεν είχαμε δυνατότητα επικοινωνίας με το τι συνέβαινε στον κόσμο. Κι εμείς είχαμε τη μεγάλη τύχη να συναντήσουμε στην πορεία μας τον Ντίνο Μιχαηλίδη, που μας βοήθησε πάρα πολύ με την όλη στάση και το ήθος του, σε όλη τη διάρκεια που συνεργαστήκαμε.

- Η σχέση σας επεκτάθηκε και σε φιλικό επίπεδο;

Όχι, διότι είχαμε διαφορά ηλικίας και ταυτόχρονα δεν ήταν κάτι που συνηθιζόταν τότε. Σύμφωνα με την ηλικία μας ήταν και η παρέα μας.

- Και στην προπόνηση;

Όσο βοήθησε ο πρώτος προπονητής μας, ο Πάνος Μάρκοβιτς, στη στροφή του ΑΠΟΕΛ από το ερασιτεχνικό επίπεδο κατευθείαν στον επαγγελματισμό, άλλο τόσο βοήθησε και ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Η παρουσία του ως υπεύθυνου φυσικής κατάστασης βοήθησε τα μέγιστα σ' αυτή τη μετάβαση. Αντί όπως κάναμε συνήθως, κυρίως οι παλαιότεροι παίκτες, «τρέξτε, κάντε τρεις στροφές, κάντε δύο ευθείες...», τώρα δουλεύαμε με

Πάνω:
Ο Τάκης Αντωνίου,
αριστερά, ετοιμάζεται
να σκοράρει σε θάρος
της Νέας Σαλαμίνας,
σε παιχνίδι που έγινε
στο ΓΣΠ το 1976.

Δεξιά:
Πάντα με
κρυστάλλινες απόψεις
στις παρεμβάσεις του
ο Τάκης Αντωνίου.
Όπως και στη
συνέντευξή του για τον
Ντίνο Μιχαηλίδη.

πρόγραμμα, με χρόνους, με αποστάσεις, ανάλογα με τη μέρα, αν, για παράδειγμα, πλησίαζε ένας αγώνας ή μετά από αυτόν. Μας εξηγούσε τα πάντα, τι προπόνηση γίνεται και για ποιο λόγο. Ήταν όλα μελετημένα, γιατί παρακολουθούσε όλες τις νέες εξελίξεις και επιμορφωνόταν, και σου δημιουργούσε μια ασφάλεια ότι αυτό που κάνεις είναι το σωστό.

- Νιώθατε, με λίγα λόγια, πως απέναντί σας είχατε έναν άνθρωπο που ήξερε τι έκανε.

Ναι, ακριβώς. Αρχικά υπήρξαν κάποιοι παίκτες που παραπονιούνταν ότι «είναι δυνατή η προπόνηση, μα χρειάζεται να κάνουμε τόση προπόνηση;». Όταν όμως είδαν τα αποτελέσματα, όταν είδαν ότι από την πρώτη χρονιά που ήταν ο Ντίνος γυμναστής στην ομάδα μας, το 1972-73, κερδίσαμε το νταμπλ, άλλαξαν στάση. Όταν αυτοί που παραπονιόντουσαν είδαν ότι την επόμενη χρονιά παίξαμε στην Α΄ Εθνική, όπου καμιά κυπριακή ομάδα μέχρι τότε δεν είχε καταφέρει να σταθεί –οι ομάδες μας έκαναν μία νίκη κατά μέσο όρο σε όλη τη χρονιά– κι εμείς σταθήκαμε αντάξια απέναντι στις μεγαλύτερες ομάδες της Ελλάδας, πετύχαμε 11 νίκες και καταφέραμε να μείνουμε στην Α΄ Εθνική, τότε κατάλαβαν πόσο σημαντική ήταν η προσφορά του Ντίνου Μιχαηλίδη, όπως και όλων φυσικά, και του προπονητή της ομάδας, του Πάνου Μάρκοβιτς. Παρά το γεγονός ότι οι προπονήσεις ήταν ιδιαίτερα δυνατές, επειδή καταλαβαίναμε πως ό,τι μας έλεγε ήταν απόλυτα επαγγελματικό, αποτέλεσμα γνώσης, το αποδεχόμασταν.

- Αυτό κέρδιζε την εμπιστοσύνη σας.

Βεβαίως. Και δεν πηγαίναμε και να μην ξέρουμε τι να κάνουμε κάθε φορά και πόση ένταση θα είχε η προπόνηση. Ξέραμε πως μετά τον αγώνα η ένταση είναι χαλαρή. Σταδιακά ανεβαίνει και κορυφώνεται, και μετά το μέσο της εβδομάδας, ενόψει του αγώνα, υποχωρούσε. Ξέραμε ότι οι ασκήσεις ενδυνάμωσης, είτε με βάρη είτε χωρίς βάρη, δεν έπρεπε να είναι κοντά στους αγώνες. Δεν κάναμε τίποτα στα τυφλά, και μέσω του Ντίνου γινόταν και μια δική μας επιμόρφωση όσον αφορά τον τρόπο εκγύμνασης. Επιπλέον, ενώ όλοι οι προπονητές φυσικής κατάστασης απλώς εξηγούν στους παίκτες ποιο είναι το πρόγραμμα και τους δίνουν οδηγίες, ο Ντίνος Μιχαηλίδης το έβγαζε μαζί μας. Και πάντα θαυμάζαμε πόσο άνετα έτρεχε, ενώ εμείς να μην μπορούμε με τον ίδιο άνετο τρόπο να βγάλουμε το πρόγραμμα. Η φυσική του κατάσταση ήταν φανταστική. Μας συμβούλευε ακόμα πάνω σε θέματα διατροφής.

- Ποια ήταν η συμβολή του στην κατάκτηση δύο νταμπλ κατά τη διάρκεια της παρουσίας του στον ΑΠΟΕΛ;

Είχε φύγει από τον ΑΠΟΕΛ το 1985 και επανήλθε το 1995–96, αλλά εγώ είχα αποχωρήσει από την ομάδα το 1986, σε ηλικία 33 χρόνων, οπότε στο δεύτερο νταμπλ δεν ήμουν. Αλλά στο πρώτο ήταν μεγάλη η συνεισφορά του. Ήταν και ο πρώτος χρόνος του Πάνου Μάρκοβιτς ως προπονητή, και η ομάδα μας κατάφερε να κερδίσει σχετικά εύκολα το πρωτάθλημα, από τη μια χάρη στην αγωνιστική πειθαρχία την οποία επέβαλε ο Μάρκοβιτς και από την άλλη χάρη στην παρά πολύ καλή φυσική κατάσταση που καλλιέργησε ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Με τον Ντίνο και τον Μάρκοβιτς εφαρμόσαμε επαγγελματικά προγράμματα προπόνησης και υπερέχαμε σαφώς των αντιπάλων μας στον τομέα αυτό.

- Τι σας έμεινε από τον Ντίνο Μιχαηλίδη;

Ήταν μεγάλη προσωπικότητα. Είχα την τύχη να συνεργαστώ μαζί του και στην Τεχνική Επιτροπή Ποδοσφαίρου της ΚΟΠ για τη δημιουργία του ΑΓΟ, του Αθλητισμού για Όλους. Ήταν παιδί του Ντίνου και αυτό. Μας στεναχώρησε πολύ που έφυγε. Με όποιον μιλήσεις θα σου πει παρόμοια πράγματα. Δεν είναι η περίπτωση που όταν μιλήσεις για κάποιον που έφυγε θα σκεφτείς κάτι καλό να πεις. Είναι η πραγματική εικόνα του Ντίνου Μιχαηλίδη. Κι εγώ το λέω χωρίς να φοβάμαι πως θα φανώ υπερβολικός, ότι όσοι τον γνώρισαν, που δεν είναι λίγοι, έχουν την ίδια άποψη γι' αυτόν. Ενέπνεε σεβασμό με το παρουσιαστικό του, τη φυσιογνωμία του, τη δράση του, τον τρόπο που μιλούσε. Ήταν πράγματι μια ξεχωριστή προσωπικότητα.

ΓΙΑΝΝΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ: «Τον ένιωθα πάντα δίπλα μου»⁵

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης διαμόρφωσε και αθλητικούς χαρακτήρες, αφού εκτός από προπονητής ήταν επίσης ένας καθοδηγητής και παιδαγωγός για τους αθλητές του. Ένα από τα κορυφαία παραδείγματα είναι ο πρώην διεθνής ποδοσφαιριστής και αρχηγός του ΑΠΟΕΛ Γιάννος Ιωάννου, ο οποίος βρήκε στον δρόμο του τον Ντίνο Μιχαηλίδη το 1981, στο Γυμνάσιο Κύκκου, ως μαθητής. Από τότε πορεύτηκαν μαζί στα γήπεδα κάτω από τη σημαία του ΑΠΟΕΛ και της Εθνικής Κύπρου, για πέραν των 20 ετών.

Ο Γιάννος Ιωάννου θυμάται τη συνάντησή του με τον Ντίνο Μιχαηλίδη:

Ο Ντίνος ήταν καθηγητής μου στο λύκειο. Στα χρόνια του γυμνασίου, στην Α΄ και Β΄ τάξη είχα γυμναστή τον Ανδρέα Μαυρονικόλα, και ασχολήθηκα με το βόλεϊ. Είχα ταλέντο, αλλά όχι το ενδεδειγμένο ύψος. Στην Γ΄ τάξη αγωνιζόμουν στην ΕΝΑΔ Αγίου Δομετίου. Στην Δ΄ τάξη καθηγητής μου ήταν ο Ντίνος. Εγώ δεν συμμετείχα στο μάθημα της γυμναστικής, αφού είχα τραυματισμούς από τους αγώνες με την ΕΝΑΔ, με αποτέλεσμα στον έλεγχο προόδου να μου βάλει 15. Λόγω αυτού του γεγονότος ο Ντίνος δεν με είδε με καλό μάτι. Στα μέσα της σεζόν κάποιοι του είπαν ότι είχε ένα μαθητή που ήταν καλός ποδοσφαιριστής. Επειδή δεν με έβλεπε στο μάθημα δεν με γνώριζε, μετά όμως διαμόρφωσε άλλη άποψη για μένα και άρχισε το ψησάρι για τον ΑΠΟΕΛ, αν και εγώ μικρός υποστήριζα τον Ολυμπιακό Λευκωσίας, χωρίς να έχω παίξει εκεί.

⁵. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

Ο Γιάννος Ιωάννου σε διεκδίκηση της μπάλας με τον Γιώργο Κωνσταντινίδη της Ομόνοιας, σε ακόμα ένα ντέρμπι των αιωνίων.

Το 1981 ο ΑΠΟΕΛ ενέταξε τον μετέπειτα αρχηγό του Γιάννο Ιωάννου στη δύναμή του, μετά από πίεση που άσκησε ο Ντίνος Μιχαηλίδης στο διοικητικό συμβούλιο. «Ο μικρός είναι πολύ καλός, παίζει στην ΕΝΑΔ, να πάτε να τον κλείσετε», τους είπε. Πίεση για να βάλει τα γαλαζοκίτρινα ο Γιάννος άσκησε και ο προπονητής της Ολυμπιάδας Νεαπόλεως τότε, παλιός παίκτης του ΑΠΟΕΛ Νικάκης Κατζηλιέρης, που γνώριζε τον Γιάννο. Η ΕΝΑΔ ήθελε να δώσει τον Γιάννο στον Ολυμπιακό, αλλά αυτός δεν πήγαινε, αφού πιο παλιά ήταν εκεί και δεν του είχαν δώσει σημασία. Επέμενε να πάει στον ΑΠΟΕΛ, και έγινε συνάντηση με τη διοίκηση. Τελικά, στα δεκαπέντε χρόνια του, ο Γιάννος μεταγράφηκε στον ΑΠΟΕΛ, όπου ο Ντίνος ήταν ο γυμναστής της ομάδας.

Ο Ντίνος μού έδωσε σημασία και δούλεψε πάνω στις αδυναμίες μου, γι' αυτό κατάφερα και έπαιξα. Τότε ο ΑΠΟΕΛ είχε 11 επιθετικούς, αλλά εγώ αγωνιζόμουν με τη Β' ομάδα. Ήμουν απογοητευμένος που δεν έπαιζα στην Α' ομάδα και ο Ντίνος το αντιλήφθηκε. Άρχισε τότε να μου μιλά συνεχώς, για να ανεβάσει το ηθικό μου. Στα 16 μου χρόνια, το 1982, είχα 8-9 συμμετοχές, και την επόμενη σεζόν έπαιξα βασικός σε 21 αγώνες.

Ο Γιάννος Ιωάννου αναφέρει ότι κατά τη στρατιωτική του θητεία, ο Ντί-

νος Μιχαηλίδης τον βοήθησε πάρα πολύ, αφού ήταν απροπόνητος και είχε βάλει βάρος.

Μετά την προπόνηση ο Ντίνος έμενε μαζί μου, με στόχο να με φέρει σε καλή φυσική κατάσταση. Τη σεζόν 1984–85, που ήμουν στρατό, δεν έβαλα πολλά γκολ, αλλά την επόμενη έβαλα 15 γκολ και διεκδίκησα το «χρυσό παπούτσι». Στις δύσκολες στιγμές ο Ντίνος με βοήθησε στον ψυχολογικό τομέα, αλλά και στην προπόνηση, ενώ ένιωθα ότι είχα έναν άνθρωπο δίπλα μου.

Θυμάται ακόμη ότι με τον Ντίνο Μιχαηλίδη συνυπήρξε στην Εθνική ανδρών, ενώ το 1995–96, όταν ο ΑΠΟΕΛ κατέκτησε το νταμπλ, η παρουσία του Ντίνου σαν προπονητή φυσικής κατάστασης ήταν καταλυτική:

Η ομάδα ήταν καλογυμνασμένη και σε θαυμάσια κατάσταση. Νομίζω 29 Μαΐου 1996 ήταν ο τελικός του Κυπέλλου και κατακτήσαμε το νταμπλ. Μετά από λίγες ημέρες έπρεπε να ξεκινήσουμε προπονήσεις, αφού θα παίζαμε στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις τον Ιούλιο. Η προετοιμασία άρχισε με τον Ντίνο, που έπεισε τον Τόζα Σάμπουριτς να αναλάβει προπονητής της ομάδας. Να σημειωθεί ότι στα τέλη Ιουνίου ο Ντίνος ανέλαβε να μας πάρει για προετοιμασία στη Σερβία.

Ο Γιάννος Ιωάννου θεωρεί τον Ντίνο Μιχαηλίδη σημαντικό κομμάτι της ζωής του:

Για μένα ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν πολύ σημαντικός. Σε κρίσιμες στιγμές της ζωής μου ήταν εκεί, σαν άνθρωπος και σαν προπονητής. Ξεχωρίζω ιδιαίτερα το χιούμορ του, που έδινε άλλη νότα στην καθημερινότητα και στις προπονήσεις. Εμένα με βοήθησε πολύ σε πολλούς τομείς. Εάν έφθασα σε αυτό το σημείο, το οφείλω σε μεγάλο βαθμό στον Ντίνο. Ο Ντίνος ήταν ένα άτομο που με βοήθησε και με καθοδήγησε ορθά ώστε να μείνω προσγειωμένος. Μου έδειξε ακόμα κάτι πολύ σημαντικό, ότι μια κλωστή χωρίζει την επιτυχία από την αποτυχία. Θα μου μείνει αξέχαστος.

Κάτω αριστερά:
Το αποχαιρετιστήριο παιχνίδι του Γιάννου Ιωάννου, το 2000, έχει ολοκληρωθεί και κρατώντας αγκαλιά τον γιο του προβαίνει σε δηλώσεις.

Κάτω:
Ο Γιάννος Ιωάννου ήταν ο βοηθός του Ιβάν Γιοβάνοβιτς όταν ο Σέρβος θρυσκόταν στην τεχνική ηγεσία του ΑΠΟΕΛ.

Η αγάπη για την καλαθόσφαιρα

Με την επιστροφή του από την Αθήνα, το 1969, ο Ντίνος Μιχαηλίδης επέστρεψε και στον κυπριακό αθλητισμό. Αυτό σήμαινε και την άμεση επανένταξη του στον καλαθοσφαιρικό ΑΠΟΕΛ, όπου ανέλαβε πρωταγωνιστικό ρόλο στην ομάδα. Σύμφωνα με τον τύπο...

... ο εξάιρετος αθλητής του ΓΣΠ, Ντίνος Μιχαηλίδης, είναι και ένας πολύ καλός καλαθοσφαιριστής. Στους μέχρι σήμερα αγώνες της ομάδας του είναι ο καλύτερος σε απόδοση παίκτης. Φαίνεται ότι το ταλέντο του Μιχαηλίδη είναι πολύπλευρο.⁶

Λίγους μήνες αργότερα, η ίδια εφημερίδα, προλογίζοντας το επερχόμενο πρωτάθλημα 1970-71, έγραψε ότι ο ΑΠΟΕΛ είχε αποδυναμωθεί, διότι είχε χάσει σημαντικούς καλαθοσφαιριστές. Συνέχισε όμως επισημαίνοντας ότι «με παίκτες σαν τους Φυσεντζιδη, Μιχαηλίδη και τους αδελφούς Κόνιαλη, λογικά θεωρείται μία των ισχυρών ομάδων».⁷

Η κατάκτηση του κυπέλλου για το 1973 από τον ΑΠΟΕΛ πέρασε από χίλια μύρια κύματα. Στα ημιτελικά ο ΑΠΟΕΛ αντιμετώπισε τον Πεζοπορικό, και στον πρώτο αγώνα, στη Λάρνακα, έχασε με 19 πόντους διαφορά (94-75). Ο επαναληπτικός στη Λευκωσία δεν έγινε ποτέ. Η ομάδα της Λάρνακας, εις ένδειξη διαμαρτυρίας για τον ορισμό διαιτητών που οι ίδιοι αμφισβητούσαν, αποχώρησε από το γήπεδο και μηδενίστηκε. Ο Πεζοπορικός υπέβαλε ένσταση και ακολούθησε μακρά δικαστική διαμάχη, που είχε ως αποτέλεσμα οι αγώνες κυπέλλου να επαναρχίσουν τον Φεβρουάριο του 1974.

Ο ΑΠΟΕΛ κέρδισε την πρόκριση στα χαρτιά, αφού ο Πεζοπορικός δεν κατάφερε να ανατρέψει τον αρχικό μηδενισμό του, και έπαιξε στον τελικό, που έγινε στις 3 Μαρτίου 1974! Η ομάδα του Παλλάδιου Νικολάου έκανε μια μεγάλη εμφάνιση και αναδείχθηκε κυπελλούχος με άνεση, νικώντας την ΑΕΛ με 96-83.

Με το τέλος της περιόδου 1974-75 ο Ντίνος Μιχαηλίδης αποχώρησε ως παίκτης από τον ΑΠΟΕΛ, αλλά δεν κρέμασε τα παπούτσια. Ύστερα από παράκληση του τότε προέδρου της Ολυμπιάδας Νεάπολης, Ουράνιου Ιωαννίδη, πήρε μέρος στην προσπάθεια συγκρότησης καλαθοσφαιρικής ομάδας από το προσφυγικό σωματείο.

Το καλοκαίρι του 1982, ο Ντίνος Μιχαηλίδης αποφάσισε να αναλάβει ως προπονητής τον καλαθοσφαιρικό ΑΠΟΕΛ. Η πρώτη χρονιά αποδείχτηκε πολύ δύσκολη, αφού η ομάδα είχε χάσει βασικούς παίκτες, που είχαν φύγει για σπουδές στην Αθήνα, και ο Μιχαηλίδης συνέχισε την πολιτική του Παλλάδιου να μην υπολογίζει τους αθλητές που στη διάρκεια της εβδομάδας δεν προπονούνταν με την ομάδα.

6. *Φίλαθλος*, 6.4.1970.

7. *Φίλαθλος*, 26.10.1970.

Την επόμενη χρονιά, 1983–84, ο ΑΠΟΕΛ συνέχισε με τον Μιχαηλίδη στο τιμόνι. Η ομάδα κατάφερε να προκριθεί στον τελικό του κυπέλλου, ο οποίος διεξήχθη στο Λευκόθεο με αντίπαλο τον πανίσχυρο Αχιλλέα Καίμακλίου. Με ηγέτη τον Χάρη Σολέα, που πέτυχε 41 πόντους, κατάφερε να στεφθεί κυπελούχος ύστερα από μια έξοχη εμφάνιση. Είναι αξιοσημείωτο ότι στον πάγκο του Αχιλλέα καθόταν ο στενός φίλος και κουμπάρος του Ντίνου Μιχαηλίδη, Τάκης Λύρας.

Η καλαθοσφαιρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ το 1976. Διακρίνονται όρθιοι από αριστερά, ο Φοίβος Ερωτοκρίτου (έφορος), Παλλάδιος Νικολάου (προπονητής), Φυσεντζίδης, Ρουσάκης, Ευσταθίου, Μιχαηλίδης, Δημητριάδης (έφορος). Κάτω, Παρασκευά, Κόνιαλης, Θεοφίλου και Παμπόρης.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, προπονητής καλαθόσφαιρας στον ΑΠΟΕΛ, δίνει οδηγίες στους αθλητές της ομάδας στη διάρκεια ενός αγώνα.

Η καλαθοσφαιρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ με προπονητή τον Ντίνο Μιχαηλίδη, όρθιο αριστερά, και έφορο τον Ντίνο Φυσεντζίδη, όρθιο δεξιά.

Η σεζόν 1984–85 ήταν η τελευταία για τον Ντίνο Μιχαηλίδη ως προπονητή στο μπασκετικό ΑΠΟΕΛ. Η χρονιά δεν πήγαινε καθόλου καλά, αφού η ομάδα, προς το τέλος του πρωταθλήματος, στερήθηκε τις υπηρεσίες του Χάρη Σολέα, που είχε τραυματιστεί. Όμως το κενό του Σολέα καλύφθηκε από τους συμπαίκτες του και ο ΑΠΟΕΛ κατάφερε να πάει στον τελικό των play-off, με αντίπαλο την ΑΕΛ του Γιώργου Θυρώτου. Η λεμεσιανή ομάδα έκαμψε την αντίσταση του ΑΠΟΕΛ και πήρε τον τίτλο με 3-1 νίκες...

Πρόεδρος στην ΚΟΚ

Η αγάπη του Ντίνου για το άθλημα της καλαθοσφαίρας δεν σταμάτησε ποτέ. Έτσι, το 1998, δύο χρόνια μετά την αποχώρησή του από την ΚΟΕ, έθεσε τον εαυτό του στη διάθεση των σωματείων της Κυπριακής Ομοσπονδίας Καλαθοσφαίρισης και εκλέχθηκε πρόεδρος χωρίς ανθυποψήφιο. Προχώρησε σε πενταετή προγραμματισμό για την ανάπτυξη του αθλήματος, με στόχο την αύξηση των ενεργών σωματείων. Δυστυχώς διάφορες σωματειακές σκοπιμότητες και μικρόψυχη κριτική ανάγκασαν τον Ντίνο να μην επαναδιεκδικήσει την προεδρία όταν έληξε η θητεία των δύο χρόνων.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΡΟΥΣΑΚΗΣ: «Ήταν για μένα ο μεγάλος μου αδελφός»

Ο Αντώνης Ρουσάκης υπήρξε μια από τις καλαθοσφαιρικές προσωπικότητες που πέρασαν από τον ΑΠΟΕΛ. Μεγάλος αθλητής, κέρδισε τίτλους, αλλά και δέσποζε εντός και εκτός του αγωνιστικού χώρου για το ήθος του. Η σχέση του με τον Ντίνο Μιχαηλίδη ήταν πολύ στενή, σαν πατέρας με γιο, αδελ-

φός με αδελφό. Μέσα από τις θύμψές του μαθαίνουμε για τη μεγαλοψυχία του Μιχαηλίδη και την αγάπη για τους αθλητές του. Τους ένιωθε όλους δικά του παιδιά.

«Ο Ντίνος ήταν για μένα ο μεγάλος αδελφός, ο συμπαίκτης, ο αρχηγός, ο προπονητής, ο φίλος. Με λίγα λόγια, ήταν άνθρωπος σε όλες τις πτυχές της ζωής του που γνώρισα.

Με τον Ντίνο ήμασταν γείτονες. Μέναμε σε μία διώροφη κατοικία στην εντός των τειχών Λευκωσία. Η οικογένειά μου στον πρώτο όροφο και η οικογένεια του Ντίνου στον δεύτερο. Η ταράτσα ήταν ένας από τους χώρους παιγνιδιού της παρέας μας, όλοι παιδιά του δημοτικού. Κάτω από την ταράτσα το υπνοδωμάτιο του Ντίνου, πετυχημένος αθλητής τότε.

Πολλές φορές ερχόταν η κυρία Νίκη, η μητέρα του Ντίνου, να μας παρακαλέσει, πολύ ευγενικά, να μην κάνουμε φασαρία, γιατί ο Ντίνος ξεκουράζεται, ότι έχει αγώνα και προετοιμάζεται. Εμείς όμως τίποτε, συνεχίζαμε ατάραχοι το παιγνίδι. Μέχρι τη στιγμή που ο Ντίνος φώναζε το όνομα κάποιου από την παρέα και μέσα σε ελάχιστο χρόνο βρισκόμασταν δυο γειτονιές μακριά...

Ο Ντίνος συνήθιζε να κάνει ασκήσεις ισορροπίας με αυγά. Τα έβαζε στην παλάμη του και τα ισορροπούσε με κινήσεις του χεριού. Ακούγαμε από πάνω την κυρία Νίκη: *“Τα αυγά Ντίνο, πρόσεχε”*. Φυσικά κάποια στιγμή τα αυγά έσπαζαν...

Τις πρώτες δύο τάξεις στο γυμνάσιο τις έκανα στο Παγκύπριο. Με προτροπή του Ντίνου μετεγγράφηκα στο Γυμνάσιο Κύκκου, για να προπονούμαι περισσότερες ώρες. Κάποια στιγμή με πλησίασε η καντινιέρισσα και μου είπε κάθε μεγάλο διάλειμμα να πηγαίνω από το πλάι, να μου δίνει σάντουιτς και χυμό. Για τέσσερα χρόνια, από την τρίτη μέχρι την έκτη τάξη, ο Ντίνος πλήρωνε για να έχω κάθε μέρα σάντουιτς και χυμό. Χωρίς να μου πει τίποτε ο ίδιος. Όταν πήγα και τον ευχαρίστησα, μου είπε με *“αυστηρό”* ύφος *“θα το μάθω αν δεν φάεις κάποια μέρα το σάντουιτς σου”*.

Σαν συμπαίκτης, ο Ντίνος πάντοτε μας συμβούλευε, ιδιαίτερα τους νεότερους. Έκανε έξυπνο παιγνίδι και είχε γρήγορη αντίληψη. Όταν κρατούσε την μπάλα έπρεπε να τον κοιτάς συνεχώς, αλλιώς θα σου ερχόταν η πάσα στο κεφάλι. Σε κάποια από τις φορές που την έφαγα στο κεφάλι ήρθε και μου λέει *“είσαι καλά; αλίμονό μου που την κυρία Χαρίτα (η μάνα μου) αν πάθεις κάτι”*. Φυσικά του ζήτησα συγνώμη που δεν τον κοίταζα, και πήρα το μάθημά μου...

Στο παλιό ΓΣΠ υπήρχε τηλεφωνικός θάλαμος. Τότε δεν υπήρχαν κινητά. Όταν ο Ντίνος ήταν προπονητής στον ΑΠΟΕΛ και κάποιος καθυστερούσε να πάει στο γήπεδο, πήγαινε στον τηλεφωνικό θάλαμο και τηλεφωνούσε στο σπίτι του για να δει αν έπαθε κάτι, αν είχε ξεκινήσει, αν θα ερχόταν στην προπόνηση. Ενδιαφερόταν για τον άνθρωπο, αλλά ως σωστός επαγγελματίας ενδιαφερόταν και για την ομάδα και την προπόνησή της.

Έδινε και συμβουλές στη μάνα μου... *“Μην τους ταΐζεις πριν την προπόνηση, κυρία Χαρίτα”*. Ο λόγος ήταν ότι μια φορά κάναμε εμετό με τον συμπαί-

Ο Αντώνης Ρουσάκης σε στιγμές πανηγυρισμού. Δίπλα, με παιδιά της ακαδημίας του ΑΠΟΕΛ.

κτη μου Χάρη Ευσταθίου, επειδή η μάνα μου μας τάισε λαχματζιούν πριν την προπόνηση.

Σε μια αποστολή του ΑΠΟΕΛ στην Αυστρία, κάποιοι παίκτες μετά το παιχνίδι είχαν επισκέπτες το βράδυ στα δωμάτιά τους. Το πρωί ο Ντίνος τους είπε ότι ήταν ντροπή να αφήσουν τους φιλοξενούμενους χωρίς πρωινό και παραχώρησε τη θέση του στο πρόγευμα.

Μια μέρα μετά που είχα σταματήσει το μπάσκετ και ασχολούμουν με την προπονητική σε αναπτυξιακές ηλικίες, με κάλεσε ο Ντίνος στο γραφείο του και μου είπε ότι έπρεπε να πάω δυο-τρεις μήνες στην Ελλάδα, να παρακολουθήσω τη σχολή προπονητών. *“Δεν θα μπορείς να προπονήεις για πάντα αν δεν έχεις το δίπλωμα του προπονητή”* μου είπε. Έβλεπε πιο μπροστά και κατεύθυνε τις εξελίξεις για τη δημιουργία της Σχολής Προπονητών Καλαθόσφαιρας, κάτι το οποίο ήταν αναγκαίο για την εξέλιξη του αθλήματος στην Κύπρο. *“Θα σου βρω μέρος να μένεις και θα σου καλύψω όλα τα έξοδα”*. Η προσφορά του Ντίνου συνεχιζόταν. Αρνήθηκα, αφού δεν μπορούσα να αφήσω την εργασία μου για τόσο μεγάλο διάστημα. Ευτυχώς δημιουργήθηκε η σχολή στην Κύπρο και είχαμε την ευκαιρία, μαζί με άλλους συναδέλφους, να την παρακολουθήσουμε και να αποφοιτήσουμε, εξασφαλίζοντας τα απαραίτητα εφόδια για τη συνέχεια στην προπονητική μας καριέρα.

Εν κατακλείδι, ο Ντίνος ήταν για μένα, κατά την πορεία μου στον αθλητισμό, κάτι σαν τον μεγάλο αδελφό, ο εμπνευστής, ο καθοδηγητής, ο δάσκαλος, το πρότυπο. Μεγαλώνοντας και ακολουθώντας τη δική μου πορεία στην καλαθόσφαιρα, παρακολουθούσα τον Ντίνο από μακριά. Ένιωθα ότι και εκείνος το ίδιο έκανε.

Σε δύσκολες στιγμές προσπαθούσα πάντα να βρίσκω παραδείγματα από την πορεία του Ντίνου, του Παλλάδιου και των άλλων “δασκάλων” στην καλαθόσφαιρα και τον αθλητισμό γενικότερα. Πολλές φορές τον πήρα τηλέφωνο και τον ρώτησα αν είχε τον χρόνο να πάω να τον δω. Πάντοτε μου έλεγε *“έλα όποτε θέλεις”*. Πάντοτε πρόθυμος να με συμβουλευτεί και να με διορθώσει. Είμαι παντοτινά ευγνώμων σε όλους τους “δασκάλους” μου, μα ιδιαίτερα στον Ντίνο».

Οι επιτυχίες με την Εθνική Κύπρου

Στην ποδοσφαιρική ιστορία της Κύπρου υπάρχουν δύο ημερομηνίες που έχουν χαραχθεί ανεξίτηλα και πάντα θα αποτελούν σημείο αναφοράς, όσα χρόνια και να περάσουν. Η πρώτη είναι η 12η Φεβρουαρίου 1983 και η δεύτερη η 5η Σεπτεμβρίου 1998. Σε αυτές τις δύο ημερομηνίες η Εθνική Κύπρου κοίταξε κατάματα δύο ποδοσφαιρικούς γίγαντες, την Ιταλία και την Ισπανία, και πέτυχε το ακατόρθωτο. Η Εθνική Ιταλίας ήρθε στην Κύπρο ως παγκόσμια πρωταθλήτρια και υποχρεώθηκε σε ισοπαλία 1-1. Η Εθνική Ισπανίας, και αυτή ένα ποδοσφαιρικό μεγαθήριο, ταπεινώθηκε από την Εθνική μας ομάδα, αφού έχασε με 3-2.

Και στις δύο αυτές επιτυχίες είχε συμβολή και ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ως προπονητής φυσικής κατάστασης της Εθνικής ομάδας. Το 1983 ήταν δίπλα στον Βούλγαρο προπονητή Βασίλ Σπάσοφ και το 1998 στον Κύπριο προπονητή Πανίκο Γεωργίου.

Κύπρος – Ιταλία⁸

Σάββατο, 12 Φεβρουαρίου 1983. Παραμονή προεδρικών εκλογών στην Κύπρο. Το νησί είχε την τιμή να υποδέχεται την παγκόσμια πρωταθλήτρια Ιταλία, για τον 5ο προκριματικό όμιλο του Πανευρωπαϊκού Πρωταθλήματος του 1984.

«Δεν υπάρχει τέτοια περίπτωση». Με αυτή την αλησμόνητη ατάκα απάντησε ο τερματοφύλακας της Ιταλίας Ντίνιο Τζοφ σε ερώτηση για το πώς θα αντιδρούσε η ομάδα του εάν βρισκόταν πίσω στο σκορ. Μιλούσε στη συνέντευξη τύπου, πριν από το παιχνίδι. Οι Ιταλοί κατέβηκαν κομπλέ στη Λεμεσό, με όλα τα αστέρια που επτά μήνες πριν είχαν κατακτήσει το Μουντιάλ της Ισπανίας.

«Ήταν η πρώτη φορά που νιώσαμε να έχουμε Εθνική ομάδα. Το πάθος και η ομαδικότητα θα μου μείνουν αξέχαστα. Οι διεθνείς μας είχαν ξεχάσει για λίγο τα σωματεία τους, και τα έδωσαν όλα για την Εθνική», θυμάται ο Δώρος Νικολάου, βετεράνος αθλητικός συντάκτης, που περιέγραψε τότε τον αγώνα για το ΡΙΚ. Ήταν το πρώτο ποδοσφαιρικό παιχνίδι στην Κύπρο που μεταδόθηκε ζωντανά σε έγχρωμη τηλεόραση.

«Ήταν μια αντεπίθεση από αριστερά, σέντραρε ο Θεοφάνους, ο Χριστοδούλου στόπαρε την μπάλα εκτός περιοχής και σουτάρω με το εξωτερικό για να προηγηθούμε, λίγα λεπτά μετά την έναρξη του β' ημιχρόνου», περιγράφει ο σκόρερ της Κύπρου Τάκης Μαυρής, ο οποίος υπογραμμίζει: «Οι ξένοι ανταποκριτές και τα διεθνή πρακτορεία δεν πίστευαν ότι η Κύπρος, με ερασιτέχνες ποδοσφαιριστές, σταμάτησε την Ιταλία των επαγγελματιών. Ακόμα και σήμερα, εάν η Κύπρος πάρει ισοπαλία από την παγκόσμια πρωταθλήτρια, θα είναι επιτυχία. Πόσο μάλλον την τότε εποχή».

8. <https://omada-reporter.com.cy>

Το προπονητικό δίδυμο Βασίλ Σπάσοφ (κέντρο) και Ντίνος Μιχαηλίδης (δεξιά) μαζί με τους αξιωματούχους της ΚΟΠ Ανδρέα Ματσουκάρη (δεύτερος από δεξιά) και Σάββα Λαγούδη (δεύτερος από αριστερά). Στο άκρο αριστερά ο έφορος της Εθνικής ομάδας.

Η εντεκάδα με την οποία ο προπονητής ξεκίνησε το παιχνίδι με την Ιταλία. Από αριστερά, όρθιοι, Θεοφάνους (ΠΟΛ), Κλείτος (Ομόνοια), Κουής (ΠΟΛ), Πατίκκης (Ομόνοια), Κωνσταντίνου (ΑΕΛ), Ν. Παντζιαράς (αρχηγός - ΑΠΟΕΛ). Καθήμενοι, Χριστοδούλου (Απόλλων), Σαββίδης (Ομόνοια), Κέζος (Ε.Ν. Παραλιμνίου), Γιαγκουδάκης (Απόλλων), Μαυρή (Ομόνοια).

Το παιχνίδι έγινε στο Τσίρειο, που δεν είχε τότε στέγαστρο. Το στάδιο ήταν κατάμεστο, 25.000 θεατές στριμώχτηκαν στις εξέδρες –δεν υπήρχαν καθίσματα και η χωρητικότητα ήταν μεγαλύτερη. Ο ενθουσιασμός ήταν διάχυτος.

Το αποτέλεσμα έγινε πρωτοσέλιδο στην αθηναϊκή *Αθλητική Ηχώ*, που έγραψε ότι «ήρωας ήταν ο άφθαστος Ερωτοκρίτου και σταθερός ο γκολκίπερ Κωνσταντίνου». Ο Κλείτος Ερωτοκρίτου είχε αγωνιστεί με παρτενέρ στο κέντρο της άμυνας τον άλλο μεγάλο κεντρικό αμυντικό εκείνης της εποχής, τον Νίκο Παντζιαρά.

Την επομένη, τις προεδρικές εκλογές στην Κύπρο κέρδισε ο Σπύρος Κυπριανού και λίγες μέρες αργότερα υποδέχτηκε τους διεθνείς στο Προεδρικό και έδωσε στον καθένα πριμ 1000 λιρών.

Ο Κλείτος Ερωτοκρίτου υπήρξε ένας από τους πληρέστερους κεντρικούς αμυντικούς που ανέδειξε το κυπριακό ποδόσφαιρο. Δυστυχώς ένας τραυματισμός διέκοψε την καριέρα του, αφού υποχρεώθηκε να αποχωρήσει από την ενεργό δράση στα 28 χρόνια του. Όμως στα 12 χρόνια σταδιοδρομίας του άφησε τη σφραγίδα του στα κυπριακά γήπεδα, με τη φανέλα της Ομόνοιας και με αυτή της Εθνικής Κύπρου.

Ο Ερωτοκρίτου αγωνιζόταν με ένα αρχοντικό σтил στο παιχνίδι του και αποτελούσε ηγετική μορφή στα μετόπισθεν της άμυνας. Υπήρξε ένας εγκεφαλικός ποδοσφαιριστής, που έπαιζε περισσότερο με το μυαλό παρά με τη δύναμη. Πραγματοποίησε 331 εμφανίσεις με την Ομόνοια και κέρδισε 18 τίτλους, ενώ είχε 28 συμμετοχές με την Εθνική μας ομάδα.

Ήταν ακριβώς σε αυτό το περιβάλλον που συναντήθηκαν οι δρόμοι του Κλείτου Ερωτοκρίτου με τον Ντίνο Μιχαηλίδη, που ήταν προπονητής φυσικής κατάστασης της Εθνικής Κύπρου, με προπονητή τον Βασίλ Σπάσοφ.

«Ο Ντίνος Μιχαηλίδης αποτελούσε την προσωποποίηση της ευγένειας.

Δύο στιγμιότυπα από προπονήσεις της Εθνικής Κύπρου πριν από τον αγώνα με την Ιταλία. Στην πρώτη φωτογραφία ο Ντίνος Μιχαηλίδης οδηγεί τους παίκτες σε ελαφρό τροχάδην, όπου διακρίνονται, από αριστερά, οι Κωνσταντίνου, Σαββίδης, Γιαγκουδάκης, Στάσος, Κέζος και Κουής. Στη δεύτερη φωτογραφία ο Μιχαηλίδης σε ρόλο... ενορχηστρωτή της Εθνικής. Διακρίνονται σε πρώτο πλάνο, αριστερά ο Γιαγκουδάκης και δεξιά ο τερματοφύλακας Κωνσταντίνου.

Ο Κλείτος Ερωτοκρίτου μιλά εγκωμιαστικά για τον Ντίνο Μιχαηλίδη.

Ήταν μια προσωπικότητα που σε σκλάβωνε, όποιος και να ήσουν», λέει ο Ερωτοκρίτου.⁹ Και όσον αφορά τα τεχνικά του προσόντα επισημαίνει:

«Ήταν ο πιο καταρτισμένος γυμναστής που έχω γνωρίσει στη διάρκεια της παρουσίας μου στα ποδοσφαιρικά γήπεδα. Ήξερε από το πρώτο μέχρι το τελευταίο λεπτό της προπόνησης να σου κρατεί το ενδιαφέρον και να σου δίνει κίνητρο. Σε υποχρέωνε, με την προσωπικότητα, την ευγένεια και

9. Συνέντευξη στον Πάμπο Στυλιανού.

Ο αγώνας με την Εθνική Ισπανίας έχει τελειώσει νικηφόρα για την Εθνική Κύπρου και οι πανηγυρισμοί αρχίζουν. Στην πρώτη φωτογραφία ο Γιώτης Εγκωμίτης (αρ. 7) αγκαλιάζεται με τον προπονητή Πανίκο Γεωργίου και τον συμπαίκτη του Δημήτρη Ιωάννου. Στη δεύτερη, οι πανηγυρισμοί μεταφέρονται στα αποδυτήρια.

τον επαγγελματισμό του, να ακολουθείς μέχρι το τέλος για να βγάλεις το πρόγραμμα προπόνησης. Σε έκανε να ντρέπεσαι να μην ολοκληρώσεις το πρόγραμμα».

Ο Κλείτος τονίζει ότι η σχέση του Ντίνου με τους παίκτες ήταν άψογη. Και ολοκληρώνει με συγκίνηση: «Ο Ντίνος έγινε για μένα ένας πραγματικός φίλος για όλη μου τη ζωή. Μεταφέρω μέσα μου αμέτρητες αναμνήσεις. Τον έχω στη θύμησή μου για πάντα».

Κύπρος – Ισπανία¹⁰

Απόγευμα Σεπτεμβρίου του 1998. Ο Ραούλ, ο Λουίς Ενρίκε, ο Ιέρο, ο Σαλγκάδο, ο Μοριέντες, ο Κανιθάρες και άλλα μεγάλα ονόματα έκαναν την εμφάνισή τους σε ένα εκ των μικρότερων γηπέδων που φιλοξένησαν ποτέ αγώνες της Α΄ Κατηγορίας στην Κύπρο: εκείνο του Κύκκου.

Τι γύρευαν όμως οι Ισπανοί αστέρες σε αυτό το στάδιο; Τους είχαν πάει για προπόνηση, αφού ακολουθούσε η αναμέτρησή τους με την Εθνική Κύπρου. Οι ιθύνοντες της Φούρια Ρόχα, καθότι η αποστολή έμενε στη Λευκωσία, αποφάσισαν πως δεν χρειαζόταν το πήγαινε-έλα στη Λάρνακα, όπου θα γινόταν το παιχνίδι. Ζήτησαν να παραμείνουν εντός πόλης, και η επιθυμία τους έγινε αποδεκτή.

Αυτό που δεν ήξεραν ο Χαβιέ Κλεμέντε και οι επιτελείς του είναι πως πέρα από τα δημόσια και ιδιωτικά εκπαιδευτήρια πέριξ του γηπέδου Κύκκου, εκεί βρίσκεται και η έδρα της εφημερίδας *Ο Φιλελεύθερος*, στα γραφεία της οποίας βρισκόταν εκείνη τη μέρα ο τότε ομοσπονδιακός τεχνικός Πανίκος Γεωργίου, κληθείς από την αθλητική σύνταξη να μιλήσει για τον αγώνα. Και ασφαλώς δεν άφησε την ευκαιρία να πάει χαμένη. Αξιοποιώντας το... υψομετρικό πλεονέκτημα, παρακολούθησε την πρόβα των Ισπανών από τους πάνω ορόφους του κτηρίου, και κατέγραψε τα πάντα, από το αρχικό σχήμα μέχρι τις στατικές εκτελέσεις. Κι αφού έριξε μια ματιά

10. <https://goal.philenews.com>.

στις σημειώσεις του, ο Πανίκος Γεωργίου έγραψε σε μια κόλλα χαρτί την κυπριακή ενδεκάδα και είπε: «*Με τους παίκτες που έχουμε και με την τακτική που θα ακολουθήσουμε, θα τους νικήσουμε τους Ισπανούς, και να με θυμηθείτε!*».

Το βράδυ της 5ης Σεπτεμβρίου, στον αγώνα στο στάδιο «Αντώνης Παπαδόπουλος» για τα προκριματικά του Γιούρο 2000, αυτό που είπε ο Κύπριος τεχνικός επαληθεύτηκε. Ο τερματοφύλακας Νίκος Παναγιώτου, ο λίμπερο Κώστας Κώστα, οι στόπερ Δημήτρης Ιωάννου και Μάριος Χαραλάμπους, οι πλάγιοι μπακ χαφ Γιώτης Εγκωμίτης και Πάμπος Πίπτας, οι μέσοι Βάσος Μελαναρκίτης, Μιλένκο Σπόλιαριτς και Μάριος Χριστοδούλου, ο στράικερ Σίνισα Γκόγκιτς και ο «κρυφός» φορ Κώστας Μαλέκκος παρουσιάστηκαν ανθεκτικοί ανασταλτικά, έκαναν ωραίους επιθετικούς συνδυασμούς, σκόραραν και έριξαν τη βόμβα μεγάλωνων: Κύπρος – Ισπανία 3-2! Μέχρι να καταλάβουν οι Ισπανοί πως ο τουρισμός λάμβανε τέλος (73΄ Ραούλ, 80΄ Μοριέντες), η ομάδα της Κύπρου είχε ήδη κλειδώσει τη σπουδαιότερη επιτυχία στην ιστορία της (43΄ Εγκωμίτης, 49΄ Γκόγκιτς, 77΄ Σπόλιαριτς).

«Ενέπνεε σεβασμό!»

Για την παρουσία του Ντίνου Μιχαηλίδη στην Εθνική εκείνη την περίοδο μιλά ο Γιώτης Εγκωμίτης:¹¹

Ο κ. Ντίνος αγαπούσε με πάθος αυτό που έκανε. Αυτό φαινόταν στη διάρκεια της προπόνησης. Εμάς τους νεαρούς τότε μας βοηθούσε και μας ενθάρρυνε συνεχώς. Με την προσωπικότητά του ενέπνεε εμπιστοσύνη και σεβασμό. Ήταν αγαπητός σε όλους. Εκείνο το αξέχαστο βράδυ της 5ης Σεπτεμβρίου 1998 είχε τη δική του συμβολή στη μεγάλη επιτυχία της ομάδας μας, σίγουρα μαζί με τον προπονητή μας, Πανίκο Γεωργίου.

Ο Γιώτης Εγκωμίτης ξεκίνησε την ποδοσφαιρική του πορεία από τον Εθνικό Άχνας και ακολούθως μεταγράφηκε στην Ανόρθωση Αμμοχώστου, σε μια από τις ακριβότερες μεταγραφές εκείνης της περιόδου. Στην Ανόρθωση ο Εγκωμίτης ανδρώθηκε ποδοσφαιρικά και άφησε τη σφραγίδα του κερδίζοντας πολλούς τίτλους. Στη συνέχεια πήρε μεταγραφή για την ομάδα του ΠΑΟΚ Θεσσαλονίκης, όπου και πάλι έδειξε τη μεγάλη ποδοσφαιρική του αξία.

11. Δήλωση στον Πάμπο Στυλιανού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΣΤΗΝ ΚΟΕ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, μετά την αναγόρευσή του σε κοσμήτορα της ΕΟΑΚ, δέχεται συγχαρητήρια από τον πρόεδρο της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, Κίκη Λαζαρίδη, και παραλαμβάνει τα σχετικά διπλώματα.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης στην ΚΟΕ

Το καλοκαίρι του 1985 ξεκίνησε το οδοιπορικό του Ντίνου Μιχαηλίδη στην Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΚΟΕ). Προσλήφθηκε από το εκτελεστικό συμβούλιο ύστερα από σχετική απόφαση στις 19 Ιουνίου, και ταυτόχρονα αποσπάστηκε από το Υπουργείο Παιδείας, στο οποίο υπαγόταν ως εκπαιδευτικός. Σύμφωνα με το σχετικό πρακτικό:¹

Ο πρόεδρος αναφέρθηκε στην απόφαση της προηγούμενης συνεδρίας του Ε.Σ. και πληροφόρησε το Συμβούλιο ότι συναντήθηκε με τον κ. Μιχαηλίδη, ο οποίος εξέφρασε την επιθυμία όπως αποδεχθεί διορισμό στην ΚΟΕ και ότι σκοπός του είναι να αποσυρθεί από οποιοσδήποτε άλλες παρεμφερείς ασχολίες του... Αποφασίστηκε ομόφωνα όπως ο κ. Μιχαηλίδης διοριστεί τακτικός Τεχνικός Σύμβουλος από τις 20 Ιουνίου 1985... Στη συνέχεια κλήθηκε στη συνεδρία ο κ. Μιχαηλίδης, τον οποίο ο πρόεδρος πληροφόρησε για την απόφαση του Συμβουλίου. Ο κ. Μιχαηλίδης ευχαρίστησε για την τιμητική, όπως τη χαρακτήρισε, προσφορά που του έγινε και υποσχέθηκε να κάμει ό,τι είναι από μέρους του δυνατό για την εξυπηρέτηση της ΚΟΕ και του αθλητισμού γενικότερα.

Έτσι καταχωρήθηκε η πρόσληψη του Ντίνου Μιχαηλίδη στην ΚΟΕ. Πρόεδρος εκείνη την περίοδο ήταν ο Κίκης Λαζαρίδης, με τον οποίο ο Μιχαηλίδης ανέπτυξε στενή και αρμονική συνεργασία για την επόμενη δεκαετία. Μια περίοδο που αποδείχτηκε καθοριστική για την εξέλιξη του κυπριακού αθλητισμού. Στη συνέχεια τα καθήκοντα του Ντίνου Μιχαηλίδη επεκτάθηκαν, και ανέλαβε εξ ολοκλήρου τις ευθύνες λειτουργίας της ΚΟΕ, ως γενικός διευθυντής.

Μια από τις πρώτες κινήσεις του Ντίνου Μιχαηλίδη ήταν να προετοιμάσει το έδαφος για την εγκαθίδρυση της Εθνικής Ολυμπιακής Ακαδημίας Κύπρου (ΕΟΑΚ), το 1987. Στη συνέχεια καθιέρωσε ετήσια επίσκεψη στην Αρχαία Ολυμπία, όπου ήταν τακτικός ομιλητής τόσο στις συνόδους της ΕΟΑΚ όσο και της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας.

Το Ολυμπιακό μέγαρο. Επί εποχής Ντίνου Μιχαηλίδη ως γενικού διευθυντή, η ΚΟΕ στεγαζόταν σε άλλο κτήριο. Το μέγαρο ανεγέρθηκε το 2004-2005.

1. Πρακτικά συνεδρίας του εκτελεστικού συμβουλίου της ΚΟΕ στις 19.6.1985.

Τον Νοέμβριο του 1995, αφού τερματίστηκε η απόσπασή του από το Υπουργείο Παιδείας, αλλά και για άλλους, προσωπικούς λόγους, ο Μιχαηλίδης αποχώρησε από την ΚΟΕ. Αυτό αποτελεί ξεχωριστό κεφάλαιο στην πορεία του. Ήταν άνθρωπος που ποτέ δεν εκφράστηκε δημόσια, όσο και αν τον στενοχωρούσαν κάποια πράγματα. Δεν έμεινε όμως άπραγος... Πήγε για μια διατία στον ΑΠΟΕΛ, ενώ ήδη το Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ) βρισκόταν στα σκαριά. Από το 1998 μέχρι το 2012 ανέλαβε τη διεύθυνσή του, και όλοι έχουν να λένε για το «μωρό» του Ντίνου Μιχαηλίδη.

Το 2012 επέστρεψε στην ΚΟΕ από τη θέση που κατείχε ως πρόεδρος της ΕΟΑΚ, όπου συνέχισε και όταν ανέλαβε την προεδρία της ΚΟΕ, το 2016. Στα 20 και πλέον χρόνια παρουσίας του στην ΚΟΕ, στα πόστα που του εμπιστεύθηκε ο κυπριακός αθλητισμός, ο Ντίνος ανέπτυξε πρωτοφανή, πολυσχιδή και πολυεπίπεδη δραστηριότητα. Ήταν μπροστάρης στις δράσεις της ΚΟΕ και προώθησε καινοτόμα προγράμματα και σχεδιασμούς.

Στο επίκεντρο ήταν πάντα η καλλιέργεια του ολυμπιακού πνεύματος και των προνοιών του Ολυμπιακού Χάρτη, καθώς και η προετοιμασία και συμμετοχή της Κύπρου στις διεθνείς αθλητικές συναντήσεις. Αναλάμβανε αρχηγός αποστολής της κυπριακής ομάδας σε Ολυμπιακούς, Κοινοπολιτειακούς και Μεσογειακούς αγώνες, καθώς και σε άλλες διεθνείς διοργανώσεις και στους Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης (ΑΜΚΕ).

Ξεχωρίζει η διοργάνωση στην Κύπρο των Γ' ΑΜΚΕ, το 1989, που στέφθηκε με πλήρη επιτυχία, έχοντας επικεφαλής, ως αρχηγό αποστολής, τον Ντίνου Μιχαηλίδη. Ό,τι αναλάμβανε το διεκπεραίωνε στην τελειότητα. Εκπροσώπησε την ΚΟΕ και την Κύπρο, μαζί με τον πρόεδρο ή τον γενικό γραμματέα, σε πολυάριθμα συνέδρια στο εξωτερικό και τα αντίστοιχα των διεθνών φορέων.

Διετέλεσε μέλος της Τεχνικής Επιτροπής της Διεθνούς Επιτροπής Μεσογειακών αγώνων για 32 χρόνια, όπως και διάφορων άλλων τεχνικών επιτροπών. Όλη αυτή την περίοδο ο Ντίνος Μιχαηλίδης δεν σταμάτησε να επιμορφώνεται σε πολλά θέματα του αθλητισμού, και συμμετείχε σε δεκάδες εξειδικευμένα σεμινάρια και συνέδρια. Τέτοια ήταν σεμινάρια για την ολυμπιακή φιλοσοφία, την αθλητική διοίκηση, τον αθλητισμό υψηλού επιπέδου, την αθλητική πολιτική και άλλα.

Συνέντευξη τύπου για τη διοργάνωση των Γ' ΑΜΚΕ στην Κύπρο τον Μάιο του 1989. Από αριστερά, Ντίνος Μιχαηλίδης, Κίκης Λαζαρίδης και Ιωσήφ Χατζηιωσήφ.

ΕΟΑΚ και Αρχαία Ολυμπία (1985-1996)

Το πρώτο βήμα για την ίδρυση της Εθνικής Ολυμπιακής Ακαδημίας Κύπρου (ΕΟΑΚ) έγινε στις 2 Σεπτεμβρίου 1986, όταν το εκτελεστικό συμβούλιο της ΚΟΕ πήρε τη σχετική απόφαση. Ακολούθησε, στις 30 Μαρτίου 1987, η ίδρυση της ΕΟΑΚ, που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια επίσημης τελετής στην οποία παρευρέθηκαν ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Σπύρος Κυπριανού, ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Α΄, ο πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας (ΔΟΑ) Νίκος Φιλάρετος και οι αθλητικές αρχές του τόπου.

Η ίδρυση της ΕΟΑΚ γιορτάστηκε ως ένα ιστορικό γεγονός και θεωρήθηκε η απαρχή της πορείας του ολυμπισμού στην Κύπρο. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης αναγορεύθηκε σε κοσμήτορα και είχε στην ουσία όλη την ευθύνη για τη λειτουργία της. Είκοσι περίπου χρόνια μετά, δήλωσε σε συνέντευξή του ότι η ίδρυση της ΕΟΑΚ αποτέλεσε την κορυφαία στιγμή της παρουσίας του στην ΚΟΕ.²

Γνώρισα από κοντά ανθρώπους που υπηρέτησαν τον ολυμπισμό και τις αξίες του, ανθρώπους ιδεολόγους που υπηρέτησαν την πραγματική ιδέα του αθλητισμού. Καταξιωμένες προσωπικότητες, όπως ο Κλεάνθης Παλαιολόγος και ο Ότο Σίμιτσεκ, μου έδωσαν την ευκαιρία να συνεργαστώ μαζί τους, με έμπασαν στη βαθιά φιλοσοφία του ολυμπισμού, κάτι που με έκανε να νιώσω τις πραγματικές του διαστάσεις.

Η Α΄ Σύνοδος της ΕΟΑΚ πραγματοποιήθηκε δύο μήνες μετά την ίδρυσή της, το διήμερο 27-28 Μαΐου 1987. Εισηγητές ήταν ο Ότο Σίμιτσεκ (κοσμήτορας ΔΟΑ), Κλεάνθης Γεωργιάδης (μέλος ΚΟΕ, πρόεδρος ΚΟΕΑΣ), Σταύρος Τζωρτζής (ολυμπιονίκης), Ανδρέας Χατζηβασιλείου (έφορος ΚΟΑ), Κλεάνθης Παλαιολόγος (επίτιμος διευθυντής της Εθνικής Ακαδημίας Σωματικής Αγωγής) και Κώστας Χατζηστεφάνου (διευθυντής Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄). Ο Ντίνος Μιχαηλίδης στον χαιρετισμό του μίλησε για τη σημασία της ΕΟΑΚ στην αθλητική ζωή της Κύπρου.

Στιγμιότυπο από την τελετή εγκαθίδρυσης της Εθνικής Ολυμπιακής Ακαδημίας Κύπρου, στις 30.3.1987. Μπροστά διακρίνονται ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Α΄, ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Σπύρος Κυπριανού και η σύζυγός του Μιμή.

2. Τα νέα του στίβου, τριμηνιαίο περιοδικό της ΚΟΕΑΣ, τεύχος 4, 2006.

Το προεδρείο της Α΄ Συνόδου της ΕΟΑΚ. Από αριστερά, Ντίνος Μιχαηλίδης, Ουράνιος Ιωαννίδης, Ότο Σίμιτσεκ και Παναγιώτης Μάρκου.

Η Β΄ Σύνοδος πραγματοποιήθηκε το διήμερο 21-22 Μαΐου 1988, και ο Ντίνος Μιχαηλίδης στην εισαγωγική του ομιλία ανέλυσε το θέμα «Ο αθλητισμός είναι αγωγή και παιδεία σε ψυχή και σώμα».

Στην Δ΄ Σύνοδο της ΕΟΑΚ, που έγινε τον Νοέμβριο του 1990, ο Ντίνος Μιχαηλίδης στην εισαγωγική του ομιλία ανέπτυξε το θέμα «Αναγκάει η μελέτη των αρχών του ολυμπισμού, της φιλοσοφίας και της ασάλευτης βάσης του», και στη συνέχεια, στο πλαίσιο των εργασιών της συνόδου, το θέμα «Ερασιτεχνισμός: Μύθος και πραγματικότητα».

Στην Ε΄ Σύνοδο, το 1991, συμμετείχε και ο πρόεδρος της ΔΟΑ Νίκος Φιλάρετος, ως κύριος ομιλητής, με θέμα «Ολυμπιακή εκπαίδευση». Μίλησε επίσης ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ο οποίος ήταν ένας χαρισματικός ομιλητής που καθήλωνε το ακροατήριο με τον παραστατικό του τρόπο και τη μεταδοτικότητα που τον διέκρινε.

Η Ζ΄ Σύνοδος της ΕΟΑΚ πήρε πανηγυρικό χαρακτήρα. Σε συνεργασία με τη ΔΟΑ πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις της Αρχαίας Ολυμπίας, τον Σεπτέμβριο του 1993. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης στην εισαγωγική ομιλία ανέ-

Κάτω: Ο Ντίνος Μιχαηλίδης στο θήμα της Β΄ Συνόδου της ΕΟΑΚ. Στο προεδρείο οι Κλεάνθης Γεωργιάδης, Κώστας Χατζηστεφάνου και Μάριος Τριτοφτίδης.

Κάτω δεξιά: Στα πλαίσια της Β΄ Συνόδου, ο πρόεδρος της ΚΟΕ Κίκης Λαζαρίδης τίμησε την Τασούλα Μιχαηλίδου με ειδικό δίπλωμα για τη βοήθειά της προς την ΚΟΕ.

πτυξε το θέμα «*Η κατανόηση της ιδέας του ολυμπισμού καθίσταται επιτακτική ανάγκη*», ενώ ο Κώστας Χατζηστεφάνου, πρώην υφυπουργός Παιδείας, ανέλυσε το θέμα «*Η θέση της γυμναστικής στο σύστημα παιδείας του Πλάτωνα. Πολιτεία και Νόμος*».

Το 1996, ο Ντίνος Μιχαηλίδης έκανε την τελευταία του εναρκτήρια ομιλία σε ετήσια σύνοδο. Είχε αποχωρήσει από τη θέση του γενικού διευθυντή της ΚΟΕ τον Νοέμβριο του 1995, αλλά συνέχισε ακόμα ένα χρόνο στη θέση του κοσμήτορα της ΕΟΑΚ. Σε αυτή τη σύνοδο, που ήταν η 10η, μίλησε για ένα από τα μεγάλα προβλήματα του αθλητισμού, και ιδιαίτερα του ποδοσφαίρου: «*Η βία και ο χουλιγκανισμός δεν είναι κάτι το οποίο σήμερα μπορούμε να παραβλέψουμε*». Μέχρι σήμερα όλοι αποποιούνται ευθυνών...

Ετήσιο προσκύνημα

Τα ολυμπιακά ιδεώδη και οι αξίες του ολυμπισμού έδωσαν μια άλλη διάσταση στη ζωή του Ντίνου Μιχαηλίδη από την πρώτη στιγμή της ενασχόλησής του με αυτά, και στα χρόνια που ακολούθησαν ξόδεψε εκατοντάδες ώρες μιλώντας σε χιλιάδες φίλους του ολυμπισμού και του αθλητισμού.

Ο ολυμπισμός είναι τόσο πολυδιάστατος και τόσο ανεξάντλητη η πηγή γνώσεων που αντλείς από αυτόν, που δύσκολα μπορεί κανείς να αντιληφθεί τη φιλοσοφία του αν δεν εμβαθύνει ή καλύτερα να βιώσει μέσα από αυτόν. Η ιδεολογία του ολυμπισμού, όσο τη μελετάς και εμβαθύνεις σε αυτή, σε κάνει καλύτερο άνθρωπο σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινής σου ζωής.³

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης μετέτρεψε την Αρχαία Ολυμπία σε δεύτερο του σπίτι και γνώριζε την κάθε πέτρα εκεί. Απέκτησε τεράστιο πλούτο γνώσεων για την ιστορία της, τις οποίες γνώσεις μετέφερε κάθε χρόνο στις αποστολές που επισκέπτονταν το μέρος από όλο τον κόσμο. Ήταν σαν ένα ετήσιο προσκύνημα. Ό,τι και να γραφτεί για τη σχέση του με την Αρχαία Ολυμπία, αλλά και τους ανθρώπους της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας, είναι λίγο μπροστά στην πραγματικότητα.

Πάνω αριστερά: Ο Νίκος Φιλάρετος παρακολουθεί την παρέμβαση του Ντίνου Μιχαηλίδη.

Πάνω: Στην Ζ΄ Σύνοδο της ΕΟΑΚ συμμετείχαν πολλοί Κύπριοι αθλητικοί παράγοντες, τους οποίους ο Ντίνος Μιχαηλίδης ξενάγησε στην Αρχαία Ολυμπία. Ανάμεσα σε αυτούς περιλαμβάνονταν, από αριστερά, οι Ιωσήφ Χατζηιωσήφ, Γ.Γ. της ΚΟΕ, Μάριος Τριτοφτίδης (με λευκό κοστούμι), πρόεδρος του ΓΣΟ, Κώστας Χατζηστεφάνου, εκπαιδευτικός και πρώην υφυπουργός Παιδείας, Κλεάνθης Γεωργιάδης, πρόεδρος της ΚΟΕΑΣ, και Ανδρέας Σταύρου, μέλος του Ε.Σ. της ΚΟΕ, που διακρίνονται μαζί με τον Ντίνο Μιχαηλίδη (δεξιά) μπροστά στο μνημείο του Πιέρ ντε Κουμπερτέν.

3. Τα νέα του στίβου, τριμηνιαίο περιοδικό της ΚΟΕΑΣ, τεύχος 4, 2006.

Οι εγκαταστάσεις της Αρχαίας Ολυμπίας, στην οποία ο Ντίνος Μιχαηλίδης καδιέρωσε ετήσια επίσκεψη για τις συνόδους της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας και αποτελούσε κάτι σαν προσκύνημα γι' αυτόν.

Στον Ντίνο Μιχαηλίδη άρεσε να ποζάρει για αναμνηστικές φωτογραφίες στην Αρχαία Ολυμπία χωρίς κοστούμια και γραβάτες, αλλά με απλή ενδυμασία.

Δυο στιγμιότυπα από την ξενάγηση επισκεπτών στην Ολυμπία από τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Στο πρώτο ο Μιχαηλίδης προπορεύεται της ομάδας μέσα στην πυκνή βλάστηση και στο δεύτερο έχοντας βγάλει το μπλουζάκι, λόγω της αφόρητης ζέστης.

Πάνω:
Αναμνηστική
φωτογραφία με
όσους πήραν μέρος
στη σύνοδο που
διοργανώθηκε το
1993 στην Αρχαία
Ολυμπία από την
ΕΘΝΟΑ και τη ΕΟΑΚ,
σε συνεργασία με τη
Διεθνή Ολυμπιακή
Ακαδημία. Στην πρώτη
σειρά, από αριστερά,
ο Νίκος Φιλάρετος,
πρόεδρος της ΔΟΑ, ο
κοσμήτορας Κώστας
Γεωργιάδης και ο
Ντίνος Μιχαηλίδης.
Ανάμεσα στον
Φιλάρετο και τον
Γεωργιάδη διακρίνεται
η σύζυγος του
Μιχαηλίδη Τασούλα,
η οποία επίσης
μνήθηκε στις αξίες του
ολυμπισμού και τις
ομορφιές της Αρχαίας
Ολυμπίας.

Όλοι όρθιοι για την ανάκρουση του ολυμπιακού ύμνου σε ακόμα μία σύνοδο στην Αρχαία Ολυμπία, το 1996. Στη δεύτερη σειρά, από αριστερά, διακρίνονται ο Ντίνος και η Τασούλα Μιχαηλίδου. Πρώτος από δεξιά στην ίδια σειρά είναι ο παγκόσμιος πρωταθλητής του επί κοντώ, Σεργκέι Μπούμκα.

Αναμνηστική φωτογραφία από την Αρχαία Ολυμπία το 1991. Ανάμεσα στους επισκέπτες διακρίνονται, στην προτελευταία σειρά, ο Ντίνος Μιχαηλίδης, τρίτος από δεξιά με άσπρη φόρμα, και δίπλα του, με γαλάζια, ο νεαρός αθλητής Αντώνης Γιωργαλλίδης, μετέπειτα γενικός διευθυντής της ΚΟΕΑΣ.

Πάνω:
Ένα διάλειμμα
χαλάρωσης από τις
εργασίες της συνόδου.
Από αριστερά, ο
πρόεδρος της ΔΟΑ
Νίκος Φιλάρετος
με τη σύζυγό του,
ο κοσμήτορας
Κωνσταντίνος
Γεωργιάδης, ο Ντίνος
Μιχαηλίδης και
η γραμματειακή
λειτουργός της ΔΟΑ.

Αναμνηστική φωτογραφία του Ντίνου και της Τασούλας Μιχαηλίδη στο μνημείο για τον «Θρίαμβο του Διαγόρα», σε μια από τις επισκέψεις τους στην Αρχαία Ολυμπία. Το μνημείο φιλοτέχνησε και δώρισε στη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία, το 1991, ο γλύπτης Νικόλας.

Συζήτηση ομάδων εργασίας σε σύνοδο στην Πινύκα, στον Λόφο της Ακρόπολης. Στη φωτογραφία ο Ντίνος Μιχαηλίδης διακρίνεται στη δεύτερη σειρά από δεξιά, μαζί με τη σύζυγό του Τασούλα. Και οι δυο απορροφημένοι στο διάβασμα. Στην πρώτη σειρά, δεύτερη από αριστερά διακρίνεται η Κύπρια πρωταθλήτρια στίβου Δομνίτσα Λανίτου - Καβουνίδου, από τις κορυφαίες μορφές του κυπριακού και του ελλαδικού αθλητισμού.

Μια πανέμορφη
πανοραμική εικόνα
με τη λέξη ΕΙΡΗΝΗ
δημιούργησαν στον
αγωνιστικό χώρο
του κατάμεστου
Μακαρείου σταδίου
εκατοντάδες παιδιά,
στη διάρκεια της
τελετής έναρξης των
ΑΜΚΕ το 1989.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΟΙ ΑΜΚΕ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΤΟ 1989

Η πρώτη μεγάλη αθλητική διοργάνωση

Το μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός στη χώρα μας από την ανεξαρτησία και τη δημιουργία της Κυπριακής Δημοκρατίας, το 1960, ήταν η διοργάνωση των Γ' Αγώνων Μικρών Κρατών Ευρώπης (ΑΜΚΕ), το τριήμερο 17–20 Μαΐου 1989. Οι ΑΜΚΕ θεσμοθετήθηκαν το 1981 και από τότε διεξάγονται κάθε δύο χρόνια σε μια από τις χώρες που συμμετέχουν.

Η διοργάνωση στην Κύπρο αποτέλεσε ένα γεγονός που διέγειρε και κινητοποίησε ολόκληρο τον αθλητικό κόσμο στο νησί και γέμισε όλα τα στάδια, κλειστά και ανοικτά, με χιλιάδες φιλάθλους. Οι τελετές έναρξης και λήξης, η κυπριακή φιλοξενία σε όλους τους αθλητές που συμμετείχαν, η άψογη διεξαγωγή όλων των αθλημάτων, η πλήρης πληροφόρηση από το γραφείο τύπου, συνέθεσαν μια άρτια διοργάνωση, για την οποία η Κύπρος ένωσε περήφανη και εισέπραξε μπράβο και ευχαριστώ από όλους.

Μπροστάρηδες σε αυτή την πρωτοφανή και γιγαντιαία προσπάθεια ήταν η Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΚΟΕ) και ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού (ΚΟΑ), με τον Ντίνο Μιχαηλίδη να έχει το γενικό πρόσταγμα, από την αρχή μέχρι το τέλος. Να σημειωθεί ότι ο Μιχαηλίδης ήταν αρχηγός αποστολής σε όλους τους ΑΜΚΕ από το 1985 μέχρι το 1995. Εκείνη την περίοδο ήταν γενικός διευθυντής στην ΚΟΕ, όπου ξεκίνησε να δημιουργεί το ανάστημά ενός μεγάλου διοικητικού παράγοντα.

Και επειδή σε μια τέτοια διοργάνωση ακόμα και η τελευταία λεπτομέρεια αποτελεί ένα μικρό χαλίκι στην επιτυχία της, ο Μιχαηλίδης διεκπεραίωσε στην εντέλεια τον στόχο έχοντας δίπλα του δεκάδες άξιους συνεργάτες εθελοντές, που έδωσαν όλες τις δυνάμεις τους.

Δεν ήταν όμως μόνο στο οργανωτικό μέρος που η Κύπρος πήρε άριστα. Στο αγωνιστικό κομμάτι πανηγύρισε την πρωτιά, αφού κέρδισε 79 μετάλλια: 26 χρυσά, 25 αργυρά και 28 χάλκινα.

Ξανά, το 2009

Η Κύπρος ανέλαβε επίσης τη διοργάνωση των 13ων ΑΜΚΕ, το 2009. Ο προγραμματισμός είχε ξεκινήσει επί προεδρίας Κίκη Λαζαρίδη στην ΚΟΕ. Τον Οκτώβρη του 2008 εξελέγη πρόεδρος ο Ουράνιος Ιωαννίδης, και συνέχισε τις προετοιμασίες για τη διοργάνωση των αγώνων. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης εκείνη την περίοδο εργαζόταν στον ΚΟΑ ως υπεύθυνος του Εθνικού Σχεδίου Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ), αλλά ανέλαβε καθήκοντα γενικού υπεύθυνου των ΑΜΚΕ. Οι αγώνες στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία από όλες τις απόψεις. Όπως και το 1989, οι Κύπριοι αθλητές και αθλήτριες κέρδισαν την πρώτη θέση στη συγκομιδή μεταλλίων, με 139 στο σύνολο, που αποτελούσε και ρεκόρ για την ομάδα μας: 59 χρυσά, 47 αργυρά και 33 χάλκινα.

Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης

Η κυπριακή ομάδα
κατά την τελετή
έναρξης των αγώνων.

«Κύριε πρόεδρε,
είναι όλα έτοιμα. Θα
τα πάμε περίφημα». Αυτό φαίνεται να λέει ο Ντίνος Μιχαηλίδης στον πρόεδρο του ΚΟΑ Ουράνιο Ιωαννίδη, στη διάρκεια της δεξίωσης προς τιμήν των επίσημων προσκεκλημένων. Μαζί τους και η Τασούλα Μιχαηλίδου.

Η συνέντευξη τύπου στην οποία οι τέσσερις οικοδεσπότες των Γ' ΑΜΚΕ ανακοινώνουν τις πρώτες λεπτομέρειες για τους αγώνες στην Κύπρο. Από δεξιά, ο δήμαρχος Λευκωσίας Λέλλος Δημητριάδης, που φιλοξένησε στο Δημαρχείο την επίσημη τελετή έναρξης των αγώνων και την υποδοχή των επίσημων προσκεκλημένων. Δεύτερος είναι ο Κίκης Λαζαρίδης, πρόεδρος της ΚΟΕ, στη συνέχεια ο πρόεδρος του ΚΟΑ Ουράνιος Ιωαννίδης και τέλος ο Ντίνος Μιχαηλίδης, γενικός διευθυντής της ΚΟΕ και γενικός υπεύθυνος της διοργάνωσης.

Στη δεξίωση με αφορμή την τελετή έναρξης των αγώνων παρευρέθηκαν πολλοί πολιτειακοί παράγοντες, με πρώτο τον πρόεδρο της Δημοκρατίας Γιώργο Βασιλείου και την πρώτη κυρία, Ανδρούλα Βασιλείου. Τους υποδέχονται η Τασούλα Μιχαηλίδου (κέντρο), σύζυγος του Ντίνου Μιχαηλίδη, και η Λίτσα Ιακωβίδου.

Στιγμιότυπο από τη δεξίωση που παρέθεσε ο ΚΟΑ προς τιμήν των αντιπροσωπειών των χωρών που συμμετείχαν στους Γ' ΑΜΚΕ στη Λευκωσία, αλλά και των Κύπριων αθλητικών παραγόντων. Διακρίνονται οι Γιώργος Μεσημέρτζης, Χάρης Αϊβαλιώτης, Ντίνος Μιχαηλίδης και ξένος αντιπρόσωπος.

Η αφή της ολυμπιακής φλόγας έγινε στον ναό του Απόλλωνα Υλάτη.

Ο Τάκης Λύρας (δεξιά) μπορεί να χαμογελά, όμως οι δύο άλλοι κύριοι έχουν το μυαλό τους αλλού. Αριστερά ο αθλητικογράφος Λουκής Τερεζόπουλος, που είχε την ευθύνη του γραφείου τύπου και της εξυπηρέτησης όλων των αθλητικών συντακτών που ήταν διαπιστευμένοι στους ΑΜΚΕ. Στο κέντρο ο Ντίνος Μιχαηλίδης, που είχε τη γενική ευθύνη των αγώνων, ένα τεράστιο βάρος. Στο τέλος πήγαν όλα καλά.

Ο δήμαρχος Λευκωσίας Λέλλος Δημητριάδης κρατώντας την ολυμπιακή δάδα κηρύσσει την έναρξη των Γ΄ Αγώνων Μικρών Κρατών Ευρώπης.

Η επίσημη τελετή έναρξης πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Μέγαρο Λευκωσίας από τον δήμαρχο Λέλλο Δημητριάδη, ενώπιον των επίσημων αντιπροσωπειών όλων των κρατών που συμμετείχαν στους αγώνες. Ο πρόεδρος του ΚΟΑ Ουράνιος Ιωαννίδης μαζί με τη σύζυγό του υποδέχθηκαν τις ξένες αντιπροσωπείες, με υψηλό καλεσμένο τον πρίγκιπα Αλβέρτο του Μονακό. Στη συνέχεια όλοι μεταφέρθηκαν στο Μακάρειο στάδιο, όπου υποδέχθηκαν τον πρόεδρο της Δημοκρατίας Γιώργο Βασιλείου και την πρώτη κυρία, Ανδρούλα Βασιλείου, και ακολούθησε η τελετή έναρξης εντός του σταδίου.

Ο πρόεδρος του ΚΟΑ Ουράνιος Ιωαννίδης μαζί με τη σύζυγό του Αγγελική Χατζησάββα υποδέχονται τον πρίγκιπα του Μονακό Αλβέρτο, ο οποίος είχε έρθει στην Κύπρο για τους αγώνες.

Η τελετή έναρξης στο κατάρμεστο Μακάρειο. Εντός του σταδίου εισέρχονται εκατό σημαιοφόροι. Μια συγκινητική στιγμή.

Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Γιώργος Βασιλείου εισέρχεται στο Μακάρειο στάδιο συνοδευόμενος από τους Ουράνιο Ιωαννίδη και Κίκη Λαζαρίδη.

Η Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή και ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού συνεργάστηκαν για την πετυχημένη διεξαγωγή των αγώνων, έχοντας επικεφαλής τους προέδρους των δύο φορέων.

Ο πρόεδρος του ΚΟΑ Ουράνιος Ιωαννίδης απονέμει τα χρυσά μετάλλια στις αθλήτριες της κυπριακής ομάδας πετόσφαιρας, που ανέβηκαν στο πιο ψηλό βάθρο.

Ο πρίγκιπας Αλβέρτο του Μονακό, περιστοιχιζόμενος από τις κοπέλες της διοργάνωσης.

Οι αγώνες έχουν ολοκληρωθεί με νικήτρια την ομάδα της διοργανώτριας χώρας, και δυο από τις φιλοξενούμενες αποστολές συγχαίρουν την Κύπρο και ευχαριστούν, κατά την τελετή λήξης. Πρόκειται για τις ομάδες του Λιχτενστάιν και της Ανδόρρας, που θα διοργανώνουν τους επόμενους ΑΜΚΕ, το 1991.

Μέλη της κυπριακής αποστολής παρακολουθούν αγώνες στίβου στους Β΄ ΑΜΚΕ στο Μονακό, το 1987. Διακρίνονται στην πρώτη σειρά ο Κλεάνθης Γεωργιάδης, πρόεδρος της ΚΟΕΑΣ, με τη σύζυγό του, στη δεύτερη σειρά ο Γιώργης Καθητζιώτης, μέλος του Δ.Σ. του ΚΟΑ, στην επόμενη σειρά ο Πρίamos Ιωαννίδης, προπονητής της Εθνικής ομάδας πετόσφαιρας, και πίσω του ο Ντίνος Μιχαηλίδης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Διεθνείς διοργανώσεις

Η δεκαετία 1985–1995 ήταν ίσως η πιο παραγωγική και έντονη για την Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΚΟΕ) και τους ανθρώπους που βρίσκονταν στο τιμόνι της. Δεν τολμά κανείς να σκεφτεί πού θα βρισκόταν ο κυπριακός αθλητισμός σήμερα αν εκείνη τη δεκαετία κάποιοι άλλοι έπαιρναν τις αποφάσεις και διαμόρφωναν το μέλλον του αθλητισμού της Κύπρου. Κι αυτό δεν είναι καθόλου υπερβολή.

Δεν ήταν μόνο η ανάδειξη της ικανότητας της μικρής Κύπρου να διεκπεραιώσει μια μεγάλη αθλητική διοργάνωση όπως ήταν οι Γ΄ Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης (ΑΜΚΕ) το 1989, αλλά και το αγωνιστικό ξεπέταγμα με την ανάδειξη πολλών μεγάλων αθλητών και αθλητριών που αποτελούσαν τις ομάδες που εκπροσώπησαν την Κύπρο στις Ολυμπιάδες του 1988 και του 1992, αλλά όχι μόνο σε αυτές. Το ίδιο ισχύει και για τις Ολυμπιάδες που προηγήθηκαν (1980 και 1984) καθώς και μετά το 1992.

Ως γενικός διευθυντής της ΚΟΕ, αλλά και αργότερα, ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε τη μεγάλη ευθύνη να ηγείται των αποστολών της αθλητικής ομάδας της Κύπρου σε Ολυμπιακούς, Κοινοπολιτειακούς και άλλους αγώνες, καθώς και σε αμέτρητες διεθνείς διοργανώσεις. Κατείχε όλα τα απαιτούμενα προσόντα για να φέρει σε πέρας μια τέτοια δύσκολη και σύνθετη αποστολή: Τεχνογνωσία, οργανωτικότητα, αυστηρότητα και επικοινωνία με ξένους αθλητικούς παράγοντες, αλλά και με τα μέλη των κυπριακών αποστολών. Παρά τίθενται πιο κάτω στοιχεία από τις πιο σημαντικές συμμετοχές της Κύπρου σε διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις των οποίων ηγήθηκε.

1987 - Μονακό

Η πρώτη διοργάνωση των ΑΜΚΕ όπου ο Ντίνος Μιχαηλίδης ετέθη επικεφαλής της αποστολής της κυπριακής ομάδας ήταν το 1985. Ύστερα από δύο χρόνια, τον Μάιο του 1987, πραγματοποιήθηκαν στο Μονακό οι Β΄ ΑΜΚΕ, με αρχηγό αποστολής και πάλι τον Μιχαηλίδη. Οι αγώνες ήταν σαν γενική πρόβα ενόψει των Γ΄ ΑΜΚΕ, που θα διεξάγονταν στην Κύπρο δύο χρόνια αργότερα. Στο Μονακό η κυπριακή ομάδα συμμετείχε σε όλα τα αθλήματα, με τον στίβο στην πρώτη γραμμή. Στα δύο ομαδικά αθλήματα, καλαθόσφαιρας και πετόσφαιρας, οι Κύπριοι αθλητές κέρδισαν μετάλλια. Προπονητές των ομάδων ήταν τότε οι Τάκης Λύρας και Πρίαμος Ιωαννίδης, αντίστοιχα. Την αποστολή συνόδευσε και το μέλος του Δ.Σ. του ΚΟΑ Γιώργης Καθητζιώτης.

1988 – Σεούλ

Ένα χρόνο αργότερα, στο δεύτερο μισό Σεπτεμβρίου 1988, πραγματοποιήθηκε στη Σεούλ η 24η Ολυμπιάδα, όπου συμμετείχε και η Κύπρος, με αρχηγό αποστολής τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Αυτοί ήταν οι τρίτοι Ολυμπιακοί αγώνες στους οποίους έπαιρνε μέρος η Κύπρος, αφού μόλις το 1980

Μέρος της κυπριακής αποστολής στους Ολυμπιακούς της Σεούλ το 1988. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, όρθιος δεύτερος από αριστερά, πλαισιωμένος από αθλητές και αθλήτριες.

Κάτω: Η αποστολή της Κύπρου εντός του σταδίου, έτοιμη για την τελετή έναρξης.

Κάτω δεξιά: Στη διάρκεια των αγώνων ο Ντίνος Μιχαηλίδης επισκέφθηκε το Ολυμπιακό σκοπευτήριο.

Δεξιά: Ο Ντίνος Μιχαηλίδης μαζί με τον Ιωσήφ Χατζηιωσήφ στον χώρο των επισήμων.

είχε καταφέρει η ΚΟΕ να εξασφαλίσει συμμετοχή, στην Ολυμπιάδα της Μόσχας.

Η κυπριακή ομάδα το 1988 αποτελείτο από εννέα αθλητές που προέρχονταν από τέσσερα αθλήματα. Είχε στις τάξεις της αθλητές και αθλήτριες μεγάλους βεληνεκούς, όπως ήταν οι Μάριος Χατζηανδρέου, Άντρη Αβραάμ, Σπύρος Σπύρου, Μαρούλα Λάμπρου, Ηλίας Ιωάννου, καθώς και ο σκοπευτής Μάικ Τύμβιος, που ήταν ο σημαιοφόρος στην τελετή έναρξης. Ο Δημήτρης Ευθυμίου και ο Πανίκος Ευριπίδου συνόδευσαν την ομάδα ως προπονητές. Στην αποστολή περιλαμβάνονταν επίσης ο γενικός γραμματέας της ΚΟΕ Ιωσήφ Χατζηιωσήφ και το μέλος του Δ.Σ. του ΚΟΑ Χάρης Αϊβαλιώτης.

Μαζί με την κυπριακή αποστολή, για να παρακολουθήσουν τους αγώνες, είχε ταξιδεύσει και ο μετέπειτα πρόεδρος της Δημοκρατίας Τάσσος Παπαδόπουλος, μαζί με τη σύζυγό του Φωτεινή. Ήταν και οι δύο λάτρεις του κλασικού αθλητισμού και δεν έχαναν Ολυμπιακούς αγώνες.

Η Ολυμπιάδα στη Σεούλ έμεινε στην ιστορία ως η διοργάνωση της ντόπας, αφού πρωτοκλασάτοι αθλητές όπως ο Μπεν Τζόνσον (στα 100 μ.) βρέθηκαν θετικοί στη χρήση αναβολικών ουσιών. Από τότε ξεκίνησε να αμφισβητείται η καθαρότητα των Ολυμπιακών αγώνων.

1989 - Λευκωσία

Η επόμενη μεγάλη διοργάνωση ήταν οι Γ'ΑΜΚΕ, που πραγματοποιήθηκαν στη Λευκωσία. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ως αρχηγός αποστολής, και η ομάδα του, πήραν άριστα στη διοργάνωση.

1990 - Όκλαντ (Νέα Ζηλανδία)

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης εκπροσώπησε την ΚΟΕ και την Κύπρο στο συνέδριο των κρατών μελών της Κοινοπολιτείας που πραγματοποιήθηκε το 1990 στην πόλη Όκλαντ της μακρινής Νέας Ζηλανδίας.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης
στο συνέδριο
των μελών της
Κοινοπολιτείας το
1990.

Η ηγεσία της ΚΟΕ, Κίκης Λαζαρίδης, πρόεδρος (στο κέντρο), και Ιωσήφ Χατζηιωσήφ, γενικός γραμματέας, μαζί και ο Ντίνος Μιχαηλίδης, παρακολουθούν τις εργασίες συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε στη Βαρκελώνη το 1992, πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Ήταν επίσης αρχηγός αποστολής της κυπριακής ομάδας που συμμετείχε στους αγώνες όπου η Κύπρος κέρδισε το πρώτο χρυσό μετάλλιο της σε Κοινοπολιτειακούς αγώνες. Ήρθε από τον Μάριο Χατζηανδρέου στο τριπλούν, ενώ ο Γιώργος Σακέλλης κέρδισε αργυρό στη σκοποβολή. Στην επιστροφή της αποστολής, στο αεροδρόμιο Λάρνακας, ο Ντίνος Μιχαηλίδης έκανε δηλώσεις προς το κρατικό κανάλι.¹

Η αποστολή μας θα πρέπει να κριθεί ως η πιο πετυχημένη τα τελευταία χρόνια. Πρώτη φορά φέραμε τόσο καλά αποτελέσματα, πρώτη φορά κερδίσαμε μετάλλια από τόσο μεγάλους αγώνες. Η απόδοση και στα πέντε αθλήματα που πήραμε μέρος ήταν εξαιρετική.

Με την ευκαιρία θέλω να ευχαριστήσω τους προπονητές των πέντε αθλημάτων για τη βοήθειά τους, να συγχαρώ τους αθλητές για την προσπάθεια και συμπεριφορά τους. Η επιτυχία του Μάριου με το χρυσό στο τριπλούν ήταν το επιστέγασμα της συλλογικής προσπάθειας των αθλητών σε όλα τα αθλήματα.

1992 – Βαρκελώνη

Στους Ολυμπιακούς της Βαρκελώνης, η Κύπρος διπλασίασε τόσο τον αριθμό των αθλητών όσο και τα αθλήματα στα οποία συμμετείχε. Δεκαεπτά αθλητές από οκτώ αθλήματα. Ήταν μια τεράστια πρόοδος του κυπριακού αθλητισμού.

Οι δεκαεπτά αθλητές που αποτέλεσαν την κυπριακή ομάδα ήταν οι Γιάννης Ζησιμίδης, Μάριος Χατζηανδρέου, Φώτης Στεφανή, Άντρι Αβραάμ, Έλλη Ευαγγελίδου (στίβος), Ηλίας Ιωάννου, Χριστόδουλος Κατσινιορίδης (τζούντο), Σταύρος Μιχαηλίδης, Χαράλαμπος Παναγίδης (κολύμβηση), Δημήτρης Λόρδος, Αντώνης Νικολαΐδης (σκόπευση), Πέτρος Έλτον, Νικόλας

1. «Ψηφιακός Ηρόδοτος», Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

Δύο στιγμιότυπα από την υπογραφή πρωτοκόλλων με εκπροσώπους γειτονικών και άλλων χωρών, υπό την επίβλεψη του Ντίνου Μιχαηλίδη. Τα πρωτόκολλα υπογράφει εκ μέρους της Κύπρου, ο πρόεδρος της ΚΟΕ, Κίκης Λαζαρίδης.

Επιφανίου (ιστιοπλοΐα), Άννα Κίμωνος, Έλενα Χατζησάββα (ρυθμική γυμναστική) Κώστας Ηλιάδης (πάλη) και Σίμος Σιμώνης (τοξοβολία).

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, που ήταν αρχηγός αποστολής, συμμετείχε επίσης στο συνέδριο των Ολυμπιακών Επιτροπών που πραγματοποιήθηκε παράλληλα με τη διεξαγωγή των αγώνων. Το συνέδριο παρακολούθησαν επίσης οι Κίκης Λαζαρίδης και Ιωσήφ Χατζηιωσήφ, πρόεδρος και γενικός γραμματέας της ΚΟΕ.

1994 – Βικτόρια (Καναδάς)

Το καλοκαίρι του 1994 πραγματοποιήθηκαν οι Κοινοπολιτειακοί αγώνες στην πόλη Βικτόρια της Βρετανικής Κολομβίας, πολιτείας του Καναδά, πρώην αποικίας του Ηνωμένου Βασιλείου. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης τέθηκε επικεφαλής της κυπριακής αποστολής, ενώ συμμετείχε και στη γενική συνέλευση των κρατών μελών της Κοινοπολιτείας. Όπως συνήθιζε σε τέτοια ταξίδια, αξιοποίησε τον ελεύθερο χρόνο του για περιδιάβαση στην πόλη και επίσκεψη στα αξιοθέατα.

Η συμμετοχή της Κύπρου στους Μεσογειακούς αγώνες, καθώς και η πολύχρονη παρουσία και δράση του Ντίνου Μιχαηλίδη στην Τεχνική Επιτροπή της Διεθνούς Επιτροπής Μεσογειακών Αγώνων, καλύπτονται σε κεφάλαιο που ακολουθεί.

Η επιτυχία του Γιώργου Λουκαΐδη

Το 1991 ο έφηβος αθλητής Γιώργος Λουκαΐδης πέτυχε μια ανεπανάληπτη νίκη στους Πανευρωπαϊκούς αγώνες εφήβων στη Θεσσαλονίκη, κάνοντας ρεκόρ στα 3 χλμ στιπλ. Η ΚΟΕΑΣ, σε συνεννόηση με την ΚΟΕ, διοργάνωσε εκδήλωση για την απονομή στον αθλητή του βραβείου της Αργυρής Νίκης 1992. Διακρίνονται, από αριστερά, ο Αντώνης Δράκος, πρόεδρος ΚΟΕΑΣ, η Μαρκίτα Λουκαΐδη, μητέρα του Γιώργου, ο Γιώργος Λουκαΐδης, ο Κίκης Λαζαρίδης, πρόεδρος της ΚΟΕ, ο Γιώργος Μιχαηλίδης και ο Ντίνος Μιχαηλίδης, γενικός διευθυντής της ΚΟΕ.

Διεθνή συνέδρια

Τη δεκαετία 1985–1995, η ΚΟΕ καθιερωνόταν στο εξωτερικό μέσα από τη συμμετοχή της σε συνέδρια σε ολόκληρο τον κόσμο. Το 1985, όταν ο Ντίνος Μιχαηλίδης προσλήφθηκε ως γενικός διευθυντής, βρισκόταν ακόμα στα σπάργανα. Είχε πραγματική ζωή μόλις επτά χρόνων, αφού είχε αναγνωριστεί από τη ΔΟΕ το 1978 και πήρε μέρος στην Ολυμπιάδα της Μόσχας το 1980.

Η Κύπρος ήταν άγνωστη στον χώρο του διεθνούς αθλητισμού, αλλά άρχισε να δίνει το παρών της σε κάθε συνέδριο όπου προσκαλείτο, δημιουργώντας έτσι τις σχέσεις και διασυνδέσεις που χρειαζόνταν για να βγει από το καβούκι της. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, με την εντιμότητα, την απλότητα και την ευθυκρισία που τον χαρακτήριζαν, αλλά και με τον τεράστιο πλούτο γνώσεων που είχε αποκτήσει ως αθλητής, γυμναστής απόφοιτος της Γυμναστικής Ακαδημίας Αθηνών και προπονητής, κέρδιζε με την προσωπικότητά του κάθε συνομιλητή του και κάθε σύνεδρο στα συνέδρια στα οποία συμμετείχε.

Μαζί με τους συνεργάτες του έβαλε πολλά χαλίκια για να κτιστεί το αθλητικό οικοδόμημα της Κύπρου. Η εκλογή του στην Τεχνική Επιτροπή των Μεσογειακών αγώνων το 1987, του έδωσε την ευκαιρία να συνεργαστεί με αθλητικούς παράγοντες όλων των χωρών της Μεσογείου και τον καθιέρωσε ως έναν διοικητικό διεθνούς εμβέλειας. Όλοι οι συνεργάτες του σε εκείνη την επιτροπή μιλούν μέχρι σήμερα με θαυμασμό και εκτίμηση για το ήθος του. Έχουν όλοι να πουν όχι έναν, αλλά πολλούς καλούς λόγους για τον Ντίνο Μιχαηλίδη.

Συμμετοχή σε συνέδριο στο Νέο Δελχί το 1986, με θέμα «Ερασιτεχνισμός και επαγγελματισμός».

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης μπήκε στα βαθιά της ΚΟΕ, και πλέον ήταν ο πρώτος εκπρόσωπός της σε όλα τα συνέδρια. Μαζί του σε πολλές περιπτώσεις ήταν ο γενικός γραμματέας της ΚΟΕ Ιωσήφ Χατζηιωσήφ.

Το συνέδριο της ΕΑΒΑ στην Κύπρο το 1990

Το 1990 ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού φιλοξένησε στην Κύπρο το Στ' Ετήσιο Κογκρέσο της Elite Advanced Basketball Academy (ΕΑΒΑ), δηλαδή της Ακαδημίας Καλαθόσφαιρας για ψηλού επιπέδου ταλέντα. Στο βήμα ο Ντίνος Μιχαηλίδης απευθύνει χαιρετισμό, ενώ στο πάνελ βρίσκονται ο πρόεδρος του ΚΟΑ Ουράνιος Ιωαννίδης, ο γενικός διευθυντής του ΚΟΑ Χαράλαμπος Κουκκουλαρίδης και εκπρόσωπος από το εξωτερικό.

Η (προσωρινή) αποχώρηση από την ΚΟΕ

Τον Νοέμβριο του 1995 ολοκληρώθηκε ο πρώτος κύκλος του Ντίνου Μιχαηλίδη στην ΚΟΕ. Εκτός από άλλους λόγους, είχε τερματιστεί και η απόσπασή του από το Υπουργείο Παιδείας, στο οποίο υπαγόταν ως εκπαιδευτικός. Ως αποτέλεσμα, το εκτελεστικό συμβούλιο της ΚΟΕ ξεκίνησε διαδικασία για την πρόσληψη ανώτερου διοικητικού λειτουργού και κατ' επέκταση γενικού διευθυντή. Σύμφωνα με τα πρακτικά συνεδρίας,² το εκτελεστικό συμβούλιο «συνήλθε ειδικά για να συναντήσει και να εξετάσει με προφορική συνέντευξη τους αιτητές οι οποίοι είχαν προκριθεί από την ειδική επιτροπή του Ε.Σ. για την πιο πάνω θέση». Ο συνολικός αριθμός των αιτητών ανερχόταν σε 52 άτομα. Ανάμεσά τους και γνωστά ονόματα πρώην αθλητών και παραγόντων που πέρασαν από τον κυπριακό αθλητισμό. Σύμφωνα πάντα με το ίδιο πρακτικό, το εκτελεστικό συμβούλιο «έκρινε ομόφωνα ότι ο επικρατέστερος των υποψηφίων ήταν ο Νίκος Καρτακούλλης και αποφάσισε να τον προσλάβει από την 1η Δεκεμβρίου 1995».

Η κυπριακή αντιπροσωπεία παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσοχή τις εργασίες συνεδρίου στην Κύπρο. Από δεξιά ο Ντίνος Μιχαηλίδης, γενικός διευθυντής της ΚΟΕ, ο Ανδρέας Σταύρου, μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου της ΚΟΕ, και ο Κώστας Παπακώστας, έφορος αθλημάτων του ΚΟΑ.

Με πλατύ χαμόγελο ο Ουράνιος Ιωαννίδης και ο Ντίνος Μιχαηλίδης σε ένα συνέδριο το 1989, όπου εκπροσώπησαν τον ΚΟΑ. Εκείνη την περίοδο ο Ουράνιος Ιωαννίδης ήταν πρόεδρος του Δ.Σ. του ΚΟΑ και ο Ντίνος Μιχαηλίδης μέλος. Δύο άνθρωποι που αφιέρωσαν ολόκληρη τη ζωή τους στον αθλητισμό του τόπου μας.

2. Πρακτικά συνεδρίας του εκτελεστικού συμβουλίου της ΚΟΕ την 1.11.1995.

Η ηγεσία της ΚΟΕ μαζί με τον Ντίνο Μιχαηλίδη επισκέπτονται τον Οικουμενικό Πατριάρχη στην Κωνσταντινούπολη, στο περιθώριο συμμετοχής σε συνέδριο στην πόλη.

Τον Ιούλη του 1992, ο Ντίνος Μιχαηλίδης εκπροσώπησε την ΚΟΕ και την Κύπρο σε παγκόσμιο αθλητικό συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στη Νότιο Αφρική. Και φυσικά, πέρα από τα αξιοθέατα, το μεγάλο ενδιαφέρον ήταν μια πιθανή συνάντηση με τη μεγάλη επαναστατική προσωπικότητα του Νέλσον Μαντέλα. Αυτή πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια αθλητικών παραγόντων της Νοτίου Αφρικής που συμμετείχαν στο συνέδριο. Στη φωτογραφία ένας από αυτούς μεταφέρει στον Μαντέλα πληροφορίες για τους επισκέπτες του, καθώς ο Ντίνος Μιχαηλίδης και ο Αντώνης Δράκος παρακολουθούν.

Προσωπικότητες που γνώρισε

Στη διάρκεια των ταξιδιών του σε διάφορες χώρες, είτε για αθλητικές συναντήσεις είτε για συνέδρια, ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε την ευκαιρία να γνωρίσει προσωπικότητες από τον πολιτικό, τον θρησκευτικό και τον αθλητικό χώρο. Μίλησε με πλανητάρχες, προέδρους, πρωθυπουργούς, θρησκευτικούς ηγέτες, επαναστατικές προσωπικότητες, καθώς και παγκόσμιους πρωταθλητές στον κλασικό αθλητισμό. Πολλές φορές έλεγε σε φίλους και συνεργάτες ότι ένιωθε ευλογημένος που είχε την ευκαιρία, στη διάρκεια του 60χρονου περάσματος του από τον χώρο του αθλητισμού, να συναντήσει αυτές τις προσωπικότητες, αλλά και να επισκεφθεί τις φυσικές ομορφιές του κόσμου.

Συνέδριο των μελών της Κοινοπολιτείας το 1988, στο Νέο Δελχί των Ινδιών, και συνάντηση με τον πρωθυπουργό της χώρας Ρατζίβ Γκάντι.

Οι Ολυμπιακοί αγώνες του 1996 πραγματοποιήθηκαν στην Ατλάντα των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και χαρακτηρίστηκαν ως οι πλέον εμπορευματοποιημένοι στην ιστορία του θεσμού. Οι επικεφαλής της κυπριακής αποστολής, Κίκης Λαζαρίδης, Ιωσήφ Χατζηιωσήφ και Ντίνος Μιχαηλίδης, πρόεδρος, γραμματέας και γενικός διευθυντής της ΚΟΕ, αντίστοιχα, επισκέφθηκαν τον πρόεδρο Τζίμι Κάρτερ στο εξοχικό του.

Ένας θρύλος του κυπριακού αθλητισμού υποδέχεται ένα θρύλο του ελληνικού αθλητισμού. Ο αξεπέραστος Πύρρος Δήμας επισκέπτεται το νησί μας και τον υποδέχεται ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Ο Δήμας ήταν τέσσερις φορές ολυμπιονίκης στην άρση βαρών, και κατά τις επισκέψεις που πραγματοποίησε αργότερα στην Κύπρο ως πρόεδρος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Άρσης Βαρών, συνέβαλε καθοριστικά στην ανάπτυξη του αθλήματος στην Κύπρο.

Ο Αλμπέρτο Χουαντορένα υπήρξε ένας από τους μέγιστους αθλητές του κλασικού αθλητισμού στο παγκόσμιο στερέωμα. Κουβανός στην καταγωγή, αναδείχθηκε σε χρυσό ολυμπιονίκη στα αγωνίσματα των 400 μ. και 800 μ. το 1976, στο Μόντρεαλ. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε κάθε λόγο να συναντήσει τον Κουβανό αθλητή όταν αυτός βρέθηκε στην Κύπρο το 1987, αφού έτρεχαν τα ίδια αγωνίσματα. Ο Χουαντορένα πήρε το παρωνύμιο «άλογο», αφού έτρεχε με μεγάλο διασκελισμό, σαν καλπασμό αλόγου. Χρημάτισε υπουργός Αθλητισμού στην Κούβα. Στη φωτογραφία και ο τότε πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Αθλητικού Τύπου, Πέτρος Λινάρδος.

Αναμνηστική φωτογραφία με τον μεγάλο Σεργκέι Μπούμπκα, τον υπεραθλητή των αιθέρων, που ήταν στο προσκήνιο για πάνω από μια δεκαετία στο άθλημα του άλματος επί κοντώ. Θεωρείται ο κορυφαίος στο αγώνισμά του, και από τους καλύτερους στη σύγχρονη ιστορία του κλασικού αθλητισμού. Εκπροσώπησε τη Σοβιετική Ένωση έως και τη διάλυσή της, το 1991. Ο Μπούμπκα έχει κατακτήσει έξι συνεχόμενα Παγκόσμια Πρωταθλήματα Στίβου, έχει κερδίσει ένα χρυσό μετάλλιο στους Ολυμπιακούς και έχει σπάσει το παγκόσμιο ρεκόρ άλματος επί κοντώ 35 φορές (17 ανοικτού και 18 κλειστού στίβου), περισσότερες από οποιονδήποτε άλλο αθλητή στίβου. Είναι ο πρώτος που πέρασε τα 6 μέτρα, το 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Σε συνέντευξη τύπου, ο διευθυντής του ΕΣΥΑΑ Ντίνος Μιχαηλίδης εξηγεί τους στόχους και το όραμα του νέου σχεδιασμού του ΚΟΑ.

Δεκατέσσερα χρόνια στο ΕΣΥΑΑ

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης άφησε έντονη τη σφραγίδα του και στο Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ), που συστάθηκε από τον ΚΟΑ το 1998.

Στόχος του ΕΣΥΑΑ ήταν και είναι να υποστηρίξει τις αναπτυξιακές ηλικίες του αθλητισμού οργανωμένα, μέσω των σωματείων και των συλλόγων, δηλαδή ενισχύοντάς τις σε συγκεκριμένους τομείς. Στην ουσία είναι ένα εθνικό ειδικό σχέδιο με απώτερο στόχο ο κυπριακός αθλητισμός να αποκτήσει μελλοντικά τη δική του ταυτότητα μέσα από αναπτυξιακές διαδικασίες. Το σχέδιο προορίζεται για παιδιά ηλικίας 12–16 χρονών.

Ο Μιχαηλίδης ήταν υπεύθυνος του σχεδιασμού και εργάστηκε για 14 συνεχή χρόνια καθοδηγώντας τους υπεύθυνους αθλημάτων, τους συντονιστές και το λοιπό προσωπικό να υλοποιήσουν το πρόγραμμα, να εντοπίσουν και να αναπτύξουν ταλέντα σε όλα τα αθλήματα.

Υπήρχαν πέντε υπεύθυνοι αθλημάτων (ποδόσφαιρο, καλαθόσφαιρα, πετόσφαιρα, χειροσφαίριση και ατομικά αθλήματα), κάτω από τους οποίους λειτουργούσαν οι επαρχιακοί επιθεωρητές. Αποκλειστική ευθύνη των επιθεωρητών ήταν να παρακολουθούν τις ακαδημίες των σωματείων που υπάγονταν στο ΕΣΥΑΑ και να υποβάλλουν μηνιαίες εκθέσεις για τη σωστή ή όχι λειτουργία τους.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης αποχώρησε από το ΕΣΥΑΑ το 2012, όταν ο ίδιος ένιωσε ότι έδωσε ότι είχε να δώσει, και είχε ολοκληρώσει τον κύκλο του στον σχεδιασμό. Μετά την αποχώρησή του, επικεφαλής του ΕΣΥΑΑ ανέλαβε ο λειτουργός του ΚΟΑ Κώστας Σολωμού, με τη δομή να παραμένει η ίδια.

Ο τότε γενικός διευθυντής του ΚΟΑ Κώστας Παπακώστας, που έζησε από κοντά τη 14χρονη παρουσία του Ντίνου Μιχαηλίδη στο ΕΣΥΑΑ μιλά για την προσφορά του στο κεφάλαιο 14 (σελ. 251-252) .

Οι φωτογραφίες που παραθέτουμε στη συνέχεια καταγράφουν την ιστορία του ΕΣΥΑΑ, τους πρώτους ανθρώπους που το στελέχωσαν και την αθλητική δραστηριότητα των παιδιών. Επίσης παρουσιάζεται η εκδήλωση που διοργανώθηκε από τον ΚΟΑ προς τιμήν του Ντίνου Μιχαηλίδη με αφορμή την αποχώρησή του το 2012.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης (κέντρο) μαζί με τους υπεύθυνους και επιθεωρητές αθλημάτων στο ξεκίνημα του ΕΣΥΑΑ το 1998. Διακρίνονται, από δεξιά, Αντώνης Γιωργαλλίδης, Νίκος Περικλέους, Λούκας Κότροφος, Άντρος Παπαπέτρου, Κύπρος Πετρίδης, Αλέξης Λύρας, Σταύρος Μιχαηλίδης, Μιχάλης Κρασιάς, Μιχάλης Μαυρίδης και Άδως Χαραλαμπίδης.

Δεξιά: Από σεμινάριο προπονητών του ΕΣΥ-ΑΑ στα πρώτα χρόνια λειτουργίας του.

Κάτω: Ο διευθυντής του ΕΣΥΑΑ Ντίνος Μιχαηλίδης και η υπεύθυνη των ατομικών αθλημάτων Κάλλη Χατζηιωσήφ, και οι δυο όρθιοι αριστερά, μαζί με τις προπονήτριες Ντανιέλλα Στυλιανού, Δόλα Ζαχαρίου, Μαρία Δημητρίου και Ευτυχία Γιάλλουρου, μαζί με αθλήτριες γυμναστικής.

Πάνω:
Μια από τις πρώτες
ενέργειες του ΕΣΥΑΑ
ήταν η διοργάνωση
σεμιναρίου για
Πρώτες Βοήθειες,
ώστε να αποκτήσουν
όλοι οι εμπλεκόμενοι
στον σχεδιασμό το
σχετικό δίπλωμα.
Αυτό επιβαλλόταν
για αντιμετώπιση
τυχόν ατυχημάτων
στη διάρκεια των
προπονήσεων.

Πάνω αριστερά:
2009. Αγώνες
πυγμαχίας.

Αριστερά:
2017. Διοργάνωση
αγώνων καλαθόσφαι-
ρας για αξιολόγηση
επίλεκτων.

Κάτω :
2024. Στιγμιότυπο από
αγώνες στίβου του
ΕΣΥΑΑ στο Εθνικό
στάδιο στίβου.

2022. Ο ΚΟΑ διοργάνωσε καλοκαιρινό κάμπινγκ στον Αγρό για 28 παιδιά που είχαν επιλεγεί από όλα τα αθλήματα. Στο κάμπινγκ πήραν μέρος ο υπεύθυνος λειτουργός του ΚΟΑ Κώστας Σολωμού, οι συντονιστές Μάριος Χρίστου (ποδόσφαιρο), Ελισσαίος Χριστοδούλου (πετόσφαιρα), Κώστας Κωνσταντίνου (χειροσφαίριση) και οι επιθεωρητές Έλενα Παπακωνσταντίνου και Κυριάκος Μυλωνά. Το κάμπινγκ επισκέφθηκαν ο πρόεδρος του ΚΟΑ Ανδρέας Μιχαηλίδης, η αντιπρόεδρος Κάλλη Χατζηιωσήφ και το μέλος του Δ.Σ. Σωτήρης Αδάμου.

Το ευχαριστώ στον Ντίνο

Τον Δεκέμβριο του 2012, μετά την αποχώρηση του Ντίνου Μιχαηλίδη από τη θέση του διευθυντή του ΕΣΥΑΑ, ο ΚΟΑ διοργάνωσε εκδήλωση για να τον τιμήσει για τη 14χρονη προσφορά του στο πρόγραμμα. Ήταν μια εκδήλωση λιτή και με πολλά μηνύματα, φορτισμένη συγκινησιακά, που προσέλκυσε εκατοντάδες φίλους και εκτιμητές του Ντίνου Μιχαηλίδη. Στην κατάμεστη αίθουσα στο Ολυμπιακό μέγαρο αναδείχθηκε η τεράστια προσφορά του, αλλά και η αγάπη και ο σεβασμός που κατάφερε να κερδίσει. Ανάμεσα στο ακροατήριο ήταν πολιτειακοί αξιωματούχοι, ο πρόεδρος και άλλα μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου της ΚΟΕ, μέλη του διοικητικού συμβουλίου και ο γενικός διευθυντής του ΚΟΑ Κώστας Παπακώστας, ο πρόεδρος του ΓΣΠ Δώρος Ιωαννίδης, μέλη της οικογένειας του Ντίνου Μιχαηλίδη, πρώην συνεργάτες του στο ΕΣΥΑΑ, προπονητές και πολλοί άλλοι εκτιμητές του έργου του.

Για τη ζωή, το έργο και την προσφορά του Ντίνου Μιχαηλίδη στον αθλητισμό μίλησε το μέλος του διοικητικού συμβουλίου του ΚΟΑ, πρώην πρωταθλητής στίβου και αθλητής του Ντίνου Μιχαηλίδη, Σπύρος Σπύρου. Ύστερα από προβολή ταινίας για τη δράση του Μιχαηλίδη στο ΕΣΥΑΑ, ο πρόεδρος του ΚΟΑ Πάμπος Στυλιανού κατέθεσε το σκεπτικό της απόφασης του Δ.Σ. για τη βράβευσή του και αναφέρθηκε εκτεταμένα στις αρετές που τον έκαναν έναν άξιο διοικητικό ηγέτη. Στη συνέχεια ο πρόεδρος του ΚΟΑ απένειμε στον τιμώμενο βαρύτιμο έπαθλο.

Στην αντιφώνησή του, φανερά συγκινημένος ο Ντίνος Μιχαηλίδης ευχαρίστησε τον ΚΟΑ για την τιμή και ανέφερε ότι το ΕΣΥΑΑ κατέχει ξεχωριστή θέση στην επαγγελματική του σταδιοδρομία. Είπε χαρακτηριστικά:

Φωτογραφίες από την εκδήλωση προς τιμή του Μιχαηλίδη. Πάνω, σε πρώτο πλάνο από δεξιά, Κώστας Παπακώστας, Γ.Δ. της ΚΟΑ, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, κοσμήτορας της ΔΟΑ, Πέτρος Κληρίδης, γενικός εισαγγελέας, Ντίνος Μιχαηλίδης, Πάμπος Στυλιανού, πρόεδρος του ΚΟΑ, και Ουράνιος Ιωαννίδης, πρόεδρος της ΚΟΕ. Αριστερά, ο τιμώμενος παραλαμβάνει το βραβείο του από τον πρόεδρο του ΚΟΑ και εκφράζει τις ευχαριστίες του.

Το ΕΣΥΑΑ για μένα είναι το σημαντικότερο πρόγραμμα που εφαρμόζει ο ΚΟΑ. Με αυτό ο κυπριακός αθλητισμός αφενός αποκτά τη δική του ταυτότητα, αφετέρου εξασφαλίζει το μέλλον του αθλητισμού μας... Είναι φανταστικό να ξέρεις ότι εργάζεσαι σε ένα πρόγραμμα όπου 10.000 παιδιά που μετέχουν θα μείνουν μακριά από τα ναρκωτικά και άλλες επιρροές.

Στο τέλος της ομιλίας του ο Ντίνος Μιχαηλίδης απεύθυνε ένα μεγάλο ευχαριστώ και ευγνωμοσύνη στον δάσκαλο και πρώην προπονητή του Ανδρέα Χατζηβασιλείου.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν παιδιά του ΕΣΥΑΑ, που πρόσφεραν στον Μιχαηλίδη ένα μπουκέτο λουλούδια ευχαριστώντας τον για όσα έδωσε στη νεολαία της Κύπρου.

Στιγμιότυπο από τη συζήτηση στρογγυλής τραπέζης για τα ομαδικά αθλήματα, που διοργάνωσε ο ΚΟΑ με τη συμμετοχή του διευθυντή και των υπευθύνων αθλημάτων του ΕΣΥΑΑ. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης διακρίνεται πρώτος στο βάθος δεξιά και από αριστερά οι υπεύθυνοι αθλημάτων Κώστας Κωνσταντίνου, Ελισσαίος Χριστοδούλου, Μάριος Αργυρού, Αλεξία Ροσιόδου και Πέτρος Πατσιάς.

Συζήτηση στρογγυλής τραπέζης

Την άνοιξη του 2012, ο ΚΟΑ διοργάνωσε συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα το μέλλον του Κύπριου αθλητή, με αφορμή τον κατακλυσμό των ομαδικών αθλημάτων από κοινοτικούς αθλητές και τη σταδιακή έκλειψη των γηγενών. Στη συζήτηση συμμετείχαν εκπρόσωποι των ομοσπονδιών, λειτουργοί και μέλη του Δ.Σ. του ΚΟΑ, υπεύθυνοι αθλημάτων του ΕΣΥΑΑ, καθώς και ο υπεύθυνος του σχεδιασμού Ντίνος Μιχαηλίδης. Στην παρέμβασή του ο Μιχαηλίδης υπήρξε καυστικός και προειδοποίησε ότι αν δεν λαμβάνονταν μέτρα, τα προβλήματα που θα δημιουργούνταν θα ήταν πολλά. Τόνισε ανάμεσα σε άλλα και τα ακόλουθα:

Υπήρχε η προσδοκία ότι η ποιότητα των ξένων αθλητών θα συνέβαλλε σημαντικά στη βελτίωση της ποιότητας και ανταγωνιστικότητας σε διεθνές επίπεδο. Αυτό δυστυχώς δεν έγινε, ενώ η βελτίωση του επιπέδου των γηγενών αθλητών είναι ανεπαίσθητη... Με βάση τα πιο πάνω, διατηρώ την άποψη ότι η ανεξέλεγκτη συμμετοχή των ξένων οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια τα αθλήματα σε μαρασμό, για να μην πω σε αφανισμό... Είναι ανάγκη λοιπόν πρώτα να στραφούμε στη βελτίωση των Κυπρίων, ώστε να γίνουν ανταγωνιστικοί, ενώ θα πρέπει απαραίτητα να μπουν περιορισμοί στον απεριόριστο αριθμό ξένων.

«Ταλέντο υπάρχει, αλλά...»

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, μετά την αποχώρησή του από το Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ), συνέχισε να παρακολουθεί τη δράση του. Το ένιωθε άλλωστε ως δικό του παιδί, που το γέννησε, το ανάθρεψε και το έβαλε στον σωστό δρόμο. Ήθελε να το βλέπει να περπατά στα μονοπάτια της επιτυχίας και να εκπληρώνει τους στόχους που τέθηκαν με τη δημιουργία του. Λίγα χρόνια αργότερα, αναλαμβάνοντας την προεδρία της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής (ΚΟΕ), είχε διάφορες ευκαιρίες να αξιολογήσει το ΕΣΥΑΑ. Μια τέτοια ευκαιρία ήταν τον Ιούλη του 2019, όταν συνόδευσε ως πρόεδρος της ΚΟΕ την κυπριακή αποστολή στο 15ο Ευρωπαϊκό Ολυμπιακό Φεστιβάλ Νέων, στο Μπακού του Αζερμπαϊτζάν.

Σε συνέντευξη που παραχώρησε στον απεσταλμένο της Ένωσης Αθλητικογράφων Κύπρου, Πέτρο Πετρή, και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της ΚΟΕ, ο Ντίνος Μιχαηλίδης έκανε τη δική του εκτίμηση για την αξιοποίηση των νεαρών μας αθλητών:

Θα πρέπει να είμαστε ειλικρινείς και να αντιμετωπίζουμε την πραγματικότητα όπως έχει. Στην Κύπρο υπάρχει ταλέντο, και αυτό είναι αποδεδειγμένο. Το θέμα ωστόσο δεν είναι να βρούμε τα ταλέντα τα οποία θα διακριθούν, αλλά να αξιοποιήσουμε τα ταλέντα τα οποία υπάρχουν και να τους δώσουμε τις σωστές κατευθύνσεις. Εκεί νομίζω υστερούμε, για δυο βασικούς λόγους. Ο πρώτος είναι ότι οι ομοσπονδίες μας, λόγω της άνθισης του αθλητισμού τα τελευταία χρόνια, έδωσαν περισσότερο βάρος στον πρωταθλητισμό και άφησαν πίσω την ανάπτυξη. Και ο δεύτερος λόγος είναι η υποβάθμιση του Εθνικού Σχεδίου Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού, που δεν επιτελεί το έργο το οποίο θα έπρεπε και δεν ανταποκρίνεται πλέον στον σκοπό της δημιουργίας του.

Προϋποθέσεις ανάπτυξης

Σκοπός του ΕΣΥΑΑ όταν ιδρύθηκε ήταν να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις ανάπτυξης των ταλέντων. Γι' αυτό και τότε υπήρχαν οι εξειδικευμένοι υπεύθυνοι, ειδικοί για κάθε άθλημα, μαζί με άλλους που παρακολουθούσαν την εφαρμογή του σχεδίου. Το σχέδιο είχε τρεις φάσεις: Η πρώτη ήταν η συγκέντρωση όσο περισσότερων παιδιών γινόταν στον αθλητισμό. Είχαμε φθάσει στο σημείο να έχουμε δέκα με δώδεκα χιλιάδες παιδιά. Ήταν η σωστή εφαρμογή ενός συγκεκριμένου προγράμματος για κάθε ηλικία για τεχνική και φυσική κατάσταση, και ψυχολογία. Η δεύτερη ήταν η επιλογή των καλύτερων για κάθε άθλημα με την επιστημονική τους αξιολόγηση. Τέλος, ήταν η αξιοποίησή τους. Στην αξιοποίησή τους είχαμε κάποιο πρόβλημα, και αυτό δεν εξαρτιόταν από εμάς. Απλά εμείς αξιολογούσαμε τους αθλητές σε κάθε άθλημα και βρísκαμε αυτούς που είχαν προοπτικές και ενημερώναμε την Ομοσπονδία. Από εκεί και πέρα ήταν θέμα δικής τους διαχείρισης.

Ελένη
Αρτυματά

Κυριάκος
Ιωάννου

Κωνσταντίνος
Χαραλαμπίδης

Πρόγραμμα για όλες τις ηλικίες

Με βάση αυτό το πρόγραμμα βγήκαν οι σημερινοί πρωταθλητές. Ο Μίλαν Τράικοβιτς, η Ελένη Αρτυματά, ο Απόστολος Παρέλλης, ο Κυριάκος Ιωάννου, ο Μάρκος Παγδατής, ο Παύλος Κοντίδης, από το ποδόσφαιρο ο Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, ο Στάθης Αλωνεύτης, αρκετοί από το μπάσκετ, από το βόλεϊ, αλλά και από όλα τα αθλήματα. Υπήρχαν ειδικοί για κάθε άθλημα. Στο ποδόσφαιρο, στο χάντμπολ, στο μπάσκετ, στο βόλεϊ, στον στίβο, στην κολύμβηση και στα ατομικά αθλήματα. Αυτοί οι ειδικοί λοιπόν έκαναν το πρόγραμμα, το οποίο ήταν ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα για όλες τις ηλικίες, και έπρεπε να εφαρμοστεί υποχρεωτικά από τους προπονητές, οι οποίοι εντάσσονταν στο πρόγραμμα. Οι προπονητές ορίζονταν από τα σωματεία, έτσι ήταν επιλογή δική τους και όχι δική μας. Κάθε προπονητής έπρεπε να έχει συγκεκριμένο αριθμό αθλητών, να κάνει συγκεκριμένες ώρες προπόνηση ανάλογα με την ηλικία των παιδιών και να παρακολουθεί το επιμορφωτικό πρόγραμμα το οποίο είχαμε.

Μέσα από το ΕΣΥΑΑ ξεπήδησαν μεγάλοι αθλητές, τόσο στον στίβο όσο και σε άλλα αθλήματα. Το πρόγραμμα, παιδιά και αυτό του Ντίνου Μιχαηλίδη, έφτασε να έχει 12.000 συμμετοχές.

Απόστολος
Παρέλλης

Μίλαν
Τράικοβιτς

Πάυλος
Κοντίδης

Έτσι βγήκαν οι σημερινοί πρωταθλητές

Μετά από αυτή τη φάση, τα παιδιά περνούσαν από επιστημονική αξιολόγηση και επιλέγονταν οι καλύτεροι από τους υπεύθυνους. Οπότε εκεί φαινόταν ποια παιδιά είχαν τα κατάλληλα προσόντα. Τεχνική αξιολόγηση και φυσική κατάσταση. Από εκεί και πέρα τα παιδιά έμπαιναν στο πρόγραμμα αξιοποίησης, το οποίο ήταν θέμα των ομοσπονδιών. Με αυτόν τον τρόπο βγήκαν οι σημερινοί πρωταθλητές μέσω του ΕΣΥΑΑ. Βέβαια, τότε υπήρχε και η οικονομική ευχέρεια. Να έχεις 400 προπονητές και 12.000 παιδιά. Διότι εκτός από τους προπονητές, το ΕΣΥΑΑ πλήρωνε και κάθε σωματείο για το υλικό, τον ρουχισμό, ακόμη και για μεταφορικά.

Ακολούθησε η υποβάθμιση

Δυστυχώς, στην παρούσα φάση στην Κύπρο, όταν πάει κάτι επιτυχημένο αρχίζει η φθορά του και η προσπάθεια για υπόσκαψή του. Επενέβησαν μέσα πολλοί άλλοι παράγοντες, και υποβαθμίστηκε και οικονομικά, λόγω της οικονομικής κρίσης φυσικά. Έτσι κατάντησε ένα πρόγραμμα που αυτή τη στιγμή δεν προσφέρει αυτό που πρέπει. Αλλά υπάρχει για να ικανοποιηθεί και να βοηθάει τα σωματεία να έχουν έναν προπονητή, για παράδειγμα. Έτσι πιστεύω ότι πρέπει να αναδιοργανωθεί, σε επιστημονική βάση, και να έχει κάποιο στόχο.

Χρειάζεται οργάνωση

Όλα αυτά εμένα με προβληματίζουν πάρα πολύ. Για να μπορέσεις να έχεις κορυφή στον αθλητισμό, πρέπει να έχεις βάση. Ακόμη και στο ποδόσφαιρο, το οποίο είναι επαγγελματικό, μια ομάδα εάν δεν έχει τριάντα σχεδόν παίκτες, δεν μπορεί να κάνει πρωταθλητισμό. Έντεκα παίζουν, αλλά πρέπει να έχεις και βάση από πίσω. Και αν δεν πάει για πρωτάθλημα η ομάδα, θα έχει τις βάσεις για τη συνέχεια. Ας μην ξεχνάμε ότι επειδή είμαστε μικρό κράτος και δεν μπορούμε να έχουμε πολλούς πρωταθλητές ταυτόχρονα, δεν έχουμε την πολυτέλεια να χάνουμε ένα ταλέντο. Και μέσω του ΕΣΥΑΑ και του συγκεκριμένου προγράμματος μπορούσαν να αξιοποιούνταν όλα τα παιδιά τα οποία έχουν ταλέντο. Στον αθλητισμό αν δεν υπάρχει οργάνωση και προγραμματισμός, δεν μπορεί να υπάρξει πρωταθλητισμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 ΣΤΑ «ΠΑΛΙΑ ΛΗΜΕΡΙΑ»

Η 29η σύνοδος της ΕΟΑΚ πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2017, με ομιλητές τον Ντίνο Μιχαηλίδη (εδώ στο βήμα) και τον Κώστα Γεωργιάδη.

Η επιστροφή στην ΚΟΕ και στην ΕΟΑΚ (2010–2020)

Τον Δεκέμβριο του 2010, κατά τη διάρκεια της προεδρίας του Ουράνιου Ιωαννίδη στην ΚΟΕ, ο Ντίνος Μιχαηλίδης, μαζί με άλλους αθλητικούς παράγοντες, τιμήθηκε από την ΚΟΕ για την προσφορά του στην Εθνική Ολυμπιακή Ακαδημία Κύπρου (ΕΟΑΚ). Επέστρεψε στη θέση του προέδρου της ΕΟΑΚ από την 24η Σύνοδο, τον Δεκέμβριο του 2012, ενώ κατά τη διάρκεια της προεδρίας του ιδίου στην ΚΟΕ (2016–2020) συνέχισε ως πρόεδρος της ΕΟΑΚ, με την Όλγα Πιπερίδου, γενική διευθύντρια στην ΚΟΕ, να αναλαμβάνει καθήκοντα κοσμήτορα.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης στη δεύτερη περίοδο της παρουσίας του στην ΚΟΕ συνέχισε να εργάζεται σκληρά και ακατάπαυστα για τα ολυμπιακά ιδεώδη και την προώθηση του ολυμπισμού και της ολυμπιακής εκπαίδευσης. Καθιέρωσε τη διοργάνωση παράλληλων συνόδων από την ΕΟΑΚ, πέραν της κύριας, με τη συμμετοχή μαθητών γυμνασίου και λυκείου. Ο Μιχαηλίδης είχε πλέον συσσωρεύσει τεράστιο πλούτο γνώσεων και βιωμάτων, τόσο από το πέρασμά του από το ΕΣΥΑΑ όσο και από άλλες θέσεις όπου υπηρέτησε, και τα διέθεσε όλα στην περαιτέρω εξέλιξη της ΚΟΕ και στην ανάπτυξη του κυπριακού αθλητισμού.

Κάποιοι από τους στόχους του, όπως η δημιουργία ολυμπιακής βιβλιοθήκης, έγινε κατορθωτό να υλοποιηθούν, όμως ο πλέον σημαντικός, που ήταν η διαμόρφωση ενιαίας αθλητικής νομοθεσίας και στρατηγικού σχεδιασμού, δεν βρήκε θιασώτες, και για μεγάλο χρονικό διάστημα χάθηκε στους λαβύρινθους της γραφειοκρατίας. Από τις αρχές του 2024, όταν έγινε ανάθεση σε δικηγορικό γραφείο, βρίσκεται σε εξέλιξη προσπάθεια να προχωρήσει το όλο ζήτημα.

Οι παρεμβάσεις του Ντίνου Μιχαηλίδη συνέχισαν να ενθουσιάζουν και να προκαλούν τεράστιο ενδιαφέρον ανάμεσα στους μύστες του ολυμπισμού. Μία από τις σπουδαιότερες ομιλίες του, ανάμεσα στις δεκάδες που εκφώνησε, έγινε στην 23η σύνοδο της ΕΟΑΚ, στις 3 Δεκεμβρίου 2011, με θέμα «Αθλητισμός και αγωγή στην αρχαία Ελλάδα».

Πρωώθηση του ολυμπισμού

Η δράση του Ντίνου Μιχαηλίδη στη διάρκεια του δεύτερου περάσματός του από το Ολυμπιακό μέγαρο ήταν πολυσχιδής και με ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση του ολυμπισμού και των ολυμπιακών ιδεωδών. Οι επισκέψεις στην Αρχαία Ολυμπία συνέχισαν να αποτελούν σημεία αναφοράς, και συνέχισε να παρακολουθεί τις συνόδους εκεί με ζήλο και ενθουσιασμό.

Το 2010, επί προεδρίας Ουράνιου Ιωαννίδη, συστάθηκε από την ΚΟΕ η Επιτροπή Pierre de Coubertin, που θα λειτουργούσε στα πλαίσια της ΕΟΑΚ διοργανώνοντας συνέδρια που θα απευθύνονταν στον μαθητόκοσμο. Το

Τον Μάιο του 2013 πραγματοποιήθηκε στην Αρχαία Ολυμπία η 12η Διεθνής σύνοδος των διευθυντών των Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών.

Στις φωτογραφίες δύο στιγμιότυπα από τις εργασίες της συνόδου.

Κάτω:

Στιγμιότυπο από την 25η σύνοδο της ΕΟΑΚ, που έγινε τον Δεκέμβριο του 2013, με τον Ντίνο Μιχαηλίδη να επιδίδει τιμητικό έπαθλο στον πρόεδρο των Ευρωπαϊκών Ολυμπιακών Επιτροπών, Μάνφρεντ Χάτεερ.

Κάτω δεξιά:

Το 2014, κεντρικοί ομιλητές στην 26η σύνοδο ήταν οι Ανδρέας Φυλακτού (στο βήμα) και Ντίνος Μιχαηλίδης.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης
απονέμει αναμνηστικό
δώρο στις δυο
ολυμπιονίκες, Βούλα
Κοζομπόλη και Βούλα
Πατουλίδου.

Β΄ Παγκύπριο μαθητικό συνέδριο διοργανώθηκε στις 19 Απριλίου 2013, με θέμα «Ολυμπισμός και κοινωνία», με ομιλητή τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Σε αυτό συμμετείχαν το Λύκειο Λατσιών, το Λύκειο Κύκκου Α΄, το Λύκειο Κύκκου Πάφου, το Λύκειο Κοκκινόχωριών «Φώτη Πίττα», το Λύκειο Βεργίνας και το Παγκύπριο Γυμνάσιο.

Τον Μάιο του 2013 πραγματοποιήθηκε στην Αρχαία Ολυμπία η 12η Διεθνής σύνοδος των διευθυντών των Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών. Την ΕΟΑΚ εκπροσώπησε ο πρόεδρος της Ντίνος Μιχαηλίδης και η κοσμήτορας Όλγα Πιπερίδου, γενική διευθύντρια της ΚΟΕ, ενώ στη σύνοδο συμμετείχε και ο καθηγητής Αλέξης Λύρας, του Πανεπιστημίου Georgetown των Ηνωμένων Πολιτειών. Έγινε πλούσια συζήτηση μεταξύ των συνέδρων, ενώ ο Ντίνος Μιχαηλίδης, όπως συνήθιζε, έκανε τη δική του παρέμβαση.

Στις 7 Δεκεμβρίου 2013 πραγματοποιήθηκε στο Ολυμπιακό μέγαρο η 25η σύνοδος της ΕΟΑΚ, με θέμα συζήτησης «Ολυμπισμός και κοινωνία». Στη σύνοδο παρέστη και ο Μάνφρεντ Χάετερ, πρόεδρος των Ευρωπαϊκών Ολυμπιακών Ακαδημιών, που τιμήθηκε από τον Ντίνο Μιχαηλίδη.

Την επόμενη χρονιά, το θέμα συζήτησης στην 26η Σύνοδο της ΕΟΑΚ, που πραγματοποιήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 2014, ήταν «Αρχές και αξίες του ολυμπισμού», με ομιλητές τον Ανδρέα Φυλακτού και τον Ντίνο Μιχαηλίδη.

Στις 10 Μαρτίου 2015, με την ευκαιρία της Ημέρας της Γυναίκας, η ΚΟΕ μαζί με την ΕΟΑΚ διοργάνωσαν ημερίδα με θέμα: «Η γυναίκα στη σύγχρονη κοινωνία – Νέες προκλήσεις». Κύρια ομιλήτρια ήταν η πρύτανης του πανεπιστημίου της Σορβόνης και επίτιμη διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών, Ελένη Γλύκατζη Αρβελέρ. Ακολούθησαν παρεμβάσεις από δύο μεγάλες γυναίκες μορφές του ελληνικού αθλητισμού, τις ολυμπιονίκες Βούλα Πατουλίδου και Βούλα Κοζομπόλη. Η χρυσή ολυμπιονίκης της Βαρκελώνης στα 100 μ. εμπόδια, Βούλα Πατουλίδου, ανέπτυξε το θέμα «Τελικά, η σύγχρονη

Στην 27η σύνοδο της ΕΟΑΚ υπογράφηκε μνημόνιο συναντίληψης μεταξύ ΔΟΑ και ΕΟΑΚ.

γυναίκα μπορεί;». Η πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Ολυμπιονικών, Βούλα Κοζομπόλη, ανέπτυξε το θέμα «Πρωταθλητισμός, εργασία, μητρότητα: Γυναίκες σε πολλαπλούς και παράλληλους ρόλους». Στο πλαίσιο της ημερίδας απονεμήθηκε στη Λίτσα Ιακωβίδου το βραβείο της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής «Γυναίκα και Αθλητισμός 2014».

Τον Μάιο του 2015 πραγματοποιήθηκε στην Αρχαία Ολυμπία η 13η Διεθνής σύνοδος των διευθυντών των Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης συμμετείχε εκ μέρους της ΕΟΑΚ και χαιρέτησε τη σύνοδο.

Στις 12 Δεκεμβρίου 2015 πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία η 27η σύνοδος της ΕΟΑΚ, με θέμα «Η πώση των θεσμών. Οι αρχές και αξίες του ολυμπισμού το αντίδοτο;». Στο πλαίσιο της συνόδου υπεγράφη μνημόνιο συναντίληψης μεταξύ της ΔΟΑ και της ΕΟΑΚ. Το μνημόνιο συνυπέγραψαν, εκ μέρους της ΔΟΑ ο πρόεδρος Ισίδωρος Κούβελος και εκ μέρους της ΕΟΑΚ ο πρόεδρος Ντίνος Μιχαηλίδης. Στην τελετή παρευρέθηκαν ο πρόεδρος της ΚΟΕ Ουράνιος Ιωαννίδης και ο πρέσβης της Ελλάδας Ηλίας Φωτόπουλος.

Τον Αύγουστο του 2016 πραγματοποιήθηκαν στο Ρίο οι 31οι Ολυμπιακοί αγώνες, όπου, κατά γενική εκτίμηση, η κυπριακή παρουσία υπήρξε η καλύτερη όλων των εποχών. Αυτό τόνισε ο πρόεδρος της ΚΟΕ Ντίνος Μιχαηλίδης σε συνέντευξη τύπου που πραγματοποιήθηκε μετά τους αγώνες.¹ Η αποστολή της κυπριακής ομάδας ήταν 15μελής και ήταν ακόμα μια απόδειξη ότι η Κύπρος μπορεί, φτάνει να υπάρχει πλάνο και όραμα. Αυτά ανέφερε ο Ντίνος Μιχαηλίδης, που τόνισε επίσης τα ακόλουθα:

Όραμα χωρίς πλάνο είναι απλά ένα όνειρο, πλάνο χωρίς όραμα είναι εφιάλτης. Πλάνο με όραμα σημαίνει επιτυχία... Μέσα σε αυτό το αισιόδοξο περιβάλλον που δημιουργείται για τον κυπριακό αθλητισμό, η ΚΟΕ, μέσα στα πλαίσια των ευθυνών της, αλλά και των δυνατοτήτων της, θα κάνει ό,τι είναι δυνατό για να συμβάλει στη γενικότερη προσπάθεια που καταβάλλεται για συνεχή πρόοδο και περαιτέρω αναβάθμισή του.

1. Εφημερίδα Goal News του Φιλελεύθερου, 27.8.2016.

Αθλητικό συνέδριο στην Αθήνα. Από αριστερά, Ντίνος Μιχαηλίδης, Κάλλη Χατζηιωσήφ, Σπύρος Καπράλος, Χαράλαμπος Λόττας και Μανώλης Κολυμπάδης.

Οι αθλητές της ολυμπιακής ομάδας που συμμετείχαν στη συνέντευξη τύπου ήταν οι Απόστολος Παρέλλης, Παύλος Κοντίδης, Μίλαν Τράικοβιτς, Ανδρέας Καριόλου, Μάριος Γεωργίου και Άντρη Χριστοφόρου.

Οι σχέσεις ανάμεσα σε Ελλάδα και Κύπρο, στο επίπεδο των ανώτατων αθλητικών φορέων, αλλά και των ομοσπονδιών, ήταν πάντα στενές και αγαστές. Υπογράφονταν μνημόνια συναντίληψης και συνεργασίας, με κεντρικό στόχο τη στήριξη των Ελλαδιτών και Κύπριων αθλητών στα πλαίσια της προετοιμασίας τους.

Το 2017, τριμελής αντιπροσωπεία της ΚΟΕ αποτελούμενη από τους Ντίννο Μιχαηλίδη, πρόεδρο, Χαράλαμπο Λόττα, γενικό γραμματέα, και Κάλλη Χατζηιωσήφ, μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου της ΚΟΕ, συμμετείχε σε αθλητικό συνέδριο που διοργάνωσε στην Αθήνα η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή. Στο περιθώριο του συνεδρίου η αντιπροσωπεία της ΚΟΕ είχε συνάντηση με τον πρόεδρο της ΕΟΕ Σπύρο Καπράλο και τον γενικό γραμματέα Μανώλη Κολυμπάδη.

Η 29η σύνοδος της ΕΟΑΚ πραγματοποιήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2017, με θέμα «Γιατί ο ολυμπισμός (αθλητισμός) πρέπει να αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα». Ο Ντίνος Μιχαηλίδης έκανε την κύρια ομιλία, ενώ ο κοσμήτορας της ΔΟΑ Κώστας Γεωργιάδης ανέπτυξε το θέμα «Ολυμπιακοί αγώνες και ειρήνη».

Στο πλαίσιο της συνόδου η ΕΟΑΚ, διά του Ντίνου Μιχαηλίδη, τίμησε τον πρώην εκπαιδευτικό και πρώην πρόεδρο του ΚΟΑ Κυριάκο Νεοκλέους, για την τεράστια προσφορά του στην εκπαίδευση και τον αθλητισμό του τόπου μας.

Τον Απρίλιο του 2018 η ΚΟΕ πραγματοποίησε την τελετή βράβευσης εφήβων και νεανίδων με σύνθημα «Σεβασμός – Φιλία – Αριστεία». Στην εκδήλωση απηύθυνε χαιρετισμό ο πρόεδρος της ΚΟΕ Ντίνος Μιχαηλίδης, ο οποίος έκανε και δύο σημαντικές βραβεύσεις: Η πρώτη ήταν του πρωτα-

Πάνω: Ο Ντίνος Μιχαηλίδης απονέμει τιμητικό βραβείο στον Κυριάκο Νεοκλέους, για την προσφορά του στην εκπαίδευση και τον αθλητισμό. Η απονομή έγινε τον Δεκέμβριο του 2017 στην 28η σύνοδο της ΕΟΑΚ.

Στη φωτογραφία πάνω δεξιά, βραβεύει τον Παύλο Κοντίδη στο πλαίσιο της τελετής Βράβευσης Εφήβων και Νεανίδων από την ΚΟΕ, τον Απρίλιο του 2018.

θλητή Παύλου Κοντίδη για τις συνεχείς επιτυχίες του στο παγκόσμιο αθλητικό στερέωμα και η δεύτερη του επίτιμου πλέον προέδρου της ΚΟΕΑΣ Αντώνη Δράκου, για την πολύχρονη προσφορά του στον κλασικό αθλητισμό.

Τον Μάιο του 2018 πραγματοποιήθηκε στο Βελιγράδι το 39ο Σεμινάριο της ΕΟΚ (European Olympic Committees). Την ΚΟΕ εκπροσώπησαν ο πρόεδρος Ντίνος Μιχαηλίδης, ο γενικός γραμματέας Χαράλαμπος Λόττας και ο αθλητικογράφος Ηρόδοτος Μιλτιάδους.

Στον Ντίνο Μιχαηλίδη πάντα άρεσε να απευθύνεται στους νέους, το μέλλον του αθλητισμού. Τον Ιούνιο του 2018 πραγματοποιήθηκε στην Αρχαία Ολυμπία η 58η Διεθνής σύνοδος της ΔΟΑ για νέους μετέχοντες. Η σύνοδος είχε ως γενικό θέμα «Ο αθλητής ως πρότυπο» και ως ειδικό θέμα «Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει ένας ολυμπιακός αθλητής προκειμένου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του προτύπου».

Το άτομο που επιλέγηκε από τους διοργανωτές να εκφράσει τις θέσεις όλων των εθνικών ολυμπιακών επιτροπών ήταν ο Ντίνος Μιχαηλίδης, κάτι που αποτελούσε τιμή για τον ίδιο και την Κύπρο. Ο πρόεδρος της ΚΟΕ ανέπτυξε το θέμα «Ο ρόλος των εθνικών ολυμπιακών επιτροπών στην εκπαίδευση (δημιουργία) των αθλητών – προτύπων». Ήταν η δεύτερη φορά που ο Ντίνος Μιχαηλίδης έκανε ομιλία σε σύνοδο για νέους μετέχοντες.

Στη σύνοδο πήραν μέρος 204 εκπρόσωποι από 94 ολυμπιακές επιτροπές και διάρκεσε δύο εβδομάδες. Στο τέλος της συνόδου ο κοσμήτορας της ΔΟΑ Κώστας Γεωργιάδης απένειμε αναμνηστικό δώρο στον Ντίνο Μιχαηλίδη για τη μεγάλη συνεισφορά του στην επιτυχία της διοργάνωσης.

Τον Σεπτέμβριο του 2018 πραγματοποιείται στη Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας η ιδρυτική καταστατική συνέλευση της Ευρωπαϊκής Ολυμπιακής Ακαδημίας (ΕΟΑ). Την Εθνική Ολυμπιακή Ακαδημία Κύπρου (ΕΟΑΚ) εκπροσώπησε ο Ντίνος Μιχαηλίδης. Στη συνέλευση εκπροσωπήθηκαν 35 ευρωπαϊκές

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης εκ μέρους της ΕΟΑΚ και ο Γιώργος Αλικάκος εκ μέρους της ΕΘΝΟΑ, ανταλλάζουν το πρωτόκολλο συνεργασίας που έχουν υπογράψει, τον Φεβρουάριο του 2019.

ολυμπιακές ακαδημίες, ενώ παρών ήταν και ο πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας (ΔΟΑ) Ισίδωρος Κούβελος, όπως και ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ολυμπιακής Επιτροπής Γιάνεζ Κοτσιγιαντσκις. Με τη λήξη της συνέλευσης αποφασίστηκε όπως η επόμενη διευρυμένη συνεδρία της ΕΟΑ πραγματοποιηθεί στην Κύπρο το 2019.

Ο τελευταίος χρόνος

Το 2019 έμελλε να είναι ο τελευταίος χρόνος της παρουσίας του Ντίνου Μιχαηλίδη στις επάλξεις του ολυμπισμού. Τελευταίος χρόνος στην προεδρία της ΕΟΑΚ και της ΚΟΕ, στην Τεχνική Επιτροπή των Μεσογειακών αγώνων και της παρουσίας του στην Αρχαία Ολυμπία. Το 2019 ήταν μια χρονιά με πολλές δράσεις, συνέδρια και συνόδους. Και ο Μιχαηλίδης ήταν εκεί μέχρι την τελευταία στιγμή.

Τον Φεβρουάριο του 2019 πραγματοποιήθηκε στο Ολυμπιακό μέγαρο το 8ο Μαθητικό Συνέδριο «Pierre de Coubertin». Το θέμα του συνεδρίου, που διοργανώθηκε από την ΕΟΑΚ, ήταν «*Ο αθλητής ως πρότυπο μέσα από τα μάτια των μαθητών*». Στον χαιρετισμό του ο Ντίνος Μιχαηλίδης, εξηγώντας την επιλογή του θέματος ανέφερε ότι «*οι σύγχρονες τάσεις της εποχής εμφανίζονται στην αθλητική πρακτική, όμως το ολυμπιακό κίνημα έχει τους τρόπους να διακηρύξει πως ο δικός του τρόπος ζωής και η δική του φιλοσοφία είναι ίσως η πιο ενδεδειγμένη λύση... Και ο ιδανικός τρόπος για να πείσει είναι η ύπαρξη θετικών προτύπων και η προβολή τους, ως παραδειγμάτων, ιδιαίτερα για τους νέους*».

Στο συνέδριο συμμετείχαν 150 περίπου μαθητές από πέντε λύκεια της Κύπρου, το Παγκύπριο Γυμνάσιο (Λευκωσία), το Λύκειο Κοκκινοχωρίων (Αμμόχωστος), το Λύκειο Λιβαδιών (Λάρνακα), το Λύκειο Λινόπετρας (Λεμεσός) και το Λύκειο Αρχ. Μακαρίου Γ' (Πάφος), ενώ ξεχωριστή ήταν και η παρουσία μαθητών από την Ελλάδα, τους οποίους συνόδευσαν ο πρόεδρος της ΕΘΝΟΑ Γιώργος Αλικάκος και η διευθύντρια Ντενίζ Παναγοπούλου.

Τον Σεπτέμβριο του 2018 ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Ολυμπιακή Ακαδημία (ΕΟΑ) και τον Δεκέμβριο του 2019 πραγματοποιείται στη Λευκωσία το δεύτερο συνέδριο και η γενική συνέλευσή της.

Των εργασιών του συνεδρίου προηγήθηκε η υπογραφή της ανανέωσης του πρωτοκόλλου συνεργασίας μεταξύ των Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών Κύπρου και Ελλάδας από τους προέδρους Ντίνο Μιχαηλίδη (ΕΟΑΚ) και Γιώργο Αλικάκο (ΕΘΝΟΑ).

Τον Μάιο του 2019 πραγματοποιείται στην Αρχαία Ολυμπία η 15η Διεθνής σύνοδος των προέδρων ή διευθυντών των Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών. Τον Ντίνο Μιχαηλίδη, που συμμετείχε στη σύνοδο εκ μέρους της ΕΟΑΚ, συνόδευσε ο Ηρόδοτος Μιλτιάδους, λειτουργός τύπου στην ΚΟΕ και πρόεδρος της ΕΑΚ. Αυτή ήταν η τελευταία επίσκεψη του Ντίνου Μιχαηλίδη στην αγαπημένη του Αρχαία Ολυμπία.

Γιορτασμός Ολυμπιακής Ημέρας

Σεπτέμβριος 2019. Γιορτάζεται η Ολυμπιακή Ημέρα από την ΚΟΕ σε συνεργασία με τον Δήμο Στροβόλου και την Ομοσπονδία Συνδέσμου Γονέων Σχολείων Δημοτικής Εκπαίδευσης Λευκωσίας, και με συνδιοργανωτή των αγώνων δρόμου το Σωματείο «ΔΡΟ.ΜΕ.Α. Racing».

Παρόντες στις εκδηλώσεις ήταν ο πρόεδρος της ΚΟΕ Ντίνος Μιχαηλίδης, αξιωματούχοι και μέλη του εκτελεστικού συμβουλίου, πρόεδροι αθλητικών ομοσπονδιών, ο δήμαρχος Στροβόλου Ανδρέας Παπαχαραλάμπους, αθλητές-μέλη της ολυμπιακής ομάδας και πολλοί φίλοι του αθλητισμού.

Κύρια αγωνιστική εκδήλωση στους γιορτασμούς του 2019 ήταν οι αγώνες δρόμου για παιδιά και ενήλικες, που κάλυψαν αποστάσεις 1 χλμ και 5 χλμ αντίστοιχα, σε διαδρομές γύρω από το Ολυμπιακό μέγαρο. Η συμμετοχή ήταν εμφανώς αυξημένη, κυρίως λόγω των παιδιών των δημοτικών σχολείων. Το «ΔΡΟ.ΜΕ.Α Racing» συνέβαλε στην άψογη διοργάνωση του αγώνα και συμμετείχε με μεγάλο αριθμό αθλητών.

Πάνω: Μάιος 2019.
Η τελευταία σύνοδος
του Ντίνου Μιχαηλίδη
στην Αρχαία Ολυμπία.

Αριστερά: Ο Ντίνος
Μιχαηλίδης (δεξιά)
μόλις έχει δώσει την
εκκίνηση, και οι
αθλητές ξεχύνονται
για την κούρσα που
πραγματοποιήθηκε
στο πλαίσιο των
εορτασμών για την
Ολυμπιακή Ημέρα, το
2019.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης
βράβευσε τρεις νικητές
στα αγωνίσματα που
συμμετείχαν.

Άποψη του
προεδρείου της 39ης
γενικής συνέλευσης
της Κυπριακής
Ολυμπιακής
Επιτροπής.
Από αριστερά,
Πάρης Σπανός,
Όλγα Πιπερίδου,
Χαράλαμπος
Λόττας, Ντίνος
Μιχαηλίδης, Δαμιανός
Χατζηδαμιανού και
εκπρόσωπος του
ελεγκτικού οίκου της
ΚΟΕ.

Συμμετοχή αθλητών υπήρξε και από άλλα σωματεία, όπως το «Περικλής Δημητρίου», καθώς και από πλήθος κόσμου που προσήλθε στο Ολυμπιακό μέγαρο και συμμετείχε με τα παιδιά του στις εκδηλώσεις. Οι ομοσπονδίες συμμετείχαν στην όλη διοργάνωση με αθλητές τους και έδωσαν την ευκαιρία στα παιδιά να παρακολουθήσουν τα διάφορα αθλήματα.

Τον Νοέμβριο του 2019 υλοποιείται η απόφαση που πάρθηκε τον Σεπτέμβριο του 2018 στην ιδρυτική συνέλευση της ΕΟΑ, και διοργανώνεται στην Κύπρο το 2ο συνέδριο και η γενική συνέλευσή της, με θέμα «*Shaping the future of Olympism*» (Διαμορφώνοντας το μέλλον του ολυμπισμού). Στο συνέδριο έγινε πολύ παραγωγική συζήτηση, στην οποία συμμετείχαν, ανάμεσα σε άλλους, οι Ντίνος Μιχαηλίδης, Σπύρος Καπράλος, τότε πρόεδρος ΕΟΕ, Μάνφρεντ Λάεμερ, πρόεδρος της ΕΟΑ, και ο Ισίδωρος Κούβελος, πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας.

Τον Δεκέμβριο του 2019 πραγματοποιείται στη Λευκωσία η 31η σύνοδος της ΕΟΑΚ, με θέμα «*Ολυμπισμός – Εκεχειρία – Εκπαίδευση – Ειρήνη*». Αυτή ήταν η τελευταία σύνοδος στην οποία συμμετείχε ο Ντίνος Μιχαηλίδης, αφού μετά από λίγες εβδομάδες ξεκίνησε η περιπέτεια της υγείας του. Στη σύνοδο αναπτύχθηκαν παρεμφερή θέματα από υψηλούς καλεσμένους.

Ο καθηγητής Κωνσταντίνος Φίλης ανέπτυξε το θέμα «*Η σημασία της ολυμπιακής εκεχειρίας στη σύγχρονη εποχή*». Ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Frederick, Γιώργος Δημοσθένους, μίλησε για τη συμβολή της εκπαίδευσης στην κατανόηση των αρχών και αξιών του ολυμπισμού, και ο κοσμήτορας της ΔΟΑ Κώστας Γεωργιάδης για το θέμα «*Ολυμπισμός – Ολυμπιακή παιδεία*».

Το προηγούμενο βράδυ πραγματοποιήθηκε η 39η ετήσια γενική συνέλευση της ΚΟΕ, όπου ο Ντίνος Μιχαηλίδης κατέθεσε έκθεση πεπραγμένων και οικονομική έκθεση.

Η Ολυμπιακή Βιβλιοθήκη

Μία από τις πρώτες εξαγγελίες του Ντίνου Μιχαηλίδη όταν ανέλαβε την προεδρία της ΚΟΕ, το 2016, ήταν η δημιουργία Ολυμπιακής Βιβλιοθήκης. Το εκτελεστικό συμβούλιο ανέθεσε το έργο στον ερευνητή – δημοσιογράφο Χρυσάνθο Χρυσάνθου. Ύστερα από επίπονη προσπάθεια του ερευνητή, που εργάστηκε κάτω από τις οδηγίες του Ντίνου Μιχαηλίδη, η Κυπριακή Ολυμπιακή Βιβλιοθήκη ήταν έτοιμη για την τέλεση των εγκαινίων της. Την 1η Νοεμβρίου 2019, ο υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού Κώστας Χαμπιαούρης (κάτω αριστερά) έκοψε την κορδέλα παραδίδοντας τον πλούτο των βιβλίων για τον αθλητισμό σε κάθε μελετητή και ενδιαφερόμενο. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης δεν μπορούσε να κρύψει τη χαρά και την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι υλοποίησε μια από τις πρώτες του διακηρύξεις.

Στα πλαίσια των εγκαινίων της Ολυμπιακής Βιβλιοθήκης τιμήθηκε με βαρύτιμο έπαθλο ο Ανδρέας Χατζηβασιλείου (πάνω δεξιά). Εκτός από όλες τις άλλες του ιδιότητες, υπήρξε μέντορας του Ντίνου Μιχαηλίδη, αθλητής, προπονητής, έφορος αθλημάτων στον ΚΟΑ και ερευνητής. Είναι με αυτή την ιδιότητά του που ο Χατζηβασιλείου συνέγραψε την *Ιστορία του Κυπριακού αθλητισμού*, σε τέσσερις ογκωδέστατους τόμους, και είναι για αυτό του το έργο που τιμήθηκε από την ΚΟΕ στα εγκαίνια της Ολυμπιακής Βιβλιοθήκης, αφού χάρισε σε αυτήν τους τόμους του έργου του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Ο Ισίδωρος Κούβε-
λος, αριστερά, είναι
πρόεδρος της Διεθνούς
Ολυμπιακής Ακαδη-
μίας και πρόεδρος της
Ελληνικής Ολυμπιακής
Επιτροπής.

Εγκώμια από τέσσερις συνεργάτες του

Η εκτίμηση που κέρδισε ο Ντίνος Μιχαηλίδης τόσο στην Κύπρο όσο και διεθνώς ήταν καθολική. Σεβασμός, αποδοχή, αναγνώριση, αγάπη, φιλία, όλα αναβλύζουν μέσα από τις δηλώσεις τεσσάρων συνεργατών του. Είναι οι Ισίδωρος Κούβελος, Σπύρος Καπράλος, και Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, τρεις άνθρωποι με σημαντικές θέσεις ευθύνης στον ελλαδικό, τον ευρωπαϊκό και τον παγκόσμιο αθλητισμό, και η Ντενίζ Παναγοπούλου, η οποία συνεργάστηκε στενά μαζί του στη διοργάνωση των συνόδων στην Αρχαία Ολυμπία, τόσο της Εθνικής Ολυμπιακής Ακαδημίας Κύπρου όσο και της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας.

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΚΟΥΒΕΛΟΣ:

«Η κληρονομιά του θα μείνει για πάντα»

«Ο Ντίνος Μιχαηλίδης υπήρξε μια ξεχωριστή μορφή για τον κυπριακό, τον ελληνικό και τον ευρωπαϊκό αθλητισμό. Υπήρξε πάντοτε “ο δάσκαλος” πάνω στις αρχές του ολυμπιακού κινήματος και του αθλητισμού γενικότερα.

Όποιος δεν έτυχε να γνωρίσει τον Ντίνο και δεν έχει συνομιλήσει μαζί του για τον ολυμπισμό και τις αξίες του, σίγουρα έχει χάσει ένα μάθημα ζωής. Είχα τη μοναδική τύχη να μοιραστώ μαζί του, σε διάφορες στιγμές παρουσίας του σε κάποιες από τις συνόδους της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας, όλες σχεδόν τις πτυχές του ολυμπισμού και της επίδρασής του στον σύγχρονο άνθρωπο.

Ο Ντίνος είχε μια ξεχωριστή προσέγγιση του ολυμπισμού. Μια προσέγγιση ρομαντική, που στηριζόταν περισσότερο στο “δέον” και λιγότερο στο “είναι”! Ήθελε να δει τις αξίες του ολυμπισμού να εφαρμόζονται στην πράξη μέσα στο ιδεολογικό πέπλο όπου δημιουργήθηκαν και αρνιόταν να αποδεχθεί ότι η σύγχρονη εποχή έχει απομακρυνθεί από τις βάσεις που τις έπλασαν.

Το 2018, στην 58η Διεθνή Σύνοδο για Νέους Συμμετέχοντες, ο Ντίνος Μιχαηλίδης ξεκίνησε την ομιλία του λέγοντας: “Ζούμε σε μια εποχή όπου οι ηθικές αξίες αμφισβητούνται και οι κοσμοθεωρίες και οι ιδεολογίες διαμορφώνονται σύμφωνα με συγκεκριμένα συμφέροντα. Η ηθική και οι αρχές αλλάζουν ανάλογα με τις επικρατούσες κοινωνικές τάσεις σε κάθε περίοδο και είναι εξαιρετικά δύσκολο να διαμορφωθούν στάσεις που βασίζονται σε αρχές και αξίες. Αντίθετα, οι συμπεριφορές που δημιουργούνται βασίζονται σε πολιτικές που διαμορφώνονται στο όνομα της προόδου, της ανάπτυξης και της ευημερίας, οι οποίες θεωρούνται επιτεύγματα. Η ισορροπία που θα έπρεπε να υπάρχει μεταξύ του ατόμου και της κοινωνίας χάνεται ως αποτέλεσμα. Ως αντανάκλαση της κοινωνίας, ο αθλητισμός έχει επηρεαστεί άμεσα από τις σύγχρονες τάσεις, οδηγώντας σε όλες τις ελλείψεις που εμφανίζονται στην άσκηση του αθλητισμού. Μπροστά σε όλα

αυτά τα χαρακτηριστικά της εποχής μας και τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η ανθρωπότητα, ποιες λύσεις έχει να προτείνει το ολυμπιακό κίνημα;”

Θέσεις που έκαναν εντύπωση για την ευκρίνειά τους, την ειλικρίνεια και την αυθεντικότητά τους, όπως μας είχε συνηθίσει εξάλλου ο καλός μου φίλος όσα χρόνια τον γνωρίσαμε, και αυτά ήταν πράγματι πολλά.

Ποτέ του δεν έπαψε να ασκεί την οξεία κριτική του απέναντι στις σύγχρονες επιλογές της ηγεσίας του κινήματος, παράλληλα όμως και να διατυπώνει την πεποίθησή του για τις δυνατότητες του ολυμπισμού να ξεπερνά τις δυσκολίες και να βγαίνει δυνατότερος από όλες τις μάχες αμφισβήτησής του.

“Είναι σε θέση το ολυμπιακό κίνημα να διακηρύξει παντού ότι ο τρόπος ζωής και η φιλοσοφία του και η εφαρμογή τους μέσω της άσκησης του αγωνιστικού αθλητισμού από την πρώτη στιγμή που εμφανίστηκε μέχρι σήμερα, χωρίς να αποτελεί πανάκεια, είναι εντούτοις η πλέον ενδεδειγμένη λύση;” έλεγε σε κάποια ομιλία του, αναλύοντας τις απόψεις του... “Είναι ο ολυμπισμός σε θέση να δημιουργήσει ανθρώπινα πρότυπα με αθλητές και αθλήτριες; Μπορούν οι ολυμπιονίκες να γίνουν πρότυπα μέσω της ολυμπιακής παιδείας που βιώνουν; Η απάντηση στο βασικό ερώτημα αν το ολυμπιακό κίνημα είναι σε θέση να βελτιώσει το άτομο και την κοινωνία είναι: ΝΑΙ”.

Η κληρονομιά του Ντίνου θα μείνει για πάντα κοντά μας και στους χώρους των εγκαταστάσεων της ΔΟΑ στην Αρχαία Ολυμπία, που τόσο αγάπησε. Και εμείς όλοι οι εργάτες του ολυμπιακού κινήματος θα τον νιώθουμε δίπλα μας, γιατί το πέρασμά του από την αθλητική οικογένεια της Κύπρου και της Ελλάδας άφησε έντονα τα ίχνη της εντιμότητας, της ευθύτητας και της πίστης στον ολυμπισμό. Αξίες που τον χαρακτήριζαν μέχρι το τέλος της ζωής του».

• Ο Ισίδωρος Κούβελος είναι πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας και πρόεδρος της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής.

ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΠΡΑΛΟΣ:

«Διέγραψε μια λαμπρή πορεία»

«Η είδηση του θανάτου του Ντίνου Μιχαηλίδη, τον Ιούνιο του 2022, μας συγκλόνισε όλους και προκάλεσε θλίψη όχι μόνο στους ανθρώπους του κυπριακού αθλητισμού, αλλά σε ολόκληρη την ολυμπιακή και αθλητική οικογένεια της Ευρώπης.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης υπήρξε ένας ιδιαίτερα δραστήριος και παραγωγικός άνθρωπος, ο οποίος υπηρέτησε τον αθλητισμό από πάρα πολλές θέσεις και άφησε πίσω του δυσαναπλήρωτο κενό. Ξεκίνησε ως αθλητής του στίβου και συνέχισε σε ομαδικά αθλήματα όπως το ποδόσφαιρο, το μπάσκετ και το βόλεϊ. Τελειώνοντας την αθλητική του καριέρα, συνέχισε την ανιδιοτελή προσφορά του στον αθλητισμό ως γυμναστής και ως προπονητής, ενώ η προσφορά του κορυφώθηκε όταν άρχισε την ενασχόληση με τα διοικητικά του αθλητισμού.

Με εφόδια την εμπειρία, τις πλούσιες γνώσεις, την ανθρωπιά, την κατανόηση και την αφοσίωση, διέγραψε λαμπρή πορεία σε όλες τις ηγετικές θέσεις που είχε, και το αποτύπωμά του στον αθλητισμό θα μείνει ανεξίτηλο στην πορεία των χρόνων.

Επί 60 χρόνια υπηρέτησε πιστά τον κυπριακό αθλητισμό, και όλοι εμείς που τον γνωρίσαμε και συνεργαστήκαμε μαζί του θα θυμόμαστε πάντα την πραότητα του χαρακτήρα του, την επιμονή στην επίτευξη των στόχων, τη συστηματική δουλειά και κυρίως την αγάπη του για τους αθλητές και τις αθλήτριες. Η εξαιρετική συνεργασία που είχαμε κορυφώθηκε την περίοδο 2016–2020, όταν ήταν πρόεδρος της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής και εγώ είχα την αντίστοιχη θέση στην Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή.

Οι συμβουλές του αποτέλεσαν για μένα πολύτιμο οδηγό και θα πορεύομαι λαμβάνοντας πάντα υπόψη όσα μου έχει πει στην κοινή πορεία μας στο ολυμπιακό και αθλητικό γίγνεσθαι. Η εκτίμηση στο πρόσωπό του ήταν καθολική και στην παγκόσμια ολυμπιακή οικογένεια, στην οποία έχαιρε μεγάλης εκτίμησης για τον χαρακτήρα του και τις βαθιές γνώσεις επάνω στο αθλητικό αντικείμενο.

Η κληρονομιά που άφησε ο Ντίνος Μιχαηλίδης είναι υπερπολύτιμη για όλους και είμαστε ευγνώμονες γι' αυτή την τεράστια παρακαταθήκη, την οποία πρέπει να αξιοποιήσουμε για να συνεχίσουμε το πολύτιμο του έργο.

Ντίνο Μιχαηλίδη, σε ευχαριστούμε για όλα. Δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ!»

• Ο Σπύρος Ι. Καπράλος είναι τέως πρόεδρος της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής, πρόεδρος των Ευρωπαϊκών Ολυμπιακών Επιτροπών και μέλος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:
«Είχε την εγγενή ανάγκη για δράση»

«**Είναι από** τις ευτυχισμένες στιγμές της πορείας μου στη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία η γνωριμία, η συνεργασία και η εγκάρδια σχέση που είχα αναπτύξει με τον αείμνηστο Ντίνο Μιχαηλίδη. Μας ένωσαν τα ολυμπιακά ιδεώδη και ιδανικά, τα οποία υπηρέτησε με παραδειγματική πίστη. Διετέλεσε πρόεδρος της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής (2016–2020) και πρόεδρος της Εθνικής Ολυμπιακής Ακαδημίας Κύπρου (2012–2020), της οποίας υπήρξε ένας από τους ιδρυτές, όπως και πρώτος κοσμήτοράς της, το 1987, δίνοντας από τις θέσεις αυτές μεγάλη ώθηση στο κυπριακό ολυμπιακό κίνημα.

Ο ολυμπισμός για τον Ντίνο Μιχαηλίδη είχε πρακτική εφαρμογή και αξία. Για τον λόγο ακριβώς αυτό ο τρόπος ζωής του δεν παρέκκλινε διαχρονικά των ολυμπιακών αξιών. Διά του παραδείγματος μετέδιδε την αγάπη του για τον αθλητισμό και την προσήλωσή του σε αυτές. Μέσα σε όλα αυτά αφιέρωνε χρόνο για το συγγραφικό του έργο, δημοσιεύοντας άρθρα, δοκίμια, καθώς και παρουσιάσεις σε θέματα ολυμπιακής παιδείας, εκπαίδευσης και ανάπτυξης του αθλητισμού.

Με τίμησε με τη φιλία του, μια φιλία ενός ανθρώπου του μέτρου, με αξιοπρέπεια και ακέραιο χαρακτήρα. Η ενεργητικότητα και η εγγενής ανάγκη του για δράση ξεχώριζαν από τα στοιχεία της ιδιοσυγκρασίας του.

Είχε συμμετάσχει σε πολλές συνόδους της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας και κάθε φορά η παρουσία του άφηνε τις καλύτερες εντυπώσεις στους συμμετέχοντες, φοιτητές, καθηγητές και αθλητικά στελέχη.

Η απώλειά του στέρησε από τη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία έναν πολύτιμο συνεργάτη και έναν αγαπημένο φίλο».

• Ο Κώστας Γεωργιάδης γνώρισε τον Ντίνο Μιχαηλίδη προς τα τέλη της δεκαετίας του 1980, στις συνόδους της Αρχαίας Ολυμπίας. Αναγορεύτηκε πρώτα σε κοσμήτορα της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας και στη συνέχεια επίτιμος κοσμήτορας.

ΝΤΕΝΙΖ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ:**«Μας ένωνε η κοινή μας φιλοσοφία»**

«Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ο πρώτος Κύπριος αθλητής που συμμετείχε στην Εθνική Ελλάδας στίβου μετά την ανεξαρτησία της Κύπρου το 1960, δεν ήταν μόνο μια σπουδαία αθλητική προσωπικότητα. Ήταν ο ακούραστος εργάτης του ολυμπιακού ιδεώδους. Ο άνθρωπος που είχε πάντα ανοιχτή την αγκαλιά του για κάθε άνθρωπο με αρχές και αγάπη για τη νεολαία. Ήταν ο πολύτιμος συνεργάτης κάθε οργανισμού και κάθε προσώπου που στήριζε έμπρακτα τις καλές πρακτικές του ολυμπισμού.

Η σχέση του Ντίνου Μιχαηλίδη, του Ντίνου μας, όπως λέγαμε με τους διοικούντες και τους συνεργάτες της Εθνικής Ολυμπιακής Ακαδημίας, ήταν πάντα ισότιμη αλλά –κυρίως– συναισθηματική, αφού μας ένωνε πάντα η κοινή μας φιλοσοφία. Οι φιλίες δυνατές, οι κοινές δράσεις ενθουσιώδεις! Οι κοινές στιγμές μας θα θυμίζουν πάντα την ευγένεια του ανθρώπου, την έγνοια του για τις ανάγκες των άλλων και την αγάπη του προς τον αθλητισμό. Τον Ντίνο μας δεν τον ξεχνούμε. Τον τιμούμε με τον τρόπο που τιμούσε αυτός την κοινωνία. Συνεχίζουμε τις προσπάθειες να γίνει ο κόσμος καλύτερος με όχημα τον αθλητισμό και τις διαχρονικές αξίες του».

• Η Ντενίζ Παναγοπούλου είναι διευθύντρια της Εθνικής Ολυμπιακής Ακαδημίας και υπεύθυνη εθελοντών και τεχνική σύμβουλος της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, στο κέντρο, μαζί με τον Γιώργο Αλικάκο και την Ντενίζ Παναγοπούλου, πρόεδρο και διευθύντρια της ΕΘΝΟΑ, αντίστοιχα, όταν βρίσκονταν στην Κύπρο τον Φεβρουάριο του 2019 για το 8ο Μαθητικό Συνέδριο «Pierre de Coubertin».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΟΙ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Συνεδρία της Τεχνικής Επιτροπής της ΔΕΜΑ το 1997 στο Μπάρι της Ιταλίας, όπου διεξάγονταν οι 13οι Μεσογειακοί. Δεξιά ο Ντίνος Μιχαηλίδης, και πέμπτος από δεξιά ο νεαρός τότε Αμάρ Αντάντι, που στη συνέχεια ανέλαβε την προεδρία της Επιτροπής.

Στην Τεχνική Επιτροπή της ΔΕΜΑ

Όταν το 1987 ο Ντίνος Μιχαηλίδης εκλεγόταν στην Τεχνική Επιτροπή της Διεθνούς Επιτροπής Μεσογειακών Αγώνων (ΔΕΜΑ),¹ κανένας, ούτε ίσως και ο ίδιος, μπορούσε να προβλέψει την πορεία του σε αυτόν τον θεσμό. Τον υπηρέτησε με αφοσίωση, θέρμη και ενθουσιασμό για πάνω από τρεις δεκαετίες, μέχρι το τέλος της ζωής του. Στην κυριολεξία...

Το 1987 συμμετείχε σε όλες τις προετοιμασίες για τη διοργάνωση των Μεσογειακών αγώνων, που διεξάγονταν κάθε τέσσερα χρόνια. Μέχρι το 1991 διεξάγονταν τη χρονιά πριν από τους Ολυμπιακούς, ενώ από το 1993 μετακινήθηκαν στη χρονιά μετά από αυτούς.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, αλλά ιδιαίτερα μετά την επιστροφή του στην Εθνική Ολυμπιακή Ακαδημία Κύπρου (ΕΟΑΚ) το 2010 και την ανάληψη της προεδρίας της το 2012, ανέπτυξε πρωτόγνωρη δραστηριότητα λαμβάνοντας μέρος σε συνεχείς συσκέψεις και συνόδους που είχαν σχέση με τη προώθηση του ολυμπισμού. Η Αρχαία Ολυμπία έγινε και πάλι το δεύτερο σπίτι του.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης συνέχισε ακμαίος στους ίδιους ρυθμούς, και με την εκλογή του στην προεδρία της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής (ΚΟΕ) το 2016, κέρδισε ακόμα περισσότερο τον σεβασμό και την εκτίμηση των συνεργατών του στο ολυμπιακό κίνημα και των συναδέλφων του στο κίνημα των Μεσογειακών αγώνων.

Μέσα από τα μηνύματα που στάλθηκαν για τους σκοπούς του βιβλίου από συνεργάτες του στην Τεχνική Επιτροπή, ένα είναι το συμπέρασμα: Ότι κέρδισε την πρέπουσα εκτίμηση και τον απεριόριστο σεβασμό για την εμπειρογνομosύνη του, αλλά πολύ περισσότερο για την ομορφιά του χαρακτήρα του. Όλοι μιλούν για την εντιμότητα, την ευθύτητα και την ακεραιότητα του ανδρός. Για έναν αξιόπιστο φίλο!

Σεμινάριο στην Κύπρο

Οι 18οι Μεσογειακοί αγώνες είχαν αναληφθεί από την πόλη Ταραγόνα της Ισπανίας. Η απόφαση ανακοινώθηκε στη γενική συνέλευση της ΔΕΜΑ τον Οκτώβριο του 2011, και προγραμματιζόνταν να γίνουν το καλοκαίρι του 2017. Όμως η πολιτική αστάθεια που επικρατούσε στη χώρα και τα σοβαρά οικονομικά προβλήματα λόγω έλλειψης χρηματοδότησης, οδήγησαν στην αναβολή των αγώνων, για το 2018, όπως ανακοινώθηκε από τη ΔΕΜΑ τον Νοέμβριο του 2016.

Αυτό προκάλεσε σοβαρό προβληματισμό στις τάξεις της ΔΕΜΑ, που μετά από σχετική εισήγηση της Τεχνικής Επιτροπής, αποφάσισε τη διοργάνωση ειδικού σεμιναρίου με θέμα «*Το μέλλον των Μεσογειακών αγώνων*». Η ει-

1. Το αναγνωρισμένο όνομα της ΔΕΜΑ στα αγγλικά είναι International Committee of Mediterranean Games, γι' αυτό και μεταφράζεται σε Επιτροπή (Committee). Σε κάποιες μεταφράσεις χρησιμοποιείται και η λέξη Ένωση, δηλαδή Διεθνής Ένωση Μεσογειακών Αγώνων (ΔΕΜΑ).

Άποψη του σεμιναρίου που έγινε στην Κύπρο το 2017, με θέμα το μέλλον των Μεσογειακών αγώνων.

σήγηση για πραγματοποίησή του στη Λευκωσία το διήμερο 29-30 Νοεμβρίου 2017 υιοθετήθηκε, και τη διοργάνωση ανέλαβε η ΚΟΕ.

Στο σεμινάριο συμμετείχαν 24 πρόεδροι και αξιωματούχοι Ολυμπιακών επιτροπών από 18 μεσογειακές χώρες, ενώ το παρών του έδωσε ο πρόεδρος της ΔΕΜΑ Αλγερινός Αμάρ Αντάντι και ο ταμίας της Κίκης Λαζαρίδης. Ο πρόεδρος της ΚΟΕ Ντίνος Μιχαηλίδης καλωσόρισε τους συμμετέχοντες στην Κύπρο και αναφέρθηκε στα σημερινά δεδομένα των Μεσογειακών αγώνων, οι οποίοι ακολουθούν φθίνουσα πορεία τα τελευταία χρόνια σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή κορυφαίων αθλητών και το ενδιαφέρον του κοινού, σε αναντιστοιχία με την αύξηση των χωρών, των αθλημάτων και των συμμετεχόντων, σημειώνοντας ότι στόχος του σεμιναρίου ήταν να αναλυθούν οι αιτίες και να βρεθούν λύσεις που θα οδηγούσαν στην αναβάθμιση των αγώνων.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν συνεχώς σε εγρήγορση και προσπαθούσε να αξιοποιεί όλο τον χρόνο για να συζητά...

Στιγμιότυπο από την επίσκεψη του Αμάρ Αντάντι, του Σπύρου Καπράλου και του Ντίνου Μιχαηλίδη στον υπουργό Παιδείας Κώστα Καδή.

Πρώτος ομιλητής στο σεμινάριο ήταν ο πρόεδρος της ΔΕΜΑ Αμάρ Αντάντι, που ανέπτυξε το θέμα *«Μεσογειακοί αγώνες: Εξέλιξη – προκλήσεις για τη διατήρηση των αγώνων»*. Δεύτερος ομιλητής ήταν ο Σπύρος Καπράλος, πρόεδρος της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής (ΕΟΕ) και μέλος της εκτελεστικής επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ολυμπιακής Επιτροπής, που ανέπτυξε το θέμα *«Εμπειρίες Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών και η δική τους οπτική γωνία»*.

Κατά την πρώτη μέρα του σεμιναρίου ομιλήτρια ήταν επίσης η Ροζάνα Τσιουφέτι, διευθύντρια Αθλητικών Σχολείων της Ιταλικής Ολυμπιακής Επιτροπής, που ανέπτυξε το θέμα *«Η αξία και η σημασία των Μεσογειακών αγώνων»*. Στην τοποθέτησή της υποστήριξε ότι οι Μεσογειακοί αγώνες που θα γίνονταν στην Ταραγόνα θα έπρεπε να είναι οι τελευταίοι που θα διεξάγονταν με ένα τόσο εκτεταμένο αγωνιστικό πρόγραμμα. Τελευταίος ομιλητής ήταν ο Τούλιο Παρατόρε, πρόεδρος της Επιτροπής ΔΕΜΑ Συνεργασίας & Ανάπτυξης, που παρουσίασε το θέμα *«Η κληρονομιά των Μεσογειακών αγώνων»*.

Το σεμινάριο ολοκληρώθηκε την επομένη, με τρεις ακόμη ομιλίες, ανάμεσα στις οποίες και αυτή του προέδρου της ΚΟΕ Ντίνου Μιχαηλίδη, με θέμα *«Κίνητρα για τη συμμετοχή των αθλητών κορυφής»*.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης τίμησε τους ομιλητές προσφέροντάς τους μικρό αντίγραφο του «Καραβιού της Κερύνειας», αναφερόμενος στη σημασία του για την ιστορία της Κύπρου.

Την πρώτη μέρα του σεμιναρίου, ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ως οικοδεσπότης, συνόδεψε τον πρόεδρο της ΔΕΜΑ Αμάρ Αντάντι και τον πρόεδρο της ΕΟΕ Σπύρο Καπράλο σε εθιμοτυπική συνάντηση με τον υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού Κώστα Καδή. Κατά τη συνάντηση συζητήθηκαν θέματα σχετικά με τον αθλητισμό και την εκπαίδευση, με έμφαση στην προσφορά των αθλητικών σχολείων και τη διοργάνωση στην Ταραγόνα της Ισπανίας.

Οι αγώνες στην Ταραγόνα

Λίγους μήνες μετά το σεμινάριο στη Λευκωσία για το μέλλον των Μεσογειακών αγώνων, πραγματοποιήθηκαν στην Ταραγόνα της Ισπανίας οι 18οι Μεσογειακοί αγώνες.² Η διοργάνωση έγινε στο τέλος Ιουνίου 2018 και η Κύπρος συμμετείχε με τη 13η πολυπληθέστερη αθλητική ομάδα και με αρχη-

2. Όλα τα στοιχεία που παρατίθενται για τους 18ους Μεσογειακούς ελάχθηκαν από την ανταπόκριση του απεσταλμένου της ΕΑΚ, αθλητικογράφου Αργύρη Αργυρού, που αναρτήθηκε στις 3.7.2018 στην ιστοσελίδα της ΚΟΕ.

γό αποστολής τον Μιχάλη Κρασιά, πρόεδρο της Κυπριακής Ομοσπονδίας Πετοσφαίρισης και της Κυπριακής Ομοσπονδίας Πανεπιστημιακού Αθλητισμού. Στους αγώνες είχαν διαπιστευτεί 220 δημοσιογράφοι γραπτού τύπου, 50 φωτογράφοι, 150 δημοσιογράφοι τηλεόρασης και ραδιοφώνου, τεχνικοί και άλλοι.

Σε ό,τι αφορά το αγωνιστικό μέρος, η κυπριακή αποστολή κατάφερε για πρώτη φορά να φτάσει στα τέσσερα χρυσά μετάλλια. Το σύνολο των οκτώ μεταλλίων (4-2-2) κατέταξε την Κύπρο στη 12η θέση του σχετικού πίνακα, κάτι που αποτέλεσε επιτυχία.

Με την επιστροφή στην Κύπρο, η ΚΟΕ έδωσε συνέντευξη τύπου, όπου κατατέθηκε ο απολογισμός της κυπριακής ομάδας από τον αρχηγό της αποστολής Μιχάλη Κρασιά.

Η διοργάνωση στην Ταραγόνα είχε παρουσιάσει πολλά προβλήματα, ιδιαίτερα στη διακίνηση των αθλητών, καθώς και στη λειτουργία του γραφείου τύπου. Χαρακτηριστικά οι διοργανωτές έστησαν αυτό το γραφείο στο κέντρο της πόλης, κάτι που δυσκόλευε αφάνταστα τους λειτουργούς τύπου, που στο τέλος αναζήτησαν εναλλακτικούς τρόπους για να κάνουν τη δουλειά τους. Όλα τα πιο πάνω και άλλα συζητήθηκαν σε συνεδρία της Τεχνικής Επιτροπής της ΔΕΜΑ που έγινε τον Νοέμβριο του 2018, όπου και καταγράφηκαν όλα τα προβλήματα.

Οι Μεσογειακοί Παραλίας

Τον Αύγουστο του 2019 διεξήχθησαν στην Πάτρα οι Β΄ Μεσογειακοί αγώνες Παραλίας (αποκαλούνται και Μεσογειακοί Παράκτιοι) όπου εκ μέρους της ΚΟΕ παρευρέθηκε ο Ντίνος Μιχαηλίδης ως μέλος της ΔΕΜΑ και ο αθλητικογράφος Ηρόδοτος Μιλτιάδους. Η Κύπρος συμμετείχε στους αγώνες με αποστολή 49 αθλητών σε οκτώ αθλήματα.

Από τη συνεδρία της Τεχνικής Επιτροπής της ΔΕΜΑ τον Νοέμβριο του 2018. Διακρίνονται, από δεξιά, Στράτος Καρέτος, Ντίνος Μιχαηλίδης, Βίκτορ Σάντσεθ (τέταρτος) και Μοχάμεντ Ζρίμπι, πρώτος από αριστερά.

Η Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή παρέθεσε το καθιερωμένο δείπνο προς τους υπεύθυνους των αθλημάτων της κυπριακής αποστολής, στην παρουσία της διοικητικής ομάδας της «Πάτρα 2019» και μελών του εκτελεστικού συμβουλίου, καθώς και προσκεκλημένων από την Ελλάδα. Προσκεκλημένοι της ΚΟΕ στο δείπνο ήταν και μέλη της συντονιστικής επιτροπής της ΔΕΜΑ για την «Πάτρα 2019», ο πρόεδρος της επιτροπής Στράτος Καρέτος και τα μέλη δρ Γιώργος Μαρίνος και Κατερίνα Μουρατίδου. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, απευθυνόμενος στους αρχηγούς των αθλημάτων, τους ευχήθηκε κάθε επιτυχία, τους ζήτησε να δώσουν το 100% των δυνάμεών τους και τόνισε ότι η ΚΟΕ θα βρίσκεται στο πλευρό τους.

Μετά τους Μεσογειακούς αγώνες Παραλίας, η ΔΕΜΑ διοργάνωσε σεμινάριο για απολογισμό της διοργάνωσης, το οποίο έγινε στη Λεμεσό, τον Μάρτιο του 2020. Μιλώντας για το σεμινάριο ο πρόεδρος της ΚΟΕ Ντίνος Μιχαηλίδης αναφέρθηκε στη σημασία και στους στόχους του:³

Είναι πολύ σημαντικό και τιμητικό που επιλέγεται για άλλη μια φορά η ΚΟΕ και η Κύπρος να φιλοξενήσουν μια σημαντική συγκέντρωση της ΔΕΜΑ, κάτι που αποδεικνύει την εμπιστοσύνη που υπάρχει προς την Επιτροπή μας και το προσωπικό της. Ευελπιστώ ότι το σεμινάριο θα αποτελέσει τη βάση για ενδυνάμωση των Παράκτιων Μεσογειακών αγώνων, πάντοτε στα σωστά οικονομικά πλαίσια που πρέπει να διέπουν τους συγκεκριμένους αγώνες.

Πριν την έναρξη του σεμιναρίου, ο πρόεδρος της ΔΕΜΑ Αμάρ Αντάντι αντάλλαξε αναμνηστικά δώρα με τον Ντίνο Μιχαηλίδη, ευχαριστώντας τον ίδιο και την ΚΟΕ για τη διοργάνωση.

Αύγουστος 2019.
Διεξάγονται στην
Πάτρα οι Β΄
Μεσογειακοί αγώνες
Παραλίας.

3. Ιστοσελίδα Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, ανακοίνωση 3.3.2019.

Μηνύματα αγάπης και σεβασμού

ΑΜΑΡ ΑΝΤΑΝΤΙ:

«Ήταν ένας ειδήμων του αθλητισμού»

«Το 1987, λίγο μετά τους Μεσογειακούς αγώνες στη Λατνάκια της Συρίας, είχα το προνόμιο να συναντήσω τον Ντίνο για πρώτη φορά. Ήταν μια περίοδος για νέα αφετηρία, αφού ο πρόεδρος και ο γραμματέας της ΔΕΜΑ, Κλαούντ Κόλαρντ και Νίκος Φιλάρετος αντίστοιχα, μόλις είχαν εισηγηθεί τη σύσταση μιας Τεχνικής Επιτροπής που να επιβλέπει την οργανωτική διαδικασία των αγώνων. Ο Ντίνος και εγώ είχαμε επιλεγεί να υπηρετήσουμε σε αυτή την επιτροπή, της οποίας προέδρευε ο έμπειρος Άρθουρ Τάκατς. Αυτός ο ρόλος μας έδωσε την ανεκτίμητη ευκαιρία να συνδεθούμε με ηγετικές φυσιογνωμίες του κινήματος των Μεσογειακών αγώνων.

Η παράλληλη πορεία μας ως γενικών διευθυντών στις Ολυμπιακές Επιτροπές στην Κύπρο και την Αλγερία αντίστοιχα, φυσιολογικά μας έφερε κοντά. Η ευθύνη που μοιραζόμασταν αποτέλεσε το έναυσμα για μια φιλία που εμπλουτίστηκε βαθιά από το ζωηρό και υποστηρικτικό περιβάλλον των συναντήσεων της Τεχνικής Επιτροπής. Ο Ντίνος δεν ήταν μόνο ένας συνάδελφος, αλλά ένας φίλος με ζεστή προσωπικότητα και ταπεινότητα. Έφερνε πάντα βιώματα και εμπειρίες του στις συζητήσεις μας, πάντα προετοιμασμένος και ευγενής, κερδίζοντας την εκτίμηση και την αγάπη του καθενός. Η αγάπη του

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης συνομιλεί με τον Αμάρ Αντάντι, από τον οποίο αργότερα δέχτηκε τιμητική βράβευση.

για τα πούρα, που κάπνιζε στη διάρκεια των διαλειμμάτων μας, έγινε για μένα μια τρυφερή ανάμνηση, που έδειχνε την ικανότητά του να ευχαριστείται τις απλές απολαύσεις της ζωής.

Οι αλλαγές που επήλθαν στα μέσα της δεκαετίας του 1990 απομάκρυναν τον Ντίνο από τον ρόλο του στην ΚΟΕ και τη ΔΕΜΑ. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να χάσουμε επαφή. Ήταν μετά το 2003, όταν ήμουν στην προεδρία της ΔΕΜΑ, που συναντήθηκαν ξανά οι πορείες μας. Με πρωτοβουλία του Νίκου Φιλάρετου, προέδρου της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας, ξανασμίξαμε στη Διεθνή Σύνοδο της ΔΟΑ το 2006, στην Αρχαία Ολυμπία. Ήταν μια εγκάρδια επανένωση, που έφερε συζητήσεις για πιθανή επιστροφή του Ντίνου στη ΔΕΜΑ, κάτι που υποστήριξα ένθερμα.

Μέχρι το 2009 ο Ντίνος επανεντάχθηκε στην Τεχνική Επιτροπή, και η παρουσία του έφερε ικανοποίηση σε αυτούς που τον γνώριζαν. Η εκλογή του στην προεδρία της ΚΟΕ ήταν μια περιφανής στιγμή για όλα τα μέλη της οικογένειας των Μεσογειακών αγώνων.

Τώρα (Απρίλης 2024), που βρίσκομαι στην ολοκλήρωση και του δικού μου ταξιδιού στη ΔΕΜΑ, αναλογίζομαι τη σημαντική επιρροή που είχε ο Ντίνος στον οργανισμό μας. Όχι μόνο αφιέρωσε την εμπειρογνωμοσύνη και το πάθος του στις συλλογικές μας προσπάθειες, αλλά και εξασφάλισε την υποστήριξη της ΚΟΕ σε αυτές. Οι ηγετικές του ικανότητες αποτέλεσαν το υπόβαθρο σημαντικών σεμιναρίων της ΔΕΜΑ. Στη Λευκωσία τον Νιόβρη του 2017, όπου συζητήσαμε το μέλλον των Μεσογειακών αγώνων, και στη Λεμεσό τον Μάρτιο του 2020, όπου ανασκοπήσαμε την επιτυχία των Μεσογειακών Παράκτιων αγώνων του 2018 στην Πάτρα.

Θα θυμούμαστε για πάντα τον Ντίνο ως κάτι περισσότερο από έναν ειδήμονα στον χώρο του αθλητισμού. Ήταν ένας αξιόπιστος φίλος, του οποίου η ακεραιότητα και η ανθρωπιά ήταν τόσο καθαρές όσο και η αφοσίωσή του στις ιδέες του αθλητισμού και του ολυμπισμού.

Θα τον θυμούμαι για πάντα, ποτέ δεν θα τον ξεχάσω».

• Ο Αμάρ Αντάντι είναι επίτιμος πρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής της ΔΕΜΑ. Αλγερινός στην καταγωγή, ο Αντάντι ανέλωσε τη ζωή του στον αθλητισμό. Υπηρέτησε ως μέλος της Τεχνικής Επιτροπής της ΔΕΜΑ (1987–1997) και ήταν σε αυτή την περίοδο που γνώρισε τον Ντίνο Μιχαηλίδη και συνεργάστηκε μαζί του. Το 1997 έγινε πρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής και το 2019 πρόεδρος της ΔΕΜΑ. Το 2022 αναγορεύθηκε σε επίτιμο πρόεδρο της ΔΕΜΑ.

ΜΟΧΑΜΕΝΤ ΖΡΙΜΠΙ:

«Στη μνήμη ενός σπουδαίου φίλου»

«Είναι μεγάλη μου τιμή που μου δίνεται η ευκαιρία να αποτίσω φόρο τιμής σε έναν σπουδαίο φίλο, τον αείμνηστο Ντίνο Μιχαηλίδη.

Τον Ντίνο τον γνώρισα στην Τεχνική Επιτροπή της ΔΕΜΑ γύρω στο 2005,

Ο Μοχάμεντ Ζρίμπι.

όταν, πέρα από τις τότε επαγγελματικές μας υποχρεώσεις, ήμασταν και οι δύο υπεύθυνοι για την επίβλεψη της σύνταξης των τεχνικών εγχειριδίων των Μεσογειακών αγώνων “Πεσκάρα 2009”, και στη συνέχεια των Μεσογειακών αγώνων “Μερσίνα 2013”. Μέσα από αυτή την επαγγελματική συνεργασία σε τεχνικά και νομικά ζητήματα γεννήθηκε μια βαθιά φιλική σχέση και ένας αμοιβαίος σεβασμός που δεν άλλαξε ποτέ.

Ο Ντίνος ξεχώριζε για τα σπουδαία χαρακτηριστικά του ως άνθρωπος, για την αίσθηση του καθήκοντος, τη συνέπεια, την ακρίβεια των λόγων του, το ωραίο χιούμορ του και τον σεβασμό στις αρχές και τις αξίες.

Κατά τη διάρκεια εκείνης της περιόδου, εκτίμησα τη μεγάλη γνώση του για τα προβλήματα του αθλητισμού σε διεθνές επίπεδο και τους κινδύνους που ελλοχεύουν εάν δεν μπορέσουμε να επιλύσουμε δύο πολύ μεγάλα από αυτά, το ντόπινγκ και τον χρηματισμό.

Δίπλα του μπόρεσα να εκτιμήσω το μεγάλο του πάθος για τον αθλητισμό και τις αξίες που πρεσβεύει, αλλά και την ακλόνητη προσήλωσή του στον αθλητισμό στην Κύπρο και στη λεκάνη της Μεσογείου, καθώς θεωρούσε τους Μεσογειακούς αγώνες ως μια εξαιρετική ευκαιρία προσέγγισης της μεσογειακής νεολαίας και προώθησης των πολιτιστικών και πολιτισμικών ανταλλαγών μεταξύ των μεσογειακών χωρών, αλλά και ως παράγοντα που μπορεί να συμβάλει στην εδραίωση της ειρήνης μεταξύ των λαών.

Με τον θάνατό του προσωπικά έχασα έναν σπουδαίο φίλο με τον οποίο ήμουν εξαιρετικά δεμένος και με τον οποίο όλα τα μέλη της Τεχνικής Επιτροπής ένιωθαν πολύ κοντά.

Το αποτύπωμα και η μνήμη του ως ενός μεγάλου αθλητικού ηγέτη που εργάστηκε ακούραστα στις διάφορες θέσεις που κατείχε για την προβολή και τις αρετές του αθλητισμού θα μείνουν για πάντα χαραγμένα στην ιστορία του αθλητισμού της Κύπρου και της Μεσογείου.

Ο Θεός να του χαρίσει ειρήνη και έλεος».

• Ο Μοχάμεντ Ζρίμπι είναι πρόεδρος της Επιτροπής Αθλητικού Προγράμματος της ΔΕΜΑ και πρώην γενικός διευθυντής Αθλητισμού του Υπουργείου Νεότητας και Αθλητισμού της Τυνησίας. Υπηρέτησε τον αθλητισμό στη χώρα του και στη ΔΕΜΑ από τις θέσεις που φαίνονται πιο πάνω. Έτυχε πολλών τιμητικών διακρίσεων.

ΣΤΡΑΤΟΣ ΚΑΡΕΤΟΣ:

«Ταπεινός και ανιδιοτελής εργάτης»

«Είναι πολύ περίεργη και άβολη στιγμή αυτή, το να γράφω στη μνήμη του αείμνηστου φίλου μου Ντίνου Μιχαηλίδη. Ουσιαστικά ακόμα δεν το έχω συνειδητοποιήσει ότι έχει φύγει, και στη σκέψη μου και στην καθημερινότητά μου νομίζω ότι είναι εδώ. Και βέβαια είναι εδώ. Δεν έφυγε ποτέ, έχει αφήσει ανεξίτηλο στίγμα με τα έργα και τις ημέρες του. Τεράστια προσωπικότητα του

Αναμνηστική φωτογραφία από συνεδρία της Τεχνικής Επιτροπής της ΔΕΜΑ τον Σεπτέμβριο του 2012. Ο Μοχάμεντ Ζρίμπι, τρίτος από δεξιά στην πρώτη σειρά, δίπλα του ο Βίκτορ Σάντσεθ, και στην πίσω σειρά ο Ντίνος Μιχαηλίδης, αριστερά, και ο Στράτος Καρέτος, δεξιά. Ο Σάντσεθ θήτευσε πολλά χρόνια πρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής.

αθλητισμού μας. Είμαι τυχερός και ευλογημένος που τον γνώρισα. Συνεργάστηκα και έμαθα πολλά από τον Ντίνο, από τις γνώσεις του, την εμπειρία του και τις συμβουλές του, που πάντα απλόχερα μοιραζόταν, χωρίς καμία ιδιοτέλεια.

Θα σταθώ σε τρία σημεία. Τον Ντίνο τον είχα ακουστά από μικρό παιδί, και ως νέος αθλητής αργότερα του στίβου στον Πανελλήνιο, όταν το όνομά του ακουγόταν πάντα ανάμεσα σε αυτά των σπουδαίων πρωταθλητών της εποχής. Ήταν κάτι σαν μυθικό στο μυαλό μου. Αυτά τη δεκαετία του 1980.

Σαράντα χρόνια αργότερα έμελλε να συναντηθούμε στην Τεχνική Επιτροπή της ΔΕΜΑ, αυτός ως ο πιο παλιός και έμπειρος κι εγώ ως πρωτάρης και πιο νέος. Ένωσα πραγματικό δέος στην κυριολεξία με τη συνάντησή μας, που εξελίχτηκε σε μια ιδιαίτερη προσωπική σχέση. Κάναμε άπειρες συζητήσεις, είτε για θέματα της επιτροπής ή του αθλητισμού γενικότερα, και οι γνώσεις του και οι απόψεις του ήταν πάντοτε σοφές και επίκαιρες. Το χιούμορ του αστείρευτο, όπως και τα γεγονότα που μου εξιστορούσε. Πραγματικός πλούτος γνώσεων και αναμνήσεων.

Στην πορεία, μου ανατέθηκε από το προεδρείο της ΔΕΜΑ ο συντονισμός των Παράκτιων Μεσογειακών αγώνων, και ο Ντίνος ορίστηκε ως απλό μέλος της ομάδας αυτής. Δεν μπορούσα να το δεχτώ αυτό, αλλά ούτε και εκείνος την ανησυχία μου. Μου είπε “δεν υπάρχει καμία άλλη περίπτωση, εσύ θα είσαι επικεφαλής κι εγώ δίπλα σου”. Δεν χωρούσε άλλη επιλογή. Ήταν απόλυτος. Πορευτήκαμε δύο τετραετίες στις πρώτες δύσκολες και απαιτητικές διοργανώσεις. Αυτός ήταν ο Ντίνος, ένας ταπεινός, ανιδιοτελής εργάτης, αλλά και ηγέτης.

Προφανώς οι προσωπικότητές μας και τα χνώτα μας ταίριαζαν. Πάντα αναφερόταν με περηφάνια στην αγαπημένη του οικογένεια και πάντα πρώτα από κάθε τι ρωτούσε για τη δική μου.

Ένα από τα χαρακτηριστικά του που δεν ξεχνώ είναι η ανυπομονησία του να τα προλάβει όλα. Πάντα βιαζόταν, πάντα πρώτος στις συναντήσεις, πρώτος να μπει στο αεροπλάνο, πρώτος να σηκωθεί να βγει... Έτσι και πριν δυο χρόνια, βιάστηκε να μας φύγει. Έφυγε ψηλά, εκεί που πάντα τον είχα και τον έχω... Ψηλά.

Αγαπημένε φίλε Ντίνο, σε ευχαριστώ για όλα όσα μου χάρισες. Νιώθω ιδιαίτερη τιμή και σεβασμό για αυτή τη συνάντηση στη ζωή μας και τη φιλία που δημιουργήθηκε».

• Ο Στράτος Καρέτος είναι μέλος της Επιτροπής Αθλητικού Προγράμματος της ΔΕΜΑ, προϊστάμενος του Τμήματος Αγώνων και Διεθνών Σχέσεων στην Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, όπου υπηρέτησε επίσης ως τεχνικός σύμβουλος.

ΒΙΚΤΟΡ ΣΑΝΤΣΕΘ:**«Ήταν πολύτιμο μέλος της ΔΕΜΑ»**

«Με τον Ντίνο Μιχαηλίδη συμπορευθήκαμε στην Τεχνική Επιτροπή της ΔΕΜΑ. Στις συναντήσεις μας στις συνόδους του 2012 και του 2018, μοιράστηκα μαζί με τον Ντίνο πολλές σκέψεις και σχέδια.

Ήταν ένα πολύτιμο μέλος της Τεχνικής Επιτροπής της ΔΕΜΑ την περίοδο που προέδρευα. Ήταν μια εξέχουσα προσωπικότητα, με βαθιά γνώση και αγάπη για τον αθλητισμό, τον ολυμπισμό και την οικογένεια των Μεσογειακών αγώνων. Η άποψή του ήταν πάντα βαρύνουσα και ισοζυγισμένη, και οι τοποθετήσεις του σεβαστές από όλους.

Την αγάπη μου σε όλη την οικογένειά του. Ο Θεός να τον έχει καλά στον παράδεισο που βρίσκεται».

• Ο Βίκτορ Σάντσεθ διετέλεσε πρόεδρος της Τεχνικής Επιτροπής της ΔΕΜΑ. Συνεργάστηκε πολλά χρόνια με τον Ντίνο Μιχαηλίδη.

ΕΡΟΣ ΜΠΟΛΟΝΙΑ:**«Δεν τον αποχαιρέτησα όπως ήθελα»**

«Σας ευχαριστώ πολύ που μου δίνετε αυτή την ευκαιρία να πω μερικά λόγια για τον πρώην συνεργάτη μου Ντίνο Μιχαηλίδη.

Συνάντησα τον Ντίνο για πρώτη φορά το 1985, με την ευκαιρία των ΑΜΚΕ, όταν ο ίδιος ήταν αρχηγός αποστολής της κυπριακής ομάδας. Την τελευταία φορά που τον είδα ήταν στην αρχή της πανδημίας του Covid-19, και καθώς ανάρρωνε από ένα πρόβλημα υγείας που αντιμετώπιζε, δυστυχώς δεν κατάφερα να τον χαιρετήσω όπως ήθελα στη συνάντηση που έγινε στη Λευκωσία τον Μάρτιο του 2020 για την εκτίμηση των αποτελεσμάτων των Μεσογειακών αγώνων Παραλίας, που έγιναν το 2019 στην Πάτρα.

Εάν οι υποχρεώσεις μου το επιτρέψουν, θα ήθελα να παραστώ στην παρουσίαση του βιβλίου αυτού και να καταθέσω λίγα λουλούδια στον τάφο του».

• Ο Έρος Μπολόνια συνεργάστηκε με τον Ντίνο Μιχαηλίδη από το 1985, στα πλαίσια των ΑΜΚΕ και της Τεχνικής Επιτροπής της ΔΕΜΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 ΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ

Η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή τίμησε την Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή τον Ιανουάριο του 2018, προσφέροντας στον Ντίνο Μιχαηλίδη ένα αντίγραφο αρχαίου κυκλαδίτικου γλυπτού.

«Στον αθλητισμό μόνο παίρνεις»...

Βιτρίνες γεμάτες κύπελα, φορτωμένες απειράριθμες αναμνήσεις. Η οδός Ικάρου 5 στον Άγιο Δομέτιο, όπου έζησε τη μισή του σχεδόν ζωή, είναι το προσωπικό μουσείο του Ντίνου Μιχαηλίδη. Βλέπεις από εδώ, κοιτάζεις από εκεί, το μάτι δεν προφταίνει να δει και το μυαλό να συλλάβει και να συνειδητοποιήσει το μεγαλείο αυτού του αξεπέραστου ανδρός.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ξεκίνησε να κερδίζει κύπελλα, μετάλλια και διπλώματα από την τρυφερή ηλικία των 15 χρόνων, μαθητής του Παγκυπρίου Γυμνασίου, και συνέχισε να δημιουργεί στους γύρω του την ανάγκη, ίσως και την υποχρέωση, να τον τιμήσουν. Να τον ευχαριστήσουν για όλα όσα έκανε και πρόσφερε. Για την παρακαταθήκη που άφηνε. Ο ίδιος, φυσικά, με ταπεινότητα και σεμνότητα, συνέχιζε να λέει και να τονίζει. «Στον αθλητισμό δεν δίνεις, μόνο παίρνεις».

Με την ευκαιρία των 100 χρόνων του (1891-1991), ο Γυμναστικός Σύλλογος Πανελλήνιος τίμησε τον Ντίνο Μιχαηλίδη με το Μετάλλιο Τιμής ως ένδειξη εκτίμησης για την προσφορά του στον σύλλογο και τον ελληνικό αθλητισμό. Ο Ντίνος είχε φορέσει τη φανέλα του Πανελληνίου την περίοδο 1961-1969, όταν βρισκόταν στην Αθήνα.

Το 1979 ο Ντίνος Μιχαηλίδης τιμήθηκε από την Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου για την προσφορά του στο κυπριακό ποδόσφαιρο. Ήταν ήδη γνωστή η φήμη του ως προπονητή φυσικής κατάστασης. Εδώ παραλαμβάνει τιμητικό δίπλωμα από τον υπουργό Παιδείας Χρυσόστομο Σοφιανό, με τον πρόεδρο της ΚΟΠ Τάκη Χατζηγιάννου να παρακολουθεί. Η ΚΟΠ βράβευσε τον Ντίνο Μιχαηλίδη και πολλά χρόνια αργότερα, τον Μάρτιο του 2019, για την προσφορά του στην εθνική ομάδα, με συγκεκριμένη αναφορά στα παιχνίδια με την Ιταλία (1983) και την Ισπανία (1998).

Το 1980, σε ηλικία 37 χρόνων, ο Ντίνος Μιχαηλίδης αξιώθηκε τη μεγαλύτερη αναγνώριση για την προσφορά του στον αθλητισμό. Η Ένωση Αθλητικογράφων Κύπρου του απένειμε το Αριστείο της Χρονιάς, το οποίο παρέλαβε από τον υπουργό Προεδρίας, Στέλιο Κατσελλή.

Με την ευκαιρία των 125 χρόνων του, ο Γυμναστικός Σύλλογος Παγκύπρια (ΓΣΠ) διοργάνωσε, το 2019, γιορταστική εκδήλωση κατά την οποία τίμησε αθλητικούς παράγοντες με πολυετή προσφορά στον σύλλογο και τον κυπριακό αθλητισμό. Ανάμεσά τους και τον Ντίνο Μιχαηλίδη, που παρέλαβε το τιμητικό επάθλο από τον πρόεδρο του ΓΣΠ, Δώρο Ιωαννίδη.

Τον Δεκέμβρη του 2018 η τεράστια προσφορά του Ντίνου Μιχαηλίδη αναγνωρίστηκε και από τον κομματικό χώρο, και συγκεκριμένα από τον χώρο της αριστεράς. Επιλέγθηκε από την κεντρική επιτροπή του ΑΚΕΛ για το Βραβείο Αθλητικής Προσφοράς Κώστα Λυμπουρή - Νική Γεωργίου. Στην αντιφώνησή του μετά την παραλαβή του επάθλου από τον Άντρο Κυπριανού, τότε γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ, ο Ντίνος Μιχαηλίδης είπε ότι αυτό το βραβείο ήταν πολύ σημαντικό γι' αυτόν, αφού προερχόταν από έναν κομματικό χώρο στον οποίο ο ίδιος δεν ανήκε.

Ο πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας, Ισίδωρος Κούβελος, απονέμει δίπλωμα τιμητικής συμμετοχής στον πρόεδρο της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής και πρόεδρο της Κυπριακής Ολυμπιακής Ακαδημίας, Ντίνο Μιχαηλίδη. Ήταν η 58η Διεθνής Σύνοδος, που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2018, στην Αρχαία Ολυμπία.

Ο πρόεδρος της Διεθνούς Επιτροπής Μεσογειακών Αγώνων Αμάρ Αντάντι απονέμει στον Ντίνο Μιχαηλίδη βαρύτιμο έπαθλο για την πολυετή και ανιδιοτελή προσφορά του στους αγώνες. Η ΔΕΜΑ τίμησε και πάλι τον Ντίνο το 2021, απονέμοντάς του την ανώτατη τιμητική διάκριση, το Order of Merit (Παράσημο της Αξίας).

Πάνω: Ο κοσμήτορας της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, επιδίδει τιμητικό δίπλωμα στον Ντίνο Μιχαηλίδη για την αδιάλειπτη παρουσία του στις συνόδους που πραγματοποιούνταν στην Αρχαία Ολυμπία.

Αριστερά: Τον Νοέμβριο του 2019, η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή τίμησε τον Ντίνο Μιχαηλίδη ως πρόεδρο της Ολυμπιακής Ακαδημίας Κύπρου και της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, για την πολύχρονη προσφορά του στο ολυμπιακό κίνημα.

Στη Γιορτή των Αρίστων, της Ένωσης Αθλητικογράφων Κύπρου (ΕΑΚ), που έγινε στη Λευκωσία στις 8 Απριλίου 2021, η ΕΑΚ, διά του προέδρου της Ηρόδοτου Μιλτιάδους, απένειμε ειδική διάκριση στον Ντίνο Μιχαηλίδη «για την πολυετή του θητεία και την πολυσχιδή του προσφορά στην κυπριακή κοινωνία από διάφορες θέσεις ευθύνης». Ήταν η περίοδος της πανδημίας του Covid-19, γι' αυτό και οι προστατευτικές μάσκες.

Τιμητική βράβευση για τον Ντίνο Μιχαηλίδη από τον πρόεδρο της Δημοκρατίας, Γλαύκο Κληρίδη.

Μεταθανάτια τιμητική διάκριση στον Ντίνο Μιχαηλίδη από την Κυπριακή Ένωση Συμμετασχόντων σε Ολυμπιακούς αγώνες (ΚΕΣΟΑ). Τασούλα, Γιώργος και Νικόλετα Μιχαηλίδου παραλαμβάνουν την τιμητική διάκριση από την υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, Αθηνά Μιχαηλίδου (αριστερά), και τον πρόεδρο του ΚΟΑ, Ανδρέα Μιχαηλίδη (κέντρο). Η απονομή έγινε στη διάρκεια φιλόλογικού μνημόσυνου που διοργάνωσε η ΚΕΣΟΑ για τον Ντίνο Μιχαηλίδη στις 4 Ιουλίου 2023.

Το Αθλητικό Μουσείο Αγρινίου και ο Μπαμπαρούτσος

«Ο Δήμος Αγρινίου & το Αθλητικό Μουσείο Αγρινίου - ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ, στον Ντίνο Μιχαηλίδη, Πρόεδρο της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, Πρωταθλητή Ελλάδος και Βαλκανιονίκη, ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ». Αυτή ήταν η επιγραφή στο βραβείο με το οποίο ο Δήμος Αγρινίου και το Αθλητικό Μουσείο της πόλης τίμησαν, το 2018, τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Γιατί όμως; Το Αθλητικό Μουσείο στο Αγρίνιο ιδρύθηκε από τον καρδιακό φίλο και πρώην συναθλητή του Ντίνου Μιχαηλίδη, Διονύση Μπαμπαρούτση, με καταγωγή το Αγρίνιο. Ο Μπαμπαρούτσος έπεισε τον δήμαρχο της πόλης να τιμήσουν από κοινού τον μεγάλο πρωταθλητή της Κύπρου και της Ελλάδας. Διότι γνώριζε...

Βράβευση από Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία

Τον Ιούνιο του 2018 ο Ντίνος Μιχαηλίδης συμμετείχε ως λέκτορας στην 58η Διεθνή Σύνοδο της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας για Νέους Συμμετέχοντες και τιμήθηκε δεόντως από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και τη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία. Το σχετικό δίπλωμα υπογράφουν ο πρόεδρος της ΔΟΕ, Σεμπάστιαν Μπαχ, ο πρόεδρος της ΔΟΑ, Ισίδωρος Κούβελος, και ο επίτιμος κοσμήτορας της ΔΟΑ, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης και η Τασούλα Δημητριάδου ένωσαν τις ζωές τους το 1975 και ξεκίνησαν να δημιουργούν τη δική τους οικογένεια. Πρώτος στον κόσμο ήρθε ο Γιώργος (δεξιά), που γεννήθηκε τον Σεπτέμβρη του 1976, και ακολούθησε η Νικολέτα (αριστερά) τον Φλεβάρη του 1980.

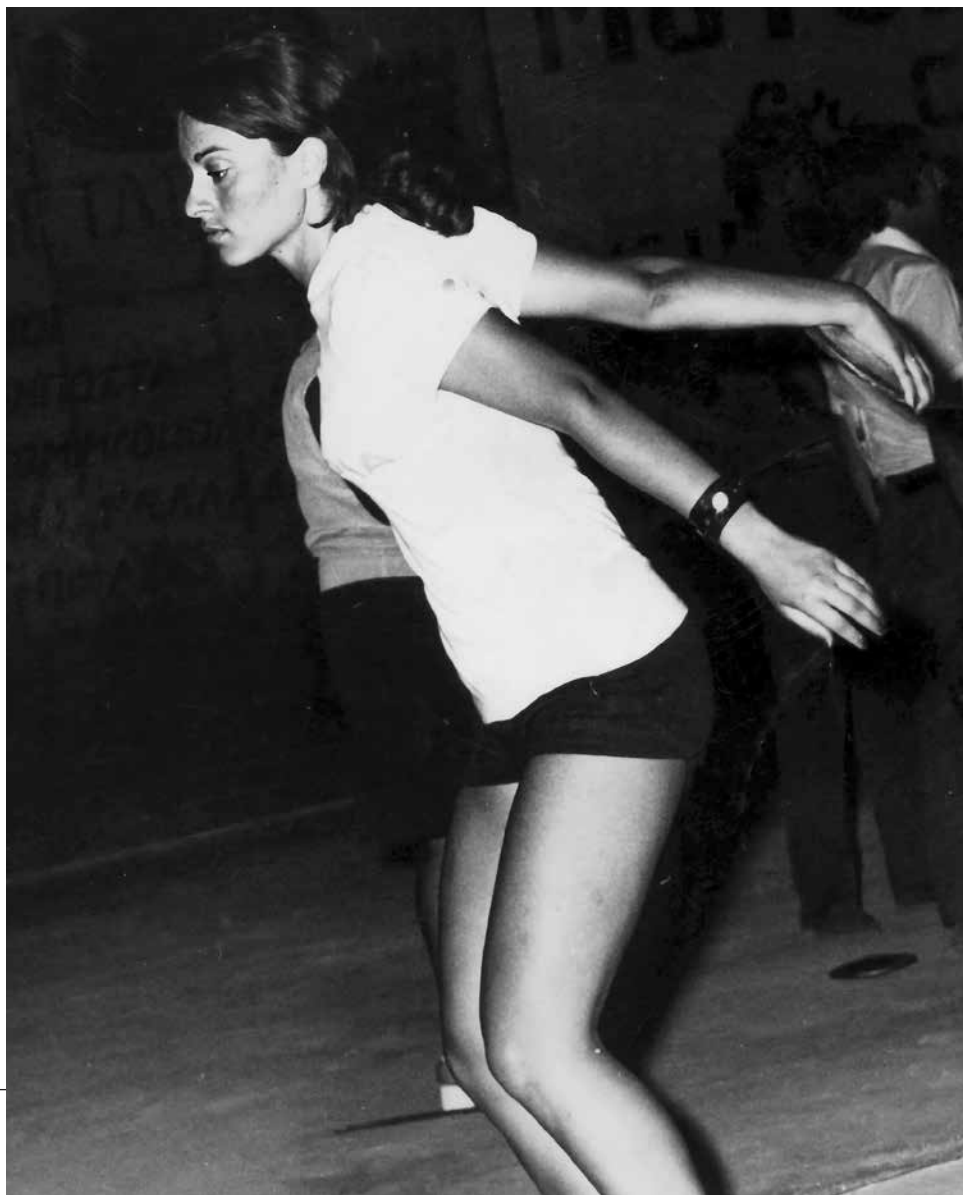

Ο γάμος με την Τασούλα

Στην 60χρονη πορεία του στον αθλητισμό, ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε πάντα δίπλα του ανθρώπους που τον αγαπούσαν και τον στήριζαν. Τους δικούς του ανθρώπους.

Μοναχοπαίδι, είχε τους γονείς του, Γιώργο και Νίκη, που τον ανάθρεψαν με αρχές και αξίες, και υπήρξαν άγρυπνοι φρουροί στα πρώτα χρόνια της μαθητικής και φοιτητικής του ζωής, όπως και στα πρώτα βήματά του ως αθλήτη.

Στις αρχές του 1973 μπήκε στη ζωή του η Τασούλα Δημητριάδου, τότε αθλήτρια της δισκοβολίας με τον ΓΣΠ. Ο Ντίνος παρακολουθούσε τις προπονήσεις της από ενδιαφέρον για την αθλήτρια, αλλά και επειδή του άρεσε ως κοπέλα. Οι γονείς της Τασούλας ήταν αυστηρών αρχών και δεν υπήρχε θέμα σχέσης και κοινών εξόδων για γνωριμία. Όλα γίνονταν πολύ διακριτικά, με το βλέμμα και λίγα χαμόγελα.

Η νεαρή Τασούλα Δημητριάδου έτοιμη να ρίξει τον δίσκο σε αγώνες που έγιναν στη Λεμεσό στις 15 του Ιούλη 1972. Η Τασούλα ήταν αθλήτρια του ΓΣΠ.

Τον Μάιο του 1975 ο Ντίνος και η Τασούλα αρραβωνιάστηκαν σε λιτή τελετή, και τον Δεκέμβρη που ακολουθούσε παντρεύτηκαν.

Κάτω:
Η Τασούλα δέχεται τις ευχές από τον πεθερό της Γιώργο Μιχαηλίδη.

Κάτω δεξιά:
Μετά τον γάμο, το ζεύγος ετοιμάζεται να αναχωρήσει από την εκκλησία. Μαζί τους και ένας μικρός συνοδός, ο Αλέξης Λύρας, βαφτισιμιός του Ντίνου.

Μετά την αποφοίτησή της η Τασούλα πήγε στο Λονδίνο, όπου παρακολούθησε γραμματειακές σπουδές στο κολλέγιο Pitman's. Επέστρεψε στην Κύπρο αρχές του 1971. Τον Μάη του 1975 έγιναν οι αρραβώνες με τον Ντίνο, έξι μήνες αργότερα, τον Δεκέμβρη, παντρεύτηκαν, και μαζί απέκτησαν δύο παιδιά, τον Γιώργο και τη Νικολέτα.

Η συνέχεια μέσα από τις αφηγήσεις των μελών της οικογένειας. Τασούλα, Γιώργος και Νικολέτα μίλησαν για τη ζωή με τον Ντίνο Μιχαηλίδη, τις όμορφες τους στιγμές, το οδοιπορικό του στον αθλητισμό, πώς μύησε όλους σε αυτόν, τα πάνω και τα κάτω... Οι αφηγήσεις εμπλουτισμένες με φωτογραφικό υλικό από τα άλμπουμ της οικογένειας.

Τασούλα Μιχαηλίδου: Μισό αιώνα με τον Ντίνο¹

- Πώς γνωριστήκατε με τον Ντίνο;

Με τον Ντίνο είχαμε διαφορά ηλικίας, γι' αυτό δεν τον γνώρισα μικρό ως αθλητή. Το 1961, όταν εγώ πήγα γυμνάσιο, εκείνος πήγε για σπουδές στην Ελλάδα. Πρώτη φορά τον είδα το 1972, στην παρέλαση της 25ης Μαρτίου, να συνοδεύει το άγημα του Παγκυπρίου Γυμνασίου, και υπέθεσα ότι ήταν γυμναστής. Ήταν ένας ψηλός λεβέντης, που με εντυπωσίασε πάρα πολύ. Αυτό φαίνεται ήταν καρμικό...

- Έμενες τότε στη Λευκωσία με τους γονείς σου...

Ναι. Γεννήθηκα στον Άγιο Παύλο, συνοικία του Αγίου Δομετίου. Το 1974, μετά την τουρκική εισβολή, μείναμε για ένα χρόνο στη Λευκωσία, γιατί ο Άγιος Παύλος ήταν ακριτική περιοχή, αλλά στη συνέχεια επιστρέψαμε. Το 1972 είχα μόλις εργοδοτηθεί στην Τράπεζα Κύπρου, και ως παλιά αθλήτρια άρχισα να πηγαίνω για προπονήσεις στον ΓΣΠ. Ο Ντίνος ήταν προπονητής στίβου εκεί, όμως δεν έτυχε να γνωριστούμε. Ούτε το όνομά του δεν ήξερα.

- Πότε σταμάτησες να ασχολείσαι με τον αθλητισμό;

Όταν γνωριστήκαμε. Μου είπε ότι ήταν καλύτερα να σταματήσω.

- Πότε ήταν αυτό;

Το 1973. Τον Μάιο του 1975 αρραβωνιαστήκαμε και τον Δεκέμβριο παντρευτήκαμε. Λόγω του ότι το σπίτι στον Άγιο Παύλο ήταν σε ακριτική περιοχή, νοικιάσαμε στους Αγίους Ομολογητές για οκτώ χρόνια, και άλλα εννιά στην πολυκατοικία Ανεμόμυλος στη Λευκωσία. Το 1992 κάναμε πλήρη ανακαίνιση στο σπίτι μας στον Άγιο Παύλο και επιστρέψαμε. Τα παιδιά γεννήθηκαν στους Αγίους Ομολογητές και μεγάλωσαν εκεί μέχρι οκτώ και τεσσάρων χρονών. Πήγαν στο Ελένιο Δημοτικό Σχολείο και στη συνέχεια στο Γυμνάσιο Έγκωμης. Όταν ήταν στο Λύκειο Κύκκου, είχαμε πλέον επιστρέψει στο σπίτι μας.

- Ο Ντίνος λάμβανε μέρος στο μεγάλωμα των παιδιών;

Ο Ντίνος ήταν πολυάσχολος. Σχολείο, γήπεδα, προπονήσεις. Στην πορεία ακολούθησε η ΚΟΕ και το ΕΣΥΑΑ. Στο μεγάλωμα των παιδιών, όταν ήταν μικρά με βοηθούσε πολύ η μητέρα μου Μαρία και η πεθερά μου Νίκη. Να είναι καλά εκεί που βρίσκονται, τις ευγνωμονούμε. Όταν μεγάλωσαν, ο Ντίνος βοηθούσε με τον δικό του τρόπο. Τους πήγαινε σχολείο το πρωί και τα απογεύματα τους πήγαινε στο ΓΣΠ, στο μπάσκετ και άλλα. Τα Σαββατοκύριακα ήμασταν πάντα μαζί. Όταν δεν είχε υποχρεώσεις, πηγαίναμε εκδρομές και ασχολείτο πιο πολύ με τα παιδιά.

- Πώς τα προλάβαινε όλα αυτά;

Ήταν συνεχώς επί ποδός. Και πάντα κρατούσε αθλητικές τσάντες. Φεύ-

Ένας λεβέντης στην παρέλαση...

1. Συνέντευξη στον Πάμπο Στυλιανού.

γαμε το πρωί, επέστρεφα στο σπίτι από τη δουλειά στις 2.30–3.00 και έφευγε ο Ντίνος. Συναντιόμασταν τη νύχτα.

- Οι φίλοι του λένε ότι ήταν αγχώδης.

Πολύ. Ο ίδιος ανησυχούσε, αν κάποια φορά δεν είχε άγχος, ότι κάτι δεν πήγαινε καλά...

- Μοιραζόταν μαζί σου τις αγωνίες του;

Ήξερα το κάθε τι, μου τα έλεγε. Να αναφέρω όμως κάτι που έζησαν τα παιδιά σε μικρή ηλικία. Αν έχανε η ομάδα στο ποδόσφαιρο, ο Ντίνος ερχόταν στο σπίτι και δεν μιλιόταν. Πήγαινε στο δωμάτιο, έκανε το μπάνιο του, καθόταν, να μην του μιλήσει κανένας. Τα παιδιά πολλές φορές ήταν έξω από την πόρτα –ήταν τότε μεταξύ 5 και 8 χρόνων– και τα άκουγα που έλεγαν: «Του πατέρα έχασε η ομάδα του και είναι θυμωμένος». Τους έλεγα: «Είναι εντάξει. Αφήστε τον, θα του περάσει και θα έρθει». Έμεινε στο δωμάτιο καμιά-δυο ώρες και έβγαινε όταν ένωθε καλύτερα. Όταν έχανε το ΑΠΟΕΛ, αυτό ήταν δεδομένο. Αλλά και όταν δεν πήγαιναν καλά οι αθλητές του στεναχωριόταν. Ήταν πολύ απαιτητικός μαζί τους.

- Ήταν η ομάδα του το ΑΠΟΕΛ. Μέχρι το 1976 έπαιζε και στην ομάδα καλαθόσφαιρας.

Αν έχαναν στην καλαθόσφαιρα, η απογοήτευση και η στενοχώρια ήταν η ίδια, αλλά σίγουρα στο ποδόσφαιρο ένωθε υπεύθυνος και ως τεχνικός, αφού έπαιρνε μερίδιο ευθύνης όταν δεν πήγαινε καλά η ομάδα.

- Ήταν όμως πολύ μπροστά στη δουλειά του. Μίλησε για επαγγελματική αποκατάσταση των αθλητών το 1970 και ο ΚΟΑ έκανε ένα σχέδιο το 1992. Τότε ο Ντίνος ήταν γενικός διευθυντής της ΚΟΕ και στον ΚΟΑ πρόεδρος ο Ουράνιος Ιωαννίδης.

Ο Ουράνιος ήταν άριστος γνώστης του αθλητισμού, πολύ έξυπνος και διορατικός. Συνεργάστηκαν πολλές φορές διαχρονικά, για πολλά θέματα παιδείας και αθλητισμού.

- Όμως το 1991 είχαν διαφωνήσει για κάτι και ο Ντίνος δεν συνέχισε στον ΚΟΑ. Καλά, αυτά τα έκανε ο Ντίνος.

- Δεν του άρεσε να συγκρούεται, έτσι;

Με κανένα! Διαφωνίες πάντα υπάρχουν, για να βρίσκονται οι πιο καλές λύσεις. Εν πάση περιπτώσει, ο Ουράνιος Ιωαννίδης, όταν ανέλαβε πρόεδρος της ΚΟΕ το 2008, επανέφερε τον Ντίνο ως σύμβουλό του και τον στήριξε. Αλλά και στον ΓΣΠ, που ήταν για χρόνια προπονητής στίβου, παρά τις συγκρούσεις που είχε με τους πιο παλιούς, που δεν δέχονταν εύκολα τις νέες ιδέες του, άλλαξε πολλά πράγματα, που ισχύουν μέχρι σήμερα.

- Φάνηκε η επίδρασή του όταν ανέλαβε στον ΓΣΠ, αφού έκτοτε, και για χρόνια ολόκληρα, ο σύλλογος έπαιρνε την πρώτη θέση σε όλους τους Παγκύπριους αγώνες, αλλά και σε πολλούς Πανελληνίους, ανδρών ή παιδών.

Ο Ντίνος με την
Τασούλα έζησαν μαζί
για πέντε δεκαετίες.
Μια ζωή γεμάτη
ευτυχισμένες στιγμές,
που είχε πάντα στο
επίκεντρό της τον
αθλητισμό.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης έχει μόλις ολοκληρώσει μία ομιλία του σε σύνοδο στην Αρχαία Ολυμπία, και δέχεται τον ασπασμό της συζύγου του Τασούλας.

Κάτι που πρέπει να αναφέρουμε. Πανελλήνιοι αγώνες 1974. Μετά τους μήνες του πολέμου, προπόνησε τους αθλητές του στον χώρο του English School, γιατί το ΓΣΠ ήταν κλειστό, τους πήγε με πλοίο στην Ελλάδα, και ήρθαν πρώτοι. Αυτή ήταν η αγάπη και το πάθος του Ντίνου για ό,τι έκανε. Με αυτό το πάθος δημιούργησε εξαιρετικούς αθλητές, που διακρίθηκαν. Μάλιστα κάποιοι από αυτούς κατέχουν ρεκόρ που ισχύουν μέχρι σήμερα. Είχε παγκυπρίως τους καλύτερους αθλητές και αθλήτριες στίβου.

- Στα παιδιά σας ήρθε φυσιολογικά η μύση τους στον αθλητισμό;

Φυσικά. Από μικρά τα έπαιρνε στο ΓΣΠ για να τρέχουν και περνούσαν ώρες στον στίβο. Μεγαλώνοντας έκαναν διάφορα αθλήματα, όπως ολυμπιακή γυμναστική, τένις, κολύμπι, στίβο και μπάσκετ. Η Νικολέτα μεγαλώνοντας ξεχώρισε στο κολύμπι, όπου διακρίθηκε σαν πρωταθλήτρια. Ο Γιώργος έπαιξε μπάσκετ με τους έφηβους στον Κεραυνό, αλλά ασχολήθηκε ιδιαίτερα ως αθλητικογράφος.

- Από το 1998 ο Ντίνος ήταν διευθυντής του Εθνικού Σχεδίου Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού και ταυτόχρονα γυμναστής σε σχολεία;

Ναι. Το γραφείο του ήταν στο κλειστό γυμναστήριο «Τάσος Παπαδόπουλος - Ελευθερία», όπου αφιέρωνε πάρα πολλές ώρες. Ο Ντίνος ένιωθε το ΕΣΥΑΑ σαν παιδί του...

- Το 1995 γιατί έφυγε από την ΚΟΕ;

Δεν είναι της παρούσης να αναφέρουμε. Η ανέλιξη του Ντίνου, οι γνώσεις του ως γενικού διευθυντή της ΚΟΕ, η δυναμική που απέκτησε σε όλο το φάσμα του αθλητισμού/ολυμπισμού, πιθανόν να ήταν ανασταλτικοί παράγοντες για να συνεχίσει. Έτσι σταμάτησε η απόσπαση των δέκα χρόνων (1985–1995) από το Υπουργείο Παιδείας, και επέστρεψε στα σχολεία και την προπονητική.

- Δεν εργάστηκε σε πολλά σχολεία.

Όταν επέστρεψε από την Ελλάδα, το πρώτο σχολείο που διορίστηκε, το 1970, ήταν το Γυμνάσιο Αγίου Αμβροσίου, όπου έμεινε έξι μήνες και πηγαиноερχόταν καθημερινώς. Στη συνέχεια τοποθετήθηκε στο Παγκύπριο Γυμνάσιο και μετά στο Α΄ Γυμνάσιο Κύκκου. Μετά την επιστροφή του από την ΚΟΕ στα σχολεία, το 1995, διορίστηκε στο Γυμνάσιο Φρενάρους, στο Γυμνάσιο Εθνομάρτυρα Κυπριανού στον Στρόβολο, στο Β΄ Γυμνάσιο Κύκκου, και αφυπηρέτησε το 2004, ως λυκειάρχης, από το Λύκειο Σολέας στην Ευρύχου (2002–2004).

- Συχνά ακολουθούσε τον Ντίνο στις συνόδους της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας στην Αρχαία Ολυμπία.

Πήγαινα κάθε χρόνο. Ήταν κάτι που μου άρεσε. Ήμουν και προηγουμένως στον αθλητισμό, και ύστερα με τον Ντίνο... Λοιπόν, ο αείμνηστος Νίκος ο Φιλάρετος, επί σειρά ετών πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας, αγαπούσε τον Ντίνο και συνεργαζόταν στενά μαζί του, γνωρίζοντας την αξία του και ως αθλητή και ως γνώστη όλων των πτυχών του αθλητισμού και του ολυμπισμού. Σε κάθε σύνοδο τον καλούσε είτε σαν σύνεδρο είτε σαν ομιλητή. Με σημείωση στο κάτω μέρος της πρόσκλησης, προσκαλούσε και εμένα να συνοδεύσω τον Ντίνο. Σημειωτέον ότι η παραμονή μου εκεί διευθετείτο από την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή και όχι από την ΚΟΕ.

- Πολλά ταξίδια ο Ντίνος.

Αμέτρητα. Ο Ντίνος είχε την τύχη από μαθητής να ταξιδεύει ως αθλητής. Μετά, ως πρωταθλητής Ελλάδος, έκανε πολλά ταξίδια για αθλητικές συναντήσεις. Στη συνέχεια ως γενικός διευθυντής και μετά ως πρόεδρος της ΚΟΕ. Για πολλά χρόνια έκανε δύο-τρία ταξίδια τον μήνα, για συνεδρίες, συμπόσια, κογκρέσα ή αγώνες, Ολυμπιακούς, Παγκόσμιους, Κοινοπολιτειακούς και άλλους πολλούς.

- Πράγματι, είναι εκπληκτικό τι έχει κάνει ο Ντίνος μέσα σε 60 τόσα χρόνια. Το βιογραφικό του είναι τεράστιο.

Ο Ντίνος έζησε μια ζωή μεστή, τόσο στην προσωπική όσο και στην αθλητική του πορεία και στην επαγγελματική του καριέρα. Οι αμέτρητες φωτογραφίες και τα κείμενά του το πιστοποιούν. Όλα τα βιώματά του, από την οικογένειά του, και μετά οι εμπειρίες του στον αθλητισμό και οι γνωριμίες και οι δραστηριότητές του σε παγκόσμιο επίπεδο, τον διαμόρφωσαν ως μια προσωπικότητα που ξεχώριζε.

- Πώς ήταν αυτή η προσωπικότητα;

Ο Ντίνος ήταν ένας ιδεολόγος. Είχε αρχές και αξίες που με αυτές πορεύ-

τηκε σε όλη τη ζωή του. Ήταν ανήσυχο πνεύμα, αεικίνητος, με πολυσχιδή δράση. Και με το χιούμορ του δημιουργούσε μια ωραία ατμόσφαιρα γύρω του. Ήταν πάντα οργανωμένος και πάντα με όραμα και στόχους. Έλεγε ότι χωρίς όραμα δεν προχωρείς στη ζωή σου. Ήταν ο άνθρωπος που ό,τι έκανε το έκανε με αγάπη, αφοσίωση και πάθος. Κατά τον αείμνηστο φίλο του Νίκο Φιλάρετο, ήταν «εραστής της τελειότητας». Διακρινόταν για τις γνώσεις του σε πολλά θέματα, τα κείμενά του ήταν εξαιρετικά και ήταν πολύ καλός γνώστης της ελληνικής γλώσσας. Ήταν θαυμαστής του Νίκου

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης, ενώ βρισκόταν στην Κωνσταντινούπολη για ένα συνέδριο, επισκέφθηκε τον ναό της Αγίας Σοφίας.

Καζαντζάκη και πολλές φορές αναφερόταν σε αυτόν ως εκφραστή της ελευθερίας του ανθρώπου.

- Μελετούσε;

Αγαπούσε το διάβασμα. Την ελληνική και παγκόσμια ιστορία και τον ελληνικό πολιτισμό. Ειδικά τον αθλητισμό/ολυμπισμό των κλασικών και των σύγχρονων χρόνων. Αγαπούσε την Αρχαία Ολυμπία και σαν χώρο και σαν ιδέα. Θεωρούσε αυτόν τον χώρο σαν δεύτερο του σπίτι.

- Ποια άλλα στοιχεία της προσωπικότητάς του θα μπορούσαμε να αναφέρουμε;

Ήταν αγχώδης, ισχυρογνώμων, και πολλές φορές με έντονες απόψεις σε θέματα που κατείχε. Ήταν όμως και πολύ ευαίσθητος. Είχε πίστη στον Θεό και προσευχόταν με τον δικό του τρόπο. Αγαπούσε τους ανθρώπους, και ιδίως τα μικρά παιδιά. Έλεγε πάντα ότι το χαμόγελο του παιδιού δεν ανταλλάσσεται με τίποτα.

- Αθλητές του λένε ότι τους υποστήριξε με διάφορους τρόπους.

Βοηθούσε πολύ τους συνανθρώπους του, ιδίως στο περιβάλλον του, αθλητές και μαθητές. Τους βοηθούσε είτε οικονομικά είτε συμβουλευτικά. Πολλά παιδιά τα είχε κάτω από την κηδεμονία του. Και όλα αυτά τα έκανε χωρίς να το ξέρει κανένας. Πολλά πράγματα τα μαθαίναμε εκ των υστέρων και άλλα τα μάθαμε μετά που έφυγε από κοντά μας. Τα χρήματα δεν τα υπολόγιζε. Απλά τα χρησιμοποιούσε για να περνά καλά και να βοηθά εκείνους που ο ίδιος έκρινε ότι χρειάζονταν βοήθεια. Ο Ντίνος ήταν σωστός σε όλα του και με όλους τους ανθρώπους. Ποτέ, μα ποτέ δεν είπε κουβέντα άσχημη για άλλο άνθρωπο. Η αξιοπρέπεια, το ήθος και η εντιμότητα χαρακτήριζαν τον Ντίνο, και αυτά μετάρωσε και στα παιδιά του.

Το τέλος...

Όταν αντιλήφθηκε ότι το τέλος ήταν κοντά, μου είπε: «Έχω ζήσει τρεις ζωές. Είχα πολλές ευχάριστες στιγμές σε όλη μου την προσωπική ζωή και την επαγγελματική καριέρα. Τώρα δεν περιμένω τίποτε. Θέλω να φύγω. Λυπούμαι μόνο που θα χάσω εσάς και τα εγγόνια μου».

Γιώργος Μιχαηλίδης: «Ήταν το στήριγμά μου»

Ο Γιώργος είναι το πρώτο παιδί του Ντίνου και της Τασούλας Μιχαηλίδη. Παρακολούθησε σπουδές στην Κύπρο και την Ελλάδα στον κλάδο Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, καθώς και Δημοσιογραφία και Δημόσιες σχέσεις. Φοίτησε στο Κολλέγιο New York στην Αθήνα και απόκτησε δίπλωμα Αθλητικής δημοσιογραφίας παίρνοντας και αριστείο. Έχει εργαστεί σε διάφορα ΜΜΕ στην Κύπρο, ενώ σήμερα είναι δημοσιογράφος στο πολιτικό και ελεύθερο ρεπορτάζ, και παράλληλα λειτουργός τύπου της Κυπριακής Ομοσπονδίας Πετοσφαίρισης. Ο Γιώργος έχει ένα παιδί και σήμερα είναι παντρεμένος με τη Μαρία Χρυσοστόμου.²

Ο Γιώργος μαζί με τον πατέρα του, και στην ίδια πόζα...

2. Συνέντευξη στον Πάμπο Στυλιανού.

- Τι θυμάσαι από τον πατέρα σου όταν ήσουν μικρός;

Ο Ντίνος ήταν το στήριγμά μου από πολύ μικρός. Όποτε ήθελα κάτι ήταν εκεί να με συμβουλέψει. Πέραν της προσωπικής αυτής σχέσης, από τον πατέρα μου θυμάμαι ότι ξυπνούσε στις τρεις το πρωί για να κάνει το καθιερωμένο του τρέξιμο, και όταν ερχόταν σπίτι θυμάμαι τον ήχο που έκανε με το κουταλάκι ανακατεύοντας το νέσκαφε του. Μια άλλη δυνατή ανάμνηση από τον πατέρα μου όταν ήμουν μικρός είναι το νυχτερινό φιλί όταν ερχόταν αργά σπίτι από τη δουλειά. Στις αναμνήσεις μου είναι και τα οικογενειακά ψώνια τις ημέρες των Χριστουγέννων.

- Πόσο σε επηρέασε ο Ντίνος ώστε να αγαπήσεις τον αθλητισμό;

Από πολύ μικρός πήγαινα με τον πατέρα μου στα γήπεδα. Τόσο σαν προπονητή όσο και σαν παράγοντα, τον ακολουθούσα μονίμως. Αυτές οι στιγμές μπόλιασαν στο DNA μου την αγάπη για τον αθλητισμό.

- Μπορείς να θυμηθείς κάποιες οικογενειακές στιγμές με τον Ντίνο;

Λόγω της φύσης του επαγγέλματός του, οι οικογενειακές στιγμές δεν ήταν πάρα πολλές. Ωστόσο, αυτές που περάσαμε εγώ και η Νικολέτα μαζί με τους γονείς μας ήταν γεμάτες ευτυχία και αγάπη. Δεν θα ξεχάσω ποτέ ότι τα καλοκαίρια πηγαίναμε οικογενειακώς στη θάλασσα. Επίσης, συνηθίζαμε να τρώμε σε ταβέρνες απολαμβάνοντας κυπριακή κουζίνα. Ανεξίτηλα στη μνήμη μου θα μείνει όμως η κρουαζιέρα που κάναμε το 2005 στα ελληνικά νησιά, αλλά και το ταξίδι στις ΗΠΑ, όπου σπούδαζε η αδελφή μου.

Ο Γιώργος παρακολουδούσε από κοντά την εξέλιξη της αδελφής του σε κορυφαία κολυμβήτρια, που εκπροσωπούσε την Κύπρο σε πολλούς διεθνείς αγώνες. Στη φωτογραφία, μαζί με τη μητέρα του, μοιράζονται τις χαρούμενες στιγμές της Νικολέτας μετά τη βράβευσή της στη γιορτή της Ένωσης Αθλητικογράφων Κύπρου το 1995, από την υπουργό Παιδείας Κλαίρη Αγγελίδου.

Πάνω, ο μικρός Κωνσταντίνος μόλις έγινε ορθόδοξος χριστιανός και βρίσκεται στα χέρια του πατέρα του.

Πάνω δεξιά, ο Γιώργος Μιχαηλίδης σε χαρούμενες στιγμές με τον Κωνσταντίνο.

- Ο ολυμπισμός και η φλογερή αγάπη για την Αρχαία Ολυμπία σιγμάτισε τη ζωή του.

Ο ολυμπισμός ήταν όλη η ζωή του. Θεωρώ ότι είναι ο μοναδικός Κύπριος παράγοντας του αθλητισμού που ήξερε τόσο καλά την έννοια του ολυμπισμού. Στην Αρχαία Ολυμπία δε, γνώριζε απέξω κι ανακατωτά κάθε πέτρα και σπιθαμή του χώρου.

- Πώς έζησες τον πατέρα σου στα ψηλά αξιώματα του αθλητισμού, ιδιαίτερα την τετραετία στην προεδρία της ΚΟΕ;

Ήταν εργασιομανής και έβαζε στόχους τους οποίους προσπαθούσε με σκληρή εργασία να πετύχει. Η προσφορά του πήγαζε από την αγάπη του για τον αθλητισμό και από την πεποίθησή του ότι από τον αθλητισμό παίρνεις, δεν δίνεις.

Νικολέτα Μιχαηλίδου: «Κι όταν έλειπε, ήταν πάντα παρών»

Η Νικολέτα είναι το δεύτερο παιδί του Ντίνου και της Τασούλας Μιχαηλίδη. Υπήρξε πρωταθλήτρια κολύμβησης και σπούδασε στην Αμερική με αθλητική υποτροφία, όπου απέκτησε πτυχίο στη Διατροφή και διαιτολογία, μεταπτυχιακό στην Κλινική διαιτολογία, καθώς και μεταπτυχιακό στην Αθλητική διατροφή και απόδοση. Το 2004 επέστρεψε στην Κύπρο, όπου ιδιωτεύει, και από το 2005 είναι συνεργάτης αθλητική διαιτολόγος στο Κέντρο Αθλητικών Ερευνών Κύπρου. Από το 2008 μέχρι τον Ιούνιο 2018 ήταν η αθλητική διατροφολόγος της ποδοσφαιρικής ομάδας του ΑΠΟΕΛ και από το 2019 είναι η διατροφολόγος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου, καθώς και επισημονική συνεργάτης της Lidl Food Academy. Η Νικολέτα είναι παντρεμένη από το 2009 με τον Γιώργο Φιακά και έχουν αποκτήσει δυο παιδιά.³

- Τι θυμάσαι από τον πατέρα σου στα παιδικά σου χρόνια;

Η εικόνα που έχω για τον πατέρα μου όταν ήμουν μικρή είναι πως σχεδόν πάντα ήταν με μια βαλίτσα στο χέρι, λόγω της δουλειάς του και του προγράμματος που είχε. Θυμάμαι επίσης πως έγραφε το πρόγραμμά του, άσχετα αν κάθε μέρα ήταν το ίδιο, σε μια μικρή κόλλα, και δεν του άρεσε να φεύγει από αυτό. Αυτό ήταν ένα χαρακτηριστικό του Ντίνου, ήταν πολύ οργανωτικός. Πάντα μας πήγαινε σχολείο το πρωί και πάντα μας έπαιρνε το μεσημέρι. Αλλά στα ενδιαμέσια ήταν πάντα η μητέρα μου, στα ιδιαίτερα, στα αθλήματα, στο κολύμπι για μένα. Ο πατέρας μου ήταν δουλειά. Επίσης θυμάμαι πολύ έντονα, όταν ήταν στον ΑΠΟΕΛ, κι εγώ μικρή, όταν έχανε η ομάδα ή όταν δεν έπαιζε καλά, δεν μιλούσαν. Ένιωθε πως η ευθύνη ήταν δική του. Το είχε πάντα αυτό, ότι άμα κάτι δεν πήγαινε καλά, η ευθύνη ήταν πρώτα δική του. Δεν θυμάμαι να μου λέει γιατί ήταν στενοχωρημένος, ούτε τον άκουσα ποτέ να συζητά με τη μητέρα μου για δουλειές ή για οτιδήποτε άλλο, απλά μεγαλώνοντας καταλάβαινα πότε ήταν στενοχωρημένος και πότε ήταν για θέματα δουλειάς. Όταν έφυγε από τον ΑΠΟΕΛ, δεν μπορούσε από το άγχος του να δει ή να ακούσει τους αγώνες. Αλλά σε δύσκολες φάσεις ή όταν έπρεπε να κάνει κάτι, ήταν πάντα ήρεμος και έκανε ακριβώς εκείνο που έπρεπε.

- Πώς ήταν όταν ασχολήθηκες εσύ με την κολύμβηση;

Ουδέποτε παρέμβηκε στις προπονήσεις μου, παρότι ήταν ο τομέας του. Είχε πλήρη εμπιστοσύνη στον προπονητή μου Γιάννη Κυριακίδη και απλά παρακολουθούσε από μακριά. Το μόνο που θυμάμαι πολύ έντονα ήταν ότι έλεγε: «Αν φέρεις έστω και ένα Γ, κομμένο το κολύμπι, κομμένες και οι προπονήσεις. Αν θέλεις να κάνεις πρωταθλητισμό να κάνεις, αλλά πρώτα είναι το σχολείο και μετά ο αθλητισμός». Πάντοτε βεβαίως ερχόταν να με δει στους αγώνες, αν και αγχωνόταν. Ερχόταν, έβλεπε την κούρσα και έφευγε.

- Πότε άρχισες να συνειδητοποιείς ότι ο πατέρας σου ασχολείτο με κάτι σημαντικό;

Όταν πήγαμε στους πρώτους αγώνες μαζί. Νομίζω ήταν το 1993, στους

Η Νικολέτα μικρό κοριτσάκι, σε γιορτή στο Ελένιο Δημοτικό σχολείο.

3. Συνέντευξη στον Πάμπο Στυλιανού.

Η Νικολέτα, στην πρώτη σειρά δεξιά, μαζί με τις συναθλήτριές της Πόπη και Άρτεμη, σε αγώνες στην Ολλανδία. Στη δεύτερη σειρά είναι ο Ντίνος Μιχαηλίδης, αρχηγός της αποστολής, και δίπλα του ο προπονητής Χρίστος Χατζηδαμιανού. Πίσω από τον Ντίνο είναι ο Αδάμος Παπαδάμου, προπονητής στίβου, και στην πιο πίσω σειρά οι αθλητές Γιώργος Όξινο (κολύμβηση) και Δημήτρης Λεοντής (τένις).

αγώνες Νέων Ευρώπης, στην Ολλανδία. Ήξερα πως ήταν στην ΚΟΕ ο Ντίνος, αλλά ήμουν μικρή, ούτε καταλάβαινα ούτε με ένοιαζε, ούτε το συζητούσαν ιδιαίτερα στο σπίτι μπροστά μας. Ήξερα ότι ήταν μεγάλος αθλητής, εννοείται. Ήξερα ότι ασχολείτο με τον αθλητισμό, αλλά δεν καταλάβαινα τι ήταν η ΚΟΕ και ότι ήταν διευθυντής της. Στους πρώτους εκείνους αγώνες ήταν ο αρχηγός της αποστολής. Εκεί κατάλαβα ότι «*α! αυτό που κάνει ο μπαμπάς είναι σημαντικό*», και είδα πώς του συμπεριφέρονταν οι άλλοι.

- Πώς τον είδες εκεί;

Ήταν συνεχώς μέσα στο άγχος, να βοηθήσει στα πάντα. Ήταν παντού, δεν κοιμόταν. Πρώτα οι αθλητές και οι προπονητές, και μετά όλα τα άλλα. Εκεί συνειδητοποίησα ότι η δουλειά του ήταν αρκετά σημαντική, αλλά επί-

Η φωτογραφία είναι από το 1995, στο κολυμβητήριο Λευκωσίας, όπου διακρίνονται νεαροί αθλητές του Ναυτικού Ομίλου Λευκωσίας με τον προπονητή τους. Από αριστερά, Νικολέτα Μιχαηλίδου, Νικόλας Χριστίδης, Χρυσάνθος Παπαχρυσάνθου, Γιώργος Κρασιάς, Δήμητρα Ελευθερίου, Γιώργος Μαυρομμάτης (πρόεδρος ΝΟ Λευκωσίας), Γιώργος Όξινο, Νικόλ Σαββίδου...

σης και πόσο λάτρευε αυτό το πράγμα. Πόσο του άρεσε ο αθλητισμός. Ήταν η αγάπη του, η ζωή του, και ήθελε να προσφέρει.

- Εσύ πότε και πώς άρχισες να ασχολείσαι με τον αθλητισμό;

Άρχισα να ασχολούμαι με τον αθλητισμό σε πάρα πολύ νεαρή ηλικία. Το πρώτο άθλημα όπου με έγραψε ο Ντίνος ήταν στην ενόργανη γυμναστική, στο γυμναστήριο του Τάκη Λύρα. Θυμάμαι πως μας έλεγε ότι η ενόργανη γυμναστική είναι η βάση για όλα τα αθλήματα. Δεν ήμουν ιδιαίτερα καλή. Ταυτόχρονα πήγαινα μαζί του στις προπονήσεις που έκανε, στον ΑΠΟΕΛ, αλλά περισσότερο στον στίβο. Νομίζω όμως πως δεν ήθελε να πάω προς τον στίβο, γι' αυτό και δεν με έγραψε. Μετά την ενόργανη, έκανα τένις και κολύμπι. Μου άρεσαν και τα δύο πάρα πολύ, αλλά έμεινα στο κολύμπι. Πήγα στους πρώτους μου αγώνες και τα πήγα αρκετά καλά.

- Θα πρέπει να σας επηρέασε ο Ντίνος στην αγάπη σας για τον αθλητισμό.

Σίγουρα, ο λόγος που αγαπούμε και εγώ και ο αδελφός μου και όλη η οικογένεια, και τα εγγόνια του Ντίνου, τόσο πολύ τον αθλητισμό, είναι χάρη σ' αυτόν. Από μικρή μάλιστα ήθελα να κάνω μια δουλειά που να έχει σχέση με τον αθλητισμό. Το ίδιο και ο Γιώργος. Παρότι έγινε δημοσιογράφος, νομίζω η αγάπη του η μεγάλη θα ήταν η αθλητική δημοσιογραφία. Απ' όσο μπορώ να θυμηθώ, στα τεσσεράμισι χρόνια μου, ήμασταν πάντα σε ένα γήπεδο, είτε ήταν στίβος, είτε μπάσκετ, είτε τένις, είτε ποδόσφαιρο... Το σπίτι όπου μέναμε τότε ήταν πολύ κοντά στο παλιό ΓΣΠ, και όταν ξυπνούσαμε τα Σαββατοκύριακα με τον Γιώργο, πηγαίναμε εκεί με τα πόδια και παρακολουθούσαμε παιχνίδια. Δεν χάναμε ματς. Ήταν η έξοδός μας με τον Γιώργο, και πολλές φορές ήταν μαζί μας και ο πατέρας μας.

- Μπορείς να θυμηθείς μερικές στιγμές με τον Ντίνο και την οικογένειά σου, που χαράχθηκαν στη μνήμη σου;

Η πρώτη ανάμνηση που έχει χαραχθεί μέσα μου είναι όταν κέρδισα το χρυσό μετάλλιο στο Λουξεμβούργο, το 1995, όπου τη βράβευσή μου την έκανε ο πατέρας μου. Ήταν πολύ συγκινητικό, όχι τόσο για μένα, ήμουν χαρούμενη μεν, αλλά για τον Ντίνο. Θυμάμαι το πρόσωπό του και πόση ήταν η συγκίνησή του, χωρίς να θέλει να το δείξει, χωρίς να θέλει να το πει. Δεν το πίστευε κιόλας. Μου έλεγε πως οι Ισλανδές είναι αρκετά καλές και να είμαι λίγο προσγειωμένη, να μην περιμένω πολλά πράγματα. Η συγκίνηση στο πρόσωπό του είναι μια εικόνα που θα μείνει για πάντα στη μνήμη μου.

Άλλες στιγμές ήταν τα Σαββατοκύριακα που πηγαίναμε στα διάφορα παιχνίδια μαζί, και με τον Γιώργο και κάποτε με τη μητέρα μας. Θυμάμαι πολύ έντονα το άγχος που είχε για τον ΑΠΟΕΛ. Δεν άντεχε να δει τον αγώνα στην τηλεόραση, αλλά μας φώναζε κάθε πέντε λεπτά από το δωμάτιό του: «Πόσα το ματς;».

Θυμάμαι επίσης πολύ έντονα τις Κυριακές που πηγαίναμε θάλασσα, όπου φεύγαμε στις 7:30 το πρωί και στις 12:00 έπρεπε να επιστρέψουμε. Ήταν πολύ αυστηρός με τις ώρες και δεν ήθελε να τον βγάζεις από το πρόγραμμά του. Αν αργούσες, τέλειωσε, δεν πάμε. Αυτός ήταν. Αυτό με το πρόγραμμα ήταν πολύ χαρακτηριστικό του Ντίνου.

Θυμάμαι ακόμα τα αστεία που έκανε με όλους, την οικογένεια και τους φίλους. Είχε χιούμορ, ιδιαίτερα όταν ήταν στα κέφια του, και γι' αυτό πολ-

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης έχει περάσει στον λαιμό της θυγατέρας του Νικολέτας το χρυσό μετάλλιο σε αγώνα κολύμβησης και την ασπάζεται. Συγκινητική στιγμή και για τους δυο, από τους ΑΜΚΕ του 1995 στο Λουξεμβούργο.

λές φορές, με την παρέα του που πήγαιναν για φαγητό περνούσαν πάρα πολύ ωραία με τα αστεία που έλεγαν. Επίσης θυμάμαι μια από τις συμβουλές που μας έδινε, όχι συχνά μπορώ να πω: «*Το πιο σημαντικό είναι να διατηρείτε την αξιοπρέπειά σας. Να κρατάς την αξιοπρέπειά σου και να σέβεσαι τον άλλο και τις ανάγκες του*».

- Μεγάλη πια, έβλεπες τον πατέρα σου να κατέχει σημαντικά πόστα στον χώρο του αθλητισμού. Πώς ένιωθες;

Ένιωθα χαρούμενη και περήφανη για τα πράγματα που έκανε. Δεν του χαρίστηκε κάτι από κάποιον. Ό,τι έκανε το έκανε μόνος του, με τη σκληρή του τη δουλειά και την αφοσίωση. Μεγαλώνοντας όμως έβλεπα και πόσο στενοχωρημένος ήταν κάποιες φορές. Τώρα συνειδητοποιώ γιατί, αφού ο ίδιος ουδέποτε μας είπε κάτι, ουδέποτε κατηγορήσε άνθρωπο. Έμενε μόνος του, δεν μιλούσε, δεν το επικοινωνούσε, αλλά φαινόταν στο πρόσωπό του. Φυσικά μετά, μόνος του πάλι, έβρισκε τρόπους να το ξεπεράσει και να κάνει άλλα πράγματα. Ήταν τρομερά ανήσυχος ως χαρακτήρας. Δεν έμενε ποτέ σε ένα πράγμα. Αν τελειωνε κάτι, άρχιζε κάτι άλλο, το οποίο πάλι μόνος του το σκεφτόταν, μόνος του το έφερνε εις πέρας.

- Πράγματι, είχε αλλάξει πολλά πόστα.

Όταν ένιωθε πως δεν μπορούσε να συνεχίσει να προσφέρει σε εκείνο το πόστο στο οποίο ήταν, για οποιονδήποτε λόγο, έφευγε. Εγώ τότε δεν το καταλάβαινα. Του έλεγα: «*Άντε, μπαμπά, γιατί*;». Τώρα καταλαβαίνω γιατί. Προτιμούσε να φύγει πάρα να μείνει σε ένα πόστο από το οποίο δεν μπορούσε πια να προσφέρει.

- Πάντως πολλοί εκτιμούσαν την ακεραιότητά του, αλλά και τη βοήθεια που πρόσφερε σε πολύ κόσμο.

Έμαθα πολλά πράγματα για τον Ντίνο μετά που έφυγε. Από κάθε πόστο που είχε, όποτε μπορούσε, βοηθούσε τον κόσμο. Δεν μπορώ να σας πω πόσοι άνθρωποι, μετά που έφυγε, μου είπαν πως τον είχαν σαν δεύτερο πατέρα και πόσο τους βοήθησε σε κάποια φάση της ζωής τους. Φυσικά εμείς δεν τα ξέραμε αυτά. Ποτέ δεν μας είπε κάτι.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν συνεχώς απασχολημένος με τον αθλητισμό, αλλά πάντα έβρισκε χρόνο για τα παιδιά του. Είτε για εκδρομή στη φύση, είτε στην παραλία είτε σε κάποιο μοναστήρι.

Γιώργος Φιακάς και
Νικολέτα Μιχαηλίδου,
μαζί με τα παιδάκια
τους Χάρη και
Αναστασία.

- Ήταν ο άνθρωπος των αρχών και των αξιών.

Είχε πίστη στον Θεό και στον χριστιανισμό. Κάθε πρωί πριν πάει δουλειά κι εμείς σχολείο, σταματούσε στο Μετόχι του Κύκκου να ανάψουμε ένα κερί. Αλλά και τις αξίες του ολυμπισμού τις έκανε πράξη ζωής. Πολλές φορές χαρακτηρίστηκε ρομαντικός του αθλητισμού ή ονειροπόλος, επειδή πίστευε σ' αυτό το ωραίο και το αγνό του αθλητισμού. Μιλούσε για τον αθλητισμό και τις αξίες του όπως μιλά ένας άνθρωπος της εκκλησίας για την πίστη. Ήταν οραματιστής και καινοτόμος, αρκετά μπροστά για την εποχή του, γι' αυτό και η αναγνώρισή του δεν περιοριζόταν στο μικρό νησί της Κύπρου, αλλά εξαπλωνόταν διεθνώς στον χώρο του αθλητισμού, και η άποψή του είχε βαρύνουσα σημασία.

- Πώς ήταν για σένα όταν έφυγε ο Ντίνος;

Ήταν μια αρκετά δύσκολη φάση για όλη την οικογένεια τα δύο χρόνια από τότε που έκανε εγχείρηση βαλβίδας στην καρδιά. Ήταν τον Δεκέμβριο του 2019, δεν πήγε καλά η εγχείρηση και είχε διάφορες επιπλοκές. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην μπορεί να ηρεμήσει και να αναρρώσει, και όσο προχωρούσε ο καιρός, οι επιπλοκές γίνονταν χειρότερες. Ήταν δύσκολο να βλέπεις τον άνθρωπο που είχες ως είδωλο και ήταν το πρότυπό σου να είναι σε αυτή την κατάσταση. Όταν έφυγε ο Ντίνος ένιωσα ότι έπρεπε να φύγει, διότι δεν του άξιζε να ταλαιπωρείται τόσο. Και όπως κάθε κόρη με τον πατέρα της που έχουν έναν ιδιαίτερο δεσμό, έγραψα πως «έφυγε η μεγάλη μου αδυναμία». Ήταν όντως η αδυναμία μου ο πατέρας μου, παρότι είχαμε παρόμοιο χαρακτήρα και τσακωνόμασταν αρκετά συχνά. Ωστόσο, και παρόλο που έλειπε αρκετά από το σπίτι, ουδέποτε νιώσαμε πως απουσίαζε ο πατέρας. Ήταν πάντα εκεί για εμάς, και για μένα και για τον Γιώργο. Έτσι και τώρα. Είναι πάντα μέσα μου και ουδέποτε θα φύγει. Κι ελπίζω να μας βλέπει εκεί που βρίσκεται και να είναι περήφανος με όσα κάνουμε.

Η Νικολέτα παρακολουθεί τις εργασίες του Συμποσίου Ολυμπισμού που διοργανώθηκε τον Οκτώβριο του 2022 στη μνήμη του πατέρα της. Ήταν μόλις λίγους μήνες μετά τον χαμό του...

Ο Ντίνος και τα εγγονάκια του

Δεν υπάρχει παππούς που να μην αντλεί ευτυχία από τα εγγονάκια του. Ο Ντίνος Μιχαηλίδης δεν αποτελούσε εξαίρεση σε αυτόν τον κανόνα. Η Νικολέτα του χάρισε το πρώτο και το τρίτο εγγόνι, τον Χάρη και την Αναστασία Φιακά. Ο Γιώργος του χάρισε το δεύτερο εγγόνι, τον Κωνσταντίνο Μιχαηλίδη.

Ο Ντίνος δημιούργησε μια όμορφη σχέση με τα εγγόνια του. Και στη διάρκεια της προεδρίας του στην ΚΟΕ, ήταν συχνοί συνοδοί του παππού σε διάφορες εκδηλώσεις. Εκεί που σίγουρα έδιναν το παρών τους ήταν ο γιορτασμός της Ολυμπιακής Μέρας και το κόψιμο της βασιλόπιτας με τον ερχομό του νέου χρόνου. Στις φωτογραφίες που ακολουθούν μερικές από τις πολλές στιγμές που έζησε ο Ντίνος με τα εγγόνια του...

Σιγά σιγά άρχισαν να έρχονται και τα εγγονάκια. Στην πρώτη φωτογραφία, ο Ντίνος και η Τασούλα με το πρώτο εγγόνι τους, ύστερα από βάπτισι. Στη δεύτερη ο Ντίνος μαζί με τον Κωνσταντίνο, δεύτερο εγγόνι της οικογένειας.

Η τελετή κοπής της βασιλόπιτας της ΚΟΕ, τον Ιανουάριο του 2019. Ο μητροπολίτης Ησαΐας χαρίζει μια θρησκευτική εικόνα στον μικρό Χάρη Φιακά.

Ο Χάρης με τα γονίδια του παππού!

Ο Χάρης Φιακάς, όπως ομολογεί η μητέρα του Νικολέτα, μεταφέρει τα γονίδια του παππού του Ντίνου Μιχαηλίδη και αποδεικνύεται ένα σπουδαίο αθλητικό ταλέντο. Όπως και ο παππούς του πριν 70 χρόνια, έτσι και σήμερα ο 12χρονος Χάρης προβληματίζεται ποιο άθλημα να ακολουθήσει. Είναι εξαιρετικός αθλητής στίβου, αλλά η καλαθόσφαιρα τον συνεπαίρνει. Η φωτογραφία είναι από τη μεγάλη νίκη του στους Παγκύπριους αγώνες ΕΣΥΑΑ 2012-13, που πραγματοποιήθηκαν στο Τσίρειο τον Μάιο του 2024. Στη φωτογραφία πάνω, η μητέρα του του απονέμει το μετάλλιο της πρώτης θέσης.

Ανέμελες, τρυφερές στιγμές του Ντίνου Μιχαηλίδη με τα εγγονάκια του.

Στιγμιότυπα από τη γιορτή της Ολυμπιακής Ημέρας. Ο πρόεδρος της ΚΟΕ Ντίνος Μιχαηλίδης συνοδεύεται από τα εγγόνια του Χάρη και Αναστασία, που... ετοιμάζεται για το σερβίς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14 ΕΤΣΙ ΤΟΝ ΕΖΗΣΑΝ

Ο Σάββας
Μαμαντόπουλος,
φίλος ζωής του Ντίνου
Μιχαηλίδη, συμμετείχε
στο Α΄ Συμπόσιο
Ολυμπισμού, που
διοργανώθηκε
στη μνήμη του.
Στη φωτογραφία
παραλαμβάνει
αναμνηστικό δώρο
από τον διοργανωτή
του συμποσίου, Αλέξη
Λύρα.

Μαρτυρίες από φίλους και συνεργάτες του

Στενοί του συνεργάτες και φίλοι, συναθλητές και αντίπαλοι στους αγωνιστικούς χώρους, συνάδελφοι και συνοδοιπόροι, μας μίλησαν για το πώς έζησαν τον Ντίνο Μιχαηλίδη στο πέρασμά του από τον κυπριακό αθλητισμό και την κυπριακή κοινωνία, όπου άφησε ισχυρό το στίγμα του...

ΣΑΒΒΑΣ ΜΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ:

«Άφησε ανεξίτηλο αποτύπωμα ήθους»

«**Απόψε** βρισκόμαστε εδώ, όχι για να θρηνήσουμε τον χαμό του Ντίνου Μιχαηλίδη, αλλά για να τον θυμηθούμε, να μιλήσουμε γι' αυτόν και να τον αναπολήσουμε.

Ο Ντίνος, σαν μαθητής του Παγκυπρίου Γυμνασίου, ήταν πολύ γνωστός στον μαθητικό κόσμο από τις επαναλαμβανόμενες νίκες του στους μαθητικούς αγώνες.

Η προσωπική γνωριμία και η φιλία μας άρχισε το 1966, όταν, φοιτητής τότε, επισκέφθηκα τον συμφοιτητή και φίλο μου Νάσο Παναγιώτου, ξάδελφο του Ντίνου, που έμενε μαζί του σε ένα διαμέρισμα στην Κυψέλη. Εκεί γνωριστήκαμε, ταιριάξαμε, γίναμε φίλοι και παραμείναμε στενοί φίλοι, φίλοι από καρδιάς, μέχρι την τελευταία του πνοή, δηλαδή για 56 περίπου χρόνια. Μετά τη γνωριμία μας, συγκατοικήσαμε σε ένα διαμέρισμα στην οδό Κω αρ. 8, για το οποίο μέχρι σήμερα οι φίλοι και γνωστοί που μας επισκεπτόντουσαν, εξακολουθούν να περιγράφουν ιστορίες και γεγονότα.

Όταν γνωριστήκαμε ήταν ήδη πρωταθλητής Ελλάδας, και από το 1964 μέχρι το 1969 δεν έχασε την πρωτιά από κανέναν άλλο αθλητή. Μόνο όμως όταν συγκατοικήσαμε κατάλαβα πόσος κόπος, μόχθος και θυσίες χρειάζονται για να ανέβεις και να παραμείνεις στο επίπεδο του πρωταθλητή και να βελτιώνεις το ρεκόρ σου.

Η καθημερινότητα του Ντίνου ήταν σκληρή και επίπονη. Σηκωνόταν καθημερινά –και τονίζω το καθημερινά– βρέξει χιονίσει, από τις 4:00 έως τις 4:30 το πρωί ετοιμαζόταν και πήγαινε προπόνηση μέχρι τις 7:30, οπότε επέστρεφε και έφευγε για να πάει στο Γυμνάσιο Κορυδαλλού, όπου είχε διοριστεί σαν καθηγητής Σωματικής Αγωγής.

Από το σχολείο επέστρεφε γύρω στις 2:30–3:00 και πηγαίναμε όλοι μαζί για φαγητό. Αναφέρω επίσης ότι κοντά στο διαμέρισμά μας ήρθαν και άλλοι φίλοι και κατοίκησαν, και έτσι δημιουργήθηκε μια μεγάλη τρελοπαρέα, την οποία μπορώ να πω ότι ο Ντίνος απολάμβανε. Μετά το φαγητό ξεκουραζόταν για λίγο και πήγαινε στον αγαπημένο του σύλλογο, τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο, για προπόνηση με τον προπονητή του, τον οποίο πραγματικά σεβόταν και αγαπούσε, τον κ. Σακελλαράκη.

Παρά την εξαντλητική προπόνηση, την κούραση της δουλειάς, τα περισσότερα βράδια διασκέδαζε μαζί μας, εκτός τις παραμονές σοβαρών αγώνων, που έφευγε και έμενε στις εγκαταστάσεις του σταδίου. Η υπευθυνότητα του Ντίνου ήταν στον ύψιστο βαθμό. Θεωρούσε ότι είχε την ευθύνη, αλλά ταυτόχρονα και την υποχρέωση, να πρωτεύει στους αγώνες, για να τιμήσει πρώτα απ' όλα τον σύλλογό του, τον προπονητή του και τους φιλάθλους, αλλά κυρίως την Ελλάδα.

Ο Ντίνος είχε πάντα την Ελλάδα στην καρδιά του. Πατριώτης με τη σωστή έννοια, είχε πάντα στραμμένο το βλέμμα του στην Ακρόπολη και τα ελληνικά ιδεώδη, και ήταν θερμός υπέρμαχος των ιδεωδών του ολυμπισμού και των Ολυμπιακών αγώνων.

Αυτή η ευθύνη τού δημιουργούσε αρκετό άγχος, που εξαφανιζόταν όμως με το πρόσταγμα του αφέτη. Με το μπαμ της εκκίνησης, ο Ντίνος μεταμορφωνόταν στην κούρσα, και με τη μαχητικότητα, το πείσμα, αλλά κυρίως με το ταλέντο που του έδωσε ο Θεός, και τις ικανότητές του, έβγαине πάντα νικητής.

Στις ελεύθερες του ώρες ο Ντίνος χαλάρωνε και ξεκουραζόταν ακούγοντας μουσική και διαβάζοντας βιβλία. Συχνά τα βράδια πηγαίναμε σε διάφορες μπουάτ στην Πλάκα και είχαμε την τύχη να βρεθούμε εκεί την εποχή του Νέου Κύματος, με τα υπέροχα και αξέχαστα εκείνα τραγούδια. Του άρεσε επίσης η ξένη μουσική, και από τους ξένους τραγουδιστές ξεχώριζε τον Φρανκ Σινάτρα, τον Ντιν Μάρτιν, τον Νατ Κινγκ Κόουλ, αλλά και τον Έλβις Πρίσλεϊ, τον Τομ Τζόουνς και τους Μπιτλς. Βέβαια στο σπίτι μας επικρατούσε η μουσική της Λατινικής Αμερικής με τον Λουίς Αλμπέρτο ντελ Παρανά και τους Λος Παραγουάιους. Είχαμε ακόμα και τη σπιτική μας ορχήστρα, από τους μουσικούς και δεξιότεχνες της παρέας, τον Νάσο και τον Κώστα Αναστασιάδη, που για συντομία τον φωνάζαμε Κανάστα, και άλλους.

Ο Ντίνος είχε πολύπλευρη μόρφωση και πάρα πολλές εγκυκλοπαιδικές γνώσεις. Εκείνο που μου έκανε εντύπωση ήταν το γεγονός ότι χειριζόταν την ελληνική γλώσσα σαν φιλόλογος και είχε μια μεγάλη ευχέρεια και ικανότητα στο γράψιμο, που είχε σαν αποτέλεσμα τις πολλές του δημοσιεύσεις σε εφημερίδες, περιοδικά και αλλού.

Με την επιστροφή μας στην Κύπρο, η φιλία μας συνεχίστηκε και βρισκόμαστε τα μεσημέρια, εκείνος μετά το σχολείο και εγώ μετά το δικαστήριο, για να πάμε για φαγητό και καφέ. Ξαφνικά διαπίστωσα ότι κάθε Πέμπτη ήταν εξαφανισμένος. Τον ρώτησα μερικές φορές, αλλά μου απαντούσε με ασάφειες. Όταν οι απουσίες του τις Πέμπτες συνεχίστηκαν για πολλές βδομάδες, ο ίδιος μου εκμυστηρεύτηκε ότι ερωτεύτηκε και συναντούσε την κοπέλα του κάθε Πέμπτη στο Καφέ Χαραλαμπίδη. Εγώ αμέσως κατάλαβα τον έρωτά του, που δεν ήταν άλλη από την αγαπημένη του Τασούλα. Περιττό να πω ότι οι συναντήσεις της Πέμπτης εξελίχθηκαν σε έναν ευτυχισμένο γάμο, που διήρκεσε μέχρι τον θάνατό του. Τον επόμενο χρόνο παντρεύτηκα και εγώ, και η Τασούλα με τη σύζυγό μου Θέλμα έγιναν και είναι αδελφικές φίλες.

Στιγμές χαλάρωσης
του Σάββα
Μαμαντόπουλου και
του Ντίνου Μιχαηλίδη,
με παρέα.

Θα ήταν παράλειψή μου στο σημείο αυτό να μην αναφερθώ στην Τασούλα. Η Τασούλα όχι μόνο αγάπησε τον Ντίνο, αλλά μπορώ να πω ότι κυριολεκτικά τον λάτρευε. Τον περιέβαλε με απaráμιλλη αγάπη, φροντίδα και στοργή, και με άοκνες προσπάθειες φρόντιζε να μην του λείπει τίποτα, κάνοντάς του όλα τα χατίρια. Βλέποντας την όλη κατάσταση, την παρατηρούσα και της έλεγα μπροστά στον Ντίνο ότι τον κακομαθαίνει, και ο ίδιος γελούσε με αυταρέσκεια και με κορόιδευε. Όμως συγκινητική ήταν η αφοσίωση και η φροντίδα της κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες, και οι θυσίες που έκανε κατά τη διάρκεια της αρρώστιας του. Κατάπνιγε τη θλίψη και τη στεναχώρια της, και χωρίς ποτέ να υπολογίζει κούραση, αγρυπνίες και ταλαιπωρίες, βρισκόταν πάντα στο πλευρό του, φύλακας άγγελος, προσπαθώντας με όλο της το είναι να τον ανακουφίσει και να τον κάνει να αισθάνεται καλύτερα.

Με τον Ντίνο μοιραστήκαμε τις ίδιες ανησυχίες, τις ίδιες σκέψεις και την ίδια αγωνία για την Κύπρο. Οι συζητήσεις μας ατελείωτες. Ταυτόχρονα όμως μοιραστήκαμε τα ίδια αρνητικά συναισθήματα για πρόσωπα και καταστάσεις που ενοχλούσαν τις ευαισθησίες και τα πιστεύω μας.

Σε όλη τη διάρκεια της ζωής του, και από οποιοδήποτε στάδιο και αν πέρασε, σαν αθλητής, εκπαιδευτικός, προπονητής, διοικητικός παράγοντας σε διάφορα πόστα, αλλά κυρίως σαν πρόεδρος της Ολυμπιακής Επιτροπής, ήταν κορυφαίος, και η προσφορά του τεράστια. Ήταν άνθρωπος με καλλιέργεια, ευγένεια και ευθύνη στις απόψεις και στους τρόπους του. Ξεχώριζε για το ήθος, την καλοσύνη, τη σωστή και ψύχραιμη κρίση, αλλά και την οξύνοιά του. Πάντα με το χαμόγελο στα χείλη. Γνώμονας για τον Ντίνο ήταν η προσφορά του στον άνθρωπο, και το ανήσυχο πνεύμα του και η ευγένεια της ψυχής του τον καθοδηγούσαν πάντα.

Παρά τις απογοητεύσεις και τα χτυπήματα που δέχτηκε στη ζωή του από ζηλόφθονους ανθρώπους, και ενώ απογοητευόταν και πικραινόταν πολύ, συνέχιζε με στωικότητα, βάζοντας τα δυνατά του, για καλύτερες μέρες, έχοντας πάντα σαν στόχο την προσφορά.

Ήταν μια προσωπικότητα που τη διέκρινε η ανιδιοτέλεια, η εντιμότητα, η ειλικρίνεια και η παρηρησία της γνώμης, και όλα αυτά, σε συνδυασμό με τις

γνώσεις του για το αντικείμενο, την εργατικότητα, αλλά και τη μαχητικότητα του, είχαν σαν αποτέλεσμα την ανεκτίμητη προσφορά του στον κυπριακό αθλητισμό, όπου πιστεύω ότι κανένας πλην ελαχίστων δεν πρόσφερε τόσα όσα ο Ντίνος. Είναι η άποψή μου ότι αν υπήρχε Υπουργείο Αθλητισμού στην Κύπρο, αξιοκρατικά θα έπρεπε να ήταν μόνιμος υπουργός Αθλητισμού.

Παρά τις δύσκολες μέρες που περνούσε και τη σοβαρή κατάσταση της υγείας του, προσωπικά δεν άφηνα τον εαυτό μου να πιστέψει και να δεχτεί τη σοβαρότητα της κατάστασής του. Σοκαρισμένος κατάλαβα ότι πλησίαζε το τέλος όταν βρισκόταν σε κώμα στο Γενικό Νοσοκομείο, όπου τον επισκέφθηκα. Βέβαια η Τασούλα, πάντα παρούσα. Άρχισα να του μιλώ για τα παλιά και ξαφνικά άνοιξε σιγά σιγά διάπλατα τα μάτια του και με κοίταξε κατάματα με το θολό του βλέμμα, που δεν θα ξεχάσω ποτέ. Μετά από λίγες ώρες ο Ντίνος έφυγε, αλλά το ήθος, η καλοσύνη και η ευγένειά του θα με συντροφεύουν πάντα.

Ο Ντίνος φεύγοντας άφησε πίσω του ένα ανεξίτηλο αποτύπωμα ήθους, ευγένειας και καλοσύνης, που για πάντα θα κάνει υπερήφανους την αγαπημένη του Τασούλα, τα παιδιά του, τον Γιώργο και τη Νικολέτα, και τα εγγονάκια του, που τους λάτρευε, αλλά θα συντροφεύει ταυτόχρονα όλους εμάς τους φίλους του και τους ανθρώπους που τον εκτίμησαν.

Ο Ντίνος έφυγε, αλλά δεν τον αποχαιρετούμε, γιατί για την οικογένειά του, αλλά και για όσους τον αγάπησαν και τον εκτίμησαν, και για μας τους φίλους του, θα βρίσκεται πάντα στην ψυχή και την καρδιά μας».

• Το κείμενο αποτελεί την ομιλία του Σάββα Μαμαντόπουλου στο Α΄ Συμπόσιο Ολυμπισμού, που πραγματοποιήθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2022 στη Λευκωσία, και ήταν αφιερωμένο στον Ντίνο Μιχαηλίδη.

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΜΠΑΜΠΑΡΟΥΤΣΗΣ: **«Λάμπρυνε την Εθνική»**

«Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν μια προσωπικότητα του αθλητισμού και του ολυμπιακού κινήματος. Πάνω από όλα όμως ήταν αυτό που σπανίζει στην εποχή μας: Ήταν άνθρωπος με κεφαλαία. Είμαι περήφανος που με τιμούσε με τη φιλία του.

Σε ανάρτησή του ο επτά φορές βαλκανιονίκης Νίκος Γεωργόπουλος ανέφερε: “Με οδύνη έμαθα ότι έφυγε από τη ζωή ο πρωταθλητής, συναθλητής και βαλκανιονίκης Ντίνος Μιχαηλίδης. Με τον Νιόνιο σε θαυμάζαμε, όχι μόνο γιατί ήσουν πρωταθλητής στον στίβο, όχι μόνο γιατί έτρεχες γρηγορότερα από εμάς, αλλά γιατί τα βήματά σου είχαν αρμονία ολοκληρωμένης ζωής. Ήταν βήματα ολυμπιακών αρχών και αξιών. Υπήρξες το τέλει αθλητικό πρότυπο... Δυστυχώς έφυγες νωρίς. Έκοψες και εδώ πρώτος το νήμα. Είναι η πρώτη φορά που μας στενοχώρησες. Περίμενέ μας αγαπημένε φίλε, συναθλητή”.

Ο Ντίνος, εκτός από εξαιρετικός αθλητής, ξεχώριζε και λάμπρυνε με την ευγένεια και την ειλικρίνειά του ολόκληρη την Εθνική ομάδα. Αν και αντίπα-

Ο Διονύσης Μπαμπαρούτσος μαζί με τη σύζυγό του παραλαμβάνουν από τον Αλέξη Λύρα, διοργανωτή του Α΄ Συμποσίου Ολυμπισμού, αναμνηστικό δώρο.

λος, ήταν ένας εξαιρετικός φίλος και θα ήθελα όλοι να τον θυμούνται και να σκιρτούν στη θύμησή του όπως εγώ. Αυτά σε μένα περισσεύουν κάθε φορά που αναφέρομαι στον Ντίνο Μιχαηλίδη και τη μνήμη του, αυτά που ανέφερα πιστεύω ότι ήταν τα ελάχιστα.

Τον άνθρωπο Ντίνο τον εισέπραξα εγώ, οι δεκάδες Ελλαδίτες πρωταθλητές και αθλητές, οι αθλητές του, οι συνεργάτες του, οι φίλοι του και η υπέροχη οικογένειά του. Θα κλείσω, όμως, για τον άνθρωπό μας, τον φίλο μας, τον συναθλητή μας, τον αγαπημένο φίλο μας, με μερικές απόψεις σημαντικών αθλητών και φίλων.

Αρχίζω με τον Κύπριο μοναχό της Μονής Γρηγορίου του Αγίου Όρους, Νεόφυτο Γρηγοριάτη, με το κοσμικό όνομα Αναξαγόρου. Ξέχασα να σας πω ότι όπου έχω βρεθεί ανά τον κόσμο και αντιληφθώ λόγω τοπολαλίας ότι είναι Κύπριος, ρωτάω από πού είναι και αν γνωρίζει τον Ντίνο Μιχαηλίδη. Ο μοναχός ήταν μαθητής και αθλητής του Ντίνου, και όταν του ανέφερα το γεγονός της απώλειάς του, έκλαψε. Κλάψαμε μαζί και πήγαμε σε ένα παρεκκλήσι και κάναμε παράκληση. Μου είπε δε, ότι ο δάσκαλός του Ντίνος ήταν αυτός που τον βοήθησε να σκέπτεται, να είναι ήρεμος, να γυμνάζεται, να απέχει από κάθε είδους αμαρτίες, και τον προετοίμασε γι' αυτό που επιθυμούσε. Ακόμα μου είπε ότι φτιάχνει σπίτι και γυμναστήριο στον παράδεισο για να μας υποδεχθεί και να συνεχίσουμε εκεί την προπόνηση.

Ο Κώστας Βάρδαλης, συναθλητής του και έφορος στίβου του Πα-

νελληνίου, ανέφερε ότι σπανίζουν τέτοιοι αθλητές, τέτοιοι άνθρωποι, τέτοιοι φίλοι.

Ο παρευρισκόμενος σήμερα μαζί μας σε αυτή την εκδήλωση μνήμης, μεγάλος πρωταθλητής, βαλκανιονίκης, συναθλητής του Ντίνου, Νίκος Ρεγκούκος, με εξουσιοδότησε να αναφέρω ένα περιστατικό όπου ο Ντίνος του συμπαραστάθηκε σε μια δύσκολη στιγμή. Ίσως ήθελε να το αναφέρει ο ίδιος: Σε ένα ταξίδι για αγώνες στη Δανία, κάποιος μεθυσμένος επιτέθηκε στον Νίκο Ρεγκούκο και με την παρέμβαση του Ντίνου γλύτωσε από εκείνη τη δύσκολη στιγμή.

Θα εκλιπαρούσα για δυο ακόμη λεπτά, για μια συγκινητική ανάρτηση, όταν ενημέρωσα έναν μεγάλο πρωταθλητή διεθνούς βεληνεκούς, που θαύμαζε και εκτιμούσε τον Ντίνο. Λίγο μικρότερος από εμάς, ίσως διάδοχος εκείνη την εποχή, και μιλάω για τον δεύτερο νικητή των Πανευρωπαϊκών αγώνων στην Γκρενόμπλ, πολλές φορές βαλκανιονίκης, τον Σπήλιο Ζαχαρόπουλο: «Αδελφέ Ντίνο, ακούω ακόμα τα βήματά σου δίπλα μου, έτρεχες και μας έδειχνες πορεία ζωής, σε αγαπήσαμε, όλη σου η πορεία ήταν αγώνας σε ρυθμό ομορφιάς... Χαμογελάει και μας περιμένει».

Όταν έμαθα ότι η πατρίδα του, η Κύπρος μας, εκτιμώντας την προσφορά του και τις δυνατότητές του, τον επέλεξε για πρόεδρο της ΚΟΕ, κολακεύτηκα σαν μικρό παιδί, λέγοντας παντού στην Ελλάδα: Ο φίλος μου, ο συναθλητής μου, έγινε πρόεδρος της ΚΟΕ. Αισθανόμουν βαθιά ότι ήταν μια δικαίωση για τον Ντίνο, μια δικαίωση για τη δοτική του πορεία.

Συγχωρέστε με, σας παρακαλώ πολύ, σαν φιλοξενούμενο, αν μερικοί από εσάς δεν εισπράττουν αυτά που λέω με τον ίδιο τρόπο που τα εισέπραξα, αισθάνθηκα και έζησα εγώ. Όλοι γνωρίζουμε ότι το άψυχο χαρτί και μελάνι ζωντανεύει με τη γνώση, την αγάπη και το συναίσθημα».

• Ομιλία του Διονύση Μπαμπαρούση, φίλου και συναθλητή του Μιχαηλίδη, στο Α΄ Συμπόσιο Ολυμπισμού, που έγινε στις 25 Οκτωβρίου 2022 στη Λευκωσία, και ήταν αφιερωμένο στον Ντίνο Μιχαηλίδη.

ΛΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ:

«Οι σχέσεις μας ήταν αδελφικές»

«Με τον Ντίνο μεγαλώσαμε μαζί όταν μετοίκησε με την οικογένειά του στην παλιά Λευκωσία. Ήμαστε πρώτα ξαδέλφια και από τότε γίναμε και στενοί φίλοι. Τα σπίτια μας ήταν σε κοντινή απόσταση και θυμάμαι που γύρω στο 1956–57 στήσαμε, μαζί με άλλα παιδιά, την ποδοσφαιρική ομάδα της γειτονιάς.

Θυμάμαι ακόμα όταν κατά τη διάρκεια των διακοινοτικών ταραχών οι Τούρκοι έκαψαν το σωματείο του Ολυμπιακού και πυροβολούσαν και έσπαζαν ό,τι έβρισκαν μπροστά τους. Ο Ντίνος κι εγώ βρισκόμασταν στην τάρτα του σπιτιού μου και παρακολουθούσαμε τα γεγονότα. Ο κύριος Γιώργος, ο πατέρας του Ντίνου, ανησύχησε, και μέσα από τους πυροβολισμούς κατάφερε να έρθει και να πάρει τον Ντίνο.

Έφηβοι περνούσαμε πολλές ώρες μαζί, και μετά φύγαμε στο εξωτερικό για σπουδές. Εγώ πήγα στο Λονδίνο. Ήταν η δεκαετία του 1960, και ταξίδευα από εκεί στην Αθήνα για να παρακολουθήσω αγώνες του Ντίνου, που ήταν ήδη φτασμένος αθλητής στην Εθνική Ελλάδας. Θυμούνται χαρακτηριστικά ότι σε αγώνες μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας, στο αγώνισμα των 400 μ. ο Ντίνος βρισκόταν αρκετά μέτρα πίσω, αλλά με ένα ντεμαράζ κατάφερε να κερδίσει ενθουσιάζοντας τους θεατές.

Με τον Ντίνο ήμασταν συμπαίκτες στην ομάδα μπάσκετ της Ολυμπιάδας Νεαπόλεως το 1976–77. Εκεί διετέλεσε παίκτης - προπονητής.

Οι σχέσεις μας ήταν αδελφικές, και κάθε Τρίτη είχαμε καθιερωμένη συνάντηση με παρέα και τα λέγαμε. Αυτό γινόταν μέχρι και τα τελευταία στάδια της ζωής του Ντίνου».

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

«Θαυμαστό παράδειγμα προς μίμηση»

«**Αισθάνομαι** ιδιαιτέρως ευτυχής διότι μου παρέχεται η αφορμή να γράψω αυτό το σύντομο βίωμα με την ευκαιρία της έκδοσης αναμνηστικού βιβλίου για τον πολύ αγαπητό μου Ντίνο Μιχαηλίδη.

Ως άτομο κοσμείτο πλουσιότατα από σπάνια ψυχικά χαρίσματα και αρετές, οι οποίες για μια τριετία, τα χρόνια που τον είχα σαν μαθητή, κατέστησαν αυτόν αντικείμενο μεγάλου θαυμασμού, αγάπης και εκτίμησης εκ μέρους των συμμαθητών του. Πράος, ευγενής, προσηνής και λεπτός στους τρόπους, κατακτούσε το περιβάλλον του, ένα αληθές σέμνωμα του Παγκυπρίου Γυμνασίου και πραγματικό καύχημα του διευθυντού και των καθηγητών. Εργατικός, επιμελής και δραστήριος, έδινε τον εαυτό του θαυμαστό παράδειγμα προς μίμηση. Η επίδοσή του στα μαθήματα υπήρξε εξόχως ικανοποιητική, ο δε ενθουσιασμός και η πίστις του διά το έργον του γυμναστού προοιωνίζαν αυτόν ως ένα εκλεκτό και πολύτιμο στέλεχος της Σωματικής Αγωγής.

Θυμάμαι όταν ο νεαρός μαθητής βρισκόταν στο τμήμα Ε΄ τάξεως με καθηγητή τον Διαγόρα Νικολαΐδη –επάξια ο Νικολαΐδης τιμήθηκε διοριζόμενος στο Υπουργείο Παιδείας ως διευθυντής Σωματικής Αγωγής– το Υπουργείο Παιδείας ανέθεσε σ' εμένα να αναλάβω τα τμήματα των ανω-

Δύο στιγμιότυπα με τα ξαδέλφια Λάκη Παναγιώτου και Ντίνο Μιχαηλίδη, που από την παιδική τους ηλικία διατηρούσαν στενές σχέσεις.

Παγκύπριο Γυμνάσιο,
1959. Ο Ανδρέας
Χατζηβασιλείου,
δεξιά, με αθλητές
του. Ανάμεσά τους
και ο νεανίας Ντίνος
Μιχαηλίδης, αριστερά.

τέρων τάξεων του Παγκυπρίου Γυμνασίου τα οποία βρίσκονταν κάτω από τη διδασκαλία του Νικολαΐδη. Συνήθως τα μαθήματα Γυμναστικής τα ετοίμαζε στο σχολικό γήπεδο, το οποίο ήταν κατάλληλο για όλα τα μαθητικά αθλήματα.

Σύντομα, ο χαρισματικός αθλητής θα μας έφερνε παγκύπριες και πανελ-
λίνιες επιδόσεις. Κατάφερε αξιοσημείωτη νίκη έχοντας σταλεί με υποτροφία
από την Ελλάδα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής στον δρόμο 600 μ., αγώ-

νισμα που δεν παρουσιάζεται στις ευρωπαϊκές χώρες, ενώ εκεί περιλαμβάνεται στα ετήσια αθλητικά πρωταθλήματα.

Όσον αφορά τα αθλήματα πετόσφαιρας και καλαθόσφαιρας, η φήμη του σχολείου μας ξεπέρασε τα κυπριακά και ελλαδικά σύνορα, και έγινε γνωστό το γυμνάσιό μας στον διεθνή χώρο. Επικεφαλής των δύο αυτών αθλοπαιδιών εργάστηκαν ακούραστα οι συνάδελφοι Ντίνος Μιχαηλίδης και Παλλάδιος Νικολάου στο άθλημα της καλαθόσφαιρας και ο Ανδρέας Μαυρονικόλας στην πετόσφαιρα.

Μεταγενέστερα ευτύχησα να ήμαστε συνάδελφοι στον τομέα της Γυμναστικής Αγωγής, έχοντας το ίδιο ενδιαφέρον, την αγάπη, την πλήρη μόρφωση, την παιδαγωγική προσέγγιση, τον ανθρωπισμό, τον ακάματο χαρακτήρα, μια αгаστή συνεργασία για να δώσουμε στα παιδιά που οι γονείς μας εμπιστεύονταν ό,τι καλύτερο μπορούσαμε.

Επιπρόσθετα, μέσα στα πλαίσια των δικών μας καθηκόντων ήταν και η διδασκαλία των ελληνικών και κυπριακών χορών. Αξιοσημείωτο είναι πως τούτη την περίοδο το σχολείο μας υπήρξε το πρώτο που παρουσίαζε σε εθνικές εκδηλώσεις 10-15 κύκλους ελληνικών χορών στο στάδιο της Λευκωσίας. Κανένα άλλο σχολείο δεν παρουσίασε στο στάδιο 75 ζεύγη στο σύνολο των κυπριακών χορών.

Είναι προφανές από τα ανωτέρω ότι από την Κύπρο δεν έλειψαν οι άνθρωποι που εργάζονται ευσυνειδήτητα για την άνοδο του αθλητισμού στο νησί μας. Το κενό που είχαν αφήσει γυμναστικές φυσιογνομίες όπως του Διαγόρα Νικολαΐδη και του Θεόδωρου Μίντλετον ήρθε να αναπληρώσει η παρουσία νέων τότε ανθρώπων που είχαν τις ρίζες τους στα διδάγματα και τις παρακαταθήκες εκείνων. Εδώ αποτελεί τρανό παράδειγμα ο Ντίνος Μιχαηλίδης, που ως καθηγητής Σωματικής Αγωγής δεν ξέχασε τα μαθήματα που πήρε από τον Διαγόρα Νικολαΐδη.

Χαιρετίζω την ευγενική απόφαση της οικογένειας του αγαπητού μας Ντίνου να προχωρήσουν σε μια ιστορική καταγραφή των επιτυχιών του κάλλιστου μας αθλητή, οικογενειάρχη και φίλου. Η παρούσα έκδοση για ένα φαινόμενο αθλητικό, έναν λάτρη που αγαπούσε όλο τον αθλητικό κόσμο, είτε της κερκίδας είτε του αθλητικού χώρου και σταδίου, πάρα πολύ με ευχαριστεί. Στους σημερινούς, ιδιαίτερα δύσκολους για τον αγνό αθλητισμό χρόνους, και πέραν τούτης της προσωπικής ανάγκης, είναι σημαντικότερο να εμπλουτιστεί η γυμναστική μας βιβλιογραφία, για τη διαπαιδαγώγηση και την έμπνευση των νέων ανθρώπων και αθλητών.

Εκτιμώ πως το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας είναι προϊόν επίπονης εργασίας, και είναι με συγκίνηση που μου δίνεται η ευκαιρία για αυτό το σύντομο σημείωμα, ευχόμενος παράλληλα τα θερμά μου συγχαρητήρια και κάθε επιτυχία σε τούτο το πόνημα».

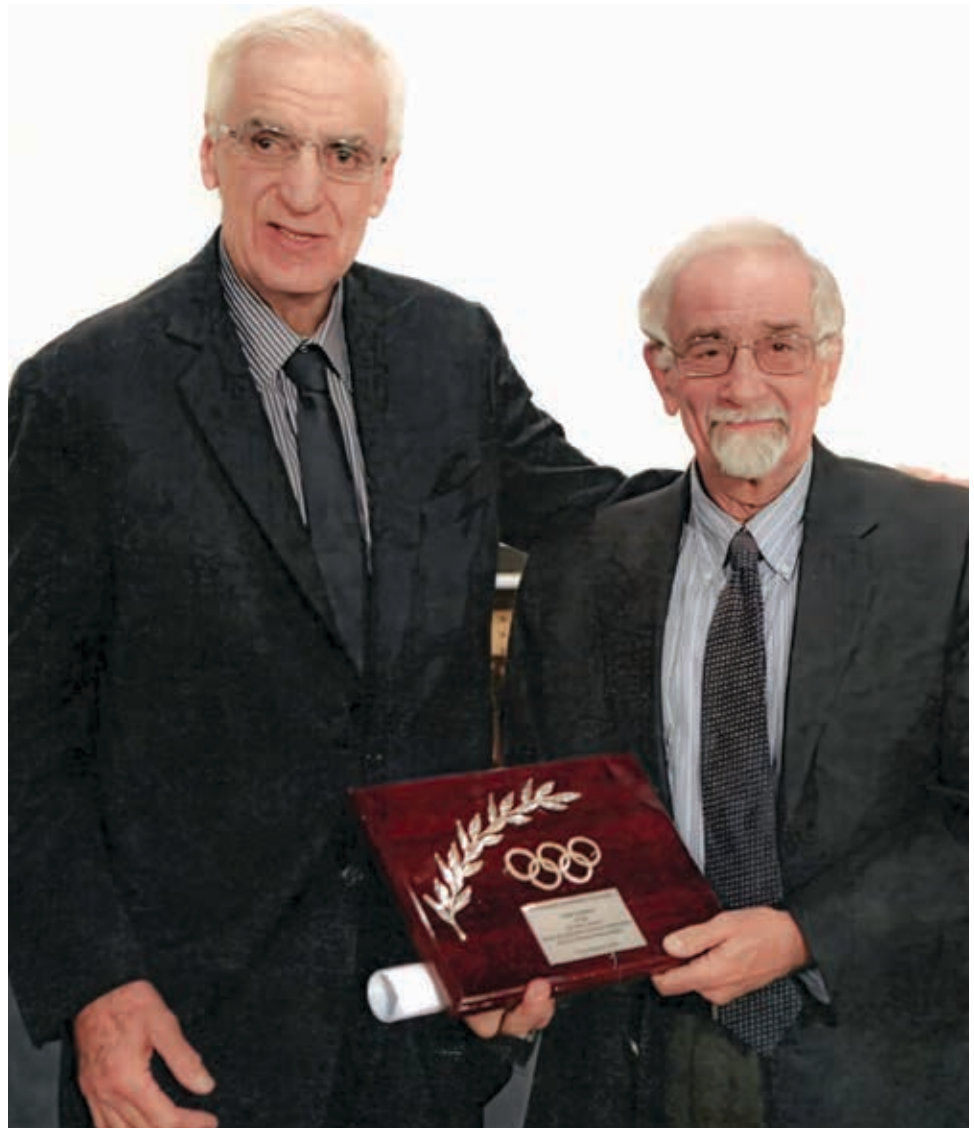
- Ο Ανδρέας Χατζηβασιλείου είναι μέλος του Παγκόσμιου Συνδέσμου Ειδικών για Έρευνα των Ολυμπιακών Αγώνων. Εργάστηκε για πολλά χρόνια ως ανώτερος λειτουργός του ΚΟΑ, ενώ έχει συγγράψει την «Ιστορία του Κυπριακού Αθλητισμού».

ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΡΑΚΟΣ: «Ήταν κορυφαίος προπονητής»

«Με τον Ντίνο γνωριστήκαμε τη δεκαετία του 1960, όταν άρχισε να διαπρέπει στον στίβο. Από τότε γίναμε στενοί φίλοι, σε μια φιλία που κράτησε 40 χρόνια, ενώ από το 1974, αρχικά στην Τεχνική Επιτροπή Στίβου και μετέπειτα στην ΚΟΕΑΣ, υπήρξαμε πολύ στενοί συνεργάτες.

Η γνωριμία μας έγινε στα τέλη της δεκαετίας του 1950 με αρχές του 1960, όταν συναντηθήκαμε στο γήπεδο του Προμαχώνα, όπου ο Ντίνος ήταν ποδοσφαιριστής της νεολαίας του ΑΠΟΕΛ. Ήταν ψιλόλιγνος και ξεχώριζε για τον πράο χαρακτήρα του και το ταλέντο του. Η γνωριμία μας βασίστηκε και στις φιλικές σχέσεις που είχα με τον ξάδελφό του, τον δικηγόρο Νάσο Παναγιώτου, πρώην καλαθοσφαιριστή του ΑΠΟΕΛ, της Ολυμπιάδας Νεαπόλεως και του Αχιλλέα, μετέπειτα προπονητή.

Την ίδια περίοδο ο Ντίνος, με την καθοδήγηση του γυμναστή του Παγκυπρίου Γυμνασίου Ανδρέα Χατζηβασιλείου, άφησε το ποδόσφαιρο και

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης απονέμει τιμητική πλακέτα στον Αντώνη Δράκο για την πολύχρονη προσφορά του στον κλασικό αθλητισμό από τη θέση του προέδρου της ΚΟΕΑΣ.

στράφηκε στον στίβο, όπου είχε συμμετοχές σε παγκύπρια μαθητικά πρωταθλήματα.

Το 1961 πάει για σπουδές στη Γυμναστική Ακαδημία στην Αθήνα και εντάσσεται στον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο. Ο Ντίνος ήταν το αγαπημένο παιδί του ιστορικού προέδρου του Πανελληνίου Κώστα Παπαναστασίου, ο οποίος τον λάτρευε και τον θεωρούσε τον καλύτερο αθλητή του συλλόγου. Υπό τις οδηγίες του Βαγγέλη Σακελλαράκη ο Ντίνος μεγαλούργησε και πέτυχε στα 800 μ. κάτω από 1.56, ενώ κατέβασε το ρεκόρ στο ασύλληπτο για την εποχή 1.50. Το 1969 συμμετείχε για τελευταία φορά με τη φανέλα της Εθνικής Ελλάδας στους Πανευρωπαϊκούς Αγώνες της Αθήνας. Βρέθηκε τότε στην Αθήνα και είδα από κοντά τις προσπάθειές του.

Με την επιστροφή στην Κύπρο το 1970, ο Ντίνος ασχολείται με την προπονητική, ενώ ήταν ο πρώτος γυμναστής - προπονητής φυσικής κατάστασης σε ποδοσφαιρική ομάδα, στον ΑΠΟΕΛ του Πάνου Μάρκοβιτς, αλλάζοντας τα δεδομένα στον χώρο. Παράλληλα ήταν προπονητής στίβου στο ΓΣΠ, καλαθοσφαιριστής του ΑΠΟΕΛ και αργότερα παίκτης - προπονητής στην Ολυμπιάδα Νεαπόλεως. Ο Ντίνος ήταν ο κορυφαίος προπονητής στίβου, και αν συνέχιζε την προπονητική και δεν μεταπηδούσε στα διοικητικά, θα έβγαζε ολυμπιονίκες. Ήταν βαθύς γνώστης της προπονητικής, με συγγράμματα τεράστιας αξίας.

Οι δυο μας συνεργαστήκαμε στην Τεχνική Επιτροπή Στίβου Κύπρου για μια δεκαετία, 1974–1984, οπότε και αποχώρησε. Ο Ντίνος ήταν άψογος επαγγελματίας, ιδεολόγος, αλλά και άτομο που δεν ήθελε να συγκρούεται, γι' αυτό και αποχωρούσε με το παραμικρό από τις θέσεις ευθύνης που κατείχε».

• Ο Αντώνης Δράκος είναι επίτιμος πρόεδρος της ΚΟΕΑΣ και ήταν για πολλά χρόνια στενός συνεργάτης του Ντίνου Μιχαηλίδη για όλα τα ζητήματα που αφορούσαν τον κυπριακό κλασικό αθλητισμό.

ΠΑΛΛΑΔΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ:

«Εξαίρετος προπονητής και διοικητικός»

«**Με τον Ντίνο** ήμασταν αδελφικοί φίλοι. Γνωριστήκαμε στις αρχές του 1960 στην Αθήνα, ως συμφοιτητές στη Γυμναστική Ακαδημία. Από τότε ξεκίνησε η φιλία μας, που δυνάμωνε χρόνο με τον χρόνο.

Στις αρχές του 1970 ήμουν προπονητής του Ντίνου στην καλαθοσφαιρική ομάδα του ΑΠΟΕΛ. Ήταν πολύ καλός. Μπορούσε να παίξει σε οποιαδήποτε θέση.

Το 1981, ως προπονητές καλαθόσφαιρας, βρεθήκαμε αντίπαλοι σε τελικό Κυπέλλου. Εγώ ήμουν προπονητής του ΑΠΟΕΛ και ο Ντίνος του Κεραυνού. Ως προπονητές στίβου συνεργαστήκαμε αρμονικά και δεν συγκρουστήκαμε ποτέ. Ήμασταν σαν αδέρφια και ο ένας συμπλήρωνε τον άλλο.

Ο Παλλάδιος Νικολάου, στο κέντρο, μαζί με τον Ντίνο Μιχαηλίδη και τον Κλεάνθη Γεωργιάδη, πρώην πρόεδρο της ΚΟΕΑΣ.

Ήταν διορατικός, έξυπνος, σεμνός, βαθύς γνώστης του αθλητισμού, εξαιρετικός προπονητής και διοικητικός παράγοντας. Όπου εργάστηκε ο Ντίνος πέτυχε απόλυτα, αλλά πληγωνόταν εύκολα και δεν ήταν συγκρουσιακός».

• Ο Παλλάδιος Νικολάου ήταν γυμναστής Φυσικής Αγωγής και προπονητής στον στίβο και την καλαθόσφαιρα. Είχε τον Ντίνο Μιχαηλίδη ως αθλητή του στην ομάδα καλαθόσφαιρας του ΑΠΟΕΛ, ενώ υπήρξαν και αντίπαλοι προπονητές.

ΚΑΛΛΗ ΧΑΤΖΗΩΣΗΦ:

«Πορεύθηκε έξω από τη μικροπολιτική»

Ὡς χαρίεν ἐστ' ἄνθρωπος, ὅταν ἄνθρωπος ᾖ - Μένανδρος

«Ίσως εκφωνώντας και μόνο το όνομα “Ντίνος Μιχαηλίδης” να μην παρίστατο ανάγκη οποιασδήποτε πρόσθετης λέξης ή φράσης, νοουμένου ότι θα υπολειπόταν του εκτοπίσματος του ανθρώπου που για μισό και πλέον αιώνα μόχθησε για τον αθλητισμό και τον ολυμπισμό, και καταξιώθηκε ως εξέχουσα φυσιογνωμία.

Με τον Ντίνο μάς συνέδεε μια φιλία άδολη, ανιδιοτελής και καθόλα ειλικρινής, για περισσότερο από τέσσερις δεκαετίες, από τα ξύλινα παγκάκια του ΓΣΠ ως προπονητές στίβου, μέχρι τη μέρα που έφυγε για το ταξίδι στο... φως! Σαράντα χρόνια εξαιρετικής συνεργασίας, εκπαίδευσης στην προπονη-

τική, στον ολυμπισμό, στην παιδαγωγική, στη διοίκηση, αλλά και στη λήψη αποφάσεων.

Τέσσερις λέξεις θα μπορούσαν να χαρακτηρίσουν τον Ντίνο: Ηθική, εντιμότητα, αξιοπρέπεια, αυτογνωσία, μια αυτογνωσία πολύ αυστηρή, εκ των έδων προς τα έξω.

Θεωρούσε ως αυτοπραγμάτωση κάθε ανθρώπου την εκπαίδευσή του σε τέσσερα προσόντα, “μεγα-προσόντα”, όπως συνήθιζε να τα αποκαλεί:

- Την ικανότητα να ξέρει πώς να μαθαίνει συνεχώς και αδιάλειπτα.
- Την ικανότητα της διαχείρισης ανθρώπων και καταστάσεων, και την άμεση λήψη απόφασης.
- Την ικανότητα αποτελεσματικής επικοινωνίας με διαφορετικά επίπεδα ανθρώπων και σε διαφορετικές συνθήκες.
- Ως τέταρτο “μεγα-προσόν” θεωρούσε τη δυνατότητα του ανθρώπου κατά την πορεία του να αφήσει το αποτύπωμά του, το στίγμα του, στον κόσμο.

Ο Ντίνος είχε όλα τα “μεγα-προσόντα”! Άφησε και στίγμα και αποτύπωμα στην πορεία της ζωής του, που δεν είναι άλλο από την προσωποποίηση της αριστείας μέσα από την πιστή εφαρμογή των αρχών και αξιών του ολυμπισμού στην πράξη.

Μέσα από την πολυδιάστατη προσωπικότητά του και το πολυσχιδές έργο του, θα μπορούσα να πω ότι δύο ήταν οι μεγάλες του αγάπες: Η δημιουργία του πρωτοπόρου για την εποχή Εθνικού Σχεδίου Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (το γνωστό ΕΣΥΑΑ) και η εγκαθίδρυση της Ολυμπιακής Ακαδημίας Κύπρου. Και στα δύο μεγαλούργησε, γιατί κατάθεσε συναίσθημα ευθύνης, υπέρμετρο ενθουσιασμό και αφοσίωση ψυχής και καθήκοντος.

Η Κάλλη Χατζηιωσήφ προσφωνεί εκδήλωση προς τιμήν της Παραολυμπιακής ομάδας του 2024.

Ο Ντίνος τον αθλητισμό τον αντιμετώπισε με όραμα. Έλεγε: “Όραμα χωρίς πλάνο είναι απλά όνειρο. Πλάνο χωρίς όραμα είναι εφιάλτης. Πλάνο και όραμα είναι επιτυχία”.

Ανήσυχος και ιδιαίτερα ανυπόμονος, οξύθυμος και ταυτόχρονα καλοσυνάτος, χωρίς ικανότητα προσποίησης ή ελιγμού, χωρίς εκπτώσεις στα πιστεύω του, με αποστροφή στο ψέμα, στην προσβολή και στη μείωση της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, στήριξε με αυτοθυσία φίλους και συνεργάτες του.

Ένωσε πολλές φορές την πληγή που δημιουργούν οι άνθρωποι γύρω μας, αλλά με τη δύναμη της καρδιάς του χαλιναγωγούσε τα πάθη του, μετατρέποντας τις “πληγές” σε “ευχές”. Πορεύθηκε στον δρόμο για τη δική του Ιθάκη ελεύθερος, έξω από τα όρια της μικροπολιτικής και του μικρόκοσμου, με εσωτερική ειρήνη, ως θεματοφύλακας της δικής του αλήθειας.

Ό,τι είναι η γλυπτική για το μάρμαρο είναι ο Ντίνος για τον σύγχρονο κυπριακό αθλητισμό. Όπως θα έλεγε και ο αείμνηστος Κλεάνθης Παλαιολόγος, “το σώμα του Ντίνου ήταν σκήνωμα και καταφύγιο γενναίας ψυχής, αλλά και ολύμπιου πνεύματος”».

• Η Κάλλη Χατζηιωσήφ διέτέλεσε προπονήτρια στίβου, ενώ συνεργάστηκε στενά με τον Ντίνο Μιχαηλίδη στο πρόγραμμα ΕΣΥΑΑ του ΚΟΑ αλλά και από άλλες θέσεις. Θήτευσε στο εκτελεστικό συμβούλιο της ΚΟΕ και στο διοικητικό συμβούλιο του ΚΟΑ.

Πάρης Παπαέλληνας: **«Ο Ντίνος ήταν ένα φαινόμενο»**

«Η σχέση μας με τον Ντίνο άρχισε από την παιδική μας ηλικία. Ήμαστε μακρινοί συγγενείς εξ αγχιστείας και γείτονες στην παλιά Λευκωσία. Τα σπίτια μας ήταν κολλητά, πίσω από τα Παγωτά Ηράκλη στην οδό Λήδρας. Μικροί περνούσαμε πολλές ώρες ο ένας στο σπίτι του άλλου.

Ήμουν φανατικός οπαδός του Ντίνου ως αθλητή. Το 1967, όταν συμμετείχε στους Πανελλήνιους αγώνες, βρέθηκα στην Αθήνα, αφού ο πατέρας μου είχε στήσει δουλειά στην Ελλάδα και πήγαινα συχνά. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην Ελλάδα συναντιόμασταν στους αγώνες και συζητούσαμε φιλικά. Θυμάμαι ότι ο Ντίνος είχε άγχος πριν από τους αγώνες και συχνά πήγαινε πίσω από τις κερκίδες και έκανε εμετό. Όμως τη στιγμή του αγώνα τα ξεχνούσε όλα.

Με τον Ντίνο συνυπήρξαμε ως καλαθοσφαιριστές, αφού αγωνιστήκαμε την περίοδο 1970–1973 στον ΑΠΟΕΛ, προτού μεταγραφώ στον Κεραυνό. Το 1986–1987 ήμαστε μαζί στον Κεραυνό, ο Ντίνος ως προπονητής κι εγώ ως αρχηγός της ομάδας. Το 1998 συνεργαστήκαμε ξανά, όταν ο Ντίνος έγινε πρόεδρος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Καλαθόσφαιρας. Άλλαξε τότε πολλά στην Ομοσπονδία και πήρε πολλές πρωτοβουλίες.

Από τον Ντίνο πήρα ένα μάθημα, ότι από τον αθλητισμό παίρνεις αλλά δεν δίνεις, κάτι που πιστεύω ακράδαντα. Ο Ντίνος αποτελεί φαινόμενο για τον

Ο Πάρης Παπαέλληνας χάρηκε πολλούς τίτλους με το σωματείο του Κεραυνού Στροβόλου.

κυπριακό αθλητισμό, που μπορεί να συγκριθεί μόνο με τον σερ Σεμπάστιαν Κόε, τον Βρετανό ολυμπιονίκη των 1500 μέτρων, που μετά την αθλητική του καριέρα έγινε βουλευτής, ανακηρύχθηκε σερ, ενώ πλέον είναι πρόεδρος της Διεθνούς Ομοσπονδίας Στίβου».

• Ο Πάρης Παπαέλληνας είναι πρώην διεθνής καλαθοσφαιριστής, με σταδιοδρομία γεμάτη περγαμινές. Από τους κορυφαίους διοικητικούς παράγοντες στον χώρο της καλαθόσφαιρας.

ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ: **«Ήθελε πάντα να κερδίζει»**

«Τον φίλο μου Ντίνο τον έζησα σε όλες τις πτυχές της ζωής του. Πιστεύω ότι ήμουν από τους λίγους που ήταν μαζί του σε όλα τα στάδια της καριέρας του. Σαν μαθητή του Παγκυπρίου Γυμνασίου τον είχα ως ίνδαλμα όταν έπαιζε μπάσκετ στην ομάδα του σχολείου. Ήμουν πρώτη τάξη και εκείνος έκτη. Σαν αθλητή τον έφτασα να τρέχει με τον ΓΣΠ και τον Πανελλήνιο σύλλογο στους Πανελλήνιους αγώνες. Ήταν μεγάλος αθλητής των 800 μ. και κέρδιζε Πανελλήνιους και Βαλκανικούς.

Όταν επέστρεψε στην Κύπρο, το 1969–70, τον είχα προπονητή στα τελευταία χρόνια της καριέρας μου, στο δέκαθλο. Μαζί του είχα κάνει δυο-τρεις φορές παγκύπριο ρεκόρ στο αγώνισμά μου, παρά το ότι ήμουν μεγάλος σε ηλικία. Ήταν ένας πολύ μεγάλος προπονητής. Μελετημένος, προγραμματισμένος και οργανωτικός.

Όταν έγινε υποδιευθυντής στη μέση εκπαίδευση, είχα την τύχη να τον έχω στο σχολείο μου, και μαζί κερδίζαμε τους Επαρχιακούς και Παγκύπριους αγώνες. Θυμάμαι τότε είχαμε τρεις αθλητές σε κάθε αγώνισμα. Δεν περνούσε μαθητής που να μην τον αξιοποιήσουμε σε κάποιο αγώνισμα.

Σαν καλαθοσφαιριστή τον είχα συμπαίκτη μου στον ΑΠΟΕΛ και αντίπαλο όταν ήμουν προπονητής και παίκτης στην ΕΘΑ και την Ομόνοια.

Ο ζήλος του για τη νίκη ήταν μεγάλος. Πάντα έβαζε έναν παίκτη να με μαρκάρει, και με φάουλ να με εκνευρίζει. Αυτά ήταν μέσα στο παιχνίδι. Στο τέλος του παιχνιδιού πήγαινα και του έλεγα “Δεν με λυπάσαι;” και η απάντησή του ήταν “Θέλω πάντα να κερδίζω”... Τότε δεν υπήρχε το σκόπιμο φάουλ στους κανονισμούς... Όταν για κάποιο διάστημα έκανα διαιτητής μπάσκετ, τον έζησα και σε αυτή τη φάση της ζωής του. Ήθελε πάντα να κερδίζει, ενώ στον πάγκο ήταν συχνά νευρικός.

Ως γενικός διευθυντής της ΚΟΕ ήταν εξαιρετικός στο πόστο του. Μαζί ταξιδεύσαμε σε πολλές αποστολές, σε ΑΜΚΕ, Πανευρωπαϊκούς, Παγκόσμιους, Ολυμπιακούς κάτω των 18. Ήταν πάντα πολύ αυστηρός, αλλά όταν χαλάρωνε ήταν μια ωραία παρέα. Θυμώμαι σε μια αποστολή στους Παγκόσμιους αγώνες Εφήβων στην Τζαμάικα, ήθελε να ξυπνώ να του κάμνω παρέα στον πρωινό του περίπατο μέσα στα πάρκα του πανεπιστημίου όπου μέναμε.

Στη μικρή Ολυμπιάδα (ΑΜΚΕ), το 1989, συνεργαστήκαμε και μου είχε αναθέσει το άναμμα της φλόγας που φέραμε από τα Φυλακισμένα Μνήματα. Ήταν τόσο προνοητικός, που με συμβούλευσε, κατά τη μεταφορά της φλόγας προς το Μακάρειο στάδιο, να έχω έναν αναπτήρα μαζί μου, μήπως από τον αέρα που φυσούσε έσβηνε η φλόγα. Και όντως αυτό συνέβη. Η φλόγα έσβησε και μας έσωσε ο αναπτήρας...

Συνεργαστήκαμε και στα πλαίσια της Γυμνασιάδας που έγινε στην Κύ-

Ο Δούκας Καλογήρου υπήρξε πρωταθλητής στο δέκαθλο. Στη φωτογραφία κάτω, ο Ντίνος Μιχαηλίδης, όρθιος δεξιά, μαζί με αθλητές του ΓΣΠ. Ανάμεσά τους και ο Δούκας Καλογήρου, καθήμενος δεξιά.

προ το 1994. Ήμουν υπεύθυνος για τον στίβο, και η συνεργασία μας υπήρξε άψογη.

Η καλύτερη και πιο αποτελεσματική συνεργασία μας ήταν όταν ήμασταν προπονητές στίβου, και μετά, όταν ήταν έφορος στίβου του ΓΣΠ. Ήταν ο καλύτερος έφορος που πέρασε ποτέ από τον σύλλογο, γιατί ήταν γνώστης του αντικειμένου, ήξερε όλους τους αθλητές, τι αγώνισμα έκαναν και ποια θέση μπορούσαν να πάρουν στους αγώνες. Επίσης, γνώριζε όλους τους προπονητές και τους βοηθούσε. Η καθημερινή παρουσία του στο γήπεδο μπορούσε να λύσει όλα τα προβλήματα των αθλητών και των προπονητών. Μαζί του κερδίζαμε την πρώτη θέση σε όλες τις κατηγορίες, μέχρι που ο Ντίνος υποχρεώθηκε να αποχωρήσει από τη θέση του. Πριν φύγει προσπάθησε να σταματήσει τη φυγή κάποιων άλλων προπονητών, αλλά δυστυχώς δεν τα κατάφερε. Μετά από όλα αυτά η κατάσταση δεν ήταν πλέον η ίδια. Παρόλα αυτά, δεν έπαψε ποτέ να ερωτά και να προσπαθεί για το καλό του συλλόγου.

Ο Ντίνος ήταν ένας εξαιρετικός εκπαιδευτικός και υπέροχος αθλητής, ένας εργατικός και μελετημένος προπονητής, ένας μεγάλος ηγέτης και ένας άξιος ηγήτορας. Πάνω από όλα, τον ένιωθα ως έναν καλό και πιστό φίλο μου».

- Ο Λούκας Καλογήρου υπήρξε ένας από τους κορυφαίους αθλητές στο δέκαθλο και την καλαθόσφαιρα. Διετέλεσε προπονητής και στα δύο αθλήματα.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ:

«Μια πρωτόγνωρη προσφορά»

«Ο **αθλητισμός** δεν είναι θεωρητική έννοια, αλλά πρακτική δυνατότητα για κάθε άνθρωπο. Η πρακτική όμως δυνατότητα έχει ως βάση τον άνθρωπο που η μοίρα ή οι συνθήκες του έταξαν να υπηρετήσει τον αθλητισμό και κατ' επέκταση να αφήσει τη σφραγίδα του σ' αυτόν. Μέσα σε αυτόν τον χώρο ο Ντίνος Μιχαηλίδης έχει επιδείξει μια πρωτόγνωρη προσφορά, πιθανώς από τις μεγαλύτερες στον παγκόσμιο αθλητικό χώρο, σε τομείς που άφησαν τη σφραγίδα τους στην όλη λειτουργία του αθλητισμού μας.

Είχα την ευκαιρία, μέσα από την πολύπλευρη προσφορά του Ντίνου, να αξιοποιηθεί σε ένα πρόγραμμα στο οποίο αφιερώθηκε ψυχή τε και σώματι, το Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού, το γνωστό ΕΣΥΑΑ. Μέσα από το σχέδιο αυτό δόθηκε η δυνατότητα στον Ντίνο να αναπτύξει όλες τις δυνάμεις του, τόσο ως διοικητικός στον αθλητισμό, ως εκπαιδευτικός, ως προπονητής, αλλά και ως θεωρητικός του ολυμπιακού ιδεώδους.

Το πρόγραμμα όπως σχεδιάστηκε από τον Ντίνο απευθυνόταν σε εφήβους και νεάνιδες, και μέσω αυτού έκλινε η ψαλίδα της αθλητικής ανάπτυξης του τόπου μας. Σε σύντομο χρονικό διάστημα μάζεψε 12.000 παιδιά, ηλικίας 13–18 ετών, εργοδότησε 400 προπονητές όλων των αθλημάτων, επιχορηγήθηκαν σωματεία για διατροφές, για υλικό αλλά και κάμπινγκ, πρωτόγνωρα στον αγωνιστικό αθλητισμό μέχρι τότε. Οργανώθηκαν σεμινάρια, συνέδρια, αλλά και μια συνεχής επικοινωνία με τα ίδια τα παιδιά, με γονείς και προπο-

Ο Κώστας Παπακώστας, δεύτερος από αριστερά, παραλαμβάνει το αποχαιρετιστήριο δώρο του στην τελετή που διοργάνωσε ο ΚΟΑ με την ευκαιρία της αφυπηρέτησής του. Την τελετή τίμησαν με την παρουσία τους ο υπουργός Παιδείας Κυριάκος Κενεβέζος (δεύτερος από δεξιά) και οι πρώην πρόεδροι του ΚΟΑ, Τίτος Χριστοφίδης, δεξιά, και Δήμος Γεωργιάδης.

νητές, με αποτέλεσμα όλος αυτός ο κόσμος που ήταν αναμειγμένος στον αθλητισμό να νιώσει το πρόγραμμα δικό του.

Ως γενικός διευθυντής του ΚΟΑ, όταν είδα αλλά και ένιωσα αυτή όλη τη μεγάλη επιτυχή προσπάθεια του Ντίνου, ήρθαν στη σκέψη μου τα λόγια ενός μεγάλου φιλόσοφου, ότι οι μεγαλύτερες μεταρρυθμίσεις στην ανθρωπότητα έχουν γίνει από έναν και μοναδικό άνθρωπο. Αυτός ήταν ο Ντίνος».

• Ο Κώστας Παπακώστας είναι πρώην γενικός διευθυντής του ΚΟΑ και πρώην πρωταθλητής τζούντο. Ήταν ο σημαιοφόρος της κυπριακής ομάδας στην πρώτη συμμετοχή της Κύπρου σε Ολυμπιακούς, το 1980 στη Μόσχα.

ΟΛΓΑ ΠΙΠΕΡΙΔΟΥ:

«Ένας λαμπαδηφόρος του ολυπισμού»

«“Ολγα, φρόντισε ό,τι και να κάνεις στη ζωή σου, πάντα να αφήνεις το στίγμα σου”. Αυτή ήταν η συμβουλή του αγαπητού μας Ντίνου Μιχαηλίδη προς εμένα τα τελευταία τρία χρόνια της ζωής του. Εκείνος ως πρόεδρος της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής και εγώ ως γενική διευθύντρια.

Επειδή η συμβουλή του ήταν σχεδόν καθημερινή, προσπαθούσα να αποκωδικοποιήσω και να κατανοήσω τι ήθελε να μου πει κάθε φορά. Αγαπητέ και αείμνηστε Ντίνο Μιχαηλίδη, μην ανησυχείς, τώρα έχω καταλάβει πολύ καλά τι ήθελες να μου πεις. Γιατί εσύ, αγαπητέ μας Ντίνο, έχεις αφήσει το στίγμα σου παντού. Σε όλο το φάσμα του αθλητισμού του τόπου μας και όχι μόνο. Απ’ άκρη σ’ άκρη. Και ως αθλητής και ως προπονητής και ως εκπαιδευτικός και ως διοικητικός και ως παράγοντας!

Το ένιωθες τόσο πολύ, που φάνταζε λες και στις φλέβες σου δεν κυλούσε αίμα, αλλά ο ίδιος ο ολυμπισμός, τον οποίο είχες κάνει βιώμά σου. Και ήθελες τόσο πολύ να μεταφέρεις αυτά τα βιώματα σε όλους κάθε μέρα. Το πάθος σου για ένα εκπαιδευτικό σύστημα βασισμένο στις αρχές και αξίες του ολυμπισμού ανάβλυζε καθημερινά από μέσα σου. Και όσο έβρισκες πόρτες κλειστές, εσύ επέμενες ακόμη περισσότερο.

Σου έλεγα κάποτε ότι τα πράγματα δεν είναι όπως τα ήξερες παλιά. Εσύ όμως επέμενες διαφορετικά. Δεν πίστευες σ' αυτά που σου έλεγα. Από μέσα σου ανάβλυζε πηγαία ένας παιδικός ενθουσιασμός, στηριζόμενος στις αρχές και αξίες του ολυμπισμού που πρέσβευες καθημερινά και δεν σου επέτρεπαν να δεις κάτι άλλο. Έδειχνες αγάπη και εμπιστοσύνη σε όλους. Μέχρι που σε χτύπησαν πισώπλατα, δυστυχώς στις δύσκολες στιγμές σου, και δεν σε άφησαν να αναρρώσεις ποτέ.

Εσύ όμως, αγαπητέ μας Ντίνο, έχεις αφήσει το στίγμα σου παντού. Το μεγαλείο σου σήμερα φαντάζει ακόμη πλουσιότερο, και αυτοί που προσπάθησαν να σε πληγώσουν και να σε χτυπήσουν, φαντάζουν ακόμα πιο μικρά ανθρωπάκια. Τόσο μικρά, που δεν γεμίζουν καν την παλάμη του χεριού σου.

Τα διδάγματα και η παρουσία σου έχουν μείνει ανεξίτηλα στον χρόνο, και αποτελούν πολύτιμη κληρονομιά για μας. Θα είσαι πάντα στις καρδιές μας. Ένας ταπεινός πρεσβευτής και παντοτινός λαμπαδηφόρος του ολυμπισμού»!

• Η Όλγα Πιπερίδου είναι πρώην γενική διευθύντρια της ΚΟΕ και στενή συνεργάτιδα του Ντίνου Μιχαηλίδη στη διάρκεια της προεδρίας του εκεί.

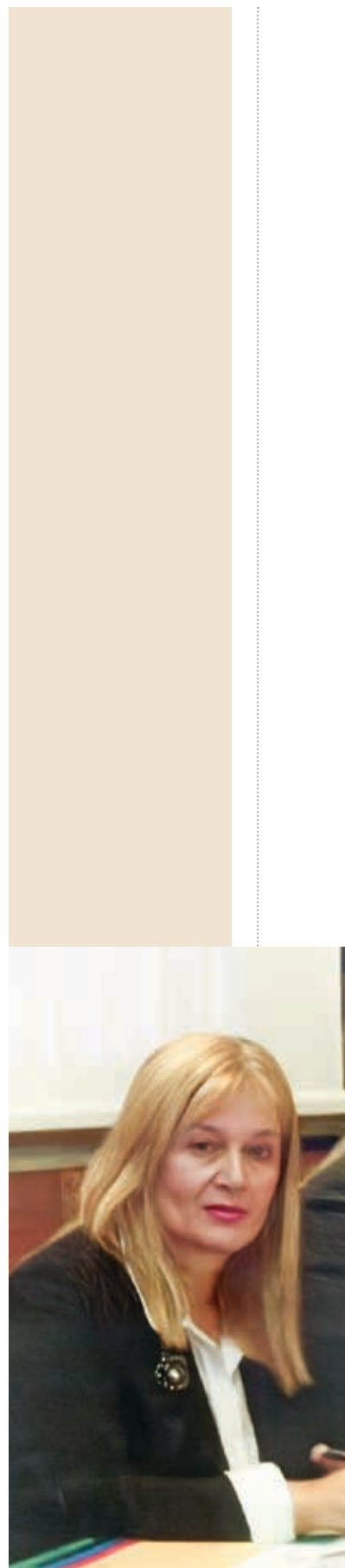
ΛΙΤΣΑ ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ:

«Ήταν πολύ κοντά στους νέους»

«**Συναντηθήκαμε** με τον Ντίνο Μιχαηλίδη το 1972, και το 1974 έγινα συνεργάτης του στην Τεχνική Επιτροπή ΣΕΓΑΣ Κύπρου, την ΤΕΣΚ. Ο Ντίνος ήταν ο πρώτος άνθρωπος που πίστεψε σε μένα και με βοήθησε αφάνταστα όταν άρχισα στη δουλειά. Με το πέρασμα των χρόνων, εκτός από συνεργάτες, γίναμε στενοί οικογενειακοί φίλοι. Μαζί με τον σύζυγό μου, μάλιστα, τον Ντίνο Ιακωβίδη, είχαν γνωριστεί από παλιά, όταν ήταν συμπαίκτες στη νεολαία του ΑΠΟΕΛ, στα τέλη της δεκαετίας του 1950.

Ο Ντίνος ήταν σπουδαίος επαγγελματίας, βαθύς και άριστος γνώστης του αθλητισμού. Ήταν ανιδιοτελής ως άνθρωπος, αδαμάντινος χαρακτήρας και τεράστιο κεφάλαιο για τον αθλητισμό της Κύπρου και της Ελλάδας. Ήταν εργασιομανής. Ερχόταν στο γραφείο στις 7:00 το πρωί και επέστρεφε σπίτι του αργά το βράδυ.

Το όνομα Ντίνος Μιχαηλίδης είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον ολυμπισμό, και πιστεύω ότι χωρίς τον Ντίνο δεν θα υπήρχε η Εθνική Ολυμπιακή Ακαδημία, που τη δημιούργησε από το τίποτε και στη συνέχεια τη μεγάλωσε, πετυχαίνοντας πάρα πολλά. Ο Ντίνος ήταν πολύ κοντά στους νέους, τους έδινε πρωτοβουλίες και ήθελε να τους μεταλαμπαδεύσει την ιδέα του ολυμπισμού.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν ο πατέρας του αναπτυξιακού αθλητισμού. Η ανάληψη της ηγεσίας του Εθνικού Σχεδίου Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ) έδωσε τεράστια ώθηση και αποτέλεσε το εφαλτήριο για την ανάδειξη μεγάλων ταλέντων σε όλα τα αθλήματα».

• Η Λίτσα Ιακωβίδου είναι πρώην λειτουργός της ΚΟΕΑΣ, όπου εργάστηκε για δεκαετίες. Ως εκ της θέσης της, συνεργάστηκε στενά με τον Ντίνο Μιχαηλίδη.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

«Μας εμπύκωσε σε δύσκολες στιγμές»

«Η πρώτη μου γνωριμία με τον Ντίνο Μιχαηλίδη έγινε το 1986, όταν βραβεύθηκα ως καλύτερος έφηβος στο άθλημα της κολύμβησης από την ΚΟΕ. Γνωριστήκαμε καλύτερα τα επόμενα δύο χρόνια, αφού η διοργάνωση των ΑΜΚΕ στην Κύπρο έφερε μια αθλητική επανάσταση της οποίας ηγείτο ο κ. Ντίνος. Από τα 27 μετάλλια που κέρδισε στην κολύμβηση η Κύπρος είχα κερδίσει τα 9, και από εκεί ξεκίνησε η διεθνής μου καριέρα.

Ο κ. Ντίνος, σαν γνώστης του αθλητισμού, αναγνώρισε τις προοπτικές που είχα, και την επόμενη χρονιά, πριν φύγω για σπουδές στην Αμερική, με έστειλε στην έδρα της Ιταλικής Ολυμπιακής Επιτροπής, της CONI, για εξειδικευμένες μετρήσεις σε υδροεργόμετρο, που τότε ήταν κάτι το πρωτοποριακό και τρομερά δυσεύρετο. Με βάση αυτές τις μετρήσεις και υποδείξεις εξελίχθηκα, και είχα τις επιτυχίες που είχα σαν αθλητής.

Εκεί που ο άνθρωπος Ντίνος Μιχαηλίδης έδειξε το πόσο κοντά ήταν στους αθλητές ήταν το 1991, πριν την κατάκτηση του πρώτου μου μεταλλίου σε Μεσογειακούς αγώνες. Ένα μήνα πριν τους αγώνες, ο αδερφός μου είχε ένα πολύ σοβαρό ατύχημα με μηχανή, και ήταν σε κώμα στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας για τρεις και πλέον βδομάδες. Ο κ. Ντίνος, ενώ οι σχέσεις μας ήταν ενός αθλητή με έναν αθλητικό παράγοντα, ερχόταν καθημερινά στο νοσοκομείο για να δει πώς ήταν ο αδερφός μου, αλλά και για να εμπυκώσει την οικογένειά μου κι εμένα. Εγώ τότε, πού μυαλό για αγώνες, και επειδή πλησίαζε η διορία συμμετοχής, είπα στον κ. Ντίνο ότι δεν μπορούσα να πω αν θα συμμετείχα, μέχρι να δω τι θα γινόταν με την υγεία του αδερφού μου. Η απάντησή του ήταν «μέχρι να κλείσει η πόρτα του αεροπλάνου μπορείς να έρθεις στους αγώνες». Δεν ξέρω αν ήταν σύμπτωση ή σημαδιακό (για μένα σίγουρα δεν ήταν σύμπτωση), αλλά την τελευταία μέρα που έπρεπε να πω ναι ή όχι για τη συμμετοχή μου, ο αδερφός μου ξύπνησε από το κώμα. Ήταν σαν να μου έλεγε “εγώ είμαι καλά, πήγαινε κάνε κι εσύ αυτό που έχεις να κάνεις”.

Μέναμε τότε στις στρατιωτικές εγκαταστάσεις του Αγίου Κωνσταντίνου έξω από την Αθήνα, που χρησιμοποιούνταν ως το αθλητικό χωριό όπου έμεναν οι αποστολές των χωρών. Ήμουν πολύ αγχωμένος, αφού για πάνω από ένα μήνα δεν είχα κάνει προπόνηση όπως θα έπρεπε, και για να είμαι ειλικρινής, όπως ήταν φυσικό, το μυαλό μου ήταν αλλού.

Το βράδυ πριν από την πρώτη μέρα των αγώνων είχε φέρει ο συνοδός προπονητής μας τότε, ο Βασίλης ο Σκουρίδης, ο οποίος έβλεπε πόσο πιε-

σμένος ήμουν, μια εξάδα μπύρες και κάτσαμε και ήπιαμε αρκετές. Όχι η καλύτερη πρακτική πριν από έναν μεγάλο αγώνα, αλλά ήταν αγώνας extreme καταστάσεων. Περνά ο κ. Ντίνος από εκεί, σοβαρός και αυστηρός όπως ήταν πάντα, βλέπει τις μπύρες, και αρχίζει να θυμώνει, “ποιος τις ήπια και τι είναι τούτα τα πράγματα πριν τον αγώνα” κ.λπ. Ψάρωσα εγώ, και την ώρα που πήγα να του απαντήσω, γυρνά στον Βασίλη και του λέει “Ρε Βασίλη, κάθεσαι και πίνεις μπύρες μπροστά στους αθλητές; Δεν γίνεται ρε. Άντε, καθαρίστε τα γρήγορα, να μη σας βλέπουν και οι υπόλοιποι”. Μας κλείνει το μάτι και τους δυο, και γυρνά και φεύγει χαμογελώντας.

Ήταν η αντίδραση ενός ανθρώπου που ήξερε τον αθλητισμό απ’ έξω κι ανακατωτά, που έκρινε μέσα σε ένα κλάσμα του δευτερολέπτου ότι η ψυχολογική κατάστασή μου ήταν τέτοια, που αν με κατσάδιαζε, πολύ πιθανόν να μην έτρεχα κιόλας στους αγώνες. Το να παραβλέψει ένα παράπτωμά μου, με βοήθησε την επόμενη μέρα να πάρω το πρώτο μετάλλιο που κέρδισε ποτέ η Κύπρος στην κολύμβηση σε Μεσογειακούς αγώνες.

Αυτός ήταν ο κ. Ντίνος, ένας αθλητάνθρωπος που η εμπειρία του, αλλά και η διαδρομή του από όλα τα πόστα του αθλητισμού (αθλητής, πρωταθλητής, προπονητής, διοικητικός) του επέτρεπε να έχει το δάκτυλό του στον σφυγμό των αθλητών, αλλά και του αθλητικού κόσμου γενικότερα, γεγονόσ που τον έκανε πρωτοπόρο στις αποφάσεις του και στον τρόπο σκέψης του. Αποφάσεις και σκέψεις οι οποίες χάραξαν την πολιτική και την πορεία του αθλητισμού της Κύπρου.

Αιωνία σας η μνήμη, κ. Ντίνο. Σας ευχαριστώ».

• Ο Σταύρος Μιχαηλίδης είναι ο κορυφαίος κολυμβητής που ανέδειξε η Κύπρος. Συμμετείχε σε Ολυμπιακούς αγώνες, ενώ συνεχίζει να υπηρετεί το άθλημα ως προπονητής.

ΙΟΛΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ: **«Ήξερε να δίνει απλόχερα»**

«Είναι πολύ δύσκολο να αποτυπώσω την προσωπική μου εμπειρία και τα συναισθήματά μου σε λίγες μόνο γραμμές για τον τεράστιο Ντίνο μας.

Τον γνώρισα έφηβη το 1973–74, όταν αποφάσισα να ασχοληθώ με τον αθλητισμό. Ήταν προπονητής μου, και κάτω από την καθοδήγησή του, καταγράφηκα και εγώ στις αθλήτριες των 100 μ. και 200 μ. του θρυλικού ΓΣΠ. Όσπου μετά από δύο χρόνια, το 1975, αρραβωνιάζεται τη μεγαλύτερη μου αδελφή. Από τότε ο Ντίνος δεν ήταν μόνο ο προπονητής μου, αλλά μέλος της οικογένειάς μας, που τόσο αγάπησε σαν δική του οικογένεια.

Στάθηκε δίπλα μου σαν δεύτερος πατέρας, με όλη τη σημασία της λέξης, καθοδηγητής, προστατευτικός, διακριτικός, βοηθώντας με όχι μόνο σαν αθλήτρια, αλλά και κάνοντας την προσπάθειά μου να γίνω γυμνάστρια, που ήταν το όνειρό μου, πιο εύκολη με τη συμπαράστασή του, σαν να ήμουν δικό του παιδί. Και δεν σταμάτησε εκεί ούτε όταν τέλειωσα τη σχολή. Με βοήθησε ποικιλοτρόπως και στην καριέρα μου.

Αυτός ήταν ο Ντίνος, να δίνει και να βοηθά απλόχερα. Ο πατέρας, ο προπονητής, ο δάσκαλος... Είχε πολλά ακόμα να δώσει, αλλά...

Τον ευχαριστώ πολύ. Αξέχαστος. Αιώνια του η μνήμη».

• Η Ιόλη (Γιόλα) Δημητριάδου είναι πρώην αθλήτρια στίβου.

ΚΑΤΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ-ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ: **«Δεύτερος μου πατέρας»**

Ειλικρινά δυσκολεύομαι όταν πρόκειται να μιλήσω για τον Ντίνο Μιχαηλίδη, γιατί οι λέξεις είναι φτωχές και συνάμα μικρές για να εκφράσουν

αυτά που θέλω να πω. Απλότητα, ταπεινότητα, αυστηρότητα, εργατικότητα, τελειομανία, φιλικότητα, ευγένεια, καλοσύνη, ανιδιοτέλεια, ήταν μερικά χαρακτηριστικά του, ανάμεσα στα τόσα άλλα.

Γνώρισα τον κ. Ντίνο όταν βρισκόταν στη θέση του τεχνικού συμβούλου στην ΚΟΕΑΣ, όπου εργαζόμουν τα καλοκαίρια λόγω της Αθλητικής Συνάντησης «Μακάρεια», που διεξάγονταν στην Κύπρο. Το 1988, ενόψει των ΑΜΚΕ που θα γίνονταν στην Κύπρο το 1989, η ΚΟΕ χρειαζόταν πρόσθετο προσωπικό, και έτσι ο κ. Ντίνος με κάλεσε να εργαστώ.

Θα μπορούσα κάλλιστα να τον αποκαλέσω δεύτερο μου πατέρα για τη βοήθεια που μου πρόσφερε με την πρόσληψή μου στην ΚΟΕ. Εκείνη τη μέρα που μπήκα στο γραφείο του, άλλαξε όλη μου η ζωή. Το ευχαριστώ είναι λίγο και φτωχό για την εμπιστοσύνη και τη στήριξη που είχα.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης με δίδαξε πολλά και ωραία, και πάντα μου έλεγε ότι προχωρούμε μπροστά, όσες δυσκολίες και αν συναντήσουμε. Ο άνθρωπος, μου έλεγε, πρέπει σ' αυτή τη ζωή να αφήσει το στίγμα του. Ο ίδιος άφησε το δικό του στίγμα, και με το παραπάνω.

Την εκτίμηση και την αγάπη του την έχω απλόχερα τώρα από την οικογένειά του, γεγονός που αποδεικνύει ότι τους μιλούσε...

Είμαι ευγνώμων και περήφανη που είχα την τύχη και την τιμή να δουλέψω με τον Ντίνο Μιχαηλίδη, αυτόν τον εργάτη του αθλητισμού. Ήταν ένας πολύ ξεχωριστός άνθρωπος και δεν θα τον ξεχάσω ποτέ.

Κύριε Ντίνο, σε ευχαριστώ για όλα, θα σε θυμάμαι πάντα με σεβασμό».

• Η Κάτια Κωνσταντίνου – Παπαέτρου εργάζεται στην Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή από το 1988.

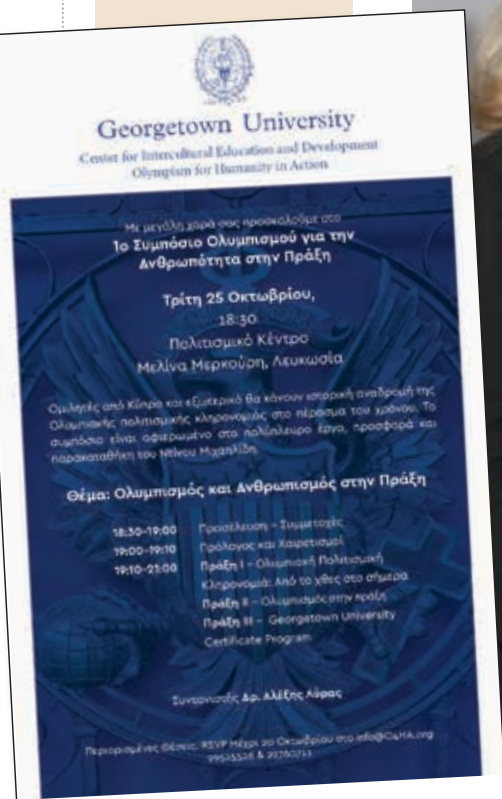

Η Κάτια, δεξιά, μαζί με συνάδελφους της στην ΚΟΕ, προσφέρουν γραμματειακή υποστήριξη σε συνέδριο της Επιτροπής. Αριστερά η Χλόη Μιχαήλ και στο κέντρο η Μύρα Ιωάννου.

Συμπόσιο Ολυμπισμού

Το Α΄ Συμπόσιο Ολυμπισμού για την Ανθρωπότητα στην Πράξη πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία, στις 25 Οκτωβρίου 2022, και ήταν αφιερωμένο στη μνήμη του Ντίνου Μιχαηλίδη. Το συμπόσιο έγινε με πρωτοβουλία του καθηγητή του Πανεπιστημίου Georgetown των ΗΠΑ, Αλέξη Λύρα.

Ο Αλέξης Λύρας
απονέμει αναμνηστική
πλακέτα στην Τασούλα
Μιχαηλίδου.
Κάτω, το πρόγραμμα
του Συμποσίου
Ολυμπισμού.

Μνήμες για τον Ντίνο Μιχαηλίδη από τον σύλλογό του στην Αθήνα, τον Πανελλήνιο, με τα χρώματα του οποίου αγωνίστηκε και τον οποίο τίμησε για εννιά χρόνια.

Αριστερά, αναμνηστική φωτογραφία του Πέτρου Χατζηχριστοδούλου, εκ των ομιλητών του Συμποσίου, με τη Νικολέτα Μιχαηλίδου.

15 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

Δημοσιεύματα του κυπριακού τύπου για το έργο και την προσφορά του Ντίνου Μιχαηλίδη.

ΛΟΥΚΗΣ ΤΕΡΕΖΟΠΟΥΛΟΣ: «Εργαζόταν ακατάπαυστα»¹

«**Εκείνα** τα απογεύματα στο παλιό ΓΣΠ ήταν γεμάτα από αθλητικό παλμό, καθώς τα νιάτα της Λευκωσίας, και όχι μόνο, έκαναν τις προπονήσεις τους. Άλλοι στον στίβο, άλλοι στο ποδόσφαιρο και άλλοι στο τσιμεντένιο γήπεδο της καλαθόσφαιρας και της πετόσφαιρας, εκεί στη γωνιά του Χριστόφορου Κόνιαλη. Το σκηνικό αυτό κατά τη δεκαετία 1970–80 ήταν καθημερινό, εκτός του Σαββάτου και της Κυριακής, που έπρεπε να παρακολουθήσουμε αγώνες ποδοσφαίρου, καλαθόσφαιρας ή πετόσφαιρας. Αθλητικός οργανισμός θα μπορούσε να πει κανείς. Εκεί συνήθιζα να καταφεύγω τα δειλινά, όπου είχα την ευκαιρία να συνομιλήσω με προπονητές, αθλητές και παράγοντες. Ήταν άλλωστε το 1969 και τα πρώτα μου βήματα στον στίβο της αθλητικής δημοσιογραφίας, αρχής γενομένης στα *Νέα*, ημερήσια τότε εφημερίδα.

Κάπου εκεί, στα πηγαδάκια των φίλων του στίβου, που παρακολουθούσαν τις προπονήσεις, άκουσα ότι ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε επιστρέψει μόλις στην Κύπρο από την Αθήνα, όπου είχε σπουδάσει, και διορίστηκε στο Γυμνάσιο Αγίου Αμβροσίου της επαρχίας Κερύνειας. Διασταύρωσα την πληροφορία αυτή και δημοσίευσα την είδηση με σχόλιο, ότι έπρεπε να τοποθετηθεί στη Λευκωσία. Όντως έγινε η μετάθεση, με κύριο παράγοντα τον αείμνηστο Αντώνη Παπαδόπουλο, προϊστάμενο τότε Σωματικής Αγωγής στο Υπουργείο Παιδείας.

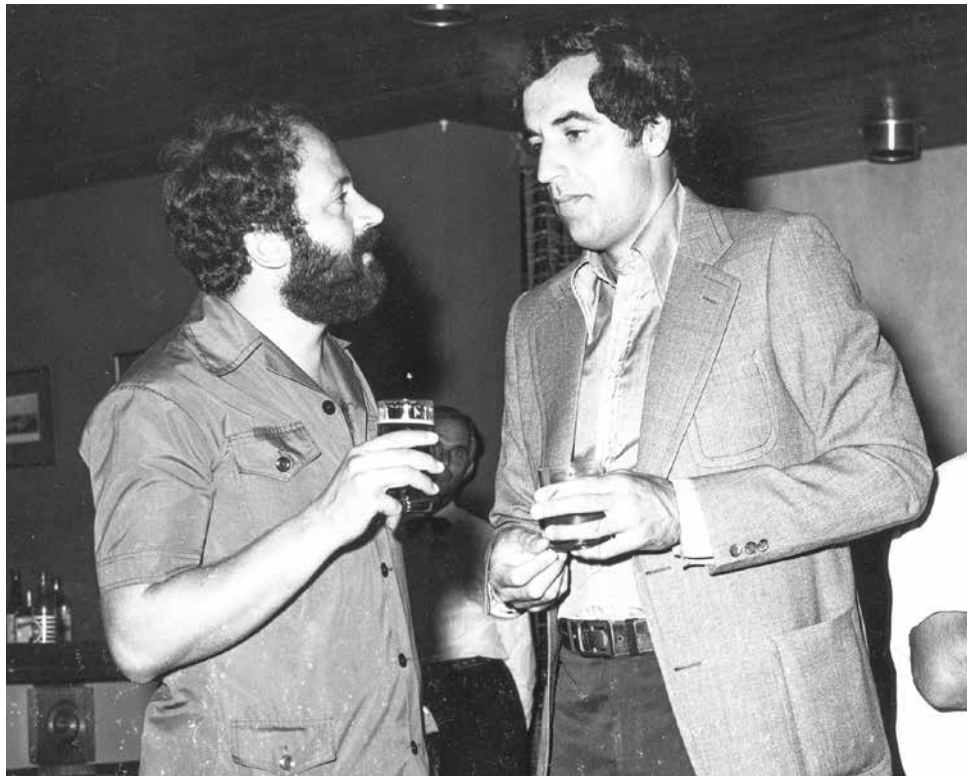
Έτσι ο Ντίνος ξυπνούσε από τα χαράματα, προπονείτο καθημερινά στο ΓΣΠ, και τα απογεύματα προπονούσε τους αθλητές του ΓΣΠ, ενώ ήταν και βασικός καλαθοσφαιριστής στον ΑΠΟΕΛ. Εκεί στο γήπεδο καλαθόσφαιρας γνωριστήκαμε με τον Ντίνο και πρόσεξα ότι του άρεσε πολύ που πρόβαλλαν τους αθλητές στίβου, ενώ το ίδιο έκανα και για την καλαθόσφαιρα, σε μια εποχή που το ποδόσφαιρο μονοπωλούσε τα φώτα της δημοσιότητας.

Ο Λουκής Τερεζόπουλος γνωρίστηκε με τον Ντίνο Μιχαηλίδη στο παλιό ΓΣΠ τη δεκαετία του 1960, όπου μαζεύονταν φίλοι του στίβου για να παρακολουθήσουν την προπόνηση των αθλητών.

1. Συνέντευξη στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

Ο Δουκής Τερεζόπουλος μαζί με τον Ντίνο Μιχαηλίδη, στα πρώτα χρόνια της γνωριμίας τους, σε βαθιά συζήτηση.

Θυμάμαι πάρα συνεντεύξεις από τον Κυριάκο Ονησιφόρου, τον Κυριάκο Σεραφείμ κ.ά.

Ο Ντίνος, με σκληρή δουλειά, ανέδειξε μεγάλους αθλητές, που άφησαν το δικό τους στίγμα στον αθλητισμό. Το ΓΣΠ του ανέθεσε τον προπονητικό συντονισμό και όλα δούλευαν μια χαρά, μέχρι και την τουρκική εισβολή. Σαν αποτέλεσμα του ξεριζωμού, είχαμε τους αθλητές της Κερύνειας και της Μόρφου να προπονούνται στο ΓΣΠ. Γινόταν ο χαμός. Μπροστά στις τρομερές δυσκολίες που βίωναν όλοι, πρόσφυγες και μη, το δέσιμο της κοινωνίας ήταν αναγκαιότητα. Αυτό το μήνυμα πέρασαν οι προπονητές του ΓΣΠ όχι μόνο προς τους αθλητές και τις αθλήτριες, αλλά και στους αθλητικούς παράγοντες. Θυμάμαι ακόμα τον Ντίνο Μιχαηλίδη να μεταφέρει αθλητές στα σπίτια τους μετά την προπόνηση, για να μην αργήσουν, αφού έπρεπε να διαβάσουν.

Ήταν μια ομάδα προπονητών στο ΓΣΠ, με πρώτους τους Παλλάδιο Νικολάου, Ντίνο Μιχαηλίδη, Ανδρέα Μαυρονικόλα, Πάρη Χριστοδουλίδη, Κάλλη Χατζηιωσήφ, αλλά και τους βετεράνους Ανδρέα Χατζηβασιλείου και Κώστα Σαρρή, που έδειχναν πρώτοι το παράδειγμα της απόλυτης συνεργασίας και της σκληρής δουλειάς. Έτσι ήταν που κτίστηκε το θαύμα του κυπριακού αθλητισμού, που πάρα τις δυσκολίες της προσφυγιάς και άλλα προβλήματα, πρωταγωνιστούσε στο πανελλήνιο.

Ο Ντίνος ήταν ένας από τους μεγάλους παράγοντες που ώθησαν τον αθλητισμό σε ψηλά επίπεδα. Δεκάδες οι αθλητές του που ξεχώριζαν με τις επιδόσεις τους. Παράλληλα ο ίδιος προπονείτο ξυπνώντας από τα χαράματα, χωρίς να θέλει πια να αγωνιστεί. Η επαφή και η συνεργασία που είχα μαζί του ήταν πάνω σε καθημερινή βάση. Μιλούσαμε για πολλά θέματα του αθλητισμού, και θα έλεγα πως έγινε τελικά ο μέντοράς μου.

Ο Δουκίς Τερεζόπουλος, αριστερά, σε μια συνομιλία του με τον Αντώνη Δράκο, ακόμα έναν αθλητάνθρωπο της Κύπρου.

Μετά τη σύσταση της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, στις 10 Ιουνίου του 1974, και την αναγνώρισή της στη συνέχεια από την ΔΟΕ, στις 10 Απριλίου 1979, ο αθλητισμός μας πήρε καινούργια ώθηση. Ο Κίκης Λαζαρίδης ανέλαβε την προεδρία το 1984 και μια από τις πρώτες του ενέργειες ήταν να αποσπάσει τον Ντίνο Μιχαηλίδη από το Υπουργείο Παιδείας στην ΚΟΕ ως τεχνικό σύμβουλο, και αργότερα ως διευθυντή. Το προσωπικό ήταν σχεδόν ανύπαρκτο, και σιγά σιγά έγινε και η πρόσληψη μερικών στελεχών, για να μπορεί η ΚΟΕ να λειτουργεί. Δημιουργήθηκε το εκτελεστικό συμβούλιο, ένα πιο ευέλικτο σώμα, και άρχισαν τα πράγματα να παίρνουν τον δρόμο τους.

Δίπλα στον Κίκη Λαζαρίδη ήταν οι Ιωσήφ Χατζηιωσήφ, Ανδρέας Σταύρου, Κλεάνθης Γεωργιάδης, Νίκος Μαρκουλλίδης, Φίλιος Χριστοδούλου και άλλοι σημαντικοί παράγοντες, που με τη βοήθεια του Ντίνου Μιχαηλίδη χάραξαν την απαιτούμενη αθλητική πολιτική. Κύριο στόχο είχε τη δημιουργία και ενδυνάμωση των διεθνών σχέσεων της ΚΟΕ, παράλληλα με τη δημιουργία άριστων σχέσεων με τις κυπριακές ομοσπονδίες των διαφόρων αθλημάτων.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο Ντίνος Μιχαηλίδης εργαζόταν σκληρά, ακατάπαυστα θα έλεγα, με ρυθμούς που λίγοι μπορούσαν να ακολουθήσουν. Μια μέρα στο ΓΣΠ, όπου παρακολουθούσα την προπόνηση στο γήπεδο της καλαθοσφαίρας, ο Ντίνος με πλησίασε και μου είπε “Μπορείς αύριο να έρθεις στο γραφείο της ΚΟΕ στην οδό Νικηταρά, κοντά στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, για να κουβεντιάσουμε ένα θέμα;”. Χωρίς πολλά λόγια μου ζήτησε να συνεργαστώ με την ΚΟΕ στο γραφείο τύπου, που ήταν ανύπαρκτο. Ούτε για ωράριο μιλήσαμε ούτε για αμοιβή. Αρχίσαμε δουλειά, οπότε κατάλαβα ότι δεν ήταν απλά μια συνεργασία με τον Ντίνο, αλλά μια ολοκληρωτική εισδοχή σε ένα πανεπιστήμιο του αθλητισμού.

“Ξέρεις”, μου έλεγε ο Ντίνος στο ξεκίνημα, “οι βασικοί σκοποί και επιδιώξεις της ΚΟΕ, σύμφωνα με τον Ολυμπιακό Χάρτη και το καταστατικό, είναι τα τάδε και τα τάδε...”. Και συνέχιζε να μου παραθέτει κάθε τι που πίστευε ότι θα με βοηθούσε να μπω στο πνεύμα της ολυμπιακής οικογένειας, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Και τι δεν έμαθα από τον Ντίνο... Τα πάντα για τον αγωνιστικό αθλητισμό, για τη διοίκηση, αλλά και για τις ομοσπονδίες, που εκείνη την εποχή προσπαθούσαν να οργανωθούν πάνω σε καλύτερη βάση. Ένιωθα μια απίστευτη σιγουριά συνεργαζόμενος με τον Ντίνο. Μιλούσαμε για ώρες για τον απαιτούμενο προγραμματισμό. Ώρες ατελείωτες, και δεν ένιωθα ποτέ κούραση. Δεν παρεξηγηθήκαμε ποτέ και έχω να θυμάμαι χίλια-δυο πράγματα που κάναμε. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι έγινε τελικά ο μεγάλος μου δάσκαλος. Ήταν ο πραγματικός μου μέντορας στον αθλητισμό.

Θυμάμαι μια φορά που ήταν προπονητής της καλαθοσφαιρικής ομάδας του ΑΠΟΕΛ, και τα σχόλια όπως και η κριτική που έκανα τον είχαν κάπως ενοχλήσει. Με πήρε τηλέφωνο, μου είπε τα σημεία που διαφωνούσε, πάντα βέβαια με την ευγένεια που τον χαρακτήριζε. Μετά από μια-δυο ώρες με ξαναπήρε στο τηλέφωνο για να μου πει “Δεν έπρεπε να σου τηλεφωνήσω, τώρα που είναι πιο ξεκάθαρα στο μυαλό μου κάποια πράγματα, νομίζω ότι είχες δίκαιο”».

Το 1989, που είχαμε τους ΑΜΚΕ στην Κύπρο, από το άγχος του δεν μπορούσε να κοιμηθεί. “Θα πρέπει μέχρι αύριο Κυριακή που θα αναχωρήσουν οι αποστολές για το αεροδρόμιο Λάρνακας να έχουμε όλα τα αποτελέσματα έτοιμα και δεμένα σε τόμο, για να τα δώσουμε στους αρχηγούς”, μου έλεγε και ξανάλεγε. Φοβόταν ότι δεν θα τα καταφέρναμε. Τα καταφέραμε, αφού εργαστήκαμε όλο το βράδυ του Σαββάτου στο τυπογραφείο Πετρίδης στον Άγιο Παύλο. Θυμάμαι πολύ καλά όταν ήρθε με τη σύζυγό του Τασούλα, μετά τα μεσάνυχτα, και μου έφερε φαγητό στο τυπογραφείο. “Θα τα καταφέρουμε; Πάμε καλά;” με ρωτούσε διαρκώς. Εγώ ήμουν βέβαιος ότι θα τα καταφέρναμε, αφού ο προγραμματισμός που προηγήθηκε ήταν πολύ καλός.

Τελικά δεν μείναμε απλοί συνεργάτες με τον Ντίνο, αλλά γίναμε και κοντινοί φίλοι. Όταν του πήρα το βιβλίο που έγραψα για την ιστορία της κυπριακής καλαθοσφαίρας, το διάβασε δυο και τρεις φορές, και μου είπε ότι πολύ θα ήθελε να κάνει την παρουσίασή του, κάτι που έγινε.

Τώρα, για να γράψω όλα αυτά που έζησα με τον Ντίνο για πάνω από δυο δεκαετίες, τόσο εντός όσο και εκτός της ΚΟΕ, χρειάζομαι πολλές σελίδες, ένα ολόκληρο βιβλίο. Απλά κλείνοντας θα πω ένα τεράστιο ευχαριστώ για όσα με δίδαξε για τον αθλητισμό και τον ολυμπισμό. Όλα αυτά ήταν που με βοήθησαν να μείνω στις σωστές ράγες, χωρίς φοβίες και αγκυλώσεις, και όσο μπορούσα αντικειμενικός. Να είσαι καλά εκεί που είσαι, Ντίνο».

• Ο Λουκής Τερεζόπουλος είναι πρώην αθλητικογράφος. Εργάστηκε σε σειρά εφημερίδων, υπηρέτησε για δυο δεκαετίες στο γραφείο τύπου της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, ενώ θύηται για πολλά χρόνια στο Δ.Σ. της Ένωσης Αθλητικογράφων Κύπρου. Το κείμενο είναι από συνέντευξη που έδωσε στον Γιώργο Μιχαηλίδη.

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ:**«Μετά τον Αντώνη Παπαδόπουλο είναι μόνο ο Ντίνος»**

«Σε συνέντευξή του στα “Νέα του στίβου”, ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε πει χωρίς υπεκφυγές: “Για μένα, εάν υπάρχει αθλητισμός στην Κύπρο, οφείλεται στον Αντώνη Παπαδόπουλο”. Εγώ λέω ότι ο αθλητισμός στην Κύπρο διατηρήθηκε και μετά τον Αντώνη Παπαδόπουλο και εξελίχθηκε χάρη στον Ντίνο Μιχαηλίδη».

Τα πιο πάνω λόγια ανήκουν στον Πέτρο Χατζηχριστοδούλου, έναν εκ των κορυφαίων αθλητικών συντακτών στην Κύπρο, που λόγω της επαγγελματικής του ιδιότητας γνωρίζει καλά τον Ντίνο Μιχαηλίδη.²

Ο Χατζηχριστοδούλου ήταν ακόμα μαθητής, τη δεκαετία του 1970, όταν γνώρισε τον Ντίνο Μιχαηλίδη, μέσα από τις επιδόσεις του:

Πάντα, από μικρό παιδί, ο αθλητισμός ήταν η λατρεία μου. Ως εκ τούτου γνώριζα την ιστορία του Ντίνου Μιχαηλίδη και το πόσο σπουδαίος αθλητής ήταν. Παρακολουθούσα μέσω των αθηναϊκών αθλητικών εφημερίδων την πορεία του στην Ελλάδα. Από το 1964 ήταν ο κυρίαρχος στον δρόμο 800 μ. και πολύ καλός στο δεύτερό του αγώνισμα, τα 400 μ. Μου έμεινε σφηνωμένη στο μυαλό η αδικία που υπέστη στους Βαλκανικούς του Ζάγκρεμπ το 1966, όταν με δόλιο τρόπο οι Γιουγκοσλάβοι έχρισαν νικητή στα 800 μ. τον δικό τους αθλητή, τον Μεντζιμούρετς, ενώ δικαιωματικά στην πρώτη θέση ήταν ο Ντίνος. Πέτυχαν την ίδια επίδοση οι δύο δρομείς, φώτο φίνις δεν υπήρχε στην κούρσα, μα ακόμα και στη φωτογραφία φαίνεται πρώτος ο Ντίνος.

Η πρώτη τους πραγματική γνωριμία έγινε γύρω στο 1969–70. Τότε ο Μιχαηλίδης είχε σταματήσει τον αθλητισμό, μόλις 26 ετών, αναγκαστικά, λόγω της ρήξης του με τον χουντικό δερβέναγα των ελληνικών σπορ, συνταγματάρχη Κωνσταντίνο Ασλανίδη. Ήρθε στην Κύπρο και τον διόρισαν, ουσιαστικά δυσμενώς, ως γυμναστή στον Άγιο Αμβρόσιο, στην ανατολική άκρη της επαρχίας Κερύνειας. Η γνωριμία έγινε στους σχολικούς αγώνες ανωμάλου δρόμου της περιφέρειας Κερύνειας, στον Άγιο Αμβρόσιο. Ο Χατζηχριστοδούλου συμμετείχε στους αγώνες με την ομάδα του σχολείου του, του Γυμνασίου Κερύνειας:

Ξαφνιάστηκα. Δεν φανταζόμουν ότι θα δω τον Ντίνο, πρωταθλητή Ελλάδας και βαλκανιονίκη, μπροστά μου στον Άγιο Αμβρόσιο! Το είπα αμέσως στους συναθλητές μου. Πριν από την εκκίνηση, ρώτησα τον Κίκκο τον Παμπόρη, αθλητή της Εμπορικής Σχολής Κερύνειας και μέλος της Εθνικής Νέων Ελλάδας, και τον αθλητή του Γυμνασίου Αγίου Αμβροσίου Πανίκο Χαπέσιη, τι γυρεύει μαζί τους ο Μιχαηλίδης. Ήθελα να βεβαιωθώ. Μου είπε ο Χαπέσιης ότι ήταν ο νέος γυμναστής τους! Μετά την κούρσα, πήρα το θάρρος και πλησίασα τον Ντίνο. Ευγενέστατος. Η «ήπτα» από τον Μεντζιμούρετς στο Ζάγκρεμπ με στοίχειωνε και μετά από τέσσερα χρόνια. Τον ρώτησα για την κούρσα εκείνη. Ο πρωταθλητής μας μου επιβεβαίωσε την αδικία που είχε υποστεί.

Από τότε η πορεία του Ντίνου Μιχαηλίδη καταγραφόταν από τον Πέτρο

Ο Πέτρος
Χατζηχριστοδούλου.

2. Συνέντευξη στον
Γιώργο Μιχαηλίδη.

Ο Πέτρος Χατζηχριστοδούλου (κέντρο) στο προεδρείο της εκδήλωσης για την παρουσίαση του βιβλίου του «Off the Record», με τον Ιάκωβο Κακουρή (αριστερά) και τον Λουκή Τερεζόπουλο.

Χατζηχριστοδούλου, που ως μαθητής ήταν και ερασιτέχνης (τότε) αθλητικογράφος. Ο Χατζηχριστοδούλου θυμάται τις μάχες του Μιχαηλίδη στο ανοικτό γήπεδο του ΓΣΠ με τον επίσης σπουδαίο αθλητή και καλαθοσφαιριστή του Πεζοπορικού Ομίλου Λάρνακας (ΠΟΛ) Παναγιώτη Πιερή. Οι προσπάθειες Μιχαηλίδη – Πιερή έφεραν στην επιφάνεια το γνωστό σύνθημα από τους ΑΠΟΕλίστες «Ο Πιερής κουντά».

Το ήθος, σύμφωνα με τον Πέτρο Χατζηχριστοδούλου, ήταν σήμα κατατεθέν του Μιχαηλίδη σε όλη του τη ζωή. Όπως θυμάται, το 1971 ή το 1972, σε έναν αγώνα στην Κερύνεια μεταξύ ΠΑΕΚ και ΑΠΟΕΛ, ο ΑΠΟΕΛ έχασε με δι-αφορά, και οι οπαδοί γκρίνιαζαν εναντίον του προπονητή. Ωστόσο ο Ντίνος, που ήταν παίκτης τότε, εμφανίστηκε στα αποδυτήρια της ΠΑΕΚ και έδωσε συγχαρητήρια για τη δίκαιη νίκη και τη μεγάλη εμφάνιση.

Ως προπονητής καλαθόσφαιρας ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν στον ΑΠΟΕΛ από το 1982 έως το 1985, ενώ ανέλαβε τον Κεραυνό Στροβόλου το 1987 έχοντας επιτυχίες. Με τον ΑΠΟΕΛ κατέκτησε το Κύπελλο του 1984 και αγωνίστηκε στο Κύπελλο Κυπελλούχων Ευρώπης. Το 1987 οδήγησε τον Κεραυνό στον τελικό του Κυπέλλου.

Παράλληλα με την καλαθόσφαιρα, όμως, ο Ντίνος ήταν προπονητής στίβου στο ΓΣΠ, όπου μεγαλούργησε. Δεν πρέπει να ξεχνά επίσης κανείς ότι από το 1972 μέχρι το 1985 ήταν γυμναστής της ποδοσφαιρικής ομάδας του ΑΠΟΕΛ. Θεωρώ ότι ο Ντίνος έφερε επανάσταση στις μεθόδους φυσικής κατάστασης, ποδοσφαιριστών αρχικά και σε άλλα αθλήματα στη συνέχεια.

Όσον αφορά στην πορεία του ως προπονητή στίβου, ο Πέτρος Χατζηχριστοδούλου αναφέρει ότι τότε, τη δεκαετία του 1970, δεν υπήρχε ομοσπονδία στίβου στην Κύπρο. Οι αθλητές υπάγονταν στον ΣΕΓΑΣ Ελλάδας. Η πορεία του Ντίνου όμως ανάγκασε τον ΣΕΓΑΣ να τον ανακηρύξει κορυφαίο προπονητή στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τον Χατζηχριστοδούλου, ο Ντίνος Μιχαηλίδης ανέδειξε τεράστιους αθλητές στον στίβο, που έγραψαν το όνομά τους

με χρυσά γράμματα, αλλά θεωρεί ότι το μεγαλύτερο επίτευγμά του ήταν ότι έφερε στη Λευκωσία και στο ΓΣΠ τον γυναικείο αθλητισμό, αναδεικνύοντας μεγάλες αθλήτριες και καθιστώντας τον ΓΣΠ πρώτο και στη γυναικεία κατηγορία στους Παγκύπριους αγώνες.

Την άνοιξη του 1985 ο Ντίνος Μιχαηλίδης εγκαταλείπει την προπονητική και αποσπάται στο Υπουργείο Παιδείας και στην Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή, ως τεχνικός σύμβουλος αρχικά και αργότερα ως γενικός διευθυντής. Ήταν μια πορεία που τον σημάδεψε. Ο Πέτρος Χατζηχριστοδούλου έζησε τον Ντίνο και σε αυτό το μετερίζι, αφού δημοσιογραφικά κατέγραψε την πορεία του.

Ως απεσταλμένος της ΕΑΚ είχα ταξιδέψει σε Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης, Μεσογειακούς και Ολυμπιακούς αγώνες, όπου ο Ντίνος ήταν αρχηγός αποστολής. Με τους δημοσιογράφους είχε αναπτύξει ιδιαίτερη σχέση και τους βοηθούσε σε ό,τι χρειάζονταν, ενώ ποτέ δεν αρνήθηκε να κάνει δηλώσεις. Αυτό που θυμάμαι είναι ότι ο Ντίνος σε κάποιες μεγάλες διοργανώσεις είχε δικό του αυτοκίνητο και οδηγό για τις μετακινήσεις του. Όποτε έβλεπε Κύπριους δημοσιογράφους να ψάχνουν μέσο μεταφοράς, τους καλούσε να επιβιβαστούν στο όχημά του.

Κάτι που με συγκινεί μέχρι σήμερα είναι ένα δώρο που μου έκανε, πολύτιμο για μένα. Ήταν ένα βιβλίο ενός Αυστριακού ιστορικού, του Κάμπερ, με όλους τους ολυμπιονίκες από την αρχαιότητα ως το 1980. Είχε μέσα βιογραφικά 14.000 ολυμπιονικών. Είχε εκδοθεί στα γερμανικά και το έψαχνα απεγνωσμένα. Δεν υπήρχε τεχνολογία τότε, ίντερνετ κ.λπ., για να μπορούμε να το βρούμε και να το παραγγείλουμε. Το έψαχνα σε όλα τα ταξίδια μου στο εξωτερικό, πήγαινα σε βιβλιοπωλεία, μάταιος κόπος.

Πέρασαν τα χρόνια, και πάω μια μέρα στο γραφείο του Ντίνου στην ΚΟΕ, για να του πάρω μια συνέντευξη, ενόψει κάποιων αγώνων. Πέφτει το μάτι μου στη βιβλιοθήκη του, σε ένα κόκκινο βιβλίο. Ήξερα ότι το βιβλίο που έψαχνα ήταν κόκκινο. Το παίρνω στα χέρια, ήταν αυτό που διακαώς αναζητούσα. Ρώτησα τον Ντίνο πού το βρήκε. Το είχε στείλει η ΔΟΕ στην ΚΟΕ. Η ΔΟΕ είχε αγοράσει όλα τα βιβλία και τα έδινε δώρα, γι' αυτό δεν το έβρισκα πουθενά. Τον παρακάλεσα αν μπορούσε να μεσολαβήσει να βρω ένα βιβλίο, να το αγοράσω. Ήμουν διατεθειμένος να πληρώσω και ακριβά.

Τελειώσαμε τη συνέντευξη και όπως έφευγα, πήρε το κόκκινο βιβλίο και μου το έδωσε. «Δικό σου. Δώρο από μένα», μου είπε. Εγώ τα έχασα. «Μα θα το χρειάζεστε στην ΚΟΕ», του είπα. «Έχουμε και δεύτερο αντίτυπο. Για σένα είναι πιο χρήσιμο για τη δουλειά σου, εδώ σ' εμάς θα κάθεται να σκονίζεται στο ράφι». Το πήρα σαν να ήταν ευαγγέλιο, τον ευχαρίστησα χίλιες φορές. Ήταν μια χειρονομία που με συγκίνησε αφάνταστα και πάντα θα θυμάμαι τη δοτικότητα του Ντίνου.

Τον Ιούνιο του 1998 ο Ντίνος Μιχαηλίδης εκλέγεται πρόεδρος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Καλαθόσφαιρας, όπου παρέμεινε μέχρι τον Μάρτιο του 1999, όταν παραιτήθηκε για λόγους αρχής. Ο Πέτρος Χατζηχριστοδούλου, ως ρεπόρτερ καλαθόσφαιρας, θυμάται:

Ο Ντίνος εκλέγηκε αντικαθιστώντας τον μετέπειτα υπουργό Οικονομικών

Τάκη Κληρίδη. Στον ένα σχεδόν χρόνο που έμεινε στην προεδρία είχε πρωτοποριακές ιδέες και πρωτίστως ήθελε την προβολή της καλαθόσφαιρας. Με κάλεσε και ανέλαβα λειτουργός τύπου στην Ομοσπονδία και μάλιστα μου πρόσφερε τα διπλάσια χρήματα από το ποσό που υπήρχε στον προϋπολογισμό για τη θέση. Εγώ είχα ζητήσει ό,τι προνοούσε ο ΚΟΑ, που κάλυπτε τα γραφεία τύπου όλων των ομοσπονδιών. Το ποσό ήταν 120 λίρες τον μήνα και το πλήρωνε ο ΚΟΑ. Ο Ντίνος μου είπε όχι, είναι λίγα. Μου έδωσε τις 120 του ΚΟΑ και άλλες 120 από το ταμείο (χορηγία) της ΚΟΚ. Μου ζήτησε να βάλω το μπάσκετ σε όλα τα σπίτια, και ήταν δική του ιδέα η έκδοση εβδομαδιαίων και μηνιαίων περιοδικών για το άθλημα, με ειδησεογραφία, άρθρα, επιστημονικές προσεγγίσεις και προπονητικά θέματα. Βγάζαμε ένα δίχρωμο μικρό περιοδικό κάθε εβδομάδα και ένα έγχρωμο Α4 κάθε μήνα.

Σύμφωνα με τον Πέτρο Χατζηχριστοδούλου, εκτός από την προβολή, ο Ντίνος έφερε και άλλες καινοτομίες, όπως τη δημιουργία Σχολής Καλαθόσφαιρας –βγήκαν όλοι οι ταλαντούχοι προπονητές που διαπρέπουν αυτή τη στιγμή– ενώ έφερε τους Κύπριους προπονητές κοντά στην Ομοσπονδία και αναδιοργάνωσε την Εθνική ομάδα. Παράλληλα, δημιούργησε διάφορες επιτροπές για την αποτελεσματικότερη λειτουργία της Ομοσπονδίας.

«Η παραίτησή του έφερε μεγάλο κενό και το έργο του δεν ολοκληρώθηκε», λέει ο Χατζηχριστοδούλου, που με την παραίτηση του Μιχαηλίδη αποχώρησε από την Κυπριακή Ομοσπονδία Καλαθόσφαιρας. Συνέχισε όμως να καταγράφει την πορεία του στις θέσεις ευθύνης που ανέλαβε, με αποκορύφωμα την προεδρία της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, από το 2016 μέχρι το 2020.

Καταλήγοντας δηλώνει: «Ο αθλητισμός στην Κύπρο διατηρήθηκε και εξελίχθηκε χάρη στον Ντίνο Μιχαηλίδη».

• Ο Πέτρος Χατζηχριστοδούλου εργάστηκε ως αθλητικογράφος για πάνω από σαράντα χρόνια σε εφημερίδες, περιοδικά, ιστότοπους και ραδιοσταθμούς. Κάλυψε ως απεσταλμένος πολλές διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις, περιλαμβανομένων και Ολυμπιακών αγώνων. Θεωρείται από τους πλέον έγκριτους και ικανούς αθλητικογράφους των τελευταίων δεκαετιών.

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ: **«Ένα πρότυπο για όλους»**

«Ντίνος Μιχαηλίδης: Φυσιογνωμία του κυπριακού αθλητισμού με ξεχωριστές περγαμνές, αξίες και ιδανικά. Μια φυσιογνωμία ριζωμένη πολύ βαθιά στη μνήμη μας και στην καρδιά μας.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης είναι ένας θρύλος του αθλητισμού μας, που μεγαλούργησε για έξι σχεδόν δεκαετίες. Η αναγνώριση και η απήχυσή του ξεφεύγει από τα σύνορα της Κύπρου και αγγίζει όλη την υφήλιο. Πιστός υπηρέτης του αθλητισμού και του ολυμπισμού, άφησε ανεξίτηλη τη σφραγίδα του στα αθλητικά δρώμενα της Κύπρου και αποτελεί ένα τρανό πρότυπο αθλητή και ανθρώπου για τους νεότερους. Θεωρώ τιμή μου ότι συγκαταλεγόμουν στους

προσωπικούς του φίλους. Όταν μου ζητήθηκε να γράψω ένα κείμενο για τον αείμνηστο Ντίνο, οι μνήμες και οι θύμησές μου ήταν τόσες πολλές, που θα χρειαζόμουν σελίδες πολλές να τις εξιστορήσω.

Το όνομά του ταυτίστηκε απόλυτα με την έννοια του αθλητισμού. Οι γνώσεις και το επίπεδο μόρφωσής του στα θέματα ολυμπισμού, η σκληρή δουλειά του στους αθλητικούς χώρους, η απλότητα στον χαρακτήρα του, αλλά προπάντων το όραμά του για τον αθλητισμό, είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που συνθέτουν το παζλ της προσωπικότητας του Ντίνου Μιχαηλίδη.

Γέννημα θρέμμα αθλητικής οικογένειας, βρίσκεται από τα πρώτα χρόνια της ζωής του στα γήπεδα, στην αρχή σαν αθλητής, μετά σαν προπονητής και στο τέλος σαν ένα καταξιωμένο διοικητικό στέλεχος.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης είχε μια 14χρονη παραγωγική προσφορά στο Εθνικό Σχέδιο Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού (ΕΣΥΑΑ), του οποίου θεωρείται δικαιωματικά ο πατέρας. Το σύνολο του αθλητικού κόσμου της Κύπρου δίκαια τον χαρακτηρίζει ως τον καθοδηγητή και την ψυχή του αναπτυξιακού αθλητισμού στον τόπο μας. Είναι ο άνθρωπος που νοιάστηκε για την υποδομή, τροχοδρομώντας και καθιερώνοντας τις ακαδημίες στις ομοσπονδίες και στα σωματεία μας.

Η αναγνώριση και η καταξίωση δεν χαρίζεται σε κανένα, αλλά κερδίζεται, και ο Ντίνος Μιχαηλίδης τα κέρδισε μέσα από την προσφορά, τη δράση και τα επιτεύγματά του, είτε σαν αθλητής, προπονητής, παράγοντας ή διοικητικό στέλεχος, αλλά πάνω από όλα ως άνθρωπος. Καταξίωση και επιτεύγματα που τυγχάνουν καθολικής αναγνώρισης και επαίνου στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Για το έργο και την προσφορά του οι τιμές και οι διακρίσεις που του αποδόθηκαν από σημαντικούς αθλητικούς φορείς, σε τοπικό και διεθνές επίπεδο, είναι αμέτρητες.

Με τον Ντίνο Μιχαηλίδη πρωτογνωριστήκαμε στις αρχές της δεκαετίας του 1980, όταν εγώ αναμείχθηκα στην αθλητική δημοσιογραφία και παράλληλα στα διοικητικά της Ένωσης Αθλητικογράφων Κύπρου. Είχαμε συχνή επαφή, αφού με την ιδιότητά του ως διευθυντής της Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής, μας καθοδηγούσε για την ορθή, αμερόληπτη και με αντικειμενικά κριτήρια διαδικασία στην επιλογή και βράβευση των αρίστων αθλητών της χρονιάς, με την παλιά της μορφή. Εκείνη την περίοδο αναδεικνύαμε και βραβεύαμε τον κορυφαίο αθλητή από κάθε άθλημα.

Η εμπειρία και η γνώση του Ντίνου Μιχαηλίδη για τα αθλητικά δρώμενα ήταν τεράστια, και μαγνήτιζε κάθε ακροατή του. Συνεργαστήκαμε στενά και στον τομέα των απεσταλμένων αθλητικών συντακτών σε διεθνείς αθλητικές εκδηλώσεις, όπως Αγώνες Μικρών Κρατών Ευρώπης, Ολυμπιακούς αγώνες, Κοινοπολιτειακούς και άλλους.

Το αποκορύφωμα της συνεργασίας μας ήταν όταν ανέλαβα στις αρχές του 2000 ως λειτουργός επικοινωνίας και προβολής του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Ο Ντίνος ήταν ο υπεύθυνος του αναπτυξιακού προγράμ-

Ο Νεόφυτος Γεωργίου.

Ο Νεόφυτος Γεωργίου παραλαμβάνει τιμητική πλακέτα από τον πρόεδρο του Ταμείου Ευημερίας του ΚΟΑ (ΤΕΥΚΟΑ), Στέλιο Προκοπίου, με την ευκαιρία της αφυπηρέτησής του από τον Οργανισμό.

ματος του ΚΟΑ, του ΕΣΥΑΑ, όπου είχε ως ιδιαιτέρα γραμματέα του τη σύζυγό μου Ρίτα Γεωργίου. Ο Ντίνος στον τομέα του ΕΣΥΑΑ δούλεψε ακούραστα, εμπεδώνοντας την εμπειρία και τη γνώση του, όπως έκαμνε σε κάθε πόστο που του ανατίθετο. Ακούραστος, με νυχθημερή δράση, οραματιζόταν και υιοθετούσε καινοτόμα στοιχεία στη λειτουργία του ΕΣΥΑΑ, πράγματα τα οποία τόνιζε και η Ρίτα, που ήταν ξεχωριστά περήφανη για τον προϊστάμενό της.

Το ΕΣΥΑΑ επί εποχής του Ντίνου Μιχαηλίδη μεγαλούργησε. Αυτό είναι αποδεκτό από το σύνολο του αθλητικού κόσμου της Κύπρου. Τρανά παραδείγματα είναι η ανάδειξη σπουδαίων ταλέντων, τα οποία στη συνέχεια έφτασαν στις ψηλές βαθμίδες του πρωταθλητισμού.

Στο ΕΣΥΑΑ ο Ντίνος επέλεξε και είχε καταξιωμένους συνεργάτες υπεύθυνους στο κάθε άθλημα. Τους αγκάλιαζε με την απόλυτη εμπιστοσύνη του, ενώ αυτοί με τη σειρά τους αναγνώριζαν τον Ντίνo ως καθοδηγητή τους και έδιναν τον καλύτερο τους εαυτό για την ανάπτυξη και εξάπλωση του προγράμματος.

Είναι επί εποχής του Ντίνου που το τότε Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΑ αποφάσισε να στηρίζει μηνιαίως οικονομικά απευθείας τους προπονητές των ακαδημιών και όχι μέσω των σωματείων και ομοσπονδιών, αφού εντοπίζονταν προβλήματα στις πληρωμές τους.

Άφησα τελευταία την ανακήρυξη του Ντίνου Μιχαηλίδη σε Πρεσβευτή Fair Play του ΚΟΑ το 2008–2009. Ήταν ακόμη μια σημαντική απόφαση της ανώτατης αθλητικής αρχής του τόπου, για την αναγνώριση και επιβράβευση

ενός ανθρώπου που αφοσιώθηκε πιστά και αταλάντευτα στον αθλητισμό και τον ολυμπισμό. Την περίοδο που ο Ντίνος υπηρέτησε ως Πρεσβευτής Τίμιου Παιχνιδιού, εισήγαγε καινοτόμες δραστηριότητες, με την έκδοση εντύπων και σειρά επισκέψεων σε σχολεία για να καλλιεργηθεί ανάμεσα στους μαθητές το πνεύμα του ευ αγωνίζεσθαι. Σε όλες αυτές τις δραστηριότητες ακολουθούσα τον Ντίνο Μιχαηλίδη ως υπεύθυνος τύπου του ΚΟΑ και διαπίστωνα συνεχώς το εκτόπισμα και την αξία αυτού του αθλητάνθρωπου.

Αξίζει επίσης να σημειώσω ότι όταν ήθελα να γράψω χαιρετισμό για τον ΚΟΑ με θέμα τον ολυμπισμό και τον αθλητισμό, αρκετές φορές ζητούσα τη βοήθειά του, και ο Ντίνος μου προωθούσε ομιλίες του για να μπορέσω να ανταποκριθώ.

Όταν ο Ντίνος Μιχαηλίδης ήταν πρόεδρος της ΚΟΕ, και ο ΚΟΑ αποφάσισε να του κάμει ειδικό αφιέρωμα, αποτυπωμένο σε βίντεο, βρήκα την ευκαιρία και του εισηγήθηκα να προχωρήσει να τυπώσει σε βιβλίο τα πολλά συγγράμματά του. Συμφώνησε άμεσα, μου τα προώθησε, πέρασα ηλεκτρονικά όλο αυτό το υλικό και ανέμενα από τον ίδιο να συναντηθούμε και να τα αξιολογήσουμε. Δυστυχώς τα προβλήματα υγείας που κτύπησαν τον Ντίνο στάθηκαν τροχοπέδη στην προσπάθειά μας για έκδοση βιβλίου. Με τον αδόκητο θάνατο του αγαπημένου μου φίλου Ντίνου, το υλικό έμεινε στην κατοχή μου. Μετά από λίγο καιρό επικοινωνήσα με τα παιδιά του, τους φίλους Νικολέτα και Γιώργο, στους οποίους παρέδωσα το υλικό και τους προέτρεψα να προχωρήσουν σε έκδοση αυτών των υπέροχων συγγραμμάτων.

Για τον Ντίνο Μιχαηλίδη μπορεί κανείς να γράψει ολάκερο βιβλίο. Η ιστορία του στον αθλητισμό του τόπου μας είναι τεράστια, όπως τεράστιος ήταν και ο ίδιος. Θα είναι πάντα στη μνήμη και στην καρδιά μας».

- Ο Νεόφυτος Γεωργίου εργάστηκε ως αθλητικογράφος στην «Απογευματινή» για πολλά χρόνια και στη συνέχεια διετέλεσε υπεύθυνος του γραφείου τύπου του ΚΟΑ. Υπηρέτησε για πολλά χρόνια στο Δ.Σ. της Ένωσης Αθλητικογράφων Κύπρου από τη θέση του γενικού γραμματέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ **16** ΤΟ
ΠΟΡΤΡΕΤΟ
ΤΗΣ
ΨΥΧΗΣ ΤΟΥ

Ο Ντίνος με δικά του λόγια

Την Κυριακή 15 Ιουνίου 1997, η εφημερίδα *Αλήθεια* δημοσίευσε συνέντευξη του Ντίνου Μιχαηλίδη, την οποία παραχώρησε στον δημοσιογράφο Ανδρέα Κούνιο. Μεταφέρουμε πιο κάτω αποσπάσματα από τη συνέντευξη αυτή.

- Ήταν πάντα το όνειρό σας να γίνετε καθηγητής;

Ειλικρινά, όχι. Είναι κάτι που δεν ταιριάζει με τη φιλοσοφία μου. Χωρίς να μπορώ να το συγκεκριμενοποιήσω, αισθάνομαι ότι θα ήθελα κάτι άλλο, μάλλον πιο... κινητικό.

- Αν επιστρέφατε πίσω, θα διαλέγατε τον ίδιο δρόμο;

Όχι απόλυτα. Την ενασχόλησή μου με τον αθλητισμό σαν αθλητής θα τη διάλεγα πάλι. Την επαγγελματική μου καριέρα, όχι.

- Τι θα θέλατε να κάνετε σε μια τέτοια περίπτωση;

Κάτι πιο ελεύθερο. Κάτι που θα μου έδινε την αίσθηση ότι δεν εξαρτώμαι από κανένα.

- Είναι εύκολο όμως να μην εξαρτόμαστε από κανένα;

Είναι δύσκολο, και κάποτε αδύνατο, αλλά το να κυνηγάς τα δύσκολα και τα αδύνατα είναι πάντοτε μια μεγάλη απόλαυση της ζωής. Μερικές φορές η προσπάθεια για επιτυχία είναι πιο γλυκιά από την ίδια την επιτυχία και σίγουρα πιο ενδιαφέρουσα. Εξάλλου, όλοι ονειρεύονται να κατακτήσουν την κορυφή, πόσοι όμως μπορούν να την κατακτήσουν; Θα προσπαθούσα, εν πάση περιπτώσει, σε μια δεύτερη ευκαιρία, οι υποχρεώσεις μου να μην προέρχονται από ανάγκη, αλλά από εσωτερική παρόρμηση.

- Και τι είναι εσωτερική παρόρμηση;

Ένα καμπανάκι που κτυπά στην ψυχή μας για να κρατά σε συνεχή λειτουργία τη συνείδηση... (χαμογελά)

- Βουτήξτε στη λίμνη των παιδικών σας χρόνων και φέρτε πάνω μια στιγμή που γυαλίζει μέσα σας για πάντα.

Είναι η στιγμή που ο πατέρας μου, μου είπε: «Γίνε ό,τι θέλεις, κάνε ό,τι θέλεις, πήγαινε όπου θέλεις, μόνο ποτέ μην αδικήσεις κανένα».

- Ποιος ήταν ο πρώτος παιδικός σας ήρωας;

Γεννήθηκα και μεγάλωσα σε ένα οικογενειακό περιβάλλον που πίστευε σε αρχές και αξίες. Έτσι δημιουργήθηκε μέσα μου μια φιλοσοφία ζωής βασισμένη πάνω σε ό,τι έχει σχέση με ιδεολογία. Αναπτύχθηκε μέσα μου ένας έμφυτος θαυμασμός για κάθε τι ηρωικό.

- Αυτός ο θαυμασμός πού σας οδήγησε;

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης μαζί με τον επιστήθιο φίλο του Τάκη Λύρα (κέντρο) και τον πρόεδρο του ΚΟΑ Κυριάκο Νεοκλέους, σε στιγμές χαλάρωσης.

Στους ήρωες της ελληνικής μυθολογίας, στην επανάσταση του 1821, στους αγώνες του ελληνισμού, στους αγίους της Εκκλησίας, που ήταν για μένα απλησίαστα είδωλα. Αργότερα εντυπωσιάστηκα από τον Μεγάλο Αλέξανδρο και τον Ναπολέοντα. Διάβασα και έμαθα τα πάντα γι' αυτούς.

- Μεγαλώνοντας;

Όταν μεγάλωσα είχα την τύχη να γνωρίσω και να ζήσω από κοντά έναν άνθρωπο που δεν έγινε απλά ο ήρωάς μου, αλλά και το πρότυπό μου. Αυτός ο άνθρωπος ήταν ο Αντώνης Παπαδόπουλος. Αγωνιστής, αθλητής, δάσκαλος, αλλά κυρίως Άνθρωπος με κεφαλαίο το άλφα.

- Σήμερα πιστεύετε στους ήρωες;

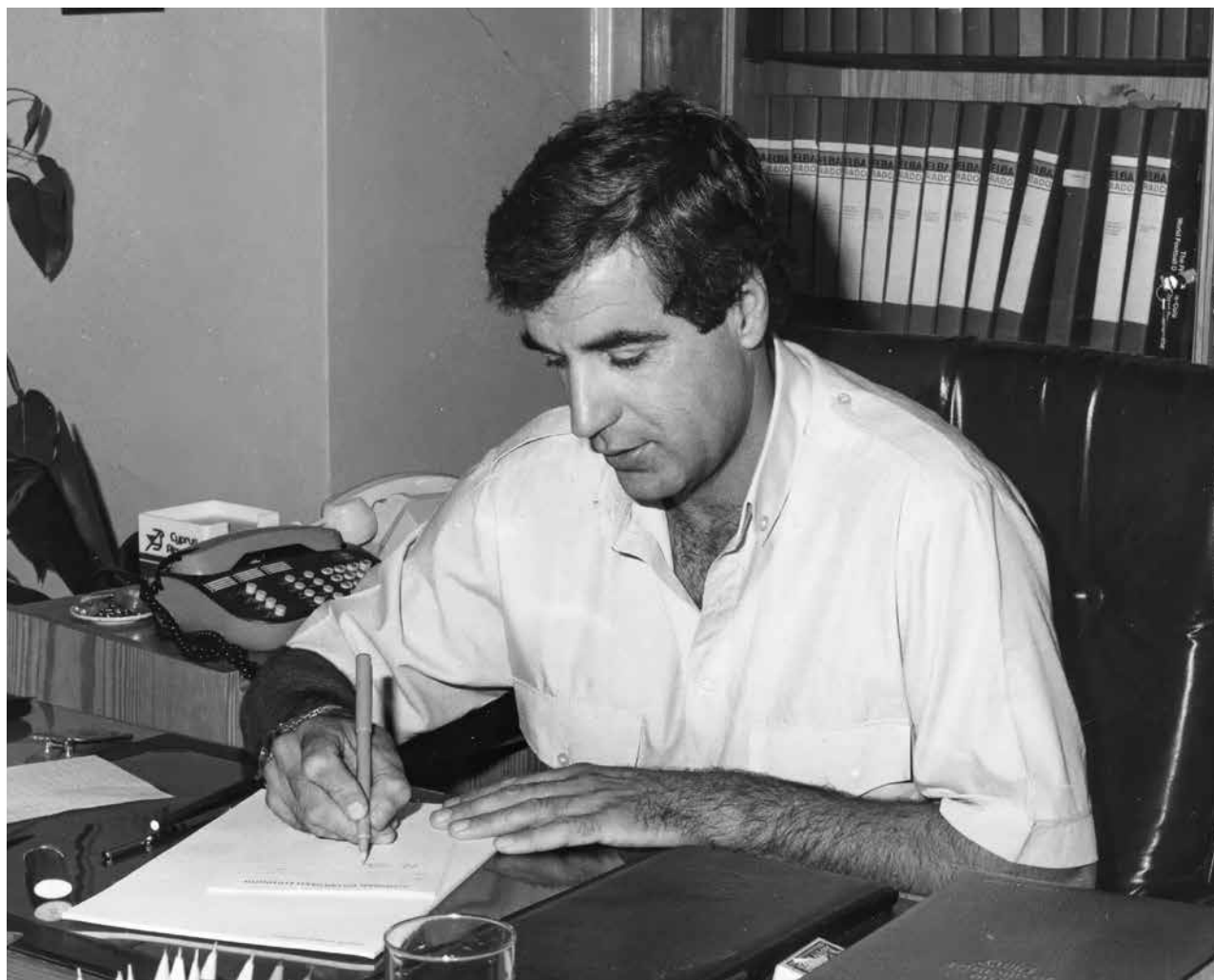
Ναι, και σήμερα πιστεύω στους ήρωες.

- Για σας τι ακριβώς είναι ηρωικό;

Οτιδήποτε θέλω να κάνω και δεν έχω τη δύναμη να το κάνω. Υπάρχουν, συνεπώς, και σήμερα ήρωες. Όχι όμως αυτοί των εφημερίδων και των περιοδικών, αλλά αυτοί που θυσιάζονται για την αξιοπρέπεια...

- Πείτε μας μερικούς, κ. Μιχαηλίδη.

Οι ανώνυμοι, οι άσημοι, ο Τάσος Ισαάκ, ο Σολωμός Σολωμού.

- *Ποιο είναι το συγκλονιστικότερο πράγμα που είδαν ποτέ τα μάτια σας;*
Όταν έβλεπα τον πατέρα μου να πεθαίνει. Ήταν μια εποχή που νόμιζα ότι κρατούσα τον κόσμο στα χέρια μου. Βλέποντας τον πατέρα μου να πεθαίνει μπροστά μου χωρίς να μπορώ να κάνω τίποτα, κατάλαβα πόσο μικροί είμαστε, πόσο αδύναμοι, πόσο ανίσχυροι. Ακόμα πιο συγκλονιστικό όμως ήταν το γεγονός ότι αμέσως μετά την κηδεία έπρεπε να τρέξω σαν προπονητής καλαθόσφαιρας του ΑΠΟΕΛ στη Λεμεσό, όπου παίζαμε τελικό με την ΑΕΛ...
- *Φαίνεται να φιλοσοφείτε τα πράγματα, δεν είναι έτσι;*
Σίγουρα. Σκέφτομαι τον θάνατο και τη ζωή. Το σβήσιμο μιας ιστορίας και την επιδίωξη της καταξίωσης. Σκέφτομαι πόσο συγκλονιστικό αίσθημα είναι κάποτε η ανακάλυψη της ιστορίας.
- *Ίσως λοιπόν θα ήταν καλύτερα να μην ανακαλύπτουμε την αλήθεια.*
Όχι. Δεν συμφωνώ με αυτό που λέτε. Η αλήθεια είναι σαν φάρος που φέγγει μπροστά μας, έστω και αν μπροστά μας θα δούμε τα όνειρά μας να ξεψυχάνε.
- *Υποθέστε ότι είστε δικαστής για 24 ώρες. Θα αθωνάτε έναν κλέφτη;*
Χωρίς αμφιβολία θα τον αθώωνα. Όχι γιατί δεν πιστεύω στην τιμωρία,

αλλά γιατί πιστεύω ότι η αληθινή τιμωρία είναι αυτό που αισθανόμαστε μέσα μας μετά που θα κάνουμε κάτι κακό.

- Η τιμωρία των τύψεων.

Ακριβώς! Προσωπικά πιστεύω πολύ στη συνείδηση, που για μένα είναι η παρουσία του θεού μέσα μας. Δεν υπάρχει περίπτωση να κάνεις κακό, να αδικήσεις, και να μην τιμωρηθείς.

- Αν η εξουσία ήταν λουλούδι, πώς θα λεγόταν;

Η εξουσία δεν μπορεί να είναι λουλούδι...

- Γιατί το λέτε αυτό;

Επειδή και γενικά, αλλά στην Κύπρο ειδικότερα, η εξουσία είναι κατεστημένο, είναι μια παρεξηγημένη έννοια. Να σας πω κάτι που έχω συνειδητοποιήσει προ πολλού. Είναι το κατεστημένο που δεν αφήνει τους ανθρώπους να ξεπεράσουν το μέτριο.

- Νομίζετε ότι ένας άνθρωπος συμβιβασμένος με την εξουσία μπορεί να είναι αληθινά ελεύθερος;

Σε καμιά περίπτωση άνθρωπος που συμβιβάζεται μπορεί να είναι ελεύθερος. Ελευθερία και συμβιβασμός είναι δύο διαμετρικά αντίθετες έννοιες.

- Θα ανταλλάσσατε με κάτι άλλο το χαμόγελο ενός παιδιού;

- Ποτέ και με τίποτα. Το παιδί είναι πηγή ελπίδας και το χαμόγελο ένδειξη αισιοδοξίας.

- Και τι θα πει συμβιβασμός;

Συμβιβασμός θα πει παραχωρήσεις σε αυτά που πιστεύουμε, με αποτέλεσμα να μετατρεπόμαστε σε κάτι άλλο από αυτό που πραγματικά είμαστε. Ο συμβιβασμός, για να το πω και διαφορετικά, είναι ο φραγμός στην αξία.

- Για σας τι είναι στην πραγματικότητα ελευθερία;

Ιδανικό ζωής. Ελευθερία σημαίνει ευτυχία, ζωή, δημιουργία. Αν πρέπει να δώσω κάποιο ορισμό, θα έλεγα ότι ελευθερία είναι να μπορείς να σκέφτεσαι και να πράττεις με γνώμονα αυτό που αισθάνεσαι. Όχι όπως πρέπει, αλλά πώς αισθάνεσαι.

- Είναι και το πρέπει ένας φραγμός στη ζωή μας.

Και το πρέπει και το δεν πρέπει. Ελευθερία είναι αυτό που αισθανόμαστε μέσα μας και αναζητά διέξοδο για να εξωτερικευθεί.

- Μιλήστε μας λίγο και για την αξιοπρέπεια.

Αξιοπρέπεια είναι ο αυτοσεβασμός που προέρχεται από το γνώθι σαυτόν. Είναι να ξέρεις ποιος είσαι και τι μπορείς να κάνεις. Αξιοπρέπεια ακόμη είναι να μη σκύβεις το κεφάλι στα λογής - λογής κατεστημένα, να είσαι περήφανος και να διεκδικείς αυτό που σου ανήκει.

- Ευτυχία τι είναι, κύριε Μιχαηλίδη;

Ευτυχία είναι να μπορείς να διατηρείς την αξιοπρέπειά σου.

- Δυστυχία;

Η δυστυχία είναι μια έννοια επιδεχόμενη διάφορες ερμηνείες. Θα σας μιλήσω λοιπόν για τον εαυτό μου και τον τρόπο που εγώ αντιλαμβάνομαι τα πράγματα: Δυστυχία είναι ο φόβος ότι δεν θα μπορέσω να ανταποκριθώ στις υποχρεώσεις μου απέναντι σε αγαπημένα πρόσωπα.

- Με ποια προσωπικότητα, εν ζωή ή όχι, θα θέλατε να συναντηθείτε;

Με τον Νίκο Καζαντζάκη. Με συναρπάζει η ιδέα του για την ανθρώπινη ελευθερία. Ο Καζαντζάκης αποτελεί μέσα στο μυαλό μου τον κύριο εκφραστή της ανθρώπινης ελευθερίας.

- Πολλοί πάντως τον αμφισβητούν.

Να ξέρετε ότι ο κόσμος αμφισβητεί συνήθως τους άξιους ανθρώπους. Οι ανάξιοι περνούν πάντα απαρατήρητοι.

- Θα σώζατε ποτέ κάποιον Τούρκο από βέβαιο πνιγμό;

Ασφαλώς. Πιστεύω σε αυτό που λέει ο Καζαντζάκης στον Ζορμπά. «Τον άνθρωπο δεν τον ξεχωρίζω αν είναι Τούρκος ή Έλληνας, χριστιανός ή μουσουλμάνος, μαύρος ή άσπρος, αλλά αν είναι καλός ή κακός».

- Πότε οι άνθρωποι είναι πιο γνήσιοι, όταν δακρύζουν ή όταν γελούν;

Όταν δακρύζουν.

- Είστε βέβαιος γι' αυτό;

Βεβαιότατος. Τα δάκρυα είναι εξωτερίκευση της εσωτερικής κατάστασης της συγκεκριμένης στιγμής. Το δάκρυ δεν είναι ντροπή. Είναι τρόπος έκ-

φρασης, δεν είναι αδυναμία, όπως αρκετοί πιστεύουν, αλλά δύναμη για εξιλέωση.

- Εσείς τι καταφέρνετε να διαβάζετε πάνω στις ρυτίδες μιας μοναχικής γριάς;

Τη ζωή που φεύγει. Την πραγματικότητα της μοναξιάς.

- Πείτε μας τη δυσκολότερη ερώτηση που έχετε ακούσει ποτέ από μαθητή σας.

Με ρώτησε κάποτε ένας μαθητής μου το εξής: «Τι πρέπει να ακολουθώ στη ζωή μου, τη λογική ή το συναίσθημα;»

- Η δυσκολότερη ερώτηση που εσείς έχετε υποβάλει στον εαυτό σας;

«Θα μπορέσω να ανταποκριθώ στις υποχρεώσεις της ζωής χωρίς συμβιβασμούς;»

- Γιατί ονειρεύονται οι άνθρωποι;

Επειδή έχουν ανάγκη το όνειρο. Επειδή το όνειρο τους βοηθά να δραπετεύουν προσωρινά από τη σκληρή πραγματικότητα που τους περιβάλλει. Πάνω από όλα όμως οι άνθρωποι ονειρεύονται για τον απλούστατο λόγο ότι έχουν αισθήματα και συνείδηση.

- Τα όνειρα, ωστόσο, δεν πρέπει να έχουν περιορισμούς;

Όχι. Για μένα τα όνειρα είναι οι φωνές της συνείδησης και η αφύπνιση του ασυνείδητου. Μέσα από τα όνειρα κάνουμε την ενδοσκόπησή μας, αλλά παράλληλα ξαναπλάθουμε τον μυθικό κόσμο που υπάρχει από παλιά μέσα μας και που θα πάρουμε μαζί μας.

- Τι άλλο παίρνουμε μαζί μας εκτός απ' αυτόν τον μυθικό κόσμο που λέτε;

Τον ισολογισμό των πράξεών μας, για να τον παρουσιάσουμε εκεί που πρέπει... (χαμογελά)

- Ποιο ιστορικό γεγονός, αν αυτό ήταν εφικτό, δεν θα αφήνατε να συμβεί ποτέ;

Ό,τι συμβαίνει στη ζωή είναι ιστορία. Δεν νομίζω ότι θα ήθελα να σταματήσω κάτι, γιατί πιστεύω ότι μέσα από την ιστορία διδασκόμαστε, αποκτούμε εμπειρίες και εμπνεόμαστε. Ο τροχός της ιστορίας θα γυρίζει συνεχώς, είτε θέλουμε είτε όχι...

- Πείτε μας τότε ποιο ιστορικό γεγονός θα θέλατε να είχε συμβεί κατ' επανάληψιν.

Η πτώση του τείχους του Βερολίνου. Αυτή η πτώση συμβολίζει την ανάγκη να πέφτουν τα διαχωριστικά τείχη. Και όταν λέω διαχωριστικά τείχη εννοώ και αυτά που βρίσκονται μέσα στις ψυχές μας. Ίσως μάλιστα αυτά τα τείχη να είναι πιο επικίνδυνα από τα άλλα.

- Ποια είναι, κατά την άποψή σας, η χειρότερη ανακάλυψη των ανθρώπων;

Ό,τι μετατρέπει τον άνθρωπο σε μηχανή.

- Και η καλύτερη ανακάλυψη;

Νομίζω δεν έχει ανακαλυφθεί ακόμα. (χαμογελά)

- *Περιγράψτε μας κάτι που σας έχει εκνευρίσει πολύ το τελευταίο διάστημα.*
Να με εκνευρίσει, όχι. Να με πληγώσει, ναι.
- *Ποιο είναι αυτό;*
Η γεύση της αδικίας που αισθάνθηκα έντονα τον τελευταίο καιρό.
- *Υπάρχει εντέλει δίκαιο στον κόσμο που ζούμε;*
Δίκαιο υπάρχει. Δίκαιοι ίσως να μην υπάρχουν. (χαμογελά)
- *Περιγράψτε μας και κάτι που γέννησε μέσα σας την αισιοδοξία.*
Όχι τώρα, αλλά πάντα, αυτό που γεννά μέσα μου την αισιοδοξία είναι η συνειδητοποίηση της ελπίδας.
- *Υπάρχει Θεός ή τον δημιούργησαν οι άνθρωποι για να λιγοστέψουν τους φόβους τους για το άγνωστο;*
Έχω βαθιά πίστη και στον Θεό και στη θρησκεία μας. Είμαι ορθόδοξος χριστιανός και σαν τέτοιος πιστεύω στην ύπαρξη του Θεού. Ο Θεός, λοι-

Έκφραση αγάπης από τον Ντίνο Μιχαηλίδη καθώς βραβεύει ένα παιδάκι.

πόν, για να έρθω στο ερώτημά σας, δεν είναι δημιούργημα. Είναι πραγματικότητα και η μοναδική διέξοδος στα ανθρώπινα αδιέξοδα, στις φοβίες, στις αδικίες. Μόνο μέσα από την πίστη ανακαλύπτεις το αληθινό νόημα της ζωής.

- Τελικά πού νομίζετε ότι κρύβεται η γνώση;

Μέσα στις εμπειρίες που αποκτώνται από τα λάθη και τα παθήματά μας.

- Άρα οι εμπειρίες είναι μονοπάτια που μας οδηγούν στην αλήθεια.

Στην αλήθεια της γνώσης και στη γνώση της αλήθειας.

- Τι και ποιους θα παίρνατε μαζί σας στο τελευταίο νησί του κόσμου;

Αν ποτέ αποφάσιζα να κάνω κάτι τέτοιο, θα πήγαινα μόνος. (χαμογελά)

- Μπορείτε να μας εξηγήσετε τι είναι ο φασισμός;

Φασισμός, η ακραία περίπτωση, η καταιγίδα των μυαλών και η πηγή όλων των κακών της ανθρωπότητας. Αν ο φασισμός ήταν ασθένεια, θα λεγόταν «ιός του μίσους».

- Πείτε μας το ωραιότερο ταξίδι που πραγματοποιείτε με το μυαλό σας.

Το ταξίδι στο άγνωστο. Εκεί όπου η κάθε εικόνα είναι μια εμπειρία στο τετράδιο της ζωής. Εκεί όπου επιτρέπεται η αυτογνωσία και κοιτάζεται στον καθρέφτη αδιαφορώντας για το τι θα πουν οι φίλοι και οι γνωστοί.

- Είναι δίλημμα το «πόλεμος ή ειρήνη»;

Δεν είναι δίλημμα, είναι πραγματικότητα. Παντού, στα έσχατα του κόσμου, γύρω μας, μέσα μας, γίνεται μια συνεχής πάλη μεταξύ του καλού και του κακού. Όταν επικρατεί το καλό έχουμε ειρήνη και όταν επικρατεί το κακό έχουμε πόλεμο.

- Υπάρχουν πόλεμοι που διεξάγονται χωρίς όπλα;

Μα αυτοί είναι οι χειρότεροι πόλεμοι. Είναι όσοι διεξάγονται μέσα μας, ανάμεσα στον καλό και τον κακό μας εαυτό, ανάμεσα στην αγάπη και στο μίσος. Και εδώ τα αποτελέσματα είναι τα ίδια. Νικά η αγάπη, επικρατεί η ευτυχία. Νικά το μίσος, επικρατεί η δυστυχία.

- Σε ποιο πρόσωπο στον κόσμο θα χαρίζατε ποτέ την ψυχή σας;

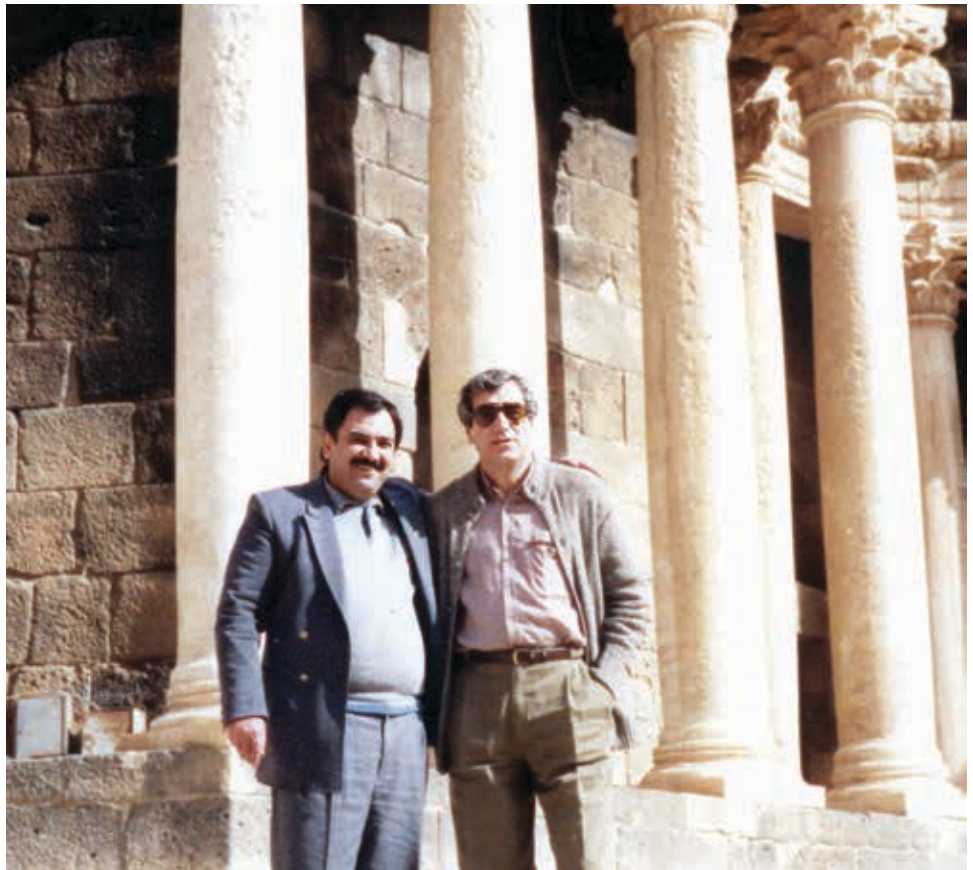
Την ψυχή μου την έχω χαρίσει προ πολλού. (χαμογελά)

Φωτογραφική περιδιάβαση

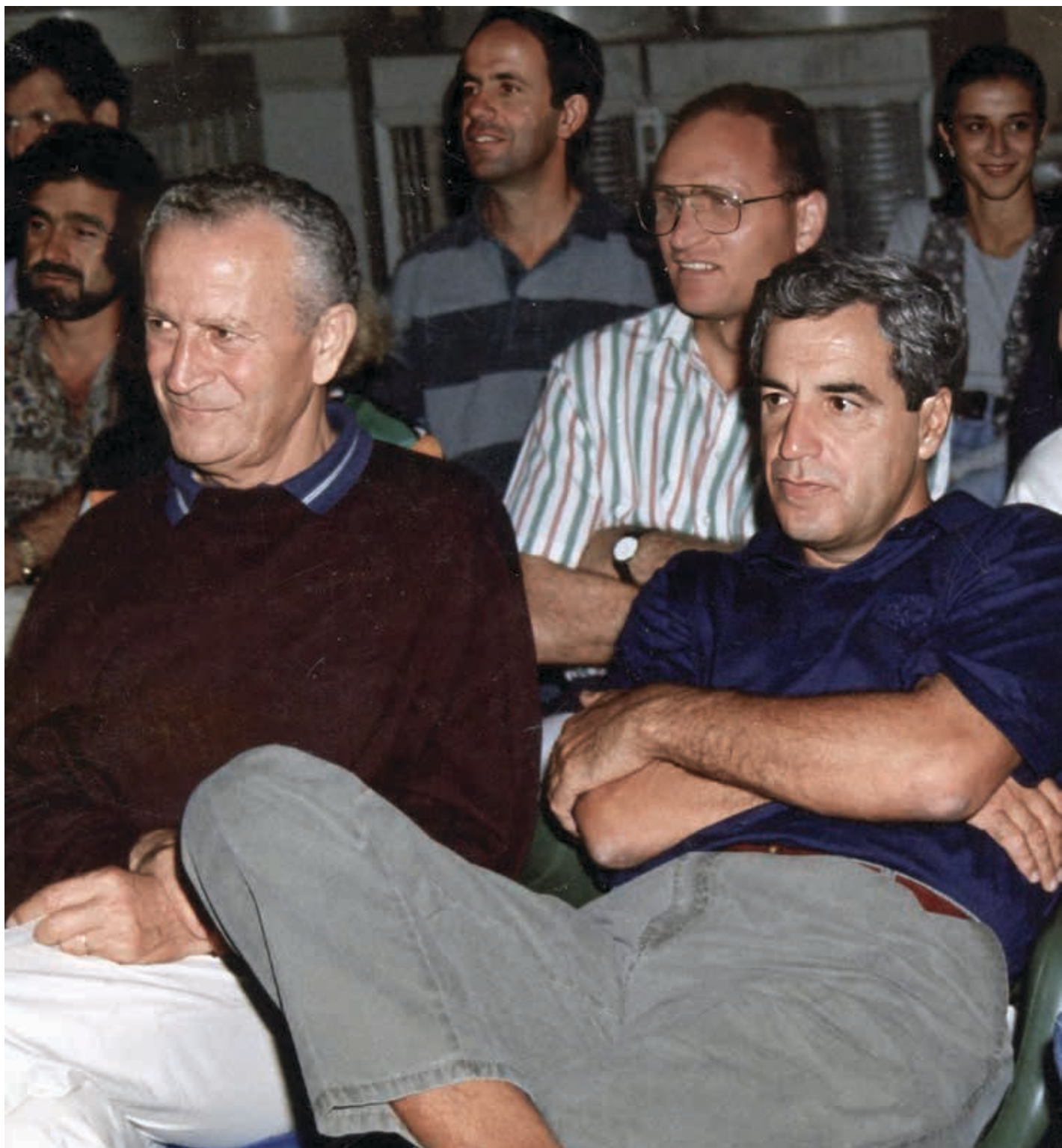
Λίγη ώρα δίπλα στη
θάλασσα πάντα
αποτελούσε καταφύγιο
για τον Ντίνο.

Η επίσκεψη σε
αρχαιολογικούς
χώρους ήταν κάτι που
συνήθιζε ο Ντίνος.
Στην πρώτη
φωτογραφία, μαζί
με φίλο του στον
Παρθενώνα.
Στη δεύτερη, στο
Κολοσσαίο της Ρώμης.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης
ξαποσταίνει στο
γραφίδι με το καπελάκι
και το πουράκι του.
Είχε κι εκείνος τις
αδυναμίες του.

Ο Ντίνος Μιχαηλίδης παρακολουθεί μια συζήτηση δίπλα από τον Ανδρέα Χατζηβασιλείου, καθηγητή και μέντορά του όταν φοιτούσε στο Παγκύπριο Γυμνάσιο.

Μαζί με τον Ιωσήφ
Χατζηιωσήφ,
για πολλά χρόνια
γραμματέα της ΚΟΕ.

Αναμνηστική
φωτογραφία από
κάποια εκδήλωση μαζί
με δυο «τσολιάδες».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γαβριηλίδης Μιχάλης (2002)

ΑΠΟΕΛ 1926–2001: 75 χρόνια ένδοξης πορείας

Χατζηβασιλείου Ανδρέας (Τόμος Δ΄, 2012)

Ιστορία του κυπριακού αθλητισμού

Χρυσάνθου Χρύσανθος (2019)

ΓΣΠ 1894 - 2019, 125 χρόνια αθλητισμού, πολιτισμού, αγώνων

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

<https://www.gsp.org.cy>

<https://omada-reporter.com.cy>

<https://goal.philenews.com>

<https://olympic.org.cy>

ΑΡΧΕΙΑ

Αρχείο Εφημερίδων Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών

Αρχείο Εφημερίδων Κ.Ε. ΑΚΕΛ

Ψηφιακός Ηρόδοτος, Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Φιλελεύθερος, Χαραυγή, Αθλητική, Φίλαθλος

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Νέα των Αθηνών, Αθηναϊκό Έθνος, Τα Νέα του Στίβου, Ομάδα, Αθλητική Ηχώ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Savvides Press Sports Photographers

Αρχείο οικογένειας Ντίνου και Τασούλας Μιχαηλίδου

Αρχείο Νικολέτας Μιχαηλίδου

Αρχείο Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού

Αρχείο Κυπριακής Ομοσπονδίας Ερασιτεχνικού Αθλητισμού Στίβου

Αρχείο Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής

Αρχείο Λουκή Τερεζόπουλου

Αρχείο Παγκυπρίου Γυμνασίου, Λευκωσία

Ηλεκτρονικό Αρχείο Χρύσανθου Χρυσάνθου

Ιστοσελίδα Κυπριακής Ολυμπιακής Επιτροπής

Χατζηβασιλείου Ανδρέας, *Ιστορία του κυπριακού αθλητισμού*

ΠΑΜΠΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στο κατεχόμενο σήμερα από τους Τούρκους χωριό της Έγκωμης Αμμοχώστου. Αποφοίτησε από το Β΄ Γυμνάσιο Αμμοχώστου και σπούδασε Λογιστικά στο Λονδίνο. Εργάστηκε σε διάφορες ιδιωτικές εταιρείες. Άρχισε να ασχολείται με την αθλητικογραφία πάνω σε ερασιτεχνική βάση το 1974 στο Λονδίνο και συνέχισε στην Κύπρο από το 1985, στις εφημερίδες *Κόσμος των Σπορ* και *Χαραυγή*.

Υπηρέτησε ως μέλος, γραμματέας και αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της Νέας Σαλαμίνας. Θέτευσε ως μέλος στο Δ.Σ. του ΚΟΑ κατά την εξαετία 2003–2009 και ως πρόεδρος του Οργανισμού από το 2011 μέχρι το τέλος του 2013.

Έχει συγγράψει τα λευκώματα για τα 40χρονα (1948–1988), 50χρονα (1948–1998) και 70χρονα (1948–2018) του σωματείου της Νέας Σαλαμίνας. Ασχολήθηκε με την αθλητική έρευνα και το 2020 εξέδωσε το βιβλίο «1948: Η αλήθεια για τη μεγάλη ρήξη». Το 2023 συνέγραψε το βιβλίο «Νικήας Γεωργίου 1924–2003. Ο άνθρωπος που άφησε τη σφραγίδα του στον κυπριακό αθλητισμό».

Διετέλεσε επικεφαλής του Γραφείου Αθλητισμού του ΑΚΕΛ κατά την περίοδο 2006–2021. Από το 2010 υπηρέτησε ως μέλος της Επιτροπής του Βραβείου Αθλητικής Προσφοράς Κώστα Λυμπουρή – Νική Γεωργίου της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ, και από το 2019 είναι πρόεδρος της Επιτροπής.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Λευκωσία. Αποφοίτησε από το Λύκειο Κύκκου Α΄ το 1994 και στη συνέχεια παρακολούθησε μαθήματα στο Cyprus College, στον κλάδο Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Προχώρησε σε εξειδικευμένες σπουδές στη Δημοσιογραφία και στις Δημόσιες Σχέσεις στο KES College, όπου του απονεμήθηκαν βραβεία υψηλής επίδοσης, ήθους, ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας, και έπαινος για την κάλυψη επίκαιρων θεμάτων των ΜΜΕ. Στη συνέχεια κέρδισε υποτροφία για το New York College στην Αθήνα, όπου απόκτησε δίπλωμα από τη Σχολή Αθλητικής Δημοσιογραφίας, παίρνοντας το αριστείο.

Βρίσκεται στη μάχιμη δημοσιογραφία από το 2000 και εργάστηκε στις εφημερίδες *Σημερινή* (2000–2009), *Αλήθεια* (2010–2013) και *Καθημερινή* (2013–2016). Από το 2015 μέχρι σήμερα εργάζεται με μερική απασχόληση στο Γραφείο Τύπου της Κυπριακής Ομοσπονδίας Πετοσφαίρισης, ενώ από το 2016 εργάζεται και στον ιστότοπο *Offsite News*.

ΣΤΟΝ ΝΤΙΝΟ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Ως έφηβος με νίκες κέρδισα τη δόξα
στα στάδια των Κυπρίων Ελλήνων,
σκληρά στην άσκηση υποτάζοντας το σώμα.
Η δάφνη ας στεφανώνει τους γονιούς μου.

Ύστερα ασκούσα ομάδες νέων
εκεί στα χρόνια των θρανίων
με τη συνείδηση του χρέους.
Καμάρι μου τα νιάτα που στεφάνωσαν την άμιλλα.

Τώρα δεσμώτης του γραφείου υπηρετώ
του αθλητισμού το πνεύμα
την νίκη της συνείδησης προσμένοντας
Ολυμπιακά σαν τίμιος Έλληνας.

Υπόσχομαι:

Στον αντικαταστάτη μου να παραδώσω τη σκυτάλη
ανώδυνα, ανεπαίσχυντα και ειρηνικά
του χρέους Ολυμπιονίκης.

*Κύπρος Χρυσάνθης, Αθλητικός λόγος,
Πνευματική Κύπρος,
Λευκωσία 1994.*

VIDEO για τον
Ντίνο Μιχαηλίδη

ISBN 978-9963-7470-2-3

ΕΚΔΟΣΗ
ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ